Programma Begroting 2018

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 9

1.1 ALGEMEEN 9
1.2 PLANNING & CONTROL 11
1.3 PROJECTEN 12

2 PROGRAMMAPLAN 2018-2022 13

LEESWIJZER 13

P1 BESTUUR 14

DIENSTVERLENING 14
COMMUNICATIE 16
ORGANISATIEONTWIKKELING EN PERSONEEL 17
GEMEENTELIJKE HUISVESTING 19
INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY 20
INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING 21
WAT MAG HET KOSTEN? 22
OVERZICHT RAMINGEN GOING CONCERNBEGROTING 2018-2021 24
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN PROGRAMMA 1 25

P2 PUBLIEK, VEILIGHEID & JURIDISCHE ZAKEN 26

OPENBARE ORDE & VEILIGHEID 26
ALCOHOLONTMOEDIGING- EN DRUGSBESTRIJDING 28
VERSTERKING ORGANISATIE KERMIS 29
WAT MAG HET KOSTEN? 30
OVERZICHT RAMINGEN GOING CONCERNBEGROTING 2018-2021 32
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN PROGRAMMA 2 33

P3 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING 34

GRONDZAKEN 34
LANGE WEEREN 35
MONUMENTENBELEID 36
BESCHEIDEN WONINGBOUW IN ALLE KERNEN 37
HERONTWIKKELINGEN VOORMALIGE TASE-TERREIN TE VOLENDAM 38
HERONTWIKKELINGEN VOORMALIG KORSNÄSS-TERREIN 39
FLEXIBILISERING EN DEREGULERING 40
ECONOMISCHE ZAKEN 41
WONEN & VOLKSHUISVESTING 42
EVENWICHTIGE WONINGVOORRAAD 43
HISTORISCHE SCHEEPSWERF 44
TOERISME EN RECREATIE 45
BEDRIJFSVERPLAATSINGEN 46
MILIEU & DUURZAAMHEID 47
DIJKVERSTERKING 48
VERKEERSONTSLUITINGEN BROECKGOUW 49
VERKEERSONTSLUITINGEN DIJKGRAAF POSCHLAAN 50
VERKEERSONTSLUITINGEN WATERRIJK 51
EUROPAPLEIN EN OMGEVING 52
HERBESTEMMING VRIJKOMENDE LOCATIES 53
HERONTWIKKELING MARIA GORETTI LOCATIE 54
NATUUR & LANDSCHAP 55
WAT MAG HET KOSTEN? 56

OVERZICHT RAMINGEN GOING CONCERNBEGROTING 2018-2021 ... 60
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN PROGRAMMA 3 ... 62

P4 RUIMTELIJK BEHEER ... 63

MARKTEN ... 63
OPENBAAR VERVOER ... 64
VERKEERSVEILIGHEID ... 65
PARKEREN ... 67
MILIEUSTRATEN ... 68
ONDERGRONDSE AFVALCONTAINERS ... 69
SCHOON EN VERZORGD ... 70
SNEL INTERNET ... 71
WAT MAG HET KOSTEN? ... 72
OVERZICHT RAMINGEN GOING CONCERNBEGROTING 2018-2021 ... 74
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN PROGRAMMA 4 ... 76

P5 SOCIAAL DOMEIN / SAMENLEVING ... 77

VLUCHTELINGEN ... 77
BAANSTEDE ... 78
WERKGEVERSSERVICEPUNT ... 79
VAN DECENTRALISATIE EN TRANSITIE NAAR TRANSFORMATIE ... 80
JEUGDBOUWSPEELPLAATS ... 81
SPORT ... 82
PARTICIPATIE & DORPSRADEN ... 83
SUBSIDIES ... 84
WONEN & ZORG ... 85
ZORG ... 86
ALCOHOLONTMOEDIGING- EN DRUGSBESTRIJDING ... 88
ONDERWIJS ... 89
SCHOOLZWEMMEN ... 90
ONDERWIJSHUISVESTINGSPLAN ... 91
KUNST EN CULTUUR ... 92
BIBLIOTHEKEN ... 93
WAT MAG HET KOSTEN? ... 94
OVERZICHT RAMINGEN GOING CONCERNBEGROTING 2018-2021 ... 98
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN PROGRAMMA 5 ... 101

P6 FINANCIËN & ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN ... 103

FINANCIEEL BELEID ... 103
RISICOMANAGEMENT ... 104
INKOOPBELEID ... 105
VASTGOED ... 106
WAT MAG HET KOSTEN? ... 107
OVERZICHT RAMINGEN GOING CONCERNBEGROTING 2018-2021 ... 108
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN PROGRAMMA 6 ... 110
SAMENVATTING KOSTEN ... 111

3. FINANCIËLE BEGROTING EN MEERJARENRAMINGEN ... 113

LEESWIJZER ... 113
3.1. Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 ... 113
Opbouw begroting ... 113
Specifieke uitgangspunten ... 114
3.2. Extra uitdaging: Herijking financiële staat gemeente Edam-Volendam ... 118
3.2.1 Aanleiding ... 118
3.2.2 Uitkomst van het onderzoek ... 118
3.3. Overzicht baten en lasten en toelichting ... 119
3.3.1 Inleiding ... 119
3.3.2 Overzicht van baten en lasten (going concern) ... 120

3.3.3 Toelichting op overzicht van baten en lasten (going concern) ... 120
3.4. Meerjarenramingen 2019–2021 en toelichting ... 121
3.4.1 Inleiding ... 121
3.4.2 Overzicht meerjarenramingen 2019–2021 (going concern) ... 122
3.4.3 Toelichting op de meerjarenramingen 2019-2021 (going concern) ... 122
3.5. Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting ... 122
3.5.1 Inleiding ... 122
3.5.2 Een overzicht van financiële gevolgen van bestaand beleid en nieuw beleid ... 123
3.5.3 Toelichting op de uiteenzetting financiële positie 2018 ... 124
3.5.4 Conclusie en oplossingsrichting ... 125

4. PARAGRAFEN ... 133

LEESWIJZER ... 133
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN ... 134
1.1 Inleiding ... 134
1.2 De lokale heffingen en de fusie ... 134
1.3 Overzicht van de belastingmaatregelen 2018 ... 134
1.4 Overzicht van de lokale heffingen ... 135
2.0 Ontwikkeling van de lokale lasten ... 136
2.1 Belastingen ... 136
2.1.1 Onroerende-zaakbelastingen ... 136
2.1.2 Hondenbelasting ... 137
2.1.3 Precariobelasting ... 137
2.1.4 Toeristenbelasting ... 137
2.2 Rechten ... 138
2.2.1 Afvalstoffenheffing ... 138
2.2.2 Reinigingsrechten ... 138
2.2.3.a Rioolheffing eigenaren ... 138
2.2.3.b Rioolheffing gebruikers ... 139
2.2.4 Grafrechten ... 139
2.2.5 Leges ... 139
2.2.6 Havengeld, Bruggeld en Marktgeld ... 139
3. Ontwikkeling van de woonlasten ... 140
4. Ontwikkeling belastingdruk niet-woningen ... 140
5. Kwijtscheldingsbeleid ... 141
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING ... 142
2.1 Inleiding ... 142
2.2 Weerstandsvermogen ... 142
2.2.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit ... 142
Ad.1. Algemene reserve ... 142
Ad.2. Bestemmingsreserve grondexploitatie ... 142
Ad.3. Stille reserves ... 143
Ad.4. Onvoorzien ... 143
Ad.5. Saldo begroting ... 143
Ad.6. Onbenutte belastingcapaciteit ... 143
2.3 Inventarisatie van de risico's ... 144
2.4 Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's ... 145
2.4.1 Algemeen ... 145
2.4.2 Beleid ... 145
2.4.3 Berekening ratio weerstandsvermogen ... 146
2.4.4 Toetsing ratio weerstandsvermogen ... 146
2.5 Financiële kengetallen ... 146
2.5.1 Netto schuldquote ... 147
2.5.2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen ... 147
2.5.3 Solvabiliteitsratio ... 147
2.5.4 Grondexploitatie ... 148
2.5.5 Structurele exploitatieruimte ... 148
2.5.6 Belastingcapaciteit ... 149
2.6 Verloop van de kengetallen ... 150
2.7 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen ... 150
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN ... 151
3.1 Inleiding ... 151
3.2 Centrale antenne inrichting (CAI) ... 152

3.3 Onderhoudsplan Havens ... 152
3.4 Baggerplan ... 153
3.5 a Onderhoud Gemeentelijke gebouwen ... 154
3.5 b Onderhoud Sporthallen en gymlokalen ... 155
3.6 Onderhoudsplan Bruggen ... 156
3.7 Onderhoudsplan Wegen ... 157
3.8 Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) ... 158
3.9 Schoeiingen/walmuren ... 159
3.10 Groenbeheer ... 160
3.11 Plan speelwerktuigen openbare speelplaatsen (product 5.16) ... 160
3.12 Onderhoudsplan inrichting sporthallen / zalen ... 161
3.13 Buitensportaccommodatieplan ... 162
3.14 Tractieplan ... 163
PARAGRAAF 4 FINANCIERING ... 166
4.1 Algemene ontwikkelingen ... 166
4.2 Gemeentefinanciering ... 166
4.2.1 Vaste geldleningen ... 166
4.2.2 Kortlopende geldleningen/schatkistbankieren ... 167
4.2.3 Reserves en voorzieningen ... 167
4.3 Risicobeheer ... 167
4.3.1 Koersrisico ... 167
4.3.2 Renterisico ... 168
4.3.3 Kredietrisico's ... 169
4.4 EMU-saldo ... 170
4.5 Berekening rente-omslag 2018 ... 171
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING ... 172
5.1 Inleiding ... 173
5.2 Beleidsvoornemens ... 173
5.2.1 ICT infrastructuur ... 173
5.2.2 Informatievoorziening ... 173
5.2.3 Informatiebeveiliging ... 173
5.2.4 Privacy ... 174
5.2.5 Personeel & Organisatie ... 174
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN ... 177
6.1 Inleiding en wettelijke basis ... 177
6.2 Overzicht verbonden partijen ... 178
6.2.1 Stichting Werkplus ... 178
6.2.2 Bank Nederlandse Gemeenten ... 179
6.2.3 Waterlands Archief ... 179
6.2.4 Vervoerregio Amsterdam ... 180
6.2.5 Metropoolregio Amsterdam ... 181
6.2.6 GGD Zaanstreek-Waterland ... 181
6.2.7 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland ... 184
6.2.8 N.V. Houdstermaatschappij EZW ... 184
6.2.9 N.V. HVC (voorheen Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)) ... 185
6.2.10 Zwembad de Waterdam ... 186
6.2.11 Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland ... 186
6.2.12 Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland ... 187
6.2.13 Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam ... 188
6.2.14 Omgevingsdienst IJmond ... 188
6.2.15 Regionale samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland ... 189
6.2.16 Stichting Samenwerkingsverband PO Waterland (voorheen Schoolbegeleidingsdienst) ... 189
6.2.17 Regionale samenwerking decentralisaties sociale domein ... 189
6.3. Ontwikkelingen verbonden partijen ... 190
6.4. Risico's ... 190
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID ... 191
7.1 Inleiding ... 191
7.2 Grondbeleid ... 191
7.3 Financiële positie, reserves en toekomstige ontwikkelingen ... 191
7.4 Overige ontwikkelingen ... 192
7.5 Overzicht complexen ... 192

FINANCIËLE BIJLAGEN ... 194

VERKORTE INHOUD VAN DE BIJLAGEN 194
BIJLAGEN BEHORENDE BIJ HOOFDSTUK 2 BELEIDSBEGROTING 195
Algemene dekkingsmiddelen (artikel 8 lid 1b en lid 5 BBV) 195
Overhead (artikel 8 lid 1c BBV) 195
Vennootschapsbelasting (VPB) (artikel 8 lid 1d BBV) 196
Saldo onvoorzien (artikel 8 lid 1e BBV) 196
BIJLAGEN BEHORENDE BIJ HOOFDSTUK 3 FINANCIËLE BEGROTING EN MEERJARENRAMING 197
Incidentele baten en lasten 197
Structurele baten en lasten 197
Incidentele baten en lasten en beoogde structurele toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma (artikel 19 lid1 c en d BBV) 198
(Geprognosticeerde) begin- en eindbalansen 199
EMU-saldo 2017-2021 199
Berekening van het EMU saldo 200
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen en vergelijkbaar volume 201
Investeringen 201
Financiering 202
Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen 203

OVERIGE BIJLAGEN 204

BIJLAGE INVESTERINGEN 2018-2021 204
OVERZICHT VERLOOP RESERVES EN VOORZIENINGEN 2017-2018 208
BIJLAGE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN RESERVES 2017-2021 212
BIJLAGE OVERZICHT GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD – LASTEN (X 1.000) 215
BIJLAGE OVERZICHT GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD – BATEN (X 1.000) 223
GEBRUIKTE AFKORTINGEN 231

Programma Plan

2018-2022

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Edam-Volendam, over samen leven en hard werken.

Inleiding

Met meer dan 35.000 inwoners en een oppervlakte van ruim 8.000 hectare bestaat onze gemeente uit tien kernen en buurtschappen met een eigen verhaal, eigen tradities en een rijke cultuur. Vissers, boeren en stedelingen. Klederdracht, kaas, paling, veenweiden, polder, water, talloze monumenten, sport, toerisme en muziek. Nuchter, eigenwijs, sociaal, onafhankelijk, coöperatief, betrouwbaar, ambitieus, slagvaardig en werklustig. Een palet van verscheidenheid dat kleur geeft aan onze gemeente. Maar ook nieuwe opgaven voor de toekomst in zich herbergt voor zowel de inwoners als het gemeentelijk apparaat. Van leefbaarheid tot bedrijvigheid, van natuurontwikkeling tot stedelijke ontwikkeling en van kleinschaligheid tot regionale en internationale samenwerking. Eén ding is zeker, we moeten met z'n allen aan de slag. Met iedereen en voor iedereen. Samen. Dat is waar we voor staan en wat we op alle fronten willen uitstralen. Dit gaat over de nieuwe gemeente Edam-Volendam. Over de inwoners én medewerkers. Over de identiteit, de kernwaarden, de missie, maar vooral over samen leven en hard werken.

De identiteit

Edam-Volendam maakt deel uit van de metropoolregio Amsterdam. De indrukwekkende geschiedenis, de verhalen, de cultuur, de beelden, de diversiteit (eigen(w)aardigheid) op kleinschalig niveau en tegelijkertijd de gemeenschappelijkheid op een hoger niveau, bieden een prachtige schakering in kwaliteiten. Onze inwoners zijn betrokken en ondernemend. We helpen elkaar en weten van aanpakken. Daarin schuilt de gezamenlijke kracht. Samen met inwoners, bedrijven, verenigingen, instellingen en partners bouwen we aan een gemeenschap en gemeente die bijdraagt aan ons welzijn en geluk.

Mensen zijn zichzelf. Van oudsher heeft men overleefd door onderlinge verbondenheid en hard werken. De inwoners van onze gemeente zijn makkelijk in het contact, benaderbaar en hechten waarde aan gelijkwaardigheid. Mensen hier voelen goed aan dat niemand gelijk is aan de ander, maar wel dat iedereen gelijkwaardig is. Dat levert soms pittige strijd op omdat ieders mening er toe doet. Het elkaar serieus nemen en de bereidheid om er samen uit te komen is groot. Zo leveren strijd en gezonde competitie ook nog eens de beste resultaten op. Strijd en competitie kunnen alleen functioneren als er sprake is van sportiviteit. Sportiviteit is misschien wel het kernwoord als het gaat om het in één woord samenvatten van de identiteit van onze gemeente en haar inwoners. Sportiviteit is een vanzelfsprekendheid. De basis voor alles. Sportief van laagste tot hoogste niveau. Maar ook sportief als in het respecteren en accepteren van elkaars mening. De basis voor het tot stand laten komen van al onze ambities.

Betrokkenheid en ondernemerschap zijn de belangrijkste ingrediënten voor onze ambities. Ze staan aan de basis van ons succes. Door onze saamhorigheid en onderlinge verbondenheid weten we wat er leeft en waar we elkaar kunnen helpen. Met onze ondernemende geest krijgen we dingen voor elkaar. We zetten onszelf in als mensen met ieder onze eigen kwaliteiten en bundelen zo onze krachten voor een betrokken en ondernemende gemeente.

De vier kernwaarden

Verbinden
Verbinden is het sleutelwoord voor de komende jaren. Niet over elkaar, maar met elkaar. Waarbij de relatie zeker zo belangrijk is als de inhoud: dat maakt dat iets ook echt met en van elkaar wordt. Door bewust te zijn van onze omgeving en nog meer van buiten naar binnen te denken zal onderlinge saamhorigheid ontstaan. Dit vereist participatie, gastvrijheid en interactief werken. Hierbij zal er altijd een zoektocht moeten zijn naar de juiste balans tussen vriendelijkheid en doelmatigheid. Allesomvattend denken én samenwerken aan een beoogd resultaat moet hand-in-hand gaan en is het doel. Creëren en faciliteren. Dit vereist wel leiderschap.

Leiderschap
Leiderschap vullen we in door betrouwbaar te zijn voor de samenleving. We tonen daadkracht als lastige besluiten genomen moeten worden. We laten zien waar we voor staan en waarom we de dingen doen: soms lokaal, soms regionaal. We handelen integer en professioneel. We zijn eerlijk en open onder alle omstandigheden. We zijn er voor u en we doen het samen met u. Dat vereist wel dat we wendbaar zijn.

Wendbaar
Wendbaarheid stelt ons in staat om snel in te spelen om veranderende (maatschappelijke) omstandigheden. Maatwerk voor iedereen is de drijfveer. Met het oog op het heden anticiperen we op de toekomst. Daarbij gaat het steeds meer om de weg zelf omdat het resultaat steeds minder scherp te benoemen is. Er is steeds vaker sprake van een streep aan de horizon en niet meer van een stip. Met andere woorden; we zijn vasthoudend in ons doel, maar flexibel in onze middelen. Dit vereist wel vertrouwen.

Vertrouwen
Vertrouwen is misschien wel de belangrijkste kernwaarde. Ook hier gaat het om de relatie. Een relatie bouw je op door dat wat je deelt met elkaar, in openheid en transparantie. Ook wanneer het moeilijk is. We geven elkaar de ruimte om die verantwoordelijkheid in te vullen. Alleen zo groeit het onderlinge vertrouwen. We veroordelen niet. We nemen het afleggen van verantwoording serieus en zoeken altijd naar cohesie en synergie. We verbinden, tonen leiderschap en stellen ons wendbaar op. Dat geeft vertrouwen.

De missie: Ondernemend en Betrokken

Als het streven is dat we gaan werken aan de hand van onze zoals hierboven beschreven kernwaarden, dan komen de definities van onze twee missies, namelijk uitstralen dat we als gemeente en organisatie ‘ondernemend en betrokken’, zijn in een ander daglicht te staan.

Ondernemend
Er is een sterk lokaal belang. Wie wil, kan invloed hebben. We laten organisaties en/of inwoners waar mogelijk vooraf over beleid meedenken en we koppelen terug wat er met die input wel of niet gedaan is. We denken mee en staan open voor innovaties. We signaleren en handelen proactief. Waar nodig of gewenst faciliteren en begeleiden we initiatieven. Het gaat daarbij om het belang en het doel en niet zozeer om de regel op zich. Het perspectief van de burger staat centraal en we gaan uit van regie op het eigen bestaan. Maar samenwerken is en blijft mensenwerk. We willen maatwerk als de norm, waarbij gelijke gevallen gelijk worden behandeld.

Betrokken
We werken aan constructieve relaties. We streven altijd naar integriteit en eigenheid en samenwerking en gezamenlijkheid. Er is sprake van open communicatie. We vertellen het zoals het is. We brengen de boodschap zo helder mogelijk. We houden regie op wat er toe doet en laten de ruimte aan de gemeenschap. Totstandkoming gebeurt samen. Maatwerk, aantrekkelijkheid, saamhorigheid, gezondheid, duurzaamheid en faciliteren -en toestaan zijn voor ons thema's die leidend zijn bij de afwegingen die maken van onze ambtelijke en bestuurlijke keuzes, zowel regionaal als lokaal.

Tot slot
De veelkleurigheid van onze nieuwe gemeente en gemeenschap komt tot uitdrukking in ons beeldmerk. Fris en open als het landschap, zakelijk, professioneel, maar ook warm en gastvrij. Het symboliseert onze eigenheid en betrokkenheid. De kleuren samengebracht in het schild; het symbool voor de bundeling van onze krachten voor een sterke gemeente.
Aan ons allemaal de taak om er samen invulling aan te geven. Van beeldmerk tot wereldmerk!

1.2 Planning & control

De identiteit, de vier kernwaarden en de missie, vormen de basis voor het bepalen van onze voornemens en doelstellingen. Op basis hiervan en hetgeen verwoord is in het coalitieakkoord, actualiseren we elk jaar het Programmaplan. Het Programmaplan krijgt vervolgens een nadere vertaling in de Programmabegroting en vervolgens in een Concernplan en de diverse jaarplannen van de afdeling. Periodiek monitoren we de voortgang van de uitvoering van zowel het Programmaplan als de diverse jaarplannen. Daarmee wordt zowel de inhoudelijke ontwikkeling en voortgang als de financiële ontwikkeling in de peiling gehouden. Visueel ziet deze samenhang als volgt uit:

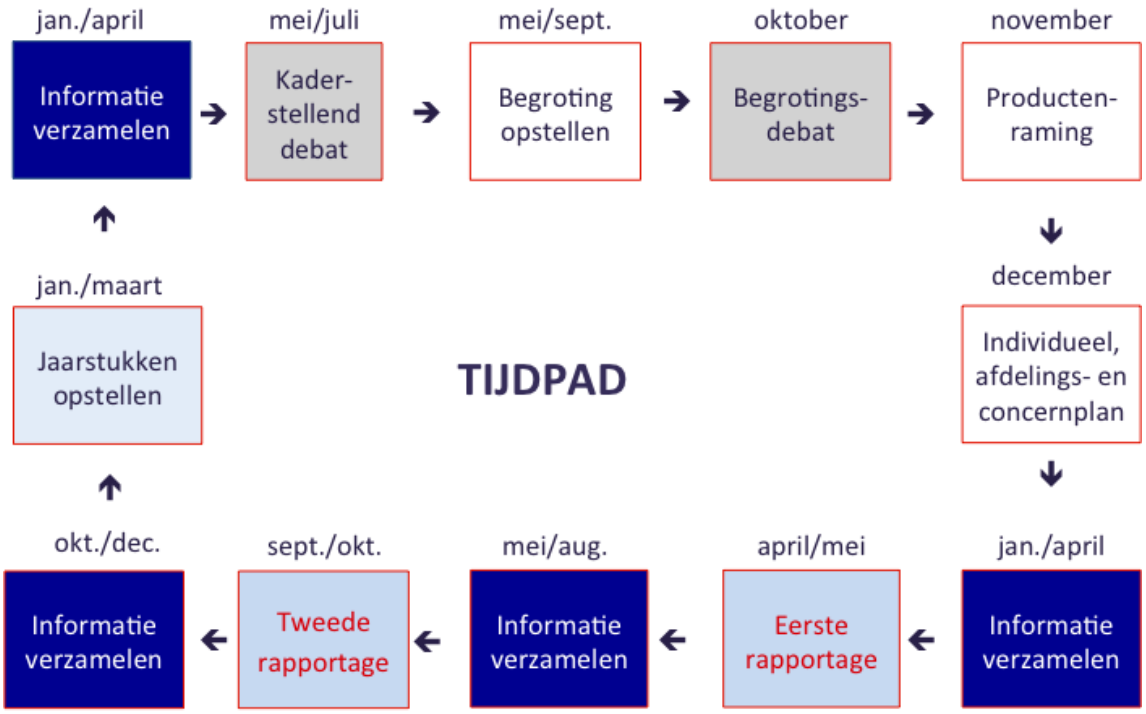

1.3 Projecten

De projecten van de gemeente kenmerken zich door hoge politiek ambities en veel maatschappelijke druk. De invloed van wijzigingen in politieke besluitvorming over de kaders van projecten is voor de planning en voortgang van projecten nog wel eens een vertragende factor gebleken. Volendam kenmerkt zich in hoge ambities en grote daadkracht als het er op aankomt om projecten te realiseren.
Om efficiënter en zorgvuldiger te kunnen opereren in de projecten is het Projectenlab opgezet. Vanuit het Projectenlab worden vier projecten aangestuurd die bestuurlijke prioriteit hebben en die zich lenen voor verbetering van de aansturing van de projecten. Vanuit het Projectenlab wordt de opgedane kennis over het managen van projecten teruggekoppeld naar de lijnorganisatie. Een van de bevindingen vanuit het Projectenlab is dat in de gemeentelijke organisatie nauwelijks onderscheid gemaakt werd tussen projectverantwoordelijkheden en lijnverantwoordelijkheden van de gemeente. Door een heldere scheiding van rollen en taken ontstaat vanuit het Projectenlab een efficiëntere onderlinge samenwerking met de lijn en het maatschappelijk veld.

De vier projecten die vanuit het Projectenlab gemanaged worden zijn; de herinrichting van het Europaplein, de nieuwbouw van de Seinpaal, Maria Goretti waar een nieuwe turnhal en een herhuisvesting van het CBW deel van het project uit maken, en het project Werk+ waarbij de overheveling van de WSW prioriteit heeft.

Onze organisatie kent, naast deze vier genoemde projecten, meer projecten. Deze projecten zijn wel in kaart gebracht, maar nog onvoldoende uitgewerkt en nog slechts indicatief in het Programmaplan opgenomen. Op een later moment worden deze projecten uitgewerkt, financieel vertaald en ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Nadat deze besluitvorming heeft plaatsgevonden, zal mogelijk een financiële bijstelling in het Programmaplan moeten plaatsvinden.

2 Programmaplan 2018-2022

Leeswijzer

De begroting 2018 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Een beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen (artikel 7 lid 2 BBV). In dit hoofdstuk neemt u kennis van het **programmaplan**. De paragrafen behorende bij de beleidsbegroting zijn in een apart in hoofdstuk 4 opgenomen.

De vanuit de BBV verplichte financiële overzichten behorende bij het programmaplan (artikel 8 lid 1 BBV) vindt u in de financiële bijlagen:

1. het overzicht algemene dekkingsmiddelen;
2. het overzicht kosten van overhead;
3. het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting;
4. het bedrag voor onvoorzien.

Legenda bij de tabel Prognose financiële gevolgen Programmaplannen 2018-2022:

Procedure geld beschikbaar stellen:

a= direct in begrotingswijziging.

b= direct in begrotingswijziging, uitwerking via collegebesluit

c= bedrag wordt te zijner tijd bij afzonderlijk raadsbesluit beschikbaar gesteld.

Toelichting op de bedragen

B=bestaande bedragen uit de Programmabegroting 2017-2022

N=nieuwe bedragen in de Programmabegroting 2018-2020

P1 Bestuur

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Dienstverlening
Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Marcel Hermans

Coalitieakkoord
De dienstverlening zal worden verbeterd, vanuit het perspectief van de burger. De dienstverlening wordt zoveel mogelijk digitaal, of het nu gaat om informatie inwinnen, meldingen doen of producten aanvragen. Digitaal wordt de basis, maar persoonlijke dienstverlening blijft zeker bestaan. Een klantcontactcentrum, de brede loket-benadering en een serviceloket in Oosthuizen zijn daarbij belangrijke elementen. Een onderdeel van deze verbeterslag is het inzichtelijk maken van wat burgers en ondernemers van de gemeente mogen verwachten, doen wat wordt beloofd en aansluiten bij de behoefte van burgers en ondernemers.

Nadere toelichting
Dienstverlening is een topprioriteit en hier ligt een grote veranderopgave. Het gaat zowel over de prestaties als de beleving. Dienstverlening heeft nauwe relaties met digitalisering, gemeentelijke huisvesting, het nieuwe werken, organisatieontwikkeling, participatie en houding en gedrag (meedenken en samenwerken in plaats van beoordelen).

De dienstverlening wordt de komende jaren kwalitatief naar een hoger plan getild. Zowel de feitelijke prestaties van de gemeente als de tevredenheid van burgers en ondernemers daarover worden in beeld gebracht en gehouden. Digitalisering betekent dat de dienstverlening steeds vaker 24/7 beschikbaar is en burgers en ondernemers zichzelf over de actuele stand van zaken op de hoogte kunnen stellen en kunnen volgen of afspraken worden nagekomen. Bijvoorbeeld via een persoonlijke pagina, track and trace of vergelijkbare functionaliteiten. Persoonlijke dienstverlening blijft daarbij bestaan, zoals telefonisch, op afspraak en door verbeteringen vanuit de één loketgedachte.

Het perspectief van de burger of ondernemer staat hierbij centraal. De vraag aan de gemeente is niet of iets mag, maar of we iets willen (toestaan). Dit heeft gevolgen voor onze houding en omgangsvormen. Waar sprake is van beleidsvrijheid worden meedenken, samen zoeken naar mogelijkheden en coproduceren gaandeweg de regel. Waar die ruimte ontbreekt, wordt dat uitgelegd.

Om onze diensten gewoon goed te kunnen verlenen, ontwikkelen we de organisatie. De visie, die in de inleiding is geschetst, en vooral onze kernwaarden leiderschap, verbinden, vertrouwen en wendbaarheid geven richting en houden ons op koers. In het onderdeel ‘Organisatie ontwikkeling en personeel’ is meer te vinden over hoe we dat in 2018 gaan vormgeven.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Realisatie Gewoon Goed (voorheen Excellente Dienstverlening)	X	X	X	X	
Doorontwikkeling digitalisering	X	X	X	X	X
Persoonlijke dienstverlening optimaliseren	X	X	X	X	X
Denken in mogelijkheden, vanuit het perspectief van de burger/ondernemer	X	X	X	X	X
Monitoren prestaties en beleving	X		X		X

Wat levert het op?

1. Een hogere tevredenheid bij burgers en ondernemers.
2. Beter toegankelijke gemeente/informatie.
3. Meer grip op en inzicht in prestaties.
4. Synergie tussen overheid en burgers en ondernemers.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Communicatie

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Marcel Hermans

Coalitieakkoord

Edam-Volendam is één gemeente, met vele facetten en gezichten. Voorop staat een collegiaal en eenduidig bestuur. Open, gelijkwaardig en integer. Een bestuur op basis van wederzijds respect, waarbij de raad als hoogste orgaan op hoofdlijnen bestuurt en het college voor de uitwerking en uitvoering verantwoordelijk is. Inspraak en het delen van informatie worden gewaardeerd als een belangrijke voorwaarde voor goede samenwerking en hoogwaardige besluitvorming.

De gemeente is geen autoriteit die alles bepaalt. De gemeente dient burgers en ondernemers, regisseert en maakt daar waar belangen botsen een weloverwogen keuze. Niet de regel zelf, maar het belang daarachter zijn doorslaggevend. Vanuit een flexibele houding en gelijkwaardigheid worden participatie, initiatieven en inspraak ondersteund en gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in relatieonderhoud. Bij bijvoorbeeld planvorming en beleid – of het nu gaat om ruimtelijke plannen, sociaal beleid of werkzaamheden in de openbare ruimte – worden belangenverenigingen en doelgroepen actief betrokken, voordat plannen worden uitgewerkt. Naarmate de gemeente meer keuzevrijheid heeft, wordt hoger op de participatieladder ingestoken (coproduceren – adviseren – raadplegen – informeren). Dorpsraden in het buitengebied hebben reeds lang een communicatieverbintenis met overheid en burger. Dat houden we in stand.

Transparantie is een randvoorwaarde voor (meer) vertrouwen in de politiek. Daarom zal geheimhouding terughoudend worden toegepast. Ook kunnen raadsvergaderingen via beeld en geluid worden gevolgd.

Nadere toelichting

Besluitvorming zal zoveel mogelijk in de openbaarheid gebeuren. Vertrouwen is de basis en een meedenkende opstelling het uitgangspunt.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Investeren in een open, meedenkende houding vanuit de gemeente	X	X	X	X	X
Implementeren van de participatieladder	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Openheid en transparantie.
2. Een hogere kwaliteit van politieke besluitvorming.
3. Sterkere positie gemeenteraad op hoofdlijnen.
4. Meer armslag en daadkracht college bij uitwerking en uitvoering.
5. Meer invloed burgers en ondernemers op het beleid.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Organisatieontwikkeling en personeel

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp, Lieke Sievers
Afdelingshoofd: Marcel Hermans

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet expliciet benoemd in het coalitieakkoord.

Nadere toelichting

Zoals uit de inleiding al bleek, is één ding zeker. We moeten met z'n allen aan de slag. Met iedereen en voor iedereen. Samen. Door onze organisatie te versterken in hoe we met elkaar omgaan, ontwikkelen we een gewoon goede dienstverlening. De leidraad bij de ontwikkeling van de organisatie komt uit onze vier kernwaarden verbinden, leiderschap, wendbaarheid en vertrouwen. Verbinden is het sleutelwoord voor met elkaar. Door bewust te zijn van onze omgeving en nog meer van buiten naar binnen te denken zal onderlinge saamhorigheid ontstaan. Allesomvattend denken én samenwerken aan een beoogd resultaat moet hand-in-hand gaan en is het doel. Creëren en faciliteren. Leiderschap vullen we in door betrouwbaar te zijn voor de samenleving. We tonen daadkracht als lastige besluiten genomen moeten worden. We laten zien waar we voor staan en waarom we de dingen doen: soms lokaal, soms regionaal. We handelen integer en professioneel. We zijn eerlijk en open onder alle omstandigheden. We zijn er voor u en we doen het samen met u. Wendbaarheid stelt ons in staat om snel in te spelen om veranderende (maatschappelijke) omstandigheden. Maatwerk voor iedereen is de drijfveer.
Met andere woorden; we zijn vasthoudend in ons doel, maar flexibel in onze middelen. Vertrouwen is misschien wel de belangrijkste kernwaarde. Ook hier gaat het om de relatie. Een relatie bouw je op door dat wat je deelt met elkaar, in openheid en transparantie. Ook wanneer het moeilijk is. We geven elkaar de ruimte om die verantwoordelijkheid in te vullen. Alleen zo groeit het onderlinge vertrouwen. We veroordelen niet. We nemen het afleggen van verantwoording serieus en zoeken altijd naar cohesie en synergie. We verbinden, tonen leiderschap en stellen ons wendbaar op. Dat geeft vertrouwen. Om dit alles handen en voeten te geven, werken we onder andere met een integraal opleidingsplan, het Gewoon Goed werken concept, een leiderschapsontwikkelingstraject voor alle leiders op elk niveau en een strategische personeelsplanning.

In relatie tot communicatie en bestuurscultuur wordt een open houding en heldere rolverdeling gehanteerd. Besluitvorming zal zoveel mogelijk in de openbaarheid gebeuren. Vertrouwen is de basis, waarbij de gemeenteraad meer op hoofdlijnen bestuurt het college de ruimte biedt om de uitwerking en uitvoering snel en adequaat ter hand te nemen. Waarbij medewerkers verantwoordelijkheden krijgen en nemen. De organisatieontwikkeling is gekoppeld aan de kernwaarden en welk gedrag daarbij hoort. Dit betekent een bewustwording van bestuur, management, medewerkers en gemeenteraad.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Leiderschapsprogramma voor medewerkers en leidinggevenden	X	X	X	X	X
Vertalen van kernwaarden naar gedrag door organisatie, bestuur en gemeenteraad	X	X	X	X	X
Verdere invulling en uitvoering geven van het integraal opleidingsplan	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Openheid en transparantie.
2. Bestuur, management en medewerkers zijn toegerust om wendbaar en flexibel te zijn.
3. Bestuur, management en medewerkers zijn op de hoogte van relevante ontwikkelingen en kunnen dit vertalen naar eigen werkzaamheden en kunnen elkaar ontdekken in samenwerking.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Gemeentelijke huisvesting

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Marcel Hermans

Coalitieakkoord

Voor de optimalisering van de ambtelijke huisvesting is een deugdelijke, betaalbare oplossing voor langere termijn nodig. Er wordt daarom niet op voorhand gekozen voor een bepaalde uitkomst in de zin van locatie(s), aantal gebouwen en bestaand c.q. nieuwbouw. Het 'nieuwe werken' wordt daarbij betrokken. Vooruitlopend op een duurzame oplossing heeft een korte termijn-oplossing prioriteit, mede vanuit goed werkgeverschap.

Nadere toelichting

Voor de huisvesting op korte termijn zijn er maatregelen genomen ten aanzien van de Mgr. Veermanlaan en het stadskantoor. Om de dienstverlening in het stadskantoor te verbeteren zijn voor de komende 3 jaar ook de noodzakelijke ingrepen gedaan in de hal en op de benedenverdieping.
Na onderzoek is in september 2017 de nadere locatie bepaald voor de definitieve huisvesting. Aan het einde van 2017 is het programma van eisen opgesteld.
Begin 2018 wordt gestart met de verdere voorbereiding van de bouw; de aanbesteding en bestemmingsplanprocedure voor de definitieve locatie.
De aanvang van de bouw is gepland in 2019. Oplevering staat gepland begin 2021 met verhuizing voor juli 2021.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek en planvorming voor de definitieve ambtelijke huisvesting voor de komende langere termijn	X				
Voorbereidingen voor de realisatie van de definitieve huisvesting incl. aanbesteding en bestemmingsplan-actualisatie	X				
Nieuw-/verbouw definitieve huisvesting		X	X		
Ver-/inhuizen naar/in definitieve huisvesting			X	X	

Wat levert het op?

Een gezond en prettig gebouw, waarin het goed en prettig samenwerken is en waardoor we optimale dienstverlening aan onze inwoners kunnen verlenen.

Wat mag het kosten?

Voor de voorbereidende activiteiten in 2018 is een voorbereidingskrediet van € 500.000 opgenomen in de tabel. Deze investering wordt in vijf jaar afgeschreven. De geraamde kapitaallasten bedragen hierdoor € 100.000 per jaar en staan opgenomen in de tabel.
Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Informatiebeveiliging en Privacy

Portefeuillehouder: Lieke Sievers
Afdelingshoofd: Vienna van Megen

Nadere toelichting

Informatiebeveiliging heeft een gemeente brede rol. Met privacy zitten we in een opbouwende fase. Later zullen de privacy taken verdeeld moeten worden in uitvoerende en controlerende rollen.
Om het niveau van informatiebeveiliging te verhogen wordt het ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) door het Ministerie van Binnenlandse Zaken aan gemeenten opgelegd. Hiermee worden jaarlijks rapportages gemaakt voor o.a. B&W en gemeenteraad. Hiernaast beoogt dit project de auditlast van de gemeente te verminderen. Ook wordt de zogenaamde be- en/of verwerkersovereenkomst uitgebreid. Informatiebeveiliging dwingt het bestuur, management, medewerkers en gemeenteraad anders te gaan denken en werken. Te late betrokkenheid van informatiebeveiliging en privacy zal een proces vertragen of kan het zelf stoppen. Er is al veel aan bewustwording gedaan. Structureel wordt een pen-test uitgevoerd. Hiermee testen we de weerbaarheid van hackers en virussen.
Voor de privacy moeten wij ons voorbereiden op de komst van de Europese privacy richtlijnen. De gemeente heeft tot mei 2018 de tijd om deze richtlijnen te implementeren. Van alle systemen moet de inhoud bekend zijn, een zgn. privacy boekhouding. Tevens moeten we ons voorbereiden op het inzagerecht van de burger. De Privacy Impact Assessment (PIA) wordt verplicht gesteld. In deze verordening zijn hoge boetes opgenomen. Om te groeien naar een volwassen privacy situatie zullen de onkosten per jaar toe nemen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren informatiebeveiliging	X	X	X	X	X
Uitvoeren Europese AVG	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Een werkomgeving waar veilig en zorgvuldig met persoons- , gevoelige - en vertrouwelijke gegevens wordt omgegaan. Dit creëert een fijn gevoel bij de medewerkers als bij de burger. De transparantie die wordt ontwikkeld draagt tevens bij aan een betere kwaliteit en verandering van cultuur.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Intergemeentelijke samenwerking

Portefeuillehouder: Lieke Sievers, Wim Runderkamp
Programmamanager: Marcel Hermans

Coalitieakkoord

De belangen van onze inwoners en ondernemers gaan veel verder dan onze gemeentegrenzen, bijvoorbeeld bij mobiliteit, economie, toerisme, onderwijs, zorg, woningbouw en bedrijventerreinen. De regio is op alle niveaus in beweging, zowel inhoudelijk als qua samenwerkingsvorm. Van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) tot de Vervoersautoriteit, van Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW) tot BaanStede en van Recreatieschap Twiske-Waterland tot al of niet (ambtelijk) fuserende gemeenten. Daarom zal worden geïnvesteerd in relaties en een krachtige, eensgezinde Waterlandse (deel)regio, de rol van Edam-Volendam daarbinnen en op een versterking van de positie van de regio Waterland binnen de Metropool.

Nadere toelichting

De samenwerkingsverbanden waaraan Edam-Volendam deelneemt zijn divers. Er is sprake van veel bestuurlijke drukte. In allerlei samenwerkingsverbanden is sprake van een actuele dynamiek. Het college hanteert een aantal criteria bij haar positiebepaling. De insteek is om een volwaardige rol in te vullen, goede relaties met de buren te onderhouden, vroegtijdig geïnformeerd te zijn en aan tafel te zitten, met zo weinig mogelijk bestuurlijke drukte en structuren.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoering geven aan convenant met MRA	X	X	X	X	X
Samenwerken in Zaanstreek-Waterland en de Vervoersregio	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Goede onderlinge relaties met medeoverheden.
2. Actief bijdragen aan de gezamenlijke doelstellingen c.q. het voortouw nemen.
3. Vroegtijdig geïnformeerd zijn over voor Edam-Volendam relevante ontwikkelingen.
4. Een vermindering van overlappende samenwerkingsverbanden.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Wat mag het kosten?

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 1 BESTUUR	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten dienstverlening:										
1	Implementatie van moderne dienstverlening (inc. Het Nieuwe Werken) (gewijzigd, zie N1)	-	-								
N1	*Gewijzigd: Realisatie gewoon Goed (voorheen Excellente Dienstverlening)*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
2	Doorontwikkeling digitalisering	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
3	Persoonlijke dienstverlening optimaliseren	-	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	**S**		*c*	B
4	Denken in mogelijkheden, vanuit het perspectief van de burger/ondernemer	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
5	Monitoren prestaties en beleving	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Activiteiten communicatie:										
6	Investeren in een open, meedenkende houding vanuit de gemeente	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
7	Implementeren van de participatieladder	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
8	Realisatie live-beeld raadsvergadering (gerealiseerd in 2017)	-	-								
9	Opstellen van communicatiebeleid (gerealiseerd in 2017)	-	-								
	Activiteiten organisatieontwikkeling en personeel:										
10	Investeren in een open, meedenkende houding vanuit de gemeente (zie onderdeel communicatie, punt 6)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
11	Leiderschapsprogramma voor medewerkers en leidinggevenden	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
12	Vertalen van kernwaarden naar gedrag door organisatie, bestuur en gemeenteraad	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
13	Verdere invulling en uitvoering geven van het integraal opleidingsplan	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
14	Strategische personeelsplanning (gerealiseerd in 2017)	-	-								
15	Doorontwikkeling HR-cyclus (gerealiseerd in 2017)	-	-								
16	Visie ontwikkelen op Het Nieuwe Werken en wat betekent dat voor het gedrag (gerealiseerd in 2017)	-	-								

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 1 BESTUUR	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten ambtelijke huisvesting:	€ 500.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	**S**		*c*	N
17	Arbo-technische en interne bouwkundige aanpassingen aan de 2 gemeentekantoren in Volendam gerealiseerd in 2017)	-	-								
18	Onderzoek en planvorming voor de definitieve ambtelijke huisvesting voor de komende langere termijn	-	Valt onder bovenstaande raming.					**S**		*c*	N
19	Voorbereidingen voor de realisatie van de definitieve huisvesting incl. aanbesteding en bestemmingsplanactualisatie	-	Valt onder bovenstaande raming.					**S**		*c*	N
20	Nieuw-/verbouw definitieve huisvesting	-	Afhankelijk van uitkomst raadsbehandeling					**S**		*c*	N
21	Ver-/inhuizen naar/in definitieve huisvesting	-	Afhankelijk van uitkomst raadsbehandeling					**S**		*c*	N
	Activiteiten informatievoorziening en automatisering:										
22	Vaststellen informatiestrategie 2017-2022 (gerealiseerd in 2017)	-	-								
	Activiteiten informatiebeveiliging en privacy										
N2	*Nieuw: Uitvoeren informatiebeveiliging*		€ 85.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	**S**		*c*	N
N3	*Nieuw: Uitvoeren Europese AVG*		€ 20.000	€ 30.000	€ 40.000	€ 50.000	€ 60.000	**S**		*c*	N
	Activiteiten intergemeentelijke samenwerking:										
23	Uitvoering geven aan convenant met MRA	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
24	Samenwerken in Zaanstreek-Waterland en de Vervoersregio	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	STRUCTURELE (S) Financiele gevolgen programma 1 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 235.000**	**€ 260.000**	**€ 270.000**	**€ 280.000**	**€ 290.000**				
	INCIDENTELE (I) Financiele gevolgen programma 1 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**				

Overzicht ramingen going concernbegroting 2018-2021

PROGRAMMA 1 (going concern)		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1.01	Algemeen bestuur	416	0	-416	597	0	-597	615	0	-615	636	0	-636	647	0	-647	669	0	-669
1.02	Dagelijks bestuur	954	49	-905	698	12	-686	703	12	-692	711	12	-699	719	12	-707	727	12	-715
1.03	Regionale samenw erking	110	0	-110	129	0	-129	62	0	-62	76	0	-76	63	0	-63	77	0	-77
1.04	Ambtelijke advisering	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.05	Communicatie en voorlichting	111	0	-111	225	0	-225	236	0	-236	228	0	-228	230	0	-230	222	0	-222
1.06	Rekenkamer	24	0	-24	32	0	-32	36	0	-36	36	0	-36	37	0	-37	37	0	-37
1.07	Overhead	156	0	-156	12.005	0	-12.005	11.631	93	-11.537	11.377	93	-11.284	11.442	0	-11.442	11.543	0	-11.543
	Doorberekende capaciteitskosten	4.627	0	-4.627	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen programma 1 vóór mutaties in reserves		**6.398**	**49**	**-6.349**	**13.686**	**12**	**-13.675**	**13.283**	**105**	**-13.178**	**13.065**	**105**	**-12.960**	**13.138**	**12**	**-13.126**	**13.276**	**12**	**-13.264**

Mutaties reserves		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
Nr	Naam reserve	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Toevoegingen																		
095.040	Automatisering	60	0	-60	376	0	-376	60	0	-60	60	0	-60	60	0	-60	60	0	-60
095.140	Verkiezingen	42	0	-42	0	0	0	40	0	-40	0	0	0	40	0	-40	0	0	0
095.220	Ambtelijke huisvesting Schepenmakersdijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.560	Digitalisering B&W proces Kap. Last	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.610	Rechtspositie politieke ambtsdragers	0	0	0	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6
096.200	Informatiebeleidsplan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.390	Verbouw ing kantine buitendienst	14	0	-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen																		
095.040	Automatisering (095.040) Kap.lasten	0	108	108	0	178	178	0	182	182	0	133	133	0	132	132	0	122	122
095.140	Verkiezingen Plan (095.140)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	40	0	0	0	0	40	40
095.220	Ambtelijke huisvesting Schepenmakersdijk (095.220)	0	914	914	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.560	Digitalisering B&W proces (095.560) Kap. Last	0	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.610	Rechtspositie politieke ambtsdrage (095.610)	0	0	0	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20
095.390	Verbouw ing kantine buitendienst (095.390) Kap. last	0	90	90	0	14	14	0	14	14	0	14	14	0	14	14	0	14	14
096.200	Informatiebeleidsplan (096.200) Kap.last	0	70	70	0	140	140	0	42	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen mutaties reserves		**117**	**1.181**	**1.064**	**382**	**357**	**-25**	**106**	**258**	**152**	**66**	**207**	**141**	**106**	**166**	**60**	**66**	**197**	**131**
Saldo programma 1 na mutaties in reserves		**6.515**	**1.230**	**-5.285**	**14.068**	**369**	**-13.699**	**13.389**	**363**	**-13.025**	**13.131**	**312**	**-12.819**	**13.244**	**178**	**-13.066**	**13.342**	**208**	**-13.133**

Onderscheid Incidenteel / Structureel		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Programma 1 Incidenteel	9	0	-9	14	0	-13	25	93	68	29	93	65	25	0	-25	29	0	-28
	Programma 1 Structureel	6.815	49	-6.766	13.673	12	-13.661	13.258	12	-13.246	13.036	12	-13.025	13.113	12	-13.101	13.247	12	-13.236
Totaal programma 1 excl. Reserves		**6.824**	**49**	**-6.775**	**13.686**	**12**	**-13.675**	**13.283**	**105**	**-13.178**	**13.065**	**105**	**-12.960**	**13.138**	**12**	**-13.126**	**13.276**	**12**	**-13.264**

Overzicht beleidsindicatoren programma 1

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2018	Edam-Volendam	6,9	Eigen gegevens	De toegestane formatie volgens het vastgestelde formatieplan voor het begrotingsjaar op 1 januari.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	Edam-Volendam	7,0	Eigen gegevens	Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (incl. boventalligen).
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2018	Edam-Volendam	€ 324,86	Eigen begroting	Alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2018	Edam-Volendam	8,08%	Eigen begroting	Inhuur voor vervanging of inhuur van specialisten met specialistische vakkennis, die ontbreekt in de organisatie. Geen resultaatopdrachten of inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken.
Overhead	% van totale lasten	2018	Edam-Volendam	13,38%	Eigen begroting	De overheadkosten zoals begroot op taakveld overhead gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

NB: Voor de berekening van de indicator apparaatskosten zijn de overheadkosten gedeeld door het aantal inwoners.

P2 Publiek, Veiligheid & Juridische zaken

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Openbare Orde & Veiligheid

Portefeuillehouder: Lieke Sievers
Afdelingshoofd: Marijke Bekkenkamp a.i.

Coalitieakkoord

Veiligheid vormt de basis voor een leefbare samenleving. Voorkomen is beter dan genezen. Daar waar sprake is van ernstige overlast, is een stevige integrale aanpak nodig vanuit de gemeente. In dit verband krijgen de problematiek op het Zuideinde (tussen de Haven en het Marinapark) en in de omgeving van basisschool De Piramide prioriteit. Hierbij wordt ingezet op de combinatie van preventie en repressie. Zichtbaarheid en de feedback op meldingen zijn daarbij belangrijke elementen bij zowel de preventie als de subjectieve veiligheidsbeleving. Naast investeren in de relatie met de buurt en inzet van drugshonden wordt onder meer gedacht aan mobiel cameratoezicht als instrument.

Nadere toelichting

Het veiligheidsdomein bevindt zich momenteel in een transitie richting een bottom-up benadering. ‘Burgerparticipatie’ en ‘overheidsparticipatie’ zijn hierin essentieel. Burgers delen hierbij samen met ons de verantwoordelijkheid voor een leefbare en veilige woon- en leefomgeving. Het streven naar eigenaarschap en veerkracht staan centraal in onze veiligheidsbenadering.

Singelwijk

De Singelwijk te Edam heeft te maken met complexe sociale problematiek, waarin verschillende culturele achtergronden en identiteiten een rol spelen. De aanhoudende overlast beïnvloedt de leefbaarheid en veiligheidsbeleving in de wijk op een negatieve manier. Dit uit zich in regelmatige overlastmeldingen vanuit de bewoners. Een breed scala aan partners stimuleren en ondersteunen de buurtbewoners én overlast gevende jeugd om verantwoordelijkheid en eigenaarschap te nemen in het vormgeven van een leefbare en veilige samenleving.

Cameratoezicht

Het Zuideinde en ‘De Dijk’ is een gebied met een sterke horecaconcentratie alwaar uitgaansoverlast een terugkerend probleem is. Cameratoezicht zal worden ingezet om de veiligheid en veiligheidsbeleving positief te beïnvloeden in het gebied. Op deze wijze kunnen incidenten sneller waargenomen worden, waardoor de politie sneller en gerichter kan ingrijpen om verdere escalatie te voorkomen. Ook vandalisme kan voorkomen en/of opgespoord worden, wat zal resulteren tot meer vervolgingen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren actieprogramma Integrale Veiligheid 2017 - 2020	X	X	X		
Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare ruimte 2017 – 2020	X	X	X		
Actualiseren actieprogramma Integrale Veiligheid 2017 – 2020 en uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2017 - 2020			X		
Evaluatie van beleidsnota evenementenveiligheid 'een dijk van een evenement'			X		
Realisatie nieuwe multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk	X	X			

Wat levert het op?

1. Actieprogramma Integrale Veiligheid 2017 – 2020

Het actieprogramma is een weergave van relevante veiligheidsthema's binnen onze gemeente. De aanpak kent een sterk preventief karakter en beoogt de veerkracht van de inwoners te vergroten. Dit met het doel een leefbare en veilige samenleving te stimuleren.

2. Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2017 – 2020

Dit programma bevat de speerpunten van de gemeente in het realiseren van een veilige woon, werk en leefomgeving. Toezicht en handhaving van de buitengewone opsporingsambtenaren zijn essentieel. Zij pakken allerlei grote en kleine ergernissen aan en beperken hinder en overlast in de openbare ruimte.

3. Evaluatie beleidsnota evenementenveiligheid 'Een dijk van een evenement

In Edam-Volendam worden jaarlijks vele nieuwe en terugkerende evenementen georganiseerd. Om het vergunningsverleningsproces en de openbare orde en veiligheid zorgvuldig te waarborgen is in juli 2016 de 'Beleidsnota Evenementenveiligheid' vastgesteld, welke in 2020 wordt geëvalueerd.

4. Realisatie multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk

De brandweerkazerne in Kwadijk voldoet niet meer aan de gestelde eisen uit relevante wet- en regelgeving, waardoor er de voorkeur gegeven wordt aan het realiseren van een nieuwbouwlocatie. Deze dient duurzaam en bij voorkeur multifunctioneel van aard te zijn.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding

Portefeuillehouder: Lieke Sievers / Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Marijke Bekkenkamp a.i.

Coalitieakkoord

Dit onderwerp blijft permanente aandacht vragen. Zowel qua handhaving als preventie. Goede voorlichting voor de jeugd en ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ook maatschappelijke – en sportinstellingen moeten in staat worden gesteld hierin een alternatief te kunnen bieden en hun rol te pakken. Nu de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente is geworden, is dit des te belangrijker geworden.

Nadere toelichting

In de veiligheidsketen vormt repressie/handhaving het sluitstuk. Het begint met preventie. (Preventie is ondergebracht in programma 5: Sociaal Domein / Samenleving).

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Handhaving drugs/hennep					
Specifieke inzet van politie en recherche	X	X	X	X	X
Bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen waar mogelijk	X	X	X	X	X
Ontmantelen hennepkwekerijen	X	X	X	X	X
Inzet narcotica hond	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Het beleid beoogt te investeren in het bevorderen van een gezonde samenleving. Het creëren van een integrale aanpak die het alcohol- en drugsmisbruik aanpakt of voorkomt geldt hiervoor als basis. Vanuit de sectie Veiligheid betekent dit concreet dat er handhavingscapaciteit beschikbaar wordt gesteld ter aanvulling van de preventieve maatregelen. Dit levert een veiligere en gezondere samenleving op, waarbij er vanuit het lokaal bevoegd gezag een signaal wordt afgegeven dat alcohol- en drugsmisbruik niet geaccepteerd wordt als maatschappelijke fenomeen.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Versterking organisatie kermis

Portefeuillehouder: Lieke Sievers, Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Dirk van der Zwaag

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet expliciet benoemd in het coalitieakkoord.

Nadere toelichting

De kermis is het grootste evenement van Volendam en trekt jaarlijks tienduizenden bezoekers. De massaliteit, complexiteit en toenemende risico's vragen om een meer gecoördineerde aanpak, zowel in de fase voor, tijdens als na de kermis. In 2007 is door Witteveen en Bos een onderzoeksrapport opgesteld over de publieksveiligheid van de kermis. Dit onderzoeksrapport is in 2017 geactualiseerd. Het rapport is mede aanleiding om een toekomstvisie op de kermis te ontwikkelen. Het gewenste resultaat is een meer robuuste, effectieve, efficiënte en transparante kermisorganisatie. De organisatie van de kermis wordt hierbij integraal tegen het licht gehouden waarbij er ook aandacht is voor de juridische risicoanalyse, acquisitie en aanbesteden, innovaties en kwaliteitseisen. De toekomstvisie op de kermis kan dienen als leidraad en afwegingskader voor verdere ontwikkelingen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie Toekomstvisie kermis	X	X			

Wat levert het op?

Het doel van het anders organiseren van de kermis is om een feestelijke, gezellige en veilige kermis te kunnen blijven aanbieden als het jaarlijkse hoogtepunt voor Volendam en omstreken.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Wat mag het kosten?

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 2 PUBLIEK, VEILIGHEID & JURIDISCHE ZAKEN	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten openbare orde & veiligheid:										
N1	*Nieuw: Uitvoeren actieprogramma Integrale Veiligheid 2017-2020*	-	€ 375.000	€ 375.000	€ 375.000	nnb	nnb	**S**		*c*	N
	Singelwijk Edam (opgenomen in actieprogramma IV)										
1	Plan van aanpak uitvoeren Singelwijk (gerealiseerd in 2017)	-	-								
2	Het in beeld houden van de betreffende probleemjongeren	-	maakt onderdeel uit van het actieprogramma I.V.								
3	Inzet boa's, politie, zorgteam en ambulant jongerenwerk	-	maakt onderdeel uit van het actieprogramma I.V.								
4	Hulpverlening problematische jongeren en gesprekken met ouders van probleemjongeren	-	maakt onderdeel uit van het actieprogramma I.V.								
5	Het houden van een schouw in de Singelwijk (gerealiseerd in 2017)	-	-								
6	Periodiek overleg met o.a. buurtcomite, woningcorporatie, school, politie, reclassering, openbaar ministerie en moskee	-	maakt onderdeel uit van het actieprogramma I.V.								
	Handhaving - Inzet Boa's										
N2	*Nieuw: Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2017-2020*	-	maakt onderdeel uit van het actieprogramma I.V.								
N3	*Nieuw: Actualiseren actieprogramma Integrale Veiligheid 2017 - 2020 en uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2017-2020*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Zuideinde Volendam (opgenomen in actieprogramma IV)										
7	Met partners concrete maatregelen afspreken en uitvoeren (o.a. camaratoezicht)	-	maakt onderdeel uit van het actieprogramma I.V.								
	Evenementen										
N4	*Nieuw: Evaluatie van beleidsnota evenementenveiligheid 'Een dijk van een evenement'*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Brandweerkazerne Kwadijk										
N5	*Nieuw: Realisatie nieuwe multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk*	€ 360.000	**€ -**	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	**S**		*c*	N

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)									
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE							*Procedure*	B=bestaand
	Programma 2 PUBLIEK, VEILIGHEID & JURIDISCHE ZAKEN	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**	*geld*	(uit PP2017)
									beschikbaar	N=nieuw
									stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten alcoholontmoediging en drugsbestrijding:									
	Handhaving drugs/hennep:									
8	Specifieke inzet van politie en recherche	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
9	Bestuurs- en stafrechtelijke maatregelen waar mogelijk	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
10	Ontmantelen hennepkwekerijen	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
N6	Inzet narcotica hond	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten versterking organisatie kermis									
N7	Implementatie Toekomstvisie kermis	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	STRUCTURELE (S) Financiele gevolgen programma 2 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 375.000**	**€ 384.000**	**€ 384.000**	**€ 9.000**	**€ 9.000**			
	INCIDENTELE (I) Financiele gevolgen programma 2 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			

Overzicht ramingen going concernbegroting 2018-2021

PROGRAMMA 2 (going concern)		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
2.01	Bezwaar- en beroepsschriften	13	0	-13	18	0	-18	82	0	-82	83	0	-83	84	0	-84	85	0	-85
2.02	APV en bijzondere wetten	22	42	20	81	25	-57	237	18	-219	239	18	-221	242	18	-224	244	18	-226
2.03	Integrale Veiligheid	108	0	-108	525	0	-525	510	0	-510	518	0	-518	526	0	-526	535	0	-535
2.04	Veiligheidsregio / Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	2.666	0	-2.666	2.669	0	-2.669	2.664	0	-2.664	2.691	0	-2.691	2.748	0	-2.748	2.792	0	-2.792
2.05	KCC / Burgerzaken	360	689	329	895	689	-206	966	707	-259	876	443	-434	831	422	-409	897	453	-444
	Doorberekende capaciteitskosten	2.001	0	-2.001	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen programma 2 vóór mutaties in reserves		**5.170**	**731**	**-4.439**	**4.188**	**713**	**-3.475**	**4.458**	**725**	**-3.733**	**4.408**	**461**	**-3.947**	**4.431**	**440**	**-3.991**	**4.553**	**471**	**-4.082**

Mutaties reserves		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
Nr	Naam reserve	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Toevoegingen																		
095.060	Frictiekosten regionalisering brandweer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.540	Verbouwing Brw kazerne Volendam	75	0	-75	75	0	-75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
096.230	Brandweer Veiligheid	191	0	-191	147	0	-147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen																		
095.060	Frictiekosten regionalisering brandweer	0	67	67	0	251	251	0	178	178	0	74	74	0	0	0	0	0	0
095.540	Verbouwing brandweerkazerne Volendam	0	18	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.340	Plan aanpak drugsbestrijding	0	216	216	0	147	147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen mutaties reserves		**266**	**301**	**35**	**222**	**398**	**176**	**0**	**178**	**178**	**0**	**74**	**74**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo programma 2 na mutaties in reserves		**5.436**	**1.032**	**-4.404**	**4.410**	**1.111**	**-3.299**	**4.458**	**903**	**-3.556**	**4.408**	**535**	**-3.873**	**4.431**	**440**	**-3.991**	**4.553**	**471**	**-4.082**

Onderscheid Incidenteel / Structureel		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Programma 2 Incidenteel	433	0	-433	81	0	-81	36	0	-36	81	0	-81	36	0	-36	81	0	-81
	Programma 2 Structureel	5.013	731	-4.282	4.107	713	-3.394	4.423	725	-3.698	4.327	461	-3.866	4.394	440	-3.955	4.472	471	-4.001
Totaal programma 2 excl. Reserves		**5.446**	**731**	**-4.715**	**4.188**	**713**	**-3.475**	**4.458**	**725**	**-3.733**	**4.408**	**461**	**-3.947**	**4.431**	**440**	**-3.991**	**4.553**	**471**	**-4.082**

Overzicht beleidsindicatoren programma 2

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	2016	Edam-Volendam	34	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
		2016	Nederland	137,4		
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	2014	Edam-Volendam	0,4	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
		2014	Nederland	1,3		
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2016	Edam-Volendam	0,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
		2016	Nederland	2,3		
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2016	Edam-Volendam	2,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
		2016	Nederland	5,3		
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2016	Edam-Volendam	1,1	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
		2016	Nederland	3,3		
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2016	Edam-Volendam	2,3	CBS - Geregistreerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
		2016	Nederland	5,6		

P3 Ruimtelijke Ontwikkeling

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Grondzaken

Portefeuillehouder: Albert Koning (grondexploitaties), Wim Runderkamp (grondzaken)
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De gemeente kiest bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in beginsel de rol van regisseur en niet die van projectontwikkelaar. Strategische aankopen zijn een optie, maar worden in dit licht kritisch beschouwd. Publiek-private samenwerking heeft de voorkeur. Bij de harmonisatie van het grondbeleid zal hier rekening mee gehouden worden.

Nadere toelichting

Het project recognitiegronden is voor het grondgebied van de voormalige gemeente Zeevang toegevoegd aan het al langer lopende project.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Project recognitiegronden (uitgebreid met voormalig Zeevang) uitvoeren	X				

Wat levert het op?

Gemeente breed een rechtmatige situatie ten aanzien van grond- en reststroken.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Lange Weeren

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De Lange Weeren wordt gezien als de ruimtelijke afronding van Volendam. De bouw van zoveel mogelijk woningen is geen doel op zich. Uitgaande van nut en noodzaak, wordt ingezet op betaalbare woningen, vraaggericht bouwen, een aanvulling op de bestaande woningvoorraad, zowel in de huur- als koopsector (sociaal, middelduur en duur) en ontwikkeling in aansluiting op lopende projecten. Het uitgangspunt is dat de gemeente niet zelf als ontwikkelaar optreedt en bijbehorende risico's draagt, maar een regierol kiest. De woningbehoefte, bestaande afspraken, kwaliteit en programma zullen nader worden uitgewerkt om na afronding van lopende projecten verder te kunnen bouwen. Daarbij zal de gemeente in overleg met de provincie Noord-Holland treden om de bijdrage van plm. € 7,4 miljoen in het akkoord Waterlands Wonen ter discussie te stellen en/of te kunnen investeren in een landschappelijke zone gerelateerd aan de Lange Weeren.

Nadere toelichting

Begin 2017 is in de raad een Nut en Noodzaak discussie gevoerd met betrekking tot de Lange Weeren ter bepaling van de kaders voor een concept-bestemmingsplan voor een woningbouwlocatie in de Lange Weeren. Ook heeft de gemeenteraad in maart 2017 een tijdelijke beheersverordening voor de Lange Weeren vastgesteld (voor de tijdsduur, totdat een nieuw bestemmingsplan in werking treedt).

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Ruimtelijke ordening (o.a. beheersverordening en bestemmingsplan)	X				
Vaststellen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte	X				
(Exploitatie)overeenkomst met ontwikkelaar	X				
Een continu ontwikkelingsproces, waaronder afstemming met Rijk en provincie	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling in planologische regelingen vastleggen.
2. Het bevorderen van een goed woonklimaat.
3. De afronding van het bouwen buiten het stedelijk gebied van de kernen Edam en Volendam.
4. De ontwikkeling Lange Weeren voorziet mede in de woningbehoefte van de gemeente.
5. Meer variatie in woningvoorraad.

Wat mag het kosten?

De kosten worden gedekt via een nog op te maken anterieure overeenkomst.

Monumentenbeleid

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Het beleid ten aanzien van gemeentelijke monumenten zal worden geëvalueerd. De huidige beoordeling loopt soms niet in de pas met de ervaring van de bewoners/eigenaren. Echter, de monumentale elementen binnen onze gemeente moeten wel goed worden bewaard voor onze toekomstige generaties.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Erfgoedverordening evalueren en harmoniseren	X				
Monumentenbeleid evalueren en harmoniseren	X				
Project Fort bij Edam	X				
Vertaling monumentenbeleid in (herzieningen) bestemmingsplannen	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Het in stand houden van monumenten en bescherming van cultuurhistorische waarden.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Bescheiden woningbouw in alle kernen

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Woningbouw is wenselijk in alle kernen in de nieuwe gemeente. Dit zal gebeuren met respect voor lintbebouwing en passend in de omgeving en het landschap. De bestaande en de te actualiseren demografische onderzoeksrapporten met betrekking tot de diverse gemeentelijke kernen moeten duidelijk maken wat de woningbehoefte is in alle categorieën op kortere en langere termijn. De hoeveelheid woningbouw voor starters, senioren en seniorenwoningen geschikt voor zorg op maat en de gebouwen voor intramurale zorg, moeten hiervan afgeleid worden. Mede in overleg met de woningbouwcorporaties en zorginstellingen kan worden bepaald hoe hier invulling aan te geven. De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw, is een prioriteit.

Nadere toelichting

In de Woonvisie formuleert de gemeente een visie op middellange termijn van vijf jaar die drie thema's beslaat: '*Woningvoorraadontwikkeling*', '*Kernvoorraad*' en '*Wonen en Zorg*'. Het doel van deze Woonvisie is activiteiten te formuleren die de gemeente zelf in de komende jaren op gaat pakken, een basis te leggen voor implementatie door aanvullende besluitvorming en een kader te bieden voor het maken van prestatieafspraken met woningbouwcorporaties. Bovendien levert deze Woonvisie inhoudelijk de input voor de regionale woonagenda van de deelregio MRA-Noord.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw, Volendam en Waterrijk, Oosthuizen	X	X	X	X	
Invulling geven aan het bufferwoningenbeleid en evt. heroverwegen n.a.v. standpunt Provincie	X				
Benutten inbreidingslocaties, mede in relatie tot problematiek vergunninghouders	X				
Aandacht voor het afbouwen/beperken van de inzet van externen in relatie tot de afronding van de Broeckgouw	X	X	X	X	X
Uitvoering geven aan Woonvisie	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling vast te leggen in planologische regelingen.
2. Het bevorderen van een goed woonklimaat.
3. Behoud van lintbebouwing en karakteristiek landschap in kleinere kernen.
4. Verbetering van leefbaarheid kleinere kernen.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Herontwikkelingen voormalige Tase-terrein te Volendam

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Voormalige Tase-terrein en omgeving. Bij de herontwikkeling is een brede aanpak wenselijk, waarbij ook de verkeersknelpunten bij de parkeerplaats van RKAV en de Eikenlaan worden verlicht.

Nadere toelichting

Bij besluit van 18 april 2017 heeft het college ingestemd met het bereikte onderhandelingsresultaat voor de tijdelijke verhuur van het Tase-terrein ten behoeve van een tijdelijke noodsupermarkt en bijbehorende voorzieningen aan Detailresult. Onderdeel van het onderhandelingsresultaat is het verbreden van de Eikenlaan door en voor rekening van de gemeente. Op 1 juni 2017 heeft een informatieavond plaatsgevonden om omwonenden en raadsleden op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen en de laatste stand van zaken daaromtrent.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar mogelijke planontwikkeling voormalig Tase-terrein en omgeving inclusief aanpassing verkeersknelpunten	X				
Visievorming en planvorming voormalig Tase-terrein e.o.	X	X			
Realisatie van plannen en aanpassing aansluitende wegen vanaf de Julianaweg		X	X	X	

Wat levert het op?

Nieuwe invulling van het Tase-terrein.

Wat mag het kosten?

De kosten en opbrengsten zullen worden opgenomen in een op te stellen exploitatieopzet.

Herontwikkelingen voormalig Korsnäss-terrein

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Dit terrein verdient een nieuwe impuls om ontwikkelingen van de grond te krijgen. Op korte termijn gaan we in gesprek met de betreffende partijen om een spoedige realisatie te bewerkstelligen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Voorbereiden en vaststellen bestemmingsplan Korsnäss-terrein	X	X			
Faciliteren van het initiatief van BPD	X	X	X	X	

Wat levert het op?

1. Het realiseren van een woningbouwproject.
2. Verbetering van de stedenbouwkundige structuur in Edam.
3. Het bijdragen aan een evenwichtige woningvoorraad.
4. Oplossing voor een thans braakliggend terrein aan de rand van het Stadsgezicht Edam en een mogelijke oplossing voor het parkeerprobleem.

Wat mag het kosten?

De kosten en opbrengsten zullen worden opgenomen in een op te stellen koop-/realisatieovereenkomst.

Flexibilisering en deregulering

Portefeuillehouder: Albert Koning, Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

In bestemmingsplannen gaat meer rekening worden gehouden met wenselijke toekomstige ontwikkelingen (gebruik en bebouwing). Er gaat meer ruimte komen voor maatwerk, zodat afwijkingen en lange procedures minder nodig zullen zijn.

Nadere toelichting

De ambities op het gebied van dienstverlening (Gewoon Goed!) en organisatieontwikkeling zullen mede worden vormgegeven in het kader van de implementatie van de toekomstige Omgevingswet. Anticiperend daarop zal deze omslag in houding en denken, waarbij mens en belang centraal staan, ook in toenemende mate toegepast worden op bestemmingsplannen welke vooruitlopend op de Omgevingswet worden voorbereid.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Vertaling van flexibel bestemmen in bestemmings-plannen	X	X	X	X	X
Opstellen toekomstbestendige bestemmingsplannen-/omgevingsplannen (w.o. herzieningen van 'verouderde' bestemmingsplannen)	X	X	X	X	X
Invoeren Omgevingswet	X	X			
Opstellen Omgevingsvisie	X	X			

Wat levert het op?

1. Zorgvuldigheid in het bestemmingsplanproces.
2. Flexibilisering door zaken niet te regelen.
3. Actueel en werkbare bestemmingsplannen.
4. Meer gedragen ruimtelijke ontwikkelingen, het is mogelijk om lokale problemen/ vraagstukken ook lokaal op te lossen, meer ruimte om ons omgevingsbeleid af te stemmen op onze eigen behoeften en doelstellingen.
5. De verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur worden beter op elkaar afgestemd.

Wat mag het kosten?

Er zijn bedragen opgenomen in de going concern begroting en de programmabegroting. Er wordt gewerkt aan een uitwerking en doorrekening van de totale invoeringskosten van de Omgevingswet. Omdat die kosten mede afhankelijk zijn van bestuurlijke ambities en keuzes kan daarvan nog geen duidelijke indicatie worden gegeven. Voor de komende planperiode zal echter rekening moeten worden gehouden met meerkosten.

Economische zaken

Portefeuillehouder: Hans Schütt
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De huidige 'Economische agenda 2020' is een uitstekend uitgangspunt voor de komende periode. Op deelgebieden dient deze op kortere termijn aangepast te worden. Denk hierbij aan de agrarische sector die in de nieuwe gemeente een veel grotere rol gaat spelen.

Het noordelijke gedeelte van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) speelt momenteel een ondergeschikte rol en dient versterkt te worden. Hierbij kan de Provincie een belangrijke rol spelen. Er wordt ingezet op het versterken van ISW om een betere positie in de MRA te verkrijgen.

In een snel veranderend ondernemersklimaat heeft de overheid een belangrijke rol om deze verandering mogelijk te maken. Dit vereist een zeer flexibele opstelling en meer 'maatwerk' oplossingen ten aanzien van het omgevingsbeleid en vergunningverlening. Dit met inachtneming van de beheersbaarheid, transparantie en het algemeen belang. In de komende periode is het de intentie om voor de diverse doelgroepen hiervoor de kaders aan te geven en beleid te maken. Denk hierbij aan toerisme, recreatie, detailhandel, horeca, agrarische sector en ZZP'ers. Nevenactiviteiten, mits ondergeschikt, dienen eveneens tot de mogelijkheden te horen Het economisch platform als klankbord wordt verder opgezet en uitgebouwd.

Nadere toelichting

Met de ontwikkeling van de Economische Agenda is er een begin gemaakt van het opzetten van een Economisch Platform binnen onze gemeente. Een afvaardiging van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld is direct betrokken geweest bij de totstandkoming van de Economische Agenda 2020 en het Economisch Actieprogramma 2017. In de agenda is afgesproken om het Economisch Platform een structureel karakter te laten geven, zodat het platform niet alleen de koers van de Economische Agenda 2020 in de gaten kan houden maar ook een gezamenlijk nieuw actieprogramma vanaf 2017 tot 2020 kan benoemen.
Er is behoefte aan een actueel beleidskader voor detailhandel, om te kunnen anticiperen op landelijke en lokale ontwikkelingen, en om marktinitiatieven goed te kunnen beoordelen. Ook is er behoefte aan op te stellen bedrijvigheidsvisie.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoering Economische agenda	X	X	X	X	X
Actualiseren van detailhandelsstructuurvisie	X				
Opstellen van bedrijvigheidsvisie	X				
Door ontwikkelen Economisch platvorm	X				

Wat levert het op?

1. Voorwaarden scheppen voor de kwantitatieve en kwalitatieve groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid.
2. Sterke bundeling bedrijfsleven Edam-Volendam.
3. Duidelijke richting voor regionale doelstellingen (MRA).

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Wonen & Volkshuisvesting

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Op korte termijn zal de Woonvisie gereed zijn. Parallel daaraan zal de Woonzorgvisie worden herijkt en zo mogelijk worden geïntegreerd. Belanghebbende partijen zoals corporaties en zorgaanbieders zullen hierbij worden betrokken. Op basis van deze documenten zal worden bepaald wat wenselijke programma's zijn voor specifieke inbreilocaties zoals de voormalige school De Botter te Edam. Zodat op de juiste plaatsen en naar behoefte onder meer eengezinswoningen, seniorenwoningen, zorgwoningen en woningen voor eenpersoonshuishoudens worden gerealiseerd.

Nadere toelichting

Het opstellen van een woonvisie als basis waarop de corporaties voorstellen kunnen doen voor het opstellen van prestatieafspraken is een wettelijke taak.
Op basis van de geactualiseerde demografische gegevens zullen op inbreilocaties onder andere de benodigde woningen voor senioren en eenpersoonshuishoudens ingepland worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Actualisering Woonvisie				X	

Wat levert het op?

Het bevorderen van een goed woonklimaat in Edam-Volendam.

Wat mag het kosten?

Het bedrag is vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Evenwichtige woningvoorraad

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Na en naast de woningbouwprogrammering van de Broeckgouw, komt er meer aandacht voor een evenwichtige woningvoorraad en doorstroming op de woningmarkt. Het verdient aanbeveling om bij toekomstige uitbreidinglocaties een variabele insteek te kiezen en dit mee te nemen bij een nieuwe Omgevingsvisie.

Nadere toelichting

Per separaat te ontwikkelen locatie zal worden gekeken naar de specifieke woningbehoefte.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Woningbehoefte-onderzoeken per ontwikkeling	X	X	X	X	X
Woningbehoefte-onderzoeken (kwantitatief, d.w.z. voor de gehele gemeente) wordt herijkt. Vervolgstap is een kwalitatieve vertaling	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Het bevorderen van een goed woonklimaat in Edam-Volendam.

Wat mag het kosten?

De kosten worden opgenomen in de diverse grondexploitaties.

Historische scheepswerf

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp (algemeen), Hans Schütt (businessdeal), Albert Koning (bouwen)
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De plannen om te komen tot een historische scheepswerf worden ondersteund als de initiatiefnemers hun business case sluitend krijgen. Dit project biedt kansen op het gebied van toerisme, omdat gewerkt wordt aan authentieke botters die daarmee tevens behouden blijven voor Volendam. Onderdeel van dit project is een aanlegsteiger die een functie kan gaan vervullen bij het vervoer van toeristen van het Marinapark naar de Haven. Tevens kan dan een pendeldienst ten behoeve van riviercruiseschepen een oplossing zijn zodat er een alternatief is voor deze schepen die niet langer aan de Haven mogen afmeren. Die kunnen dan op enige afstand voor anker gaan. Er wordt momenteel op de Slobbeland-locatie in Volendam al gewerkt aan botters door mensen met een arbeidsbeperking. Dit kan dan verder uitgebouwd worden eventueel in combinatie met een simpele broodjes/koffiezaak (social firm).

Nadere toelichting

Vanuit de beleidsvelden toerisme (bevorderen van het toeristisch product), sociaal maatschappelijk (bevorderen van toegankelijke arbeidsplaatsen) en beheer openbare ruimte (een goede waterbouwkundige voorziening) is het ondersteunen van de initiatieven wenselijk. Vanuit toerisme en economische zaken is de mogelijkheid van aanleggen/afmeren op verschillende locaties een onderwerp van onderzoek. Dit is één van de mogelijke locaties.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Beleidsnotitie over locatie Slobbeland	X				
Planvorming over locatie Slobbeland	X				
Realisatie historische scheepswerf	X	X			

Wat levert het op?

1. Het bevorderen van het toeristisch product.
2. Toegankelijke arbeidsplaatsen voor specifieke doelgroepen.
3. Een goede waterbouwkundige voorziening (aanlegplaats als optie).

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Toerisme en recreatie

Portefeuillehouder: Hans Schütt en Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Recentelijk is de toeristische visie door beide raden aangenomen. Dit document zal gebruikt worden voor het toekomstig beleid in deze. Het streven is naar meer harmonie en langere verblijfsduur.

Het noordelijke gedeelte van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) speelt momenteel een ondergeschikte rol en dient versterkt te worden. Hierbij kan de Provincie een belangrijke rol spelen. Er wordt ingezet op het versterken van ISW om een betere positie in de MRA te verkrijgen.

Havens
Er zullen meer aanlegplaatsen worden gerealiseerd, met name voor de recreatievaart, zoals de steiger in Etersheim. De mogelijkheden voor de aanleg van cruiseschepen, met name in relatie tot toerisme in Volendam, zullen worden onderzocht. Daarbij mag het toeristische beeld en uitzicht vanaf de Haven niet worden belemmerd. Waar mogelijk zullen subsidiemogelijkheden worden benut.

Nadere toelichting

Vanuit het beleidsvelden toerisme en economische zaken is het ondersteunen van de initiatieven op dit gebied wenselijk. Voor verschillende locaties wordt gekeken naar de mogelijkheden hiervoor. Etersheim, de Haven van Volendam en het Slobbeland zijn mogelijke locaties, zonder daarbij andere opties op voorhand uit te sluiten. Verbeteren van de faciliteiten (aanlegplaatsen, parkeervoorzieningen) en het uiterlijk aanzien (HIOR, Europaplein) zijn pijlers onder het beleid voor toeristische (en economische) kwaliteitsverbetering.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen en uitvoeren van plannen toeristisch parkeren	X	X	X	X	X
Uitwerking toeristische visie	X	X	X	X	X
Kwaliteitsimpulsen openbare ruimte toeristische kernen	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Vorm en inhoud geven aan een beleid waarmee de ontwikkeling van de kwaliteit van het (verblijf) toerisme wordt gestimuleerd.

Wat mag het kosten?

De kosten vallen voor een deel onder Programmaplan 4 Ruimtelijk Beheer, onderdeel “Activiteiten parkeren” en zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Bedrijfsverplaatsingen

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

In het belang van de kwaliteit van de leefomgeving is het wenselijk om bedrijfsverplaatsingen van milieubelastende bedrijven te faciliteren. Bedrijven op knellende locaties krijgen hierbij voorrang als het gaat om vestiging op het bedrijventerrein Oosthuizerweg in Edam.

Nadere toelichting

Ten aanzien van bedrijfsverplaatsingen zal heroverweging moeten plaatsvinden vanwege de uitspraak van de Raad van State ten aanzien van de uitbreiding van het industrieterrein Oosthuizerweg. Mede in relatie daarmee zal een Bedrijvigheidsvisie worden opgesteld en een nieuwe visie moeten worden ontwikkeld. Zie onderdeel economische activiteiten.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022

Wat levert het op?

Het scheppen van voorwaarden voor de kwantitatieve en kwalitatieve groei van bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Milieu & Duurzaamheid

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Duurzaamheid is een belangrijke prioriteit en dit zal centraal worden gesteld in te actualiseren milieubeleid en de duurzaamheidsagenda. De motie om te investeren in duurzaamheid, met aandacht voor een realistische terugverdientijd, zal worden uitgevoerd. Verder zullen particuliere initiatieven worden gestimuleerd en gaat de gemeente haar voorbeeldrol invulling geven, bijvoorbeeld door openbare verlichting te verduurzamen. Voor windmolens is hierbij geen plaats. Het belang van een open horizon en toerisme wegen in dit verband zwaarder.

Door duurzaamheid structureel op te nemen in de Meerjaren Onderhoudsplanning (MOP) van gemeentelijk vastgoed kan de gemeente Edam-Volendam kansen benutten om duurzaamheid op een kostendekkende manier mee te nemen bij het reguliere onderhoud.

Nadere toelichting

De wereld is veranderd. Duurzaamheid is geen trend of rage, het is noodzaak. De gemeenteraad van het voormalige Edam-Volendam heeft niet voor niets al eerder gevraagd om te investeren in duurzaamheid. Het ambitieniveau gaat omhoog. Hoe ver omhoog hangt mede af van wat haalbaar en wenselijk is in relatie tot andere prioriteiten. Het bepalen van het ambitieniveau en een bijbehorende agenda uitvoeren is daarom een eerste stap in een cyclisch proces. Onderdeel van de gemeentelijke voorbeeldfunctie is het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	X				
Verduurzamen openbare verlichting	X	X	X	X	X
Uitvoeren van de Duurzaamheidsagenda	X	X	X		
Actualiseren Duurzaamheidsagenda			X		
Duurzaamheid zichtbaar meewegen bij elke ontwikkeling en beleidsnotitie	X	X	X	X	X
Saneren asbest volkstuinen Edam en Volendam	X				

Wat levert het op?

1. Een bijdrage leveren aan een beter milieu.
2. Lagere energiekosten gemeentelijk vastgoed.
3. Invulling geven aan de voorbeeldfunctie van de overheid.
4. Verduurzaming, reductie CO2-uitstoot en energiebesparing door inwoners, bedrijven binnen de gemeente en de gemeente zelf.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Dijkversterking

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp, Hans Schütt
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De veiligheid en 'droge voeten' staan voorop bij de afweging van de aanstaande dijkversterking. De gemeente zet daarbij in op behoud van het weidse, karakteristieke aanzicht van de huidige dijk en op het benutten van de dijkversterking om recreatieve fiets- en voetpaden aan te leggen. Lopende onderzoeken naar nut en noodzaak van versterkingsvarianten worden afgewacht. De te kiezen en uit te voeren optie(s) moeten gedragen worden door onze bevolking en een goede landschappelijke en economische onderbouwing hebben.

Voor het Noordeinde van Volendam wordt in beginsel vastgehouden aan het huidige beleid: een zo autoluw mogelijke dijk. Daarbij moet het toeristisch centrum bereikbaar blijven. Er zal onderzocht worden hoe parkeerplaatsen bij het Marinapark en de Parallelweg aantrekkelijker gemaakt kunnen worden dan de route over het Noordeinde.

De veiligheid ter hoogte van het toeristische deel van het Noordeinde en de Haven moet worden gewaarborgd. Als er een brede dijkversterking nodig blijkt, dan kan daarvan gebruik worden gemaakt voor de aanleg van een weg en een fiets- en wandelroute. De realisatie daarvan is afhankelijk van de kosten, een substantiële bijdrage door externe partijen en anderszins te genereren opbrengsten, zodat de meerkosten niet bij de burger terecht komen. Wanneer er geen of een beperkte dijkversterking nodig blijkt, dan worden alternatieven gerealiseerd om een veilige bereikbaarheid te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan een afrit en/of een pendel.

Nadere toelichting

HHNK/ De Alliantie is verantwoordelijk voor de dijkversterking en de provincie Noord-Holland voor de vergunningverlening. In samenhang met de dijkversterking wordt onderzocht welke zaken meegekoppeld kunnen worden aan het project, zoals een aanlandingsplaats voor schepen ter hoogte van Etersheim en een afrit bij Hotel Spaander. Noodzaak is om in te spelen op de actuele ontwikkelingen op dit punt, omdat er nog geen definitief uitsluitsel is over de precieze vorm en inhoud van de dijkversterking.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Samenwerken met HHNK/Alliantie ten aanzien van de uitvoering en de mee koppel-projecten.	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Versterking van de ruimtelijke kwaliteit.
2. Veilige dijk en autoluw ter hoogte van Volendam.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Verkeersontsluitingen Broeckgouw

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De ontsluiting van fase 5 in de Broeckgouw op de Keetzijde naar Edam wordt nader uitgewerkt. De ontsluiting dient verkeerstechnisch zo optimaal mogelijk te worden aangelegd en zoveel mogelijk rekening houdende met de door omwonenden aangevoerde bezwaren, suggesties en opties.

Nadere toelichting

De tijdelijke ontsluiting voor de bouw van de Keetzijde-woningen is gerealiseerd. De definitieve oplossing is inmiddels na het proces van participatie en het formele planologische traject, mogelijk gemaakt.

Verkeersontsluitingen Dijkgraaf Poschlaan

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De drukte en veiligheid op de Singelweg en Julianaweg en de verdere ontwikkeling van de Broeckgouw geven, nog los van de toekomstige ontsluiting van de Lange Weeren, aanleiding tot de spoedige aanleg van de 3e ontsluitingsweg Dijkgraaf Poschlaan – N244/247, op basis van actuele verkeerstellingen. Vooruitlopend op de aanleg is participatie mogelijk voor omwonenden, met name over de inrichting, het aanzicht en binnen realistische financiële kaders.

Nadere toelichting

De ontsluiting dient verkeerstechnisch zo optimaal mogelijk te worden aangelegd en zoveel mogelijk rekening houdende met alle in het geding zijnde belangen en binnen realistische financiële kaders.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Ruimtelijke procedure	X				
Start realisatie	X	X			

Wat levert het op?

1. Vermindering van de verkeersdruk op de Julianaweg en de Singelweg.
2. Toekomstige ontsluitingsweg van de Lange Weeren.
3. Kortere fietsroute naar Purmerend

Wat mag het kosten?

De kosten vallen voor een deel onder Programmaplan 4 Ruimtelijk Beheer, onderdeel “Activiteiten verkeersveiligheid” en zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Verkeersontsluitingen Waterrijk

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De ontsluiting van Waterrijk via een brug over de ringvaart naar de A7 of via het spoor naar de N247 is tot op heden niet realiseerbaar gebleken. Denk hierbij aan de afwijzing van medewerking van gemeente Beemster, welke behoort tot het Werelderfgoed. De bestaande infrastructuur (Seevancksweg) is opgewaardeerd/vernieuwd en kan de ontwikkeling van Waterrijk vooralsnog aan. Om eventuele mogelijkheden in de verdere toekomst niet te frustreren is in het stedenbouwkundig plan met beide genoemde ontsluitingsopties rekening gehouden. Bij toekomstige besluiten dient er rekening gehouden te worden met beide tot nu toe niet realiseerbaar gebleken opties.

Europaplein en omgeving

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp/ Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur/ Jaap Leek

Coalitieakkoord

De hoogste prioriteit is van het Europaplein een belangrijker, levendig onderdeel te maken van het centrum van Volendam. Ingezet wordt op een integrale aanpak met een stip op de horizon, waarbij onder meer de kleinschalige wijze van inrichting, winkels en horeca, verkeer en parkeren, de relatie met toerisme en de dijk en evenementen een rol spelen. Het horeca- en evenementenbeleid wordt geactualiseerd en verruimd. Aansluitend op besluitvorming wordt op zo kort mogelijk termijn het Europaplein heringericht. Naar verwachting gebeurt dit in fases buiten het toeristenseizoen. Uitgangspunt voor de planvorming rondom het Europaplein is het laatste uitgewerkte ontwerp zoals dit aan de raad gepresenteerd zou gaan worden.

Nadere toelichting

Het project Europaplein is aangewezen als één van de vier majeure projecten, die worden opgepakt binnen het zgn. projectenlab. Het project heeft prioriteit vanwege de samenhang met de activiteiten ter verbetering van de voorzieningen voor toerisme en de verkeerssituatie die daarmee samenhangt. Verder is er een samenhang met het versterken van het toeristisch product door een aantrekkelijker centrum vorm te geven zowel in uiterlijk als gebruik. Op dat laatste punt is er ook een nadrukkelijke link met het ingezette beleid voor inrichting van de openbare ruimte (HIOR). De beoogde start is 2017.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Herinrichten Europaplein	X	X			

Wat levert het op?

1. Een levendig plein, complementair aan de dijk
2. Een mooie entree voor inwoners en toeristen

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Herbestemming vrijkomende locaties

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

In Oosthuizen komen na het in het gebruik nemen van de MFA twee locaties vrij. Het perceel waarop nu de openbare basisschool het Kraaiennest staat en het perceel waarop het huidige cultureel centrum en het voormalige kruisgebouw staan. Het eerstgenoemde perceel zal beschikbaar komen als locatie voor het ontwikkelen van woningen. Het tweede perceel zal zeer geschikt zijn als locatie voor nieuw te ontwikkelen seniorenwoningen, gezien de onmiddellijke nabijheid van de voorzieningen in het dorp en de Zorgcirkel. Daarnaast worden in het visiedocument Raadhuisstraat de toekomstige invullingen van het gemeentehuis beschreven.

Nadere toelichting

Voor wat betreft de herbestemming en nieuwe invulling van de vrijkomende locaties Kraaiennest en Cultureel Centrum in Oosthuizen, maar ook de Botterschool in Edam en de Blokwhere in Volendam wordt er in 2017 een voorstel gedaan voor randvoorwaarden voor herbestemming. Over de locaties is in maart 2017 door de raad aangegeven dat de gemeente niet zelf als ontwikkelaar zou moeten optreden. De locaties zullen ook aan de woningcorporaties worden voorgelegd als mogelijke ontwikkellocaties.

In 2017 is een motie aangenomen over de verkoop en herbestemming van de locaties. De gemeente treedt niet zelf als ontwikkelaar op, maar geeft de randvoorwaarden aan waarbinnen herontwikkeling plaats kan vinden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Verkoop grond en opstallen ten behoeve van herontwikkeling	X	X			

Wat levert het op?

Met de herontwikkeling van de vrijkomende locaties kan er worden ingespeeld op woningbouw voor doelgroepen, zoals starters of senioren.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Herontwikkeling Maria Goretti locatie

Portefeuillehouder: Albert Koning / Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet specifiek benoemd in het coalitieakkoord.

Nadere toelichting

Het project Maria Goretti is aangewezen als één van de vier majeure projecten, die worden opgepakt binnen het zgn. projectenlab. Het gaat om herontwikkeling van de locatie ten behoeve van woningbouw. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moeten de huidige gebruikers (Stichting Turnpromotie Edam-Volendam - STEV en Club- en Buurthuiswerk -CBW) elders worden gehuisvest.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Vervangende huisvesting huidige gebruikers	X	X			
Herontwikkeling locatie voor woningbouw			X	X	

Wat levert het op?

1. Een positieve maatschappelijke ontwikkeling
2. Goede voorzieningen voor kinderopvang en sociaal-maatschappelijke activiteiten
3. Goede voorzieningen voor sportbeoefening op topsportniveau
4. Een goede woonomgeving voor de doelgroep sociale woningbouw en zorgwoningen.
5. Een kwaliteitsverbetering van de leefomgeving in het centrum van Volendam

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Natuur & Landschap

Portefeuillehouder: Hans Schütt
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

De nieuw gevormde gemeente bestaat nu voor het grootste gedeelte uit landelijk agrarisch- en natuurgebied waarvan een groot gedeelte de status heeft van Natura 2000. Het beheer en gebruik is in handen van de agrarische sector en Staatsbosbeheer (SBB). Belangrijke partijen als Land- en tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Provincie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Staatsbosbeheer en gemeente dienen de juiste balans te vinden tussen alle belangen die hiermee gemoeid zijn. Denk hierbij aan natuurbeheer, subsidies, waterhuishouding, milieu, dier- en volksgezondheid, algemeen beheer en economische waarden als toerisme en recreatie en de agrarische sector.

Over populatie (bijvoorbeeld door ganzen en smienten) moet worden tegengegaan en tegenover de schade van agrariërs dient een redelijke provinciale vergoeding te blijven bestaan. De gemeente zal dit belang richting de provincie Noord-Holland en Faunabeheer ondersteunen. Daarnaast zullen we bij deze instanties pleiten voor behoud van een natuurbeheersvergoeding voor de agrariërs die actief zijn in onze gemeente. Het buitengebied in de Purmer en Zeevang blijft open, groen en agrarisch.

Ook het buitendijkse gebied bestaat uit Natura 2000 en vraagt de nodige zorg. De luwtemaatregelen, Archipel Oost, zullen een nadere invulling krijgen. De verwachting is dat door deze maatregelen de groei van waterplanten sterk zal toenemen en daardoor overlast (zelfs gevaar) voor de watersport op kan leveren. Hiervoor dient maaibeleid ontwikkeld te worden.

Nadere toelichting

In een sterk veranderende omgeving en doelstellingen is het nodig om te investeren in positie binnen de MRA en bewaken van lokale belangen. Hiervoor is een breed draagvlak noodzakelijk.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Positie binnen MRA en lokale belangen bewaken	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Beheersing van een kwetsbare omgeving waarbij de balans van Economie (agrarisch), T&R en natuur in balans is.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Wat mag het kosten?

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 3 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten grondzaken:										
1	Actualiseren uitgiftebeleid grond- en reststroken (gerealiseerd 2017)	-	-								
2	Project recognitiegronden (uitgebreid met voormalig Zeevang) uitvoeren	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
3	Opstellen algemene verkoopvoorwaarden en modelovereenkomsten (gerealiseerd 2017)	-	-								
a	Algemeen voorbereidingskrediet voor start nieuwe projecten (gerealiseerd 2017)	-	Geen. Wordt doorbelast naar naar specifieke projecten (begrotingen)								
	Activiteiten Lange Weeren:										
4	Ruimtelijke ordening (o.a. beheersverordening en bestemmingsplan)	-	Kosten worden gedekt via anterieure overeenkomst.								
5	Nut en noodzaak randvoorwaarden stedenbouw, verkeer, volkshuisvesting etc. (gerealiseerd 2017)	-	-								
6	Exploitatieplan en grondexploitatie (activiteit vervalt)	-	-								
8	Vaststellen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte	-	Kosten worden gedekt via anterieure overeenkomst.								
7	(Exploitatie-)overeenkomst met ontwikkelaar	-	Kosten worden gedekt via anterieure overeenkomst.								
9	Een continue ontwikkelingsproces, waaronder afstemming met Rijk en provincie	-	Kosten worden gedekt via anterieure overeenkomst.								
	Activiteiten monumentenbeleid:										
10	Erfgoedverordening evalueren en harmoniseren	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
11	Monumentenbeleid evalueren en harmoniseren	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
12	Project Fort bij Edam	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
13	Vertaling monumentenbeleid in (herzieningen) bestemmingsplannen	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
	Activiteiten bescheiden woningbouw in alle kernen:										
14	De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
15	Invulling geven aan het bufferwoningenbeleid en evt. heroverwegen n.a.v. standpunt provincie	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
16	Benutten inbreidingslocaties, mede in relatie tot problematiek vergunninghouders	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
17	Aandacht voor het afbouwen/beperken van de inzet van externen in relatie tot de afronding van de Broeckgouw.	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
	Vergroten projectmanagementstaf/zelfwerkzaamheid gemeente.	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
N1	*Nieuw: Uitvoering geven aan Woonvisie*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 3 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten herontwikkelingen voormalige Tase-terrein te Volendam:										
18	Onderzoek doen naar mogelijke planontwikkeling voormalig Tase-terrein en omgeving inclusief aanpassing verkeersknelpunten.	-	Kosten worden gedekt via grondexploitatie of via anterieure overeenkomsten.								
19	Visievorming en planvorming voormalig Tase-terrein e.o.	-	Kosten worden gedekt via grondexploitatie of via anterieure overeenkomsten.								
20	Realisatie van plannen en aanpassing aansluitende wegen vanaf Julianaweg	-	Kosten worden gedekt via grondexploitatie of via anterieure overeenkomsten.								
	Activiteiten herontwikkelingen voormalig Korsnass-terrein:										
21	Voorbereiden en vaststellen bestemmingsplan Korsnassterrein	-	Kosten worden gedekt via grondexploitatie of via anterieure overeenkomsten.								
22	Faciliteren van het initiatief van BPD	-	Kosten worden gedekt via grondexploitatie of via anterieure overeenkomsten.								
	Activiteiten flexibilisering en deregulering:										
23	Een notitie over flexibel bestemmen voorbereiden (gerealiseerd 2017)	-	-								
24	Opstellen ontheffingenbeleid (omgevingsvergunning),daar waar noodzakelijk beleid maken om maatwerk te faciliteren (gerealiseerd 2017)	-	-								
25	Vertaling van flexibel bestemmen in bestemmingsplannen	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
26	Opstellen toekomstbestendige bestemmingsplannen (w.o. herzieningen van "verouderde" bestemmingsplannen)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
c	Invoeren Omgevingswet	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
N2	*Nieuw: Opstellen omgevingsvisie*	-	n.n.b.								
	Activiteiten economische zaken:										
27	Economische agenda evalueren (gerealiseerd 2017)	-	-								
28	Agrarische secor benoemen als aandachtspunt in economische agenda (gerealiseerd 2017)	-	-								
29	Uitvoering economische agenda	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
30	Economisch platform oprichten (gerealiseerd 2017)	-	-								
N3	*Nieuw: Actualiseren detailhandelsstructuurvisie*	-	n.n.b.								
N4	*Nieuw: Opstellen bedrijvigheidsvisie*	-	n.n.b.								
N5	*Nieuw: Doorontwikkeling Economisch platvorm*	-	n.n.b.								
	Activiteiten wonen & volkshuisvesting:										
31	Actualisering Woonvisie (wijziging: van 2020 naar 2021)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
d	Afwikkeling omgevingswerken St. Nicolaashof (gerealiseerd in 2017)	-	-								

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 3 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten evenwichtige woningvoorraad:										
32	Woningbehoefte onderzoeken per ontwikkeling	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
33	Woningbehoefte-onderzoeken (kwantitatief d.w.z. voor de gehele gemeente) wordt herijkt. Vervolgstap is een kwalitatieve vertaling.	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
	Activiteiten vastgoed:										
	Activiteiten m.i.v. 2018 opgenomen onder programmaplan Financien	-	-								
	Activiteiten historische scheepswerf:	1.600.000	Geen. Kosten worden 100% doorberekend aan exploitant.					**S**		*c*	B
36a	Beleidsnotitie over locatie Slobbeland										
36b	Planvorming over locatie Slobbeland										
N6	*Nieuw: Realisatie historische scheepswerf*										
	Activiteiten toerisme en recreatie:										
37	Opstellen en uitvoeren van plannen toeristisch parkeren	-	Is onderdeel van raming in programma 4 "activiteiten parkeren".								
38	Uitwerking toeristische visie	-	Kosten worden gedekt uit begroting "going concern".								
39	Kwaliteitsimpulsen openbare ruimte toeristische kernen	-	Is onderdeel van raming in programma 4 "activiteiten parkeren".								
	Activiteiten bedrijfsverplaatsingen:										
40	Bedrijfsverplaatsingen zijn meegenomen in de Bedrijvigheidsvisie (zie activiteiten economische zaken)	-	-								
f	Aanpak terrein Soerink	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
	Activiteiten milieu & duurzaamheid:										
41	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	-	Is onderdeel van ramingen onder nr. 34 en 35 (zie Programma 6 Financiën)								
42	Verduurzamen openbare verlichting	-	Is onderdeel van raming in programma 4 onder nr. a (beleidsplan openbare verlichting)								
43	Uitvoeren Duurzaamheidsagenda	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
44	Actualiseren Duurzaamheidsagenda	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
45	Duurzaamheid zichtbaar meewegen bij elke ontwikkeling en beleidsnotitie	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
g	Saneren asbest volkstuinen	-	€ 200.000					**I**		*b*	B
h	Inkoop in WGR Omgevingsdienst Ijmond (gerealiseerd in 2017)	-	-								
i	Tariefsverhoging Omgevingsdienst Ijmond (gerealiseerd in 2017)	-	-								
	Activiteiten dijkversterking:										
46	Afhankelijk van besluitvorming worden verschillende projecten in Edam-Volendam meegekoppeld (valt onder nr. 47)	-	-								
47	Samenwerken met HHNK/Alliantie ten aanzien van de uitvoering en de meekoppelprojecten.	€ 300.000	-	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	**S**		*c*	B

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 3 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten verkeersontsluitingen Dijkgraaf Poschlaan:		Is onderdeel van raming in programma 4 "activiteiten verkeersveiligheid" (nrs 3 t/m 5)								
48	Voorbereiden en opstellen MER (gerealiseerd in 2017)	-	-								
49	Ruimtelijke procedure	-	Valt onder bovenstaande opmerking.					**S**		*c*	B
50	Start realisatie	-	Valt onder bovenstaande opmerking.					**S**		*c*	B
	Activiteiten snel internet:										
	Activiteiten m.i.v. 2018 opgenomen onder programmaplan Ruimtelijk Beheer	-	-								
	Activiteiten Europaplein en omgeving:										
53	Herinrichten Europaplein	€ 1.540.000	€ 154.000	€ 154.000	€ 154.000	€ 154.000	€ 154.000	**S**		*c*	B
	Activiteiten Herbestemming vrijkomende locaties:										
54	Onderzoek doen naar herbestemming locaties (gerealiseerd in 2017)	-	-								
55	Een voorstel maken voor herbestemming en voorbereiding uitvoering (activiteit vervalt)	-	-								
56	Uitvoeren van herbestemming locaties (activiteit vervalt)	-	-								
57	Hergebruik locatie Raadhuisstraat 24 Oosthuizen (oude gemeentekantoor) onderzoeken, herontwikkelen vrij te komen locatie (activiteit vervalt)	-	-								
N7	*Nieuw: Verkoop grond en opstallen ten behoeve van herontwikkeling*	-	nnb					**S**		*c*	N
	Activiteiten Herontwikkeling Maria Goretti Locatie:										
N8	*Nieuw: Vervangende huisvesting huidige gebruikers*		nnb					**S**		*c*	N
N9	*Nieuw: Herontwikkeling locatie voor woningbouw*		nnb					**S**		*c*	N
	Activiteiten natuur & landschap:										
58	Plan van aanpak natuur en landschap	-	-								
N10	*Nieuw: Positie binnen MRA en lokale belangen bewaken*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
	STRUCTURELE (S) Financiele gevolgen programma 3 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 154.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**				
	INCIDENTELE (I) Financiele gevolgen programma 3 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 200.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**				

Overzicht ramingen going concernbegroting 2018-2021

PROGRAMMA 3 (going concern)		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
3.01	Ov. Economische aangelegenheden	0	0	0	162	0	-162	178	0	-178	79	0	-79	79	0	-79	81	0	-81
3.02	Toerisme	118	2	-116	197	2	-195	218	2	-216	200	2	-198	201	2	-199	205	2	-202
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	167	2	-165	263	1	-262	192	7	-185	172	7	-165	207	7	-201	209	7	-203
3.04	Omgevingsprogramma	175	5	-170	542	0	-542	592	0	-592	500	0	-500	502	0	-502	504	0	-504
3.05	Structuur- en Bestemmingsplannen	346	30	-316	494	0	-494	549	0	-549	566	0	-566	571	0	-571	579	0	-579
3.06	Volkshuisvesting	11	2	-9	57	2	-56	124	2	-122	126	2	-124	137	2	-135	138	2	-137
3.07	Stedelijke vernieuwing	42	0	-42	0	0	0	168	0	-168	167	0	-167	166	0	-166	166	0	-166
3.08	Omgevingsvergunningen	85	653	568	897	400	-497	1.044	600	-444	985	600	-385	1.003	600	-403	1.020	600	-420
3.09	Bouw- en woningtoezicht ov. Uitg.	0	0	0	121	0	-121	26	0	-26	26	0	-26	26	0	-26	27	0	-27
3.10	Grondexploitatie	7.057	7.059	2	12.919	12.769	-150	14.076	14.076	0	9.776	9.776	0	7.822	7.822	0	0	0	0
3.11	Overige gronden	139	526	387	721	675	-46	553	574	20	561	578	17	570	582	12	578	584	7
	Doorberekende capaciteitskosten	2.613	0	-2.613	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen programma 3 vóór mutaties in reserves		**10.753**	**8.279**	**-2.473**	**16.373**	**13.848**	**-2.524**	**17.720**	**15.260**	**-2.460**	**13.158**	**10.965**	**-2.193**	**11.285**	**9.014**	**-2.271**	**3.506**	**1.195**	**-2.311**

Mutaties reserves		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
Nr	Naam reserve	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Toevoegingen																		
095.010	Grondexploitatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.070	Dorpshart Volendam	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.100	Stads- en dorpsvernieuwing	5	0	-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.290	Volkshuisvestingsdoeleinden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.580	Egalisatieres. voorm. MAVO terrein Julianaweg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.650	Toerisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.770	Toeristisch Centrum Volendam	43	0	-43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.870	Maria Goretti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
096.310	Structuur-en bestemmingsplan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.850	Ontwerp gebied Harlingenlaan	0	0	0	900	0	-900	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100	100	0	-100

	Onttrekkingen																		
095.010	Grondexploitatie Kap. last	0	92	92	0	53	53	0	48	48	0	110	110	0	47	47	0	47	47
095.010	Grondexploitatie Grond Julianaweg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.070	Dorpshart Kap. last	0	34	34	0	16	16	0	16	16	0	16	16	0	16	16	0	16	16
095.100	Stads- en dorpsvernieuwing Kap.last	0	49	49	0	15	15	0	7	7	0	19	19	0	19	19	0	19	19
095.100	Stads- en dorpsvernieuwing Kernen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.290	Volkshuisvestingsdoeleinden Bestem.plan	0	124	124	0	100	100	0	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.290	Volkshuisvestingsdoeleinden Kap.last	0	0	0	0	16	16	0	18	18	0	18	18	0	18	18	0	17	17
095.580	Egalisatieres voorm. MAVO terrein Julianaweg Ka	0	58	58	0	7	7	0	7	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.650	Toerisme	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	20	20	0	24	24	0	0	0
095.770	Toeristisch Centrum Volendam Kap. last	0	75	75	0	111	111	0	103	103	0	103	103	0	102	102	0	102	102
095.850	Ontwikkeling gebied Harlingenlaan Kap.last	0	5	5	0	14	14	0	151	151	0	150	150	0	150	150	0	149	149
095.660	Woonvoorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
096.310	Stuctuur- en bestemmingsplan	0	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen mutaties reserves		**48**	**469**	**421**	**900**	**352**	**-548**	**100**	**470**	**370**	**100**	**436**	**336**	**100**	**375**	**275**	**100**	**350**	**250**
Saldo programma 3 na mutaties in reserves		**10.801**	**8.748**	**-2.053**	**17.273**	**14.201**	**-3.072**	**17.820**	**15.730**	**-2.091**	**13.258**	**11.401**	**-1.857**	**11.385**	**9.389**	**-1.995**	**3.606**	**1.545**	**-2.061**

Onderscheid Incidenteel / Structureel	Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 3 Incidenteel	2.543	2.527	-16	12.959	12.769	-190	14.076	14.076	0	9.776	9.776	0	7.822	7.822	0	0	0	0
Programma 3 Structureel	3.714	1.221	-2.492	3.414	1.080	-2.334	3.644	1.184	-2.460	3.382	1.189	-2.193	3.463	1.192	-2.271	3.506	1.195	-2.311
Totaal programma 3 excl. Reserves	**6.257**	**3.748**	**-2.508**	**16.373**	**13.848**	**-2.524**	**17.720**	**15.260**	**-2.460**	**13.158**	**10.965**	**-2.193**	**11.285**	**9.014**	**-2.271**	**3.506**	**1.195**	**-2.311**

Overzicht beleidsindicatoren programma 3

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Functiemenging	%	2016	Edam-Volendam	50,4	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
		2016	Nederland	52,1		
Bruto Gemeentelijk Product (verwacht/gemeten)	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	2013	Edam-Volendam	91	Atlas voor Gemeenten	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
		2013	Nederland	100		
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2016	Edam-Volendam	158,7	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2016	Nederland	134		
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2015	Edam-Volendam	247	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
		2015	Nederland	200		
Hernieuwbare elektriciteit	%	2015	Edam-Volendam	0,9	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
		2015	Nederland	11,8		
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2014	Edam-Volendam	6	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
		2014	Nederland	6		

P4 Ruimtelijk Beheer

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Markten

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

Bij de harmonisatie van markt- en standplaatsregelgeving is het in stand houden van de markten in Oosthuizen, Edam en Volendam een belangrijk uitgangspunt.

Nadere toelichting

Markten zijn belangrijke ontmoetingsplekken die in sociaal en economisch opzicht behouden moeten worden. Over het aanzicht van de markt in Volendam zijn veel negatieve signalen. Mede in relatie tot de herinrichting van het Europaplein behoort een heroverweging tot de mogelijkheden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Verbeteren aanzicht en beleving van de markt in Volendam	X				
Herijken van marktbeleid	X				

Wat levert het op?

1. Versterken van sociale waarde en economische wisselwerking tussen markt en middenstand.
2. Verbetering van de markt Volendam in relatie tot de herinrichting van het Europaplein

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting. Een en ander is afhankelijk van de te maken keuzes of er kosten zullen zijn.

Openbaar vervoer

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

De gemeente zet zich in voor behoud van busvervoer naar Amsterdam Centraal Station. Gedwongen overstappen op de Noord/Zuid-metrolijn is onwenselijk.

Nadere toelichting

Volgens de planning wordt in juli 2018 de Noord/Zuidlijn in Amsterdam in bedrijf genomen. Bij het opstellen van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan zal onderzocht worden wat de gevolgen zijn voor o.a. de parkeervoorzieningen van fietsen en auto's bij de R-Net bushaltes en het busstation in Edam.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Regionale afstemming richting ingebruikname van de Noord/Zuidlijn	X				

Wat levert het op?

Goed regionaal openbaar vervoer met een goede aansluiting van verschillende openbaar-vervoervoorzieningen.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Verkeersveiligheid

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

De veiligheid in het verkeer is natuurlijk belangrijk. Extra aandacht zal er zijn voor veilige voetgangersoversteekplaatsen en (school)fietsroutes. De voorrangsregeling voor fietsers op rotondes krijgt momenteel landelijk aandacht. De discussie wordt afgewacht. Daarna zal op basis van de uitkomsten worden overwogen of aanpassingen wenselijk en/of nodig zijn.

Nadere toelichting

Verkeersveiligheid is een belangrijk onderwerp dat ook door de gemeenteraad als een prioriteit is benoemd. In overleg met diverse partijen zoals de Fietsersbond, Seniorenraad en dorpsraden, zijn al diverse knelpunten in beeld ten aanzien van de verkeersveiligheid. Veel maatregelen, waaronder verbetering van voetgangersoversteekplaatsen, zullen afgewogen worden in een te actualiseren gemeentelijk verkeer- en vervoersplan. Naast deze fysieke maatregelen worden ook in samenwerking met de regio acties ondernomen om de bewustwording en het gedrag te verbeteren.

Vanwege een steeds slechtere doorstroming op de N235 en N247, omdat de maximale capaciteit bereikt werd, hebben de provincie Noord-Holland en de Stadsregio Amsterdam (nu Vervoersregio Amsterdam) in 2009 het initiatief genomen tot een verkenningsstudie voor het verbeteren van de veiligheid en doorstroming op de N235 en N247 voor de fiets, het openbaar vervoer en autoverkeer. Deze verkenningsstudie heeft geleid tot het project Bereikbaarheid Waterland waaraan naast de provincie Noord-Holland en de Stadsregio Amsterdam ook de gemeenten Amsterdam, Purmerend, Waterland en Edam-Volendam deelnemen.
Gezien het feit dat de scope van Bereikbaarheid Waterland uitgebreid wordt met een aantal maatregelen aan de noordkant van de N247, wordt van de gemeente Edam-Volendam een bijdrage van € 100.000 voor de lange termijn maatregelen gevraagd.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren Verkeersplan	X	X	X	X	X
Rouleren smileys (max. snelheid) en bewustwordingscampagnes	X	X	X	X	X
Bijdrage bereikbaarheid Waterland		X			

Wat levert het op?

1. Verbetering verkeersveiligheid
2. Bewustwording (on)wenselijke gedrag

Wat mag het kosten?

In de tabel aan het einde van dit hoofdstuk staat voor activiteiten verkeersveiligheid een investeringsbedrag van € 17.190.000 met de bijbehorende kapitaallasten opgenomen. Met dit bedrag kunnen de volgende maatregelen gefaseerd worden uitgevoerd:

- Verbeteren fietsvoorziening Bootslot
- Groot onderhoud Julianaweg
- Realisatie 3e ontsluitingsweg
- Infrastructurele maatregelen overige wegennet in relatie tot de 3e ontsluiting
- Verbetering zichtbaarheid voetgangersoversteekplaatsen op hoofdwegen
- Vervanging 2 maal 2 verkeerslichtinstallaties

- Verbeteren bewustwording van weggebruikers inzake verkeersveiligheid door houden van campagnes en aangeven max. snelheid door rouleren Smileys
- Project opschonen bebording
- Uitvoeren verkeersplan

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Parkeren

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

Het is een gegeven dat in de centra (te) weinig ruimte is voor parkeren. De ambitie is om alternatieve parkeerruimte te realiseren aan de randen, op loopafstand van de centra. Dit leidt tot aan aantal uitgangspunten en plannen voor het nieuw te formuleren parkeerbeleid.

In de openbare ruimte wordt in beginsel geen betaald parkeren ingevoerd, zeker niet voor eigen inwoners. Het is daarnaast wenselijk om toerisme beter te faciliteren en dat kost geld. Betaald parkeren voor toeristische gebruikers, bijvoorbeeld via een pilot-kan hier een goed instrument zijn dat verder uitgewerkt zal worden.

Het parkeerbeleid zal daarom in de komende periode tegen het licht worden gehouden. Daarbij zal onder meer worden gekeken naar een herijking van de blauwe zones, de ontwikkeling van parkeerdruk, het creëren van extra parkeerruimte, dat parkeerplaatsen geen aanzuigende werking moeten hebben op onnodig zoekverkeer, het faciliteren van oplaadpalen voor elektrisch vervoer in de openbare ruimte en een evaluatie van het Parkeerfonds. Ook het faciliteren van fiets-parkeren moet meer aandacht krijgen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Voorbereiding en realisatie busparkeerplaatsen in Edam	X	X			
Parkeerbehoefte meewegen bij herinrichtingsplannen	X	X	X	X	X
Invoeren betaald parkeren bij Parallelweg (in combinatie met faciliteiten)	X				
Periodieke parkeerdrukmetingen	X		X		X
Uitbreiden van fietsenstallingen bij hotspots	X	X			

Wat levert het op?

1. Minder overlast busverkeer/parkeren.
2. Bijdrage aan meer parkeerplaatsen.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Milieustraten

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

De milieustraat in Oosthuizen blijft behouden en de gemeentewerf in Volendam zal opnieuw worden ingericht.

Nadere toelichting

De herinrichting van het gemeentelijk afval-inzamelstation aan de Julianaweg 137 is in 2017 gerealiseerd. Een grondige herindeling en verbetering van de toegangsvoorzieningen was nodig vanwege de autonome groei van de gemeente, veranderde wetgeving, een toename van afvalscheiding en achterstallig onderhoud aan de toegangsvoorzieningen.
Het gemeentelijk inzamelstation langs de Hoornse Jaagweg 2a in Oosthuizen zal in zijn huidige vorm blijven bestaan. De bestaande dienstverlening blijft gehandhaafd.

Ondergrondse afvalcontainers

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

Om zwerfafval tegen te gaan en mogelijk te maken dat burgers hun afval kwijt kunnen wanneer ze dat willen, zal de aanleg van ondergrondse afvalcontainers worden geïntensiveerd en zullen bestaande ondergrondse afvalcontainers door alle inwoners te gebruiken zijn.

Nadere toelichting

Het beleidsplan afvalbeheer is aangenomen in december 2016, met daarin de volgende doelen:

- Het afvalbeleid van de twee voormalige gemeenten te harmoniseren volgens de wet Arhi in 2018;
- Het afvalbeleid aan te laten sluiten bij de landelijk doelstelling van het VANG-beleid. VANG staat voor het overheidsbeleid onder de naam Van Afval Naar Grondstof. Het VANG-beleid heeft de doelstelling om de circulaire economie te bevorderen. Gemeenten dienen daartoe, in 2020, 75% van het huishoudelijk afval te hergebruiken. Dit komt neer op een doelstelling van gemiddeld 100 kilo restafval, inclusief grof restafval, per inwoner per jaar;
- Het versneld aanleggen, waar dat mogelijk is, van ondergrondse voorzieningen met volmeldingssysteem binnen een planperiode van 5 jaar;
- Het toepassen van een toegangscontrole bij het inwerpen van restafval bij nieuwe en bestaande ondergrondse restafvalcontainers. Hierdoor kunnen bedrijven niet meer hun restafval als huishoudelijk afval aanbieden;
- Toepassen van rolcontainers in de buitengebieden;
- Om het gft-afval inzamelen te bevorderen inwoners stimuleren om keukenafval (etensresten) te verzamelen in keukenemmers met biologisch afbreekbare zakjes

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitrol ondergrondse afvalcontainers	X	X	X	X	

Wat levert het op?

1. Minder (zwerf)afval op straat.
2. Maatwerk in afvalinzameling.
3. Optimalisatie afvalscheiding tegen een zo laag mogelijke tarief.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Schoon en verzorgd

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

Daar waar achterstand is in het onderhoud van de openbare ruimte willen we dit verder inlopen. Bij herinrichtingen worden knelpunten met bijvoorbeeld de veiligheid, doorstroming en parkeercapaciteit zoveel mogelijk meegenomen. Diverse meerjarige onderhoudsplannen worden adequaat en duurzaam uitgevoerd. De groenvoorziening zal op een acceptabel niveau gebracht worden waar het gaat om het onderhoud.

Nadere toelichting

Ter voorbereiding op het raadsvoorstel over de Visie op de openbare ruimte en het daarmee samenhangende handboek inrichting openbare ruimte (HIOR) is een tweetal informatieavonden georganiseerd. De gehele openbare ruimte, de bestrating, het groen, het meubilair (banken, lantaarnpalen, verkeersborden, palen, fietsenrekken etc.) zal vanuit één visie en op basis van het handboek inrichting openbare ruimte worden ingericht.
Een wijziging ten opzichte van vorig jaar vastgesteld Programmaplan 2017-2022 is de aandacht voor de financiële gevolgen van het handboek inrichting openbare ruimte (HIOR). De meerkosten op het regulier en planmatig onderhoud voor bestrating, straatmeubilair, kolken, inrichting boven maaiveld zijn in beeld gebracht.

Daarnaast zal op korte termijn aandacht worden geschonken aan het actualiseren van de onderhoudsplannen omtrent wegen, bruggen, riolering en groen. In 2018 en volgende wordt uitvoering gegeven aan het vastgestelde beleidsplan openbare verlichting 2017-2021.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Vaststellen Groenbeleid	X				
Implementeren Handboek Inrichting Openbare Ruimte	X	X	X	X	X
Onderhoudsplannen en beheerplannen uitvoeren en jaarlijks actualiseren.	X	X	X	X	X
Project opschoning bebording (voorheen activiteiten verkeersveiligheid)	X				

Wat levert het op?

Een schoon en verzorgd straatbeeld in samenwerking met de wijk en wijkbeheer.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Snel internet

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Jaap Leek

Coalitieakkoord

Het ontbreken van snel internet is niet meer van deze tijd. De aanleg van glasvezel, ook in het buitengebied, is een initiatief dat wordt ondersteund. Daarnaast zal het kabelnetwerk up-to-date gehouden worden.

Nadere toelichting

In 2018 zal door marktpartijen worden begonnen met de aanleg van glasvezelkabel in het buiten gebied van de voormalige gemeente Zeevang.

Afhankelijk van de uitkomsten van de heroverweging ten aanzien van de toekomst CAI worden activiteiten voorzien conform het in maart 2017 vastgesteld onderhoudsplan 2017-2021. Hiermee voldoet ons eigen netwerk aan de toekomstige internet vereisten.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Het vergunnen en afstemmen van de aanlegwerkzaamheden glasvezel grondgebied voormalig Zeevang	X				
Realisatie uitkomst heroverweging toekomst CAI	X				

Wat levert het op?

Een betere digitale infrastructuur.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn opgenomen in de going concern begroting.

Wat mag het kosten?

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE									
	Programma 4 RUIMTELIJK BEHEER	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*Procedure geld beschikbaar stellen (*):*	B=bestaand (uit PP2017) N=nieuw (in PP2018)
	Activiteiten markten:										
1	Verbeteren aanzicht en beleving van de markt in Volendam	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N1	*Nieuw: Herijken van marktbeleid*	-	n.n.b.								
	Activiteiten openbaar vervoer:										
2	Regionale afstemming richting ingebruikname van de Noord/Zuidlijn	-	Kosten worden gedekt uit begroting "going concern".								
	Activiteiten verkeersveiligheid:	€ 17.190.000	€ 245.000	€ 489.500	€ 489.500	€ 489.500	€ 489.500	**S**		*c*	B
3	Uitvoeren Verkeersplan		Valt onder bovenstaande raming.					**S**		*c*	B
4	Rouleren smiley's (max. snelheid) en bewustwordingscampagnes		Valt onder bovenstaande raming.					**S**		*c*	B
N2	*Nieuw: Regionale bijdrage bereikbaarheid Waterland aan infrastrucurele werken*	€ 100.000	-	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	**S**		*a*	N
5	Project opschoning bebording (verplaatst naar activiteiten schoon en verzorgd)		-								
	Activiteiten parkeren:										
6	Onderzoek naar c.q. voorbereiden van busparkeerplaatsen in Edam en Volendam (incl. parkeerverwijssysteem) (deels gerealiseerd in 2017)	€ 450.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	**S**		*c*	B
N3	*Gewijzigd: Voorbereiding en realisatie busparkeerplaatsen in Edam*		Valt onder bovenstaande raming.					**S**		*c*	B
7	Parkeerbehoefte meewegen bij herinrichtingsplannen		Valt onder bovenstaande raming.					**S**		*c*	B
8	Actualisering beleid voor blauwe zones en parkeervergunningen (gerealiseerd in 2017)		-					**S**		*c*	B
9	Invoeren betaald parkeren bij Parallelweg (in combinatie met faciliteiten)	€ 1.412.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000	**S**		*c*	B
10	Periodieke parkeerdrukmetingen		Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
11	Evaluatie Parkeerfonds (gerealiseerd in 2017)		-					**S**		*c*	B
12	Uitbreiden van fietsenstallingen bij hotspots		Valt onder ramingen Verkeersplan					**S**		*c*	B
	Activiteiten milieustraten:										
13	Inrichting werf Volendam afronden (gerealiseerd in 2017)	-	-								
	Activiteiten ondergrondse afvalcontainers:										
14	Uitrol ondergrondse afvalcontainers	-	Kapitaallasten opgenomen in begroting "going concern"								

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 4 RUIMTELIJK BEHEER	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**		*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten schoon en verzorgd:	-	Exploitatiekosten en kapitaalasten zijn opgenomen in begroting "going concern"								
15	Investeren in een structureel adequaat onderhoudsniveau (op het gebied van groen, grijs, meubilair) (gerealiseerd in 2017)		-								
16	Vaststellen Handboek Inrichting Openbare Ruimte (gerealiseerd in 2017)	-	-								
17	Vaststellen Groenbeleid		Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
18	Implementeren Handboek Inrichting Openbare Ruimte		€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 175.000	**S**		*c*	N
19	Onderhoudsplannen en beheerplannen uitvoeren en jaarlijks actualiseren	-	Kapitaallasten opgenomen in begroting "going concern"								
5	Project opschoning bebording (van activiteiten verkeersveiligheid)		Valt onder raming activiteiten verkeersveiligheid (GVVP)								
	Activiteiten snel internet:										
51	Het vergunnen en afstemmen van de aanlegwerkzaamheden glasvezel grondgebied voormalig Zeevang		Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern"								
52	*Gewijzigd: Realisatie uitkomst heroverweging toekomst CAI*		Exploitatiekosten afhankelijk van raadsbesluit					**S**		*c*	N
	STRUCTURELE (S) Financiele gevolgen programma 4 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 545.000**	**€ 794.500**	**€ 794.500**	**€ 794.500**	**€ 794.500**				
	INCIDENTELE (I) Financiele gevolgen programma 4 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**				

Overzicht ramingen going concernbegroting 2018-2021

PROGRAMMA 4 (going concern)		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
4.01	Wegen,paden, pleinen, parkeerplaatsen	2.854	701	-2.153	3.271	60	-3.211	2.920	88	-2.832	2.737	89	-2.648	3.095	90	-3.005	2.952	91	-2.861
4.02	Openbare verlichting	340	74	-266	451	25	-426	483	25	-458	582	25	-557	668	25	-643	754	25	-729
4.03	Straatreiniging	180	0	-180	648	0	-648	589	0	-589	599	0	-599	610	0	-610	617	0	-617
4.04	Gladheidsbestrijding	11	4	-7	61	10	-51	58	6	-52	50	6	-44	50	6	-44	53	6	-47
4.05	Bruggen	224	161	-63	377	15	-362	347	15	-332	340	15	-325	343	15	-328	372	15	-357
4.06	Verkeer	277	0	-277	554	16	-539	447	16	-432	448	16	-433	454	16	-439	459	16	-443
4.07	Havens	346	175	-171	316	137	-178	278	147	-131	271	147	-125	257	147	-111	261	147	-114
4.08	Waterhuishouding	614	283	-331	797	0	-797	952	0	-952	1.093	0	-1.093	891	0	-891	818	0	-818
4.09	Markten en standplaatsen	36	117	81	46	115	68	62	116	54	63	118	55	64	119	55	64	120	56
4.10	CAI	775	1.575	800	814	1.603	788	805	1.625	821	842	1.655	812	843	1.679	836	863	1.699	836
4.11	Groenvoorzieningen	615	35	-580	2.497	0	-2.497	2.524	0	-2.524	2.585	0	-2.585	2.643	0	-2.643	2.660	0	-2.660
4.12	Kermissen en volksfeesten	101	213	112	134	216	82	150	220	70	152	220	69	154	221	67	156	221	65
4.13	Afvalstoffen	2.575	3.959	1.384	3.229	3.930	701	3.375	3.989	614	3.380	4.019	640	3.415	4.079	664	3.456	4.124	668
4.14	Riolering	3.339	4.477	1.138	5.792	6.957	1.166	5.266	6.903	1.637	5.751	7.536	1.785	5.691	7.362	1.671	6.044	7.957	1.914
	Doorberekende capaciteitskosten	5.418	0	-5.418	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen programma 4 vóór mutaties in reserves		**17.705**	**11.775**	**-5.930**	**18.986**	**13.083**	**-5.904**	**18.256**	**13.150**	**-5.106**	**18.892**	**13.844**	**-5.048**	**19.177**	**13.758**	**-5.420**	**19.528**	**14.420**	**-5.109**

Mutaties reserves		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
Nr	Naam reserve	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Toevoegingen																		
095.230	Centrale Antenne Installatie	186	0	0	175	0	-175	175	0	-175	175	0	-175	175	0	-175	175	0	-175
095.030	Onderhoud bruggen	348	0	-186	260	0	-260	260	0	-260	560	0	-560	260	0	-260	260	0	-260
095.110	Uitvoering baggerwerken	413	0	-413	196	0	-196	196	0	-196	196	0	-196	196	0	-196	196	0	-196
095.310	Wegenbeheersplan Kap. Last	1.444	0	-1.444	1.060	0	-1.060	960	0	-960	960	0	-960	960	0	-960	270	0	-270
095.410	Afvalstoffenheffing	19	0	-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.430	Verlichting	93	0	-93	48	0	-48	48	0	-48	48	0	-48	48	0	-48	48	0	-48
095.470	Beschoeiingen/walmuren	150	0	-150	83	0	-83	83	0	-83	83	0	-83	83	0	-83	83	0	-83
095.480	Onderhoud havens	66	0	-66	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40
095.570	Dijkversterking	30	0	-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.820	Verplaatsing markt	10	0	-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.490	Structuurfonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.860	Bovenwijkse voorzieningen	40	0	-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.240	Revitaliseren Seevancksweg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.250	Infra nabij MFA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.500	Openbaar groen	35	0	-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Onttrekkingen																		
095.030	Onderhoud bruggen	0	195	195	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.310	Wegenbeheersplan Kap. last	0	615	615	0	110	110	0	144	144	0	144	144	0	143	143	0	142	142
095.310	Wegenbeheersplan Plan	0	0	0	0	1.027	1.027	0	720	720	0	535	535	0	846	846	0	714	714
095.110	Uitvoering baggerwerken Plan	0	357	357	0	342	342	0	524	524	0	601	601	0	568	568	0	404	404
095.230	Centrale Antenne Installatie Kap. last	0	95	95	0	172	172	0	176	176	0	192	192	0	210	210	0	218	218
095.030	Onderhoud bruggenbeheersplan Plan	0	0	0	0	129	129	0	107	107	0	85	85	0	139	139	0	124	124
095.030	Onderhoud bruggenbeheersplan Kap.last	0	0	0	0	175	175	0	180	180	0	179	179	0	178	178	0	177	177
095.410	Afvalstoffen Kap.last	0	2	2	0	27	27	0	27	27	0	27	27	0	27	27	0	27	27
095.430	Verlichting Plan	0	0	0	0	25	25	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3
095.470	Beschoeiingen/walmuren Kap. last	0	109	109	0	89	89	0	94	94	0	93	93	0	93	93	0	92	92
095.470	Beschoeiingen/walmuren Plan	0	0	0	0	62	62	0	19	19	0	61	61	0	26	26	0	29	29
095.480	Onderhoud havens Plan	0	109	109	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.480	Onderhoud havens Kapitaallast	0	0	0	0	84	84	0	73	73	0	59	59	0	56	56	0	55	55
095.570	Dijkversterking Kap.last	0	0	0	0	17	17	0	19	19	0	19	19	0	19	19	0	19	19
095.820	Verplaatsen markt 154-156 Kap.last	0	8	8	0	6	6	0	6	6	0	6	6	0	6	6	0	6	6
095.490	Structuurfonds Kap. last	0	30	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.490	Structuurfonds Bestemmingsplannen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	0	100	100	0	0	0
095.490	Structuurfonds (prio)	0	0	0	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30
095.860	Bovenwijkse Voorzieningen	0	0	0	0	48	48	0	48	48	0	48	48	0	47	47	0	47	47
095.500	Rechts- en deskundige adviezen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
096.240	Rev. Seevancksweg (096.240)	0	184	184	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
096.250	Infra nabij MFA (096.250)	0	94	94	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen mutaties reserves		**2.834**	**1.797**	**-688**	**1.862**	**2.346**	**484**	**1.762**	**2.169**	**407**	**2.062**	**2.182**	**120**	**1.762**	**2.490**	**728**	**1.072**	**2.087**	**1.015**
Saldo programma 4 na mutaties in reserves		**20.539**	**13.572**	**-6.619**	**20.848**	**15.429**	**-5.420**	**20.018**	**15.318**	**-4.699**	**20.954**	**16.026**	**-4.928**	**20.939**	**16.248**	**-4.691**	**20.600**	**16.507**	**-4.093**

Onderscheid Incidenteel / Structureel	Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 4 Incidenteel	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1
Programma 4 Structureel	18.233	11.775	-6.458	18.986	13.083	-5.903	18.255	13.150	-5.106	18.892	13.844	-5.048	19.177	13.758	-5.419	19.528	14.420	-5.108
Totaal programma 4 excl. Reserves	**18.234**	**11.775**	**-6.459**	**18.986**	**13.083**	**-5.904**	**18.256**	**13.150**	**-5.106**	**18.892**	**13.844**	**-5.048**	**19.177**	**13.758**	**-5.420**	**19.528**	**14.420**	**-5.109**

Overzicht beleidsindicatoren programma 4

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015	Edam-Volendam	7	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2015	Nederland	8		
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	2015	Edam-Volendam	8	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2015	Nederland	9		

P5 Sociaal Domein / Samenleving

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Vluchtelingen

Portefeuillehouder: Albert Koning/Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Stefan Steur/Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Voor opvang is er een verschil tussen tijdelijke opvang (minimaal half jaar, minimaal 300 personen) en crisisopvang (3 dagen met eventueel een paar dagen verlenging). Voor dat eerste zijn er geen mogelijkheden in onze gemeente. De crisisopvang zou opgelegd kunnen worden door het Rijk. Het is echter een slechte zaak dat mensen van sporthal naar sporthal worden vervoerd. Het college blijft daarom ook extra inzetten via een Taskforce Statushouders om zoveel mogelijk te voldoen aan de taakstelling tot huisvesting van de statushouders. Door een groter aanbod aan huurwoningen kan sneller aan de taakstelling worden voldaan, zodat de doorstroming vanuit de asielzoekerscentra (AZC) sneller gaat. Voor een AZC in onze gemeente wordt niet geopteerd.

Nadere toelichting

Extra inzet zal worden gepleegd op het behalen van de taakstelling van vergunninghouders.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren van taakstelling.	X	X	X	X	X
Regionale aanpak screening en matching	X	X	X	X	X
Duale trajecten vergunninghouders voorbereiden en implementeren	X	X	X	X	X
Participatie verklaringstraject	X	X	X	X	X
Preventie JGZ en jeugdzorg	X	X	X	X	X
Schakelklas en vervoer	X	X	X	X	X
Gezondheidsbevordering	X	X	X	X	X
Voor- en vroegschoolse educatie	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Het concrete resultaat van deze aanpak is dat er voldaan wordt aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders.
2. Als gevolg van het groter aantal statushouders in onze gemeente wordt breed ingezet op scholing, participatie, gezondheidszorg en sociaal cultureel werk en vluchtelingenwerk.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

BaanStede

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

De inzet is behoud van het 'goede' van BaanStede voor de regio Waterland. Bij het mogelijk toch uiteenvallen van deze gemeenschappelijke regeling blijven we samenwerken in de regio om mensen een zo goed mogelijke plek te bieden. Er wordt gekeken naar mogelijkheden binnen de gemeente door het realiseren van een historische scheepswerf, die een belangrijke rol kan spelen voor mensen uit de doelgroep van de Participatiewet en inzet bij bijvoorbeeld de te realiseren bouwspeelplaats. Ook gaat de gemeente zelf de vereiste garantiebanen realiseren door bijvoorbeeld jobcarving toe te passen.

Nadere toelichting

In 2017 zal de liquidatie van BaanStede plaatsvinden, zodat vanaf 1 januari 2018 de uitvoering van de wet sociale werkvoorziening (WSW) door de gemeente ter hand genomen kan worden.
Door het zelf uitvoeren zijn we niet gebonden aan één partij, maar kunnen we bij andere gemeenten, organisaties en het participatiebedrijf Zaanstad-Purmerend kijken wat de beste plek voor iemand is gelet op zijn (ontwikkel)mogelijkheden. Er zal meer worden gekeken naar mogelijkheden binnen de gemeente bij reguliere werkgevers en maatschappelijke partners, omdat een werkplek in de gemeente meer kans geeft op contacten buiten het (zorg)netwerk dan een geïsoleerde werkplek.
Het project Werk + (voorbereiding op uitvoering WSW door de gemeente) is aangewezen als één van de vier majeure projecten, die worden opgepakt binnen het zgn. projectenlab.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Onderbrengen WSW in nieuwe stijl participatie	X				

Wat levert het op?

Bij het zelfstandig uitvoeren van de WSW komt zowel het bestuur als het ambtelijk apparaat dichter bij de uitvoering te staan en kan veel sneller en makkelijker ingegrepen worden in het proces. Er kan gestuurd worden op resultaat, zowel voor de betrokken mensen (een zo passend mogelijke werkplek) als voor de gemeente (financiën).

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit, met uitzondering van het project Werk +, zijn verwerkt in de going concern begroting. De raad wordt in september 2017 gevraagd om een werkbudget voor het project Werk + beschikbaar te stellen. De kosten hiervan kunnen mede worden gedekt uit een hiertoe bestemde reserve.

Werkgeversservicepunt

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Dit servicepunt blijft als netwerkorganisatie behouden. Eigen werkconsulenten vinden daar de verbinding met de regio indien nodig. Inzet op werkgeversbenadering voor doelgroepen van de Participatiewet.

Nadere toelichting

Het Werkgeversservicepunt (WSP) is vormgegeven in een netwerkorganisatie. In het WSP werken consulenten van de regiogemeenten, het UWV en BaanStede samen op het terrein van:

- acquisitie: de consulenten stemmen met elkaar af welke bedrijven worden bezocht en delen de vacatures;
- matching: de gevonden vacatures worden samengevoegd met de kandidaten van de verschillende organisaties om de 'beste' match te bewerkstelligen;
- inzet instrumenten: de deelnemende organisaties en gemeenten stemmen de verschillende mogelijkheden op elkaar af waar het gaat om inzet van bijvoorbeeld subsidies en coaching, om regionale concurrentie te voorkomen. Dit overleg vindt wekelijks plaats.

Naast de samenwerking in het WSP begeleidt de consulent werk van de gemeente Edam-Volendam zelfstandig cliënten in het proces naar herintreding en/of maatschappelijke participatie. Samenwerking in regionaal verband verbreedt het werkterrein en levert naast vacatures ook kandidaten op voor functies die wij niet kunnen vervullen vanuit ons eigen bestand.

Voor de lokale ondersteuning bij (arbeids)participatie vanuit het Breed Sociaal Loket wordt een aanpak ontwikkeld waarbij arbeidsmatige dagbesteding, (beschut) werk en vrijwilligerswerk kunnen worden gecombineerd. Centraal hierbij staat de ontwikkeling van de mogelijkheden van de cliënt. Kansen hiervoor worden gezien in de ontwikkeling van een historische scheepswerf en bouwspeelplaats. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om parttime ondernemerschap als re-integratie instrument in te zetten.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Implementeren van verbeterde werkwijze	X				

Wat levert het op?

Deze aanpak levert op dat het werkgeverservicepunt behouden blijft met verbinding in de regio en een integrale aanpak vanuit het Breed Sociaal Loket.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit zijn verwerkt in de going concern begroting.

Van decentralisatie en transitie naar transformatie

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Komende tijd zal vooral ingezet worden op de zogenaamde transformatie. Het slimmer inzetten van de schaarse middelen of het realiseren van een beter resultaat met dezelfde financiële middelen. Verbindingen zowel in- als extern zullen moeten worden uitgebreid en geïntensiveerd.

Nadere toelichting

De transformatie zal vooral vorm krijgen in de verbinding tussen de verschillende beleidsvelden waarbij we ons niet beperken tot jeugd, WMO en participatie. Bijvoorbeeld ook cultuur en sport spelen een belangrijke rol, maar ook veiligheid, omgevingsvisie en dergelijke kunnen een rol spelen. Dit sluit aan op de bredere organisatieontwikkeling.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Integreren formele en informele zorg	X	X			
Opstellen overkoepelende nota Sociaal Domein	X				

Wat levert het op?

Een betere verbinding en samenwerking tussen formele en informele zorg, waarbij beter en meer gebruik kan worden gemaakt van voorliggende voorzieningen. De nota legt de gezamenlijke uitgangspunten vast in het sociaal domein.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Jeugdbouwspeelplaats

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp / Albert Koning
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

De kwaliteit van de voorzieningen blijft behouden, zoals het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG), Club- en Buurthuiswerk (CBW) en sportvoorzieningen. Dit wordt uitgebreid door het realiseren van een bouwspeelplaats waar de jeugd zowel technisch als creatief bezig kan zijn. Hiertoe zal eerst onderzocht worden waar, door wie en in welke vorm dit het best gedaan gaat worden.

Nadere toelichting

In 2017 een voorstel naar de gemeenteraad over de realisatie en exploitatie van de bouwspeelplaats. In verband met de beschikbaarheid van de definitieve locatie zal er een tijdelijke locatie worden gezocht en in gebruik worden genomen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren van de tijdelijke realisatie	X	X			
Uitvoeren van de definitieve realisatie			X	X	X

Wat levert het op?

Het behouden en uitbreiden van voorzieningen voor de jeugd met een verbinding naar participatie.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Sport & Recreatie

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Sport
Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord
Er komt een nieuwe sportnota, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen waar sport een belangrijk middel is voor het geestelijk en lichamelijk welzijn. Het sportplatform speelt hier een belangrijke rol in. Te realiseren projecten: nieuwe Seinpaal bouwen en verbinden aan Zwembad de Waterdam, bouw nieuwe turnhal in de Broeckgouw, verplaatsen en vernieuwen Steven van Dorpelhal met nieuwe kunstgrasvelden. Dit in overleg met de betrokken verenigingen en het sportplatform.

Nadere toelichting
In 2017 wordt de nieuwe sportnota 2017-2021 vastgesteld, waarna uitvoering wordt gegeven aan deze nota.

In 2017 wordt gestart met de bouw van de nieuwe Seinpaal zodat deze in 2018 in gebruik kan worden genomen. Daarnaast zal de voorbereiding van de aanbesteding van de turnhal in gang worden gezet. De voortgang van dit project heeft als kritieke factor de herontwikkeling van de locatie Maria Goretti.
Het project Nieuwbouw sportaccommodatie Seinpaal is aangewezen als één van de vier majeure projecten die worden opgepakt binnen het zgn. projectenlab.

Gezien de ontwikkelingen met betrekking tot kunstgrasvelden is er een pas op de plaats gemaakt met de plannen rondom de Steve van Dorpelhal en het sportcomplex RKAV.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar de resultaten sportnota			X		
Een voorstel maken voor de nieuwe sportnota				X	
Uitvoeren van de sportnota	X	X	X	X	X
Ingebruikname van nieuwe sporthal de Seinpaal	X				
Realisatie nieuwe turnhal	X	X			
Ingebruikname van nieuwe turnhal			X	X	X

Wat levert het op?
Met de nieuwe sportnota hebben we een vervolg op de oude nota die reeds is verlopen. Hierdoor kunnen we de nog onderbelichte zaken en nieuwe taken een goede plek geven. Daarnaast is met de realisatie van de nieuwe sportaccommodaties zoals de Seinpaal, de Turnhal en de MFA een brede basis gelegd voor de faciliterende rol van de gemeente zoals die was beschreven in de huidige sportnota en die zal terugkomen in de nieuwe sportnota.

Wat mag het kosten?
Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Overig Sociaal Maatschappelijk

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Participatie & dorpsraden

Portefeuillehouder: Hans Schütt/Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Dorpsraden hebben in het voormalige Zeevang altijd een belangrijke rol gespeeld tussen inwoners en de gemeente. Deze vorm van burgerparticipatie zal ook in de toekomst verder aangemoedigd worden. Dit zal ook voor de stedelijke kernen gelden wanneer daar bij de burgers behoefte aan is. Naast de bestaande bijeenkomsten per kern, zullen ook een paar maal per jaar gemeenschappelijke bijeenkomsten (met thema) georganiseerd worden. De toegankelijkheid naar het ambtelijke apparaat zal laagdrempelig georganiseerd worden (meldpunt).

Nadere toelichting

Inspraak van bewoners en bewonersgroepen worden gefaciliteerd en voor de inspraak in het Sociale Domein is in 2016 de Verordening Adviesraad Sociaal Domein vastgesteld, welke in 2017 wordt geëvalueerd. Tevens is in 2017 de Koepel Sociaal Domein geïnstalleerd. De gemeente organiseert netwerkbijeenkomsten voor vertegenwoordigers van vrijwilligersorganisaties.

Vitaliteit van de dorpskernen. Alle voorzitters of bestuursleden van de belangenverenigingen moeten elk kwartaal in de gelegenheid gesteld worden met de gemeente in gesprek te gaan.
Voor initiatiefnemers moet de gelegenheid gecreëerd worden regelmatig met de gemeente in gesprek te komen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Netwerkbijeenkomsten vrijwilligersorganisaties	X	X	X	X	X
Platform gemeente - initiatiefnemers	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Een goede samenwerking waarin gemeente en burger(initiatieven) elkaar weten te vinden en versterken.
2. Gevraagde en ongevraagde adviezen vanuit de kernen.
3. Mogelijkheid om (specifieke) problemen samen op te lossen.
4. Podium voor voorlichting.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Subsidies

Portefeuillehouder: Hans Schütt/Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Het subsidiebeleid in brede zin zal worden geëvalueerd en heroverwogen, mede met het oog op financieel- en maatschappelijk effect.

Nadere toelichting

Het geharmoniseerde en in 2016 vastgestelde subsidiebeleid inclusief de desbetreffende algemene subsidieverordening en de diverse subsidieregelingen per beleidsterrein worden in 2017 geïmplementeerd. Om de organisaties en lokale instellingen goed in dit proces mee te nemen wordt een communicatietraject gestart en zo de organisaties ondersteund. Het subsidiebeheer wordt integraal vormgegeven door hiervoor een aandachtfunctionaris aan te wijzen, de betrokken medewerkers te scholen en de lijn met de afdeling financiën te intensiveren. Eind 2017 wordt de raad geïnformeerd over de aanbevelingen van de rekenkamer. Structureel word het subsidiebeleid gemonitord en waar nodig bijgesteld. In 2020 vindt een evaluatie plaats van het bestaande subsidiebeleid.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Werken met aandachtsfunctionaris, scholen medewerkers, lijn met financiën	X	X	X	X	X
Evaluatie			X		

Wat levert het op?

Transparant en rechtmatig subsidiebeleid als instrument om dingen in de samenleving mogelijk te maken waarvoor draagvlak is.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Wonen & Zorg

Portefeuillehouder: Albert Koning / Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Stefan Steur

Coalitieakkoord

Op korte termijn zal de Woonvisie gereed zijn. Parallel daaraan zal de Woonzorgvisie worden herijkt en zo mogelijk worden geïntegreerd. Belanghebbende partijen zoals corporaties en zorgaanbieders zullen hierbij worden betrokken. Op basis van deze documenten zal worden bepaald wat wenselijke programma's zijn voor specifieke inbreilocaties zoals de voormalige school De Botter te Edam. Zodat op de juiste plaatsen en naar behoefte onder meer eengezinswoningen, seniorenwoningen, zorgwoningen en woningen voor eenpersoonshuishoudens worden gerealiseerd.

Voor wat betreft de invulling van de aanwezige en toekomstige inbreilocaties in Edam-Volendam inclusief de kernen in Zeevang zal als leidraad hiervoor het Koersdocument Wonen 2015-2016 van Companen en de op basis daarvan nog op te stellen Woonvisie in 2016 in de nieuwe gemeente gebruikt gaan worden. Op basis van de daarin geactualiseerde demografische gegevens zullen op deze inbreilocaties onder andere de benodigde woningen voor senioren en eenpersoonshuishoudens ingepland kunnen gaan worden.

Nadere toelichting

In de Woonvisie zijn de prognoses van de bevolkingsopbouw meegenomen. De Woonvisie bevat ook de woonzorgcomponent. In 2017 is een locatieonderzoek voor nieuwbouw uitgevoerd. Structureel worden jaarlijks prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwcorporaties. Realisatie van het woon-zorgcomplex de Broeckgouw start in 2018. Daarna wordt ingezet op de (ver)bouw van de Meermin 24 uur zorg.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Realisatie woon-zorgcomplex De Broeckgouw	X	X			
(Ver)Bouw de Meermin			X	X	

Wat levert het op?

Realisatie van wooneenheden waar goed in de zorgbehoefte kan worden voorzien.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Zorg

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Uitgangspunt is dat de uitvoering moet gebeuren met het geld dat er voor ontvangen wordt, maar ook niet minder dan dat. Daarom zullen mogelijke overschotten hiervan, voor zover nodig, bij de jaarrekening toegevoegd worden aan een Verevenings-zorgfonds, waaruit mogelijke latere tekorten dan ook weer aangevuld kunnen worden. Het huidige zorgfonds zal hierin opgaan en als eerste buffer gelden. Het langer thuis blijven wonen moet goed gefaciliteerd worden, maar ook moet gezorgd worden voor voldoende plekken als dat niet meer kan. Ingezet wordt dan ook op een woon-zorgvoorziening in de Broeckgouw, ver-/nieuwbouw van de Meermin, verbouw van de Gouwzee, herontwikkeling Maria Goretti, behoud Notaris en de Seevanck en het ondersteunen van wooninitiatieven vanuit de bevolking.

Nadere toelichting

Het project toegang zorgt ervoor dat ongeacht waar de burger binnenkomt (BSL, CJG, WSP) de cliënt op dezelfde integrale wijze wordt geholpen. Schotten tussen Wmo, jeugd en participatie verdwijnen. De positie van de kwetsbare burger nog meer versterkt door eerdere inzet of extra inzet van informele zorg (o.a. mantelzorg). Het streven is hierbij waar mogelijk het accent van curatief naar preventief te verleggen. Met voortdurende monitoring en klanttevredenheidsonderzoeken wordt de kwaliteit van de zorg in de gaten gehouden. Inzet van domotica wordt vanuit een provinciale subsidie gestimuleerd.

Daar waar ouderen problemen ondervinden met de ‘digitale’ aanpak worden vrijwilligers ingezet om hen te ondersteunen. Versterking van het vrijwilligerswerk als preventief instrument om mensen langer thuis te kunnen laten blijven wonen en meedoen in de samenleving, onder andere door eenzaamheidsbestrijding.

Bij de aanbestedingen Jeugd en Wmo worden eisen aan kwaliteit en toezicht hierop meegenomen. Ook heeft de gemeente een privacy protocol voor burgers die zich melden bij het Breed Sociaal Loket. Uitgaven worden gemonitord middels landelijke codering om controle op de uitgaven te versterken. Zie ook 20b Wonen en Volkshuisvesting.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie project toegang	X				
Versterken voorliggend veld	X				

Wat levert het op?

Ondersteuning op maat wordt geleverd, zodat mensen met het versterken van hun sociale netwerk langer deel kunnen nemen aan de samenleving en daarbij bijvoorbeeld langer thuis kunnen blijven wonen, waarbij hun kwaliteit van leven zo hoog mogelijk is.
Het gaat hierbij om:

- Het versterken van hun sociale netwerk;
- Gezond en veilig opgroeien
- Werken naar vermogen
- Goede toegang voorzieningen
- Zorg op maat
- Toeleiding naar zorg
- Versterking eigen kracht

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Dit onderwerp blijft permanente aandacht vragen. Zowel qua handhaving als preventie. Goede voorlichting voor de jeugd en ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ook maatschappelijke – en sportinstellingen moeten in staat worden gesteld hierin een alternatief te kunnen bieden en hun rol te pakken. Nu de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente is geworden, is dit des te belangrijker geworden.

Nadere toelichting

In 2017 is de nieuwe Nota gezondheidsbeleid 2017-2020 opgesteld. Dit betreft een wettelijke verplichting. In 2021 wordt deze Nota gezondheidsbeleid geactualiseerd.

In 2018 wordt de samenwerking met sport vormgegeven in een Plan van Aanpak.

Permanent is er aandacht voor handhaving en preventie. In 2019 wordt een nieuw preventie- en handhavingsplan gepresenteerd. Dit betreft ook een wettelijk verplichting.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen nota Gezondheidsbeleid				X	
Uitvoeren nota Gezondheidsbeleid	X	X	X	X	X
Plan van aanpak gezondheid en sport	X				
Integraal preventie- en handhavingsplan	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Ouders en kinderen zijn bewust van de risico's en leren zelfstandig keuzes te maken.
2. Ouders en kinderen weten waar zij hulp kunnen vinden als het nodig is.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Onderwijs

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Onderwijs vervult een centrale rol in onze maatschappij. Een leven lang leren en jezelf blijven ontwikkelen is tegenwoordig heel gewoon. Dat moet ook, want door onder meer automatisering en robotisering zullen de beroepen van vandaag niet meer de beroepen van morgen zijn. Omdat onderwijs moet voorbereiden op werkzaamheden die nog niet bestaan, is nauwe samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente noodzakelijk.

Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk onderwijsaanbod binnen de gemeente, met behoud van kleine scholen in buurten en dorpen. Voor het passend onderwijs, zowel voor beneden- als bovengemiddelde leerlingen is een goede verbinding met het gemeentelijk team een voorwaarde, waarbij schoolmaatschappelijk werk en de leerplichtambtenaren een cruciale rol vervullen. Bewegingsonderwijs is belangrijk, het liefst met vakleerkrachten in het primair onderwijs.

Nadere toelichting

Bereikbaarheid voor alle kinderen in de gemeente is een belangrijk doel. De agenda passend onderwijs bestaat uit de onderdelen thuiszitters, leerlingenvervoer, zorg voor de jeugd, doorgaande ontwikkellijn, vergunninghouders, onderwijs en arbeidsmarkt. Afstemming van onderwijs en participatiewet krijgt meer aandacht met name voor leerlingen van het Voortgezet Speciaal Onderwijs en het Praktijkonderwijs. Subonderdelen zijn de Schakelklas en Schoolmaatschappelijk werk plus. Overleg met sportvereniging en onderwijs om te komen tot een verbetering van bewegingsonderwijs.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Afstemming onderwijs en participatiewet	X				
Overleg onderwijs en sport	X				
Uitvoeren agenda passend onderwijs	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Goed en bereikbaar onderwijs voor alle kinderen van de gemeente met een goede overdracht tussen scholen en gemeente.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Schoolzwemmen

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Ook moet het schoolzwemmen zoveel mogelijk in stand gehouden worden; voor de beweging, maar ook vanwege veiligheid in onze waterrijke gemeente.

Nadere toelichting

Bestaand beleid wordt voorgezet, schoolzwemmen blijft in stand. Er zal worden bekeken hoe de gemeentelijke invulling ten aanzien van het zwemonderwijs effectiever en efficiënter kan worden vormgegeven. In overleg met de basisscholen en het zwembad zal worden bepaald welke opzet van het zwemonderwijs het meest tot haar recht komt om de zwemvaardigheid te verbeteren en onderhouden binnen het basisonderwijs. Hoewel het Zwem ABC niet het doel op zich is, is het uitgangspunt wel dat er een vangnet is voor kinderen die nog geen A Diploma hebben. Dat is nu ook het geval en dient in de eventuele nieuwe opzet ook weer terug te komen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Aanbieden schoolzwemmen	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Kinderen zijn veilig in deze waterrijke omgeven als zij kunnen zwemmen.
2. Daarnaast is de beweging goed voor de gezondheid van de kinderen.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit zijn verwerkt in de going concern begroting.

Onderwijshuisvestingsplan

Portefeuillehouder: Albert Koning
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

In overleg met de schoolbesturen wordt een onderwijshuisvestingsplan gemaakt rekening houdend met de staat van de schoolgebouwen, leerlingenprognoses en gedeelde verantwoordelijkheid voor het bouwen en onderhouden van onderwijshuisvesting. Hierbij wordt tevens onderzocht in hoeverre een en ander door-gedecentraliseerd kan worden naar de SKOV (het enige schoolbestuur dat daar tot nu toe belangstelling voor heeft). Uitgangspunt hierbij is dat de gemeente zeggenschap houdt over de grondposities.

Nadere toelichting

In 2016 is het onderzoek naar de mogelijkheid tot doordecentralisatie afgerond. Uit het onderzoek kwam naar voren dat doordecentralisatie van slechts één schoolbestuur ongunstig is voor de flexibiliteit van de onderwijsbegroting van de gemeente Edam-Volendam. De gemeente stelt in 2017 een Integraal Huisvesting Plan (IHP) op met de vijf schoolbesturen. Het IHP komt eind 2017 beschikbaar. Aan de hand van dit plan zullen keuzes worden voorgelegd. Het IHP (strategisch plan) valt samen met het opstellen van een meerjarig onderhoudsplan per school om zodoende de jaarlijkse uitgaven per schoolgebouw transparant te krijgen voor alle partijen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Vaststellen en effectueren Integraal Huisvestingsplan	X	X	X	X	X
Implementatie meerjarige onderhoudsplannen	X				
Onderzoek verhuizing Piramide	X				
Uitvoering verbouw/ nieuwbouw Zuidwester	X				
Onderzoek naar openbaar stellen schoolpleinen (alle pleinen of splitsing met Zeevang?)	X				

Wat levert het op?

1. Het realiseren van schoolgebouwen, die voldoen aan de speerpunten v.w.b. duurzaamheid (BENG) en luchtbehandeling ('frisse scholen'). Daarnaast dient een modern schoolgebouw de flexibiliteit te hebben om de 21ste -eeuwse onderwijsontwikkelingen te kunnen faciliteren.
2. Transparantie voor alle partijen: Op basis van een IHP en MOP is bekend voor de gemeente en het schoolbestuur wanneer en hoeveel er moet worden geïnvesteerd in renovatie, verbouwing en/of nieuwbouw.
3. Beter anticiperen op leegstand: leegstand kost immers geld!
4. De scholen beter integreren in de samenleving: welke functies kunnen de scholen/schoolpleinen hebben voor de wijk? (Integraal Kind Centrum, samenwerkingsverband jeugdzorg, etc.)

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteiten zijn verwerkt in de going concern begroting.

Kunst en cultuur

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Kunst en cultuur verrijken de samenleving. Vooral op het gebied van zang en muziek herbergt Edam-Volendam vele talenten. Muziek- en cultuureducatie voor de jeugd is belangrijk en de bibliotheek, muziekschool, CBW, musea en scholen werken daarbij goed samen. Het is dan ook van belang dat initiatieven van onderop voor culturele evenementen worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Onderzocht wordt of het gebruik van locaties voor evenementen geïntensiveerd kan worden. Het proces van vergunning en subsidieaanvragen dient waar mogelijk te worden vereenvoudigd. De verbinding met de activiteiten vanuit de toeristische invalshoek zal meer aandacht krijgen. Het cultuurplatform kan daarin een rol spelen.

Nadere toelichting

Middels het bevorderen van de samenwerking van diverse partijen willen wij een goede krachtenbundeling bevorderen. Te denken valt aan samenwerking in programmering, publieksbenadering, bedrijfsvoering en faciliteiten, In samenwerking met de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling (bestemmingsplannen) zal om deze redenen o.a. worden geïnventariseerd welke locaties geschikt zijn en gebruikt kunnen worden voor het uitvoeren en laten plaats vinden van culturele evenementen. In het kader van de harmonisatie van het subsidiebeleid heeft de raad de kaders voor subsidiering van activiteiten vastgelegd.

In het kader van de evaluatie van de desbetreffende subsidieregelingen zal hier aandacht aan worden besteed en zal ook worden bekeken waar administratieve lasten voor de subsidieaanvrager beperkt kunnen worden.

De implementatie van de gekozen mogelijkheden zal in 2019 plaatsvinden. Een evaluatie wordt verwacht na afloop van een minimale periode van twee jaar (in 2022). Het bevorderen van de samenwerking van de lokale partijen kan leiden tot innovatieve ideeën, welke kunnen worden ontplooid in gezamenlijke activiteiten, welke de leefbaarheid en sociale cohesie bevorderen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren Cultuurnota	X	X	X	X	
Opstellen nieuwe Cultuurnota				X	X

Wat levert het op?

Door middel van krachtenbundeling, cultuureducatie en talentontwikkeling, en goede faciliteiten en lokale infrastructuur kan het kunst- en cultuurbeleid voor de komende jaren worden geëffectueerd en de beschikbare middelen efficiënter worden verdeeld. Het optimale gebruik van locaties zorgt voor inkomsten en draagt bij aan de aantrekkingskracht en leefbaarheid en het beeld naar buiten van de gemeente.

Wat mag het kosten?

Zie de tabel aan het einde van dit hoofdstuk.

Bibliotheken

Portefeuillehouder: Vincent Tuijp
Afdelingshoofd: Freek Clabbers

Coalitieakkoord

Bibliotheken voorzien nog steeds in een belangrijke behoefte. Deze voorziening moet voor iedereen bereikbaar blijven. Blijven innoveren en het behalen van de geformuleerde doelstellingen is daarbij van belang.

Nadere toelichting

Nauwgezet zullen inkomsten en uitgaven op elkaar worden afgestemd waarbij evt. gevolgen in ogenschouw worden genomen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Evaluatie bibliotheekvoorziening	X				

Wat levert het op?

1. Goede en laagdrempelige bereikbaarheid van de fysieke en digitale bibliotheekvoorziening voor alle bewoners en doelgroepen.
2. Het aanbod binnen de vijf functies van het bibliotheekwerk wordt afgestemd op de lokale behoeften van de doelgroepen en burgers.

Wat mag het kosten?

De kosten van deze activiteit zijn verwerkt in de going concern begroting.

Wat mag het kosten?

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 5 SOCIAAL DOMEIN/SAMENLEVING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**		**I/S**	*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten vluchtelingen:										
1	Onderzoek doen naar voldoen aan taakstelling (gerealiseerd in 2017)	-	-								
2	Een voorstel maken voor bouw voor starters/statushouders (gerealiseerd in 2017)	-	-								
3	Uitvoeren van taakstelling	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N1	*Nieuw: Regionale aanpak screening en matching*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N2	*Nieuw: Duale trajecten vergunninghouders voorbereiden en implementeren*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N3	*Nieuw: Participatie verklaringstraject*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N4	*Nieuw: Preventie JGZ en jeugdzorg*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N5	*Nieuw: Schakelklas en vervoer*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N6	*Nieuw: Gezondheidsbevordering*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N7	*Nieuw: Voor- en vroegschoolse educatie*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Activiteiten Baanstede:										
4	Regionale plannen Baanstede (vervallen)	-	-								
5	Een voorstel voor participatie nieuwe stijl (gerealiseerd in 2017)	-	-								
6	*Gewijzigd: Onderbrengen WSW in nieuwe stijl participatie*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Activiteiten werkgeversservicepunt:										
7	Onderzoek doen naar resultaten (gerealiseerd in 2017)	-	-								
8	Een voorstel maken voor integrale aanpak (gerealiseerd in 2017)	-	-								
9	Implementeren van verbeterde werkwijze	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Activiteiten van decentralisatie en transitie naar transformatie:										
10	Afronden onderzoek Sociale Kracht (gerealiseerd in 2017)	-	-								
11	Integreren formele en informele zorg	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
12	Social return inzetten (activiteit vervalt)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
N8	*Nieuw: Opstellen overkoepelende nota Sociaal Domein*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE							*Procedure*	B=bestaand
	Programma 5 SOCIAAL DOMEIN/SAMENLEVING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**	*geld*	(uit PP2017)
									beschikbaar	N=nieuw
									stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten jeugdbouwspeelplaats:									
13	Onderzoek doen naar haalbaarheid en crowdfunding (activiteit vervalt)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
14	Een voorstel maken voor de mogelijke realisatie (gerealiseerd in 2017)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
15	*Gewijzigd: Uitvoeren van de tijdelijke realisatie*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
15a	*Gewijzigd: Uitvoeren van de definitieve realisatie*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten sport en recreatie:									
16	Onderzoek doen naar de resultaten van de sportnota	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
17	Een voorstel maken voor de nieuwe sportnota	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
18	Uitvoeren van de sportnota	€ 3.200.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	**S**	*c*	B
a	Verminderen overgewicht	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
b	Uitvoeren Koningsspelen tijdens Koningsdag	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
N9	*Nieuw: Ingebruikname van de nieuwe sporthal de Seinpaal*		Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
N10	*Nieuw: Realisatie nieuwe turnhal*	€ 2.100.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	**S**	*c*	B
N11	*Nieuw: Ingebruikname van nieuwe turnhal*		Zit in bovenstaande raming					**S**	*c*	B
	Activiteiten participatie & dorpsraden:									
19	Netwerkbijeenkomsten vrijwilligersorganisaties	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
20	Platform gemeente-initiatiefnemers	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten subsidies:									
21	Implementatie nieuwe subsidiebeleid (gerealiseerd in 2017)	-	-							
22	Werken met aandachtsfunctionaris, scholen medewerkers, lijn met financien	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
23	Quick scan subsidies (vervallen ->activiteit voor rekenkamer)	-	-							
24	Evaluatie	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten wonen & zorg:									
25	Locatieonderzoek voor nieuwbouw (gerealiseerd in 2017)	-	-							
26	Aanbesteding nieuwbouw (gerealiseerd in 2017)	-	-							
27	Realisatie woonzorgcomplex De Broeckgouw	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
28	(Ver)Bouw De Meermin	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)									
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE							*Procedure*	B=bestaand
	Programma 5 SOCIAAL DOMEIN/SAMENLEVING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**	*geld*	(uit PP2017)
									beschikbaar	N=nieuw
									stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten zorg:									
29	*Gewijzigd: Inplementatie project toegang*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
30	*Gewijzigd: Versterken voorliggend veld*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten alcoholontmoediging en drugsbestrijding:									
31	Opstellen nota Gezondheidsbeleid	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
N17	*Nieuw: Uitvoeren nota gezondheidsbeleid*		Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
32	Plan van aanpak gezondheid en sport	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
33	Intgraal preventie- en handhavingsplan	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
c	Extra middelen voor uitvoeren genotmiddelenpreventie	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten onderwijs:									
34	Afstemming onderwijs en participatiewet	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
35	Overleg onderwijs en sport	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
36	Uitvoeren agenda passend onderwijs	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
d	Uitgaven schakelklas (naar activiteiten vluchtelingen)	-	-							
	Activiteiten schoolzwemmen:									
37	*Gewijzigd: Aanbieden schoolzwemmen*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten onderwijshuisvestingsplan:									
38	Onderzoeken doordecentralisatie onderwijshuisvesting (gerealiseerd in 2017)	-	-							
39	Huisvestingsplan opstellen (gerealiseerd in 2017)	-	-							
N12	*Nieuw: Vaststellen en effectueren Integraal Huisvestingsplan*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
40	Implementatie meerjarige onderhoudsplannen	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
N13	*Nieuw: Onderzoek verhuizing Piramide*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
N14	*Nieuw: Uitvoering verbouw/ nieuwbouw Zuidwester*	€ 2.000.000	Moet worden meegenomen in de berekening van de dotatie aan de reserve onderwijshuisvesting					**S**	*c*	N
N15	*Nieuw: Onderzoek naar openbaar stellen schoolpleinen (alle pleinen of splitsing met Zeevang?)*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)									
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE							*Procedure*	B=bestaand
	Programma 5 SOCIAAL DOMEIN/SAMENLEVING	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**I/S**	*geld*	(uit PP2017)
									beschikbaar	N=nieuw
									stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten kunst & cultuur:									
41	Uitvoeren Cultuurnota	-	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	**S**	*c*	B
N16	*Nieuw: Opstellen nieuwe Cultuurnota*	-	Bedrag in bovenstaande raming.							
42	Vereenvoudiging vergunningen (gerealiseerd in 2017)	-	-							
e	Lidmaatschap EuroArt	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
f	Lokale kennisverkenning en advies (cultuurplatform)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	Activiteiten bibliotheken:									
43	Evaluatie bibliotheekvoorziening	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".							
	STRUCTURELE (S) Financiele gevolgen programma 5 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**			
	INCIDENTELE (I) Financiele gevolgen programma 5 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**			

Overzicht ramingen going concernbegroting 2018-2021

PROGRAMMA 5 (going concern)		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5.01	WMO/Maatwerk	3.332	426	-2.906	3.646	314	-3.332	4.047	262	-3.785	4.055	262	-3.794	4.062	262	-3.800	4.068	262	-3.807
5.02	Jeugd/Maatwerk	3.541	0	-3.541	3.790	0	-3.790	4.589		-4.589	4.593		-4.593	4.598		-4.598	4.602		-4.602
5.03	Jeugd en WMO Algemeen	3.275	600	-2.675	4.659	529	-4.130	4.198	522	-3.676	4.190	525	-3.665	4.223	528	-3.695	4.214	530	-3.684
5.04	Arbeidsmarkinstrumenten	2.683	0	-2.683	2.764	0	-2.764	2.844	0	-2.844	2.741		-2.741	2.522		-2.522	2.590	0	-2.590
5.05	Nazorg	301	190	-111	256	179	-77	312	186	-126	310	187	-123	308	189	-119	306	190	-116
5.06	Voorzieningen onderwijshuisvesting	2.808	73	-2.735	1.697	77	-1.620	1.624	57	-1.567	1.621	56	-1.565	1.616	55	-1.560	1.613	54	-1.558
5.07	Onderwijsondersteunende activiteiten	268	130	-138	376	160	-216	389	153	-236	394	155	-239	399	157	-242	405	159	-246
5.08	Voorkoming schooluitval	0	27	27	104	27	-77	156	27	-128	158	27	-131	160	27	-133	161	27	-134
5.09	Bevordering toegankelijkheid onderwijs	504	0	-504	449	2	-447	486	0	-486	486	0	-486	486	0	-486	486	0	-486
5.10	Subsidies sportactiviteiten	109	0	-109	127	0	-127	168	0	-168	170	0	-170	173	0	-173	175	0	-175
5.11	Sportstimulering	166	7	-159	261	8	-253	307	8	-299	314	8	-306	319	8	-311	324	8	-316
5.12	Stadion FC Volendam	646	599	-47	379	604	224	365	609	244	401	618	217	381	627	246	350	636	285
5.13	Gemeentelijke Binnensportaccommodaties	1.344	538	-806	1.072	571	-501	1.369	565	-803	1.320	571	-749	1.350	578	-772	1.356	585	-771
5.14	Gemeentelijke Buitensportaccommodaties	817	196	-621	746	223	-523	792	214	-578	811	212	-599	827	210	-617	858	209	-649
5.15	Zwembaden	853	140	-713	798	140	-657	796	142	-655	684	141	-543	683	141	-542	683	141	-542
5.16	Recreatie	186	176	-10	301	27	-274	322	24	-298	318	24	-294	336	24	-312	342	24	-317
5.17	Openbare bibliotheek	621	20	-601	622	20	-602	630	19	-612	640	18	-622	649	17	-632	659	16	-643
5.18	Kunst- en cultuur	551	15	-536	628	15	-613	643	15	-628	639	15	-623	679	15	-664	675	16	-659
5.19	Kinderopvang/Peuterspeelzalen	228	2	-226	270	1	-269	324	0	-324	385	0	-385	409	0	-409	432	0	-432
5.20	Fraudebestrijding/-preventie	9	0	-9	13	0	-13	9		-9	9		-9	9		-9	9		-9
5.21	Inkomensvoorziening	4.210	4.207	-3	5.343	4.666	-677	4.858	4.042	-817	4.864	4.042	-822	4.869	4.042	-828	4.875	4.042	-833
5.22	Bijzondere bijstand	395	135	-260	435	35	-400	506	25	-481	508	25	-483	509	25	-484	510	25	-485
5.23	Minimabeleid	103	0	-103	180	0	-180	194		-194	195		-195	196		-196	198		-198
5.24	Verslavingsbeleid	54	0	-54	150	0	-150	118		-118	119		-119	119		-119	120		-120
5.25	Gezondheidszorg	261	0	-261	334	0	-334	318	0	-318	388	0	-388	393	0	-393	399	0	-399
5.26	Jeugdgezondheidszorg	821	0	-821	804	0	-804	859		-859	872		-872	885		-885	898		-898
5.27	Begraafplaatsen	114	146	32	153	188	36	156	159	3	149	155	6	153	151	-2	157	149	-8
5.28	Burgerparticipatie	15	0	-15	39	0	-39	107		-107	107		-107	108		-108	109		-109
	Doorberekende capaciteitskosten	3.679	0	-3.679	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0
Totalen programma 5 vóór mutaties in reserves		**31.894**	**7.627**	**-24.267**	**30.397**	**7.787**	**-22.610**	**31.487**	**7.029**	**-24.458**	**31.442**	**7.040**	**-24.402**	**31.420**	**7.054**	**-24.366**	**31.570**	**7.071**	**-24.499**

Mutaties reserves		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
Nr	Naam reserve	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Toevoegingen																		
095.810	PX	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.330	Sociaal-Domein	20	0	-20	10	0	-10	10	0	-10	10	0	-10	10	0	-10	0	0	0
095.360	Transitiekosten Baanstede	0	0	0	453	0	-453	3	0	-3	0	0	0	65	0	-65	82	0	-82
095.380	Zorgfonds	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.420	WMO	277	0	-277	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.620	Jeugd en Gezin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.730	Elektronisch kinddossier	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.830	Transitiekosten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.350	Inkomensdeel WWB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.150	Huisvesting sporthallen/zalen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.160	Inrichting sporthallen/zalen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.190	Onderhoud sportaccommodaties	238	0	-238	81	0	-81	81	0	-81	81	0	-81	81	0	-81	81	0	-81
095.320	Renovatie De Waterdam	100	0	-100	90	0	-90	90	0	-90	90	0	-90	90	0	-90	90	0	-90
095.600	Sportaccommodatiefonds	213	0	-213	180	0	-180	180	0	-180	180	0	-180	180	0	-180	180	0	-180
095.640	Stadion FC Volendam	45	0	-45	35	0	-35	35	0	-35	35	0	-35	35	0	-35	35	0	-35
095.670	Speelw erktuigen	166	0	-166	27	0	-27	27	0	-27	27	0	-27	27	0	-27	27	0	-27
095.260	Sportvoorzieningen Oosthuizen	14	0	-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	34	0	-34
095.270	Sportvoorzieningen Kw adijk	218	0	-218	44	0	-44	44	0	-44	57	0	-57	57	0	-57	57	0	-57
095.120	Afkoop onderhoud graven/nissen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.240	Onderw ijshuisvesting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.790	Verbouw ing Haven 154-156	21	0	-21	12	0	-12	12	0	-12	12	0	-12	12	0	-12	12	0	-12
095.300	Vaststellingsovereekomst	2.131	0	-2.131	1.350	0	-1.350	1.414	0	-1.414	1.435	0	-1.435	1.457	0	-1.457	1.479	0	-1.479
095.840	Bijzondere bijstand voor kw etsbare groepen	6	0	-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
096.210	MFA Oosthuizen	55	0	-55	17	0	-17	17	0	-17	17	0	-17	17	0	-17	17	0	-17
095.220	Amortisatie MFA	37	0	-37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.280	Vitalisering Dorpskernen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen																		
095.810	PX	0	110	110	0	110	110	0	110	110	0	110	110	0	112	112	0	0	0
095.330	Sociaal Domein	0	45	45	0	0	0	0	0	0	0	14	14	0	0	0	0	0	0
095.360	Transitiekosten Baanstede	0	0	0	0	110	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.380	Zorgfonds	0	120	120	0	40	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.400	Nazorg WMO+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.420	W.M.O. Plan	0	47	47	0	31	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.450	Asielbeleid/VVTV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.620	Rechtspositie Jeugd en Gezin	0	28	28	0	33	33	0	32	32	0	31	31	0	30	30	0	29	29
095.730	Elektronisch KindDossier	0	23	23	0	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.780	Jeugdgezondheidszorg Kap. last	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.780	Jeugdgezondheidszorg	0	0	0	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10	0	10	10
095.830	Transitiekosten	0	24	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.510	Service bedrijvenloket	0	30	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.350	Inkomensdeel WWB	0	42	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

095.150	Huisvesting sporthallen/zalen Plan	0	62	62	0	73	73	0	38	38	0	26	26	0	73	73	0	77	77
095.150	Huisvesting sporthallen/zalen Kap.last	0	0	0	0	24	24	0	25	25	0	24	24	0	24	24	0	24	24
095.160	Inrichting sporthallen/zalen Plan	0	59	59	0	44	44	0	111	111	0	74	74	0	61	61	0	41	41
095.160	Inrichting sporthallen/zalen Kap.last	0	0	0	0	27	27	0	37	37	0	33	33	0	33	33	0	33	33
095.190	Onderhoud buitensportacc. Plan	0	74	74	0	11	11	0	26	26	0	34	34	0	55	55	0	105	105
095.190	Onderhoud buitensportacc. Kap. last	0	0	0	0	103	103	0	98	98	0	97	97	0	96	96	0	93	93
095.320	Eenm. aanw ending sportfondsenbad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.600	Sportaccommodatiefonds Kap. Last	0	280	280	0	168	168	0	168	168	0	167	167	0	166	166	0	165	165
095.640	Bouw stadion FC Volendam Totaal	0	90	90	0	67	67	0	34	34	0	52	52	0	14	14	0	0	0
095.670	Speelw erktuigen Kap. last	0	118	118	0	69	69	0	72	72	0	72	72	0	72	72	0	71	71
095.670	Speelw erktuigen Plan	0	0	0	0	37	37	0	47	47	0	41	41	0	57	57	0	41	41
095.260	Sportvoorziening Oosthuizen	0	18	18	0	18	18	0	18	18	0	18	18	0	18	18	0	18	18
095.270	Sportvoorziening Kw adijk	0	16	16	0	15	15	0	15	15	0	15	15	0	15	15	0	15	15
095.270	Tractie Plan	0	234	234	0	102	102	0	33	33	0	88	88	0	121	121	0	174	174
095.270	Tractie Kap. Last	0	0	0	0	284	284	0	288	288	0	263	263	0	234	234	0	193	193
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.120	Afkoop onderhoud graven/nissen Kap. last	0	5	5	0	6	6	0	6	6	0	6	6	0	6	6	0	6	6
096.220	Amortisatie MFA (096.220)	0	38	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.240	Onderw ijshuisvesting	0	2.322	2.322	0	1.604	1.604	0	1.559	1.559	0	1.555	1.555	0	1.550	1.550	0	1.544	1.544
095.300	Vaststellingsovereenkomst Kap.last	0	110	110	0	69	69	0	69	69	0	69	69	0	68	68	0	68	68
095.790	Verbouw ing Haven 154-156 Kap.last	0	13	13	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7	0	7	7
095.840	Bijzondere bijstand voor kw etsbare groepen	0	211	211	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.280	Vitalisering Dorpskernen	0	12	12	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	0	0	0	0	0
096.210	MFA Oosthuizen Kap.last	0	125	125	0	142	142	0	134	134	0	134	134	0	134	134	0	134	134
Totalen mutaties reserves		**3.542**	**4.257**	**715**	**2.298**	**3.246**	**948**	**1.912**	**2.967**	**1.055**	**1.943**	**2.970**	**1.027**	**2.029**	**2.956**	**926**	**2.092**	**2.848**	**757**
Saldo programma 5 na mutaties in reserves		**35.436**	**11.884**	**-23.552**	**32.695**	**11.032**	**-21.663**	**33.399**	**9.996**	**-23.402**	**33.385**	**10.011**	**-23.374**	**33.450**	**10.010**	**-23.440**	**33.662**	**9.919**	**-23.743**

Onderscheid Incidenteel / Structureel	Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 5 Incidenteel	15	0	-15	27	0	-27	29	0	-29	22	0	-22	25	0	-25	34	0	-34
Programma 5 Structureel	31.881	7.626	-24.255	30.370	7.787	-22.583	31.457	7.029	-24.428	31.420	7.040	-24.380	31.395	7.054	-24.341	31.537	7.071	-24.466
Totaal programma 5 excl. Reserves	**31.896**	**7.626**	**-24.270**	**30.397**	**7.787**	**-22.610**	**31.487**	**7.029**	**-24.458**	**31.442**	**7.040**	**-24.402**	**31.420**	**7.054**	**-24.366**	**31.570**	**7.071**	**-24.499**

Overzicht beleidsindicatoren programma 5

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2016	Edam-Volendam	1,18	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
		2016	Nederland	2,01		
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2016	Edam-Volendam	20,92	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
		2016	Nederland	26,88		
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs		Edam-Volendam	gegevens niet beschikbaar	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
			Nederland	gegevens niet beschikbaar		
Niet-sporters	%		Edam-Volendam	gegevens niet beschikbaar	RIVM - Zorgatlas	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
			Nederland	gegevens niet beschikbaar		
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	2016	Edam-Volendam	667,8	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
		2016	Nederland	744		
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2015	Edam-Volendam	0,85	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
		2015	Nederland	1,45		
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2015	Edam-Volendam	2,48	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
		2015	Nederland	6,58		
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2015	Edam-Volendam	67,9	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
		2015	Nederland	65,4		
Achterstandsleerlingen	% 4 t/m 12 jarigen		Edam-Volendam	gegevens niet beschikbaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.
			Nederland	gegevens niet beschikbaar		
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2015	Edam-Volendam	0,32	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
		2015	Nederland	1,52		

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	2016	Edam-Volendam	13,6	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1000 inwoners.
		2016	Nederland	41,3		
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inw van 15-64 jaar	2016	Edam-Volendam	8	CBS - Participatie Wet	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
		2016	Nederland	25,5		
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2016	Edam-Volendam	5,6	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
		2016	Nederland	10,7		
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2016	Edam-Volendam	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
		2016	Nederland	1,2		
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2016	Edam-Volendam	0,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
		2016	Nederland	0,5		
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	2016	Edam-Volendam	gegevens niet beschikbaar	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
		2016	Nederland	62		

P6 Financiën & Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken volgens de visie/ambitie uit het coalitieakkoord 2017-2022?

Financieel beleid

Portefeuillehouder: Hans Schütt
Afdelingshoofd: Dirk van der Zwaag

Coalitieakkoord

Een goed, gezond en transparant financieel beleid is de basis. De belastingen zullen, na harmonisatie als gevolg van de fusie, in beginsel niet meer dan met het inflatiepercentage worden verhoogd. Het gemeentelijk belastingstelsel zal tegen het licht worden gehouden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar het gemeentelijk belastingstelsel. Onderzoeken op rijksniveau omtrent verruiming van het gemeentelijk belastinggebied worden afgewacht.	X				
De resultaten van het in 2017 uitgevoerde onderzoek naar de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen, worden verwerkt in de tariefvoorstellen.	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

Onderzoek naar de gemeentelijke heffingen levert een actueel en duidelijk beeld op van de mogelijke knoppen waaraan de gemeenteraad kan draaien om de gewenste verdeling van belastingdruk te bereiken.
Het in beeld brengen van de exploitatielasten over de gehele levensduur van een investering maakt het voor de gemeenteraad beter mogelijk om keuzes te maken bijvoorbeeld tussen een ‘goedkope’ investering met hogere onderhoudskosten of een ‘duurdere’ investering met lagere onderhoudskosten.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concern begroting.

Risicomanagement

Portefeuillehouder: Hans Schütt
Afdelingshoofd: Dirk van der Zwaag

Coalitieakkoord

Het risicomanagement zal aangescherpt worden. Investeringen zullen getoetst worden op verlaging van de exploitatiekosten. Gemeentelijke eigendommen en activiteiten zullen regelmatig getoetst worden op de kernwaarden van het gemeentelijk beleid. Financiële risico's van grondexploitaties, zoals bij de Broeckgouw, zullen nauwgezet worden gemonitord.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Jaarlijks bij de jaarrekening en bij de begroting vindt een beoordeling plaats van de risico's (o.a. de risico's in de grondexploitaties en de projecten)	X	X	X	X	X

NB: Verdere toelichting op de risico's zijn opgenomen in de paragraaf 2 Weerstandsvermogen & risicobeheersing.

Wat levert het op?

Actuele beoordeling van risico's wordt direct vertaald naar de weerstandscapaciteit en geeft dus steeds een goed inzicht in de buffers die (nodig) zijn voor het afdekken van de risico's.

Wat mag het kosten?

Deze activiteit is onderdeel van de going concern begroting.

Inkoopbeleid

Portefeuillehouder: Hans Schütt
Afdelingshoofd: Dirk van der Zwaag

Coalitieakkoord

Inkoop- en aanbestedingsbeleid zal nader worden bezien, zowel financieel, op het gebied van voorwaarden als qua control. Ook zullen maatschappelijke verantwoordelijkheden meegewogen worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie van het nieuwe gemeentelijke inkoopbeleid.	X	X			

Wat levert het op?

1. De gemeente koopt voor circa € 40.000.000 per jaar in. Het verbeterde inkoop-en aanbestedingsbeleid en de organisatie daarvan leidt tot besparingen.
2. De kwetsbaarheid qua aanbestedingsrecht, geschillen en rechtmatigheid worden significant gereduceerd.
3. Heldere bevoegdheden en richtlijnen binnen de organisatie.

Wat mag het kosten?

De bedragen zijn vanaf 2017 opgenomen in de going concernbegroting.

Vastgoed

Portefeuillehouder: Wim Runderkamp
Afdelingshoofd: Dirk van der Zwaag

Coalitieakkoord

Verkoop van gemeentelijk vastgoed is geen doel op zichzelf, net zo min als behoud van eigendom. De (strategische) meerwaarde voor de gemeente en het algemeen belang bepalen de keuze om vastgoed al dan niet af te stoten. Het behoud en de versterking van eventuele monumentale waarde zijn zwaarwegende aspecten bij de afweging.

Nadere toelichting

Naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek over gemeentelijk vastgoed heeft de gemeenteraad op 16 maart 2017 ingestemd met de conclusies en aanbevelingen. Het college heeft een plan van aanpak opgesteld met als doel de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie volledig uit te voeren. Het plan van aanpak is eind april 2017 ter informatie naar de raadsleden gestuurd. In 2017 is de voorbereiding voor de gewenste organisatie van gemeentelijk vastgoed geweest. In 2018 vindt de feitelijke implementatie plaats.

Om een professionele focus op het gemeentelijk vastgoed (gebouwen en gronden) en één duidelijk organisatorisch aanspreekpunt te krijgen van waaruit de volledige regie wordt gevoerd op alles wat met gemeentelijk vastgoed te maken heeft wordt een nieuwe sectie vastgoed aan de afdeling Financiën toegevoegd. Hier komen alle vastgoedactiviteiten en vastgoedinformatie (ook uit de rest van de organisatie) samen. Hiervoor wordt een kwartiermaker aangesteld die de sectie gaat opzetten en inrichten. Doelstelling is om per 1 januari 2018 de sectie vastgoed operationeel te hebben.

Onderdeel van het plan van aanpak is te komen tot nieuw vastgoed beleid (opstallen en grond), adequaat vastgoed beheer, contractenbeheer, verduurzaming en verbetering van de toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie vastgoedbeleid en vastgoedbeheer.	X				
Duurzaamheid opnemen in een meerjarige onderhoudsplanning (MOP) (zie programma 3, milieu en duurzaamheid)	X	X	X	X	X

Wat levert het op?

1. Grip op vastgoed.
2. Voorkomen van (dreigende) calamiteiten.
3. Behoud van strategische posities.
4. Richtlijnen, werkwijzen en duidelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie.

Wat mag het kosten?

Deze activiteit is onderdeel van de going concern begroting.

Wat mag het kosten?

	Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)										
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE								*Procedure*	B=bestaand
	Programma 6 FINANCIEN & ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	*Investering*	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**		**I/S**	*geld*	(uit PP2017)
										beschikbaar	N=nieuw
										stellen (*):	(in PP2018)
	Activiteiten financieel beleid:										
1	Onderzoek doen naar het gemeentelijk belastingstelsel. Onderzoeken op rijksniveau omtrent verruiming van het gemeentelijk belastinggebied worden afgewacht.	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
2	De resultaten van het in 2017 uitgevoerde onderzoek naar de kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen worden verwerkt in de tariefvoorstellen.	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Activiteiten risicobeleid										
3	Jaarlijks bij de jaarrekening en bij de begroting vindt een beoordeling plaats van de risico's in de grondexploitaties.	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	Activiteiten Inkoopbeleid:										
4	Een herorientatie over de organisatorische inbedding en het inhoudelijk inkoopbeleid (gerealiseerd 2017)	-	-								
N1	*Nieuw: Implementatie van het nieuwe gemeentelijke inkoopbeleid.*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	-										
	Activiteiten vastgoed										
34	Opstellen beleidsnotitie/visie op gemeentelijk vastgoed en gebouwenbeheer, mede i.v.m. de plek in de organisatie (gerealiseerd in 2017)										
N2	*Nieuw: Implementatie vastgoedbeleid en vastgoedbeheer.*	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
35	Duurzaamheid opnemen in een meerjarige onderhoudsplanning (MOP) (zie programma 3, milieu en duurzaamheid)	-	Exploitatiekosten opgenomen in begroting "going concern".								
	STRUCTURELE (S) Financiele gevolgen programma 6 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**				
	INCIDENTELE (I) Financiele gevolgen programma 6 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**				

Overzicht ramingen going concernbegroting 2018-2021

PROGRAMMA 6 (going concern)		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6.01	Beleggingen en treasury	47	3.103	3.056	121	178	57	260	179	-82	318	179	-139	334	179	-156	-30	179	208
6.02	Onroerende zaakbelasting	50	5.557	5.507	170	5.687	5.518	123	5.817	5.695	125	5.982	5.857	126	6.145	6.019	128	6.306	6.178
6.03	Overige belastingen	42	749	707	191	606	415	212	751	539	216	758	542	216	768	552	219	776	557
6.04	Algemene uitkering	0	39.000	39.000	0	38.475	38.475	0	40.603	40.603	0	41.400	41.400	0	42.074	42.074	0	42.584	42.584
6.05	Overige uitgaven en inkomsten	2.548	3.327	779	815	798	-18	806	819	14	756	821	65	768	100	-668	757	101	-656
6.06	Controle Gemeentefinanciën	91	0	-91	121	0	-121	123	0	-123	125	0	-125	126	0	-126	128	0	-128
6.07	Mutaties in reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Doorberekende capaciteitskosten	570	1	-569	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen programma 6 vóór mutaties in reserves		**3.348**	**51.737**	**48.390**	**1.418**	**45.743**	**44.325**	**1.523**	**48.169**	**46.645**	**1.538**	**49.138**	**47.600**	**1.571**	**49.266**	**47.695**	**1.203**	**49.945**	**48.743**

Mutaties reserves		Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
		2016			2017			2018			2019			2020			2021		
Nr	Naam reserve	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Toevoegingen																		
095.000	Algemene reserve	2.170	0	-2.170	280	0	-280	275	0	-275	275	0	-275	0	0	0	0	0	0
095.090	Onderhoud gemeente-eigendommen	1.312	0	-1.312	220	0	-220	220	0	-220	220	0	-220	220	0	-220	220	0	-220
095.270	Tractie	287	0	-287	255	0	-255	263	0	-263	267	0	-267	272	0	-272	276	0	-276
095.280	Gemeentelijke huisvesting	1.293	0	-1.293	294	0	-294	293	0	-293	290	0	-290	289	0	-289	288	0	-288
095.520	Elektronische dienstverlening	2	0	-2	0	0	0	0	0	0	4	0	-4	0	0	0	0	0	0
095.550	Bovenplanse voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.750	Budgetoverheveling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.050	Onderhoud inrichting organisatie	0	0	0	106	0	-106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.200	Individueel loopbaanbudget	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bestemming rekeningsaldo 2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen																		
095.000	Algemene reserve	0	1.207	1.207	0	3.059	3.059	0	620	620	0	350	350	0	95	95	0	0	0
095.090	Onderhoud gemeente-eigendom. Plan	0	186	186	0	577	577	0	184	184	0	130	130	0	251	251	0	261	261
095.090	Onderhoud gemeente-eigendom. Kap.last	0	0	0	0	110	110	0	71	71	0	65	65	0	64	64	0	62	62
095.270	Tractie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.280	Gemeentelijke huisvesting Kap. last	0	11	11	0	184	184	0	28	28	0	27	27	0	27	27	0	27	27
095.520	Elektronische Dienstverlening Kap. last	0	15	15	0	14	14	0	8	8	0	5	5	0	4	4	0	0	0
095.750	Budgetoverheveling	0	423	423	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.210	Frictie Algemene Reorganisaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
095.050	Inrichting huisvesting Kap. last	0	0	0	0	28	28	0	28	28	0	28	28	0	28	28	0	28	28
095.250	Kosten fiscale steun en ondersteuning	0	0	0	0	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalen mutaties reserves		**5.064**	**1.842**	**-3.222**	**1.155**	**3.984**	**2.828**	**1.051**	**938**	**-113**	**1.056**	**605**	**-451**	**781**	**470**	**-311**	**784**	**378**	**-407**
Saldo programma 6 na mutaties in reserves		**8.412**	**53.579**	**45.167**	**2.573**	**49.726**	**47.153**	**2.575**	**49.107**	**46.532**	**2.595**	**49.744**	**47.149**	**2.352**	**49.735**	**47.383**	**1.987**	**50.323**	**48.336**

Onderscheid Incidenteel / Structureel	Jaarrekening			Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming			Meerjarenraming					
	2016			2017			2018			2019			2020			2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 6 Incidenteel	5.096	1.687	-3.409	1.130	3.128	1.998	613	689	76	594	459	-135	433	163	-270	82	108	26
Programma 6 Structureel	13.028	59.899	46.871	7.107	53.297	46.190	5.842	54.460	48.618	6.172	55.154	48.982	5.916	55.560	49.644	5.235	55.697	50.462
Totaal inclusief Reserves	**18.124**	**61.585**	**43.462**	**8.237**	**56.425**	**48.188**	**6.455**	**55.149**	**48.694**	**6.766**	**55.613**	**48.847**	**6.349**	**55.723**	**49.374**	**5.317**	**55.805**	**50.488**

Overzicht beleidsindicatoren programma 6[1]

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	2016	Edam-Volendam	232	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
		2016	Nederland	209		
Demografische druk	%	2017	Edam-Volendam	75,6	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
		2017	Nederland	69		
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	In Euro's	2017	Edam-Volendam	631	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
		2017	Nederland	644		
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	2017	Edam-Volendam	698	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
		2017	Nederland	723		

[1] Deze indicatoren zijn afkomstig van de site www.waarstaatjegemeente.nl en kunnen afwijken van de cijfers genoemd in de paragraaf Lokale heffingen. In de paragraaf Lokale heffingen zijn de cijfers gebaseerd op de laatst bekende cijfers binnen onze gemeente.

Samenvatting kosten

Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)						
		EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE				
Samenvatting		**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 1 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 235.000**	**€ 260.000**	**€ 270.000**	**€ 280.000**	**€ 290.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 2 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 375.000**	**€ 384.000**	**€ 384.000**	**€ 9.000**	**€ 9.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 3 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 154.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 4 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 545.000**	**€ 794.500**	**€ 794.500**	**€ 794.500**	**€ 794.500**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 5 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 6 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
TOTAAL STRUCTURELE (S) FINANCIËLE GEVOLGEN BEGROTING (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 1.874.000**	**€ 2.167.500**	**€ 2.177.500**	**€ 1.812.500**	**€ 1.822.500**
		2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 1 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 2 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 3 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 200.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 4 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 5 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 6 (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL INCIDENTELE (I) FINANCIËLE GEVOLGEN BEGROTING (+= hogere lasten; -= lagere lasten)		**€ 200.000**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

3. Financiële begroting en meerjarenramingen

Leeswijzer

In dit hoofdstuk leest u op welke gronden de ramingen zijn gebaseerd. In paragraaf 3.1 zijn de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de begroting opgenomen. In paragraaf 3.2 wordt u geïnformeerd over de extra uitdaging die dit begrotingsproces met zich meebracht. Volgens de BBV-voorschriften moet een financiële begroting (artikel 7 lid3 BBV) ten minste bestaan uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting (paragraaf 3.3), de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting (paragraaf 3.5) en de bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld. Dit laatste overzicht treft u in de financiële bijlage aan. De meerjarenramingen (artikel 22 en 23 BBV) zijn opgenomen in paragraaf 3.4.

3.1. Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021

Het college heeft voorafgaand aan het proces van het opstellen van een nieuwe begroting bepaald, binnen de kaders die door de raad zijn vastgesteld, met welke specifieke punten rekening moet worden gehouden bij het opstellen van de begroting. Dit zijn de zogenaamde uitgangspunten voor, in dit geval de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021.

De uitgangspunten die voor deze begroting zijn vastgesteld door het college zijn de volgende.

Opbouw begroting

De begroting 2018 is overeenkomstig de begroting 2017 opgebouwd en bestaat uit drie delen:

1. Het **programmaplan**; dit is beleidsmatige deel van de begroting.
2. De '**going concern**'- begroting; dit is een actualisatie van de ramingen 2017 (bestaand beleid) op basis van de vastgestelde uitgangspunten voor de begroting
3. De **paragrafen**.

De financiële uitwerking van het (nieuwe) Programmaplan wordt in een apart voorstel bij de begroting aan de raad voorgelegd. Hierin wordt vanzelfsprekend de visie van het college op de te maken keuzes toegelicht aan de raad. De raad zal daar expliciet over dienen te besluiten.

Bij de uitwerking van de financiële consequenties van de activiteiten uit het Programmaplan is per activiteit waar sprake is van nieuwe kosten door het college een procesvoorstel gedaan om het geld beschikbaar te stellen.

Dit is aangegeven in de kolom "procedure" met een a, b of c. Het procesvoorstel is dan bij:
a: direct na vaststellen van de begroting wordt dit bedrag via een (algemene) begrotingswijziging beschikbaar gesteld en kan worden besteed;
b: direct na vaststellen van de begroting wordt dit bedrag via een (algemene) begrotingswijziging beschikbaar gesteld, maar mag pas na een concreet besluit van het college over de besteding, worden besteed, en
c: dit bedrag wordt nog niet beschikbaar gesteld en wordt pas beschikbaar gesteld via een aparte begrotingswijziging nadat de raad hier op basis van een specifiek/apart raadsvoorstel over heeft besloten. Deze werkwijze komt een zowel beleidsmatig als financieel inzicht en overzicht ten goede.

Specifieke uitgangspunten

Bij het opstellen van de begroting, zowel bij het Programmaplan als bij de productenramingen en de nieuwe initiatieven zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

a) Beïnvloedbare exploitatie-uitgaven

Voor de beïnvloedbare exploitatie-uitgaven voor het begrotingsjaar 2018 zijn de bestaande ramingen 2018, welke zijn opgenomen bij het opstellen van de begroting 2017 in de jaarschijf 2018 (en voortkomend uit begrotingswijzigingen in 2017), het uitgangspunt.

Deze ramingen zullen vervolgens getoetst worden aan de werkelijke kosten in de voorgaande jaren én de voorlopige kosten ontwikkeling 2017. Alleen voor prijsafhankelijke activiteiten zullen prijsstijgingen geraamd worden. Beide gegevens kunnen aanleiding zijn voor aanpassing van de ramingen.

Vooral de werkelijke cijfers 2016 zijn van belang bij het opstellen van de ramingen 2018 en verder. 2016 is immers het eerste jaar waarin de werkelijke gevolgen van de fusie tot uiting komen in de cijfers. Dit kan leiden tot aanpassing van de ramingen. Dit leidt er toe dat er bij het opstellen van de begroting 2018 nog sprake zal zijn van maatwerk.

Wij streven er naar om in toekomstige begrotingen de ramingen te baseren op de reeds bestaande meerjarenramingen. En dit ook als uitgangspunt vast te stellen. Omdat 2016 het eerste jaar na fusie is zijn wij van mening dat dit voor het opstellen van de begroting 2018 nog niet verstandig is.

b) Niet beïnvloedbare exploitatie-uitgaven

Niet beïnvloedbare exploitatie-uitgaven moeten zo reëel mogelijk geraamd worden, dit betreft uitgaven zijnde een wettelijke verplichting, bijdragen aan samenwerkingsverbanden, gemeenschappelijke regelingen, niet beïnvloedbare tariefstijging, eerdere besluitvorming raad c.q. college.

c) Meerjarenramingen

Voor de ramingen van de jaren 2019 en verder zijn de bestaande ramingen 2019 en verder, welke zijn opgenomen bij het opstellen van de begroting 2017 in de jaarschijf 2019 (en voortkomend uit begrotingswijzigingen in 2017) en verder het uitgangspunt.

Bij het opstellen van de ramingen voor de jaren 2019 en verder zal daar waar relevant, jaarlijks rekening gehouden worden met een inflatiestijging. Dit betekent niet dat alle ramingen automatisch met het inflatiecijfer worden verhoogd. Bestaande ramingen worden getoetst aan de werkelijke kosten in de voorgaande jaren. Daar waar meerkosten gaan ontstaan vanuit contractuele verplichtingen (doorberekende prijsinflatie) is met prijsinflatie rekening gehouden. Uitgangspunt hierbij is een percentage van 1,5% (op basis van verwachting CEP2017: geharmoniseerd consumentenprijs index voor 2018-2021).

d) Nieuwe initiatieven

Uitgangspunt voor de begroting 2018 is het programmaplan 2018-2022, vastgesteld in de raadsvergadering van 20 juli 2017.

De initiatieven uit het programmaplan 2018 zijn onderverdeeld in categorie a, b of c.

Uit: *Legenda bij Programmaplan 2018-2022 (Prognose financiële gevolgen)* pagina 8:

Procedure: Hierin is aangegeven via welke procedure (a, b of c) het geld beschikbaar wordt gesteld, waarbij:
a= het geld wordt direct na vaststellen van de begroting via een (algemene) begrotingswijziging beschikbaar gesteld;
b= het geld wordt direct na vaststellen van de begroting via een (algemene) begrotingswijziging beschikbaar gesteld, maar mag pas na een concreet besluit van het college over de besteding, worden besteed;
c= het geld wordt pas na een specifiek/apart raadsvoorstel en –besluit beschikbaar gesteld voor besteding.

De financiële consequenties van initiatieven met categorie a en b zullen in de begroting 2018 en meerjarenraming 2019 en verder opgenomen worden. Het college heeft van de raad autorisatie gekregen om deze zonder tussenkomst van de raad verder uit te werken.

Bij nieuwe initiatieven moet men denken aan onderdelen die niet eerder in het college en of raad aan de orde zijn geweest en die niet in het programmaplan 2018-2022 en begroting 2018 zijn opgenomen. Nieuwe initiatieven kunnen ontstaan uit het Programmaplan 2018, maar ook uit veranderingen in rijksbeleid en wetgeving. Ook nieuwe (lokale) ontwikkelingen kunnen leiden tot nieuwe initiatieven. Het kan hier ook betrekking hebben op investeringen.

Met betrekking tot de initiatieven categorie c en de nieuwe initiatieven doet het college aan de raad voorstellen over prioriteitenstelling en de mogelijke financiële keuzes die daarbij kunnen worden gemaakt. Het is mogelijk dat initiatieven uit het programmaplan 2018-2022 bijgesteld moeten worden. De raad zal daar vanuit zijn budgetrecht expliciet over besluiten. De financiële consequenties worden na besluitvorming (in bijvoorbeeld een 1e begrotingswijziging voor dat begrotingsjaar) in de begroting verwerkt. Deze werkwijze komt een zowel beleidsmatig als financieel inzicht/overzicht ten goede. Per activiteit en budget zal het college aan de raad een procesvoorstel doen over het beschikbaar stellen van de budgetten/investeringsbedragen.

e) Saldi onvoorzien

Bij het opstellen van de begroting 2018 en meerjarenraming 2019 tot en met 2021 wordt een saldo onvoorzien van minimaal € 230.000 gehanteerd.

f) Belastingen en tarieven

Geen stijging van de belastingen en tarieven. Wel wordt voor onroerende-zaakbelastingen, toeristenbelasting en CAI voor 2018 en verder een inflatiecorrectie toegepast van 1,5%.
Uitgangspunt bij afvalstoffen en riolering is dat deze 100% kostendekkend moeten zijn.
De aanpassing van de tarieven voor verhuur/gebruik van sportlokaliteiten vindt alleen plaats middels B&W-besluit.

g) Rentepercentage

Uitgangspunt is dat de (verwachte) werkelijke rentelasten opgenomen worden in de begroting.
Evenals in 2017 wordt er uitgegaan van een rentepercentage van 0,5%.

h) Investeringen

Investeringen kunnen onderverdeeld worden in:

1) Investeringen voortvloeiende uit beheers- en onderhoudsplannen (nieuwe- uitbreidings- en vervangingsinvesteringen):
2) Investeringen vastgesteld in eerdere begrotingen en aparte raadsbesluiten:
3) Investeringen voortvloeiende uit het programmaplan 2018-2022 categorie a en b:
4) Investeringen voortvloeiende uit het programmaplan 2018-2022 categorie c (door de raad besloten):
5) Investeringen voortvloeiende uit het programmaplan 2018-2022 categorie c (nog niet door de raad besloten):

De investeringen onder 1 tot en met 4 zullen opgenomen worden in de going concern begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

De investeringen onder 5, dit zijn de investeringen voortkomend uit initiatieven met categorie c, zullen niet opgenomen worden in de begroting 2018. Hiermee wordt uiteraard bedoeld de going concern begroting. Afgesproken is dat deze initiatieven pas vrijgegeven worden als de raad hier via een apart raadsvoorstel over heeft besloten. De financiële gevolgen van deze investeringen zullen wij buiten de doorrekening van de begroting 2018 houden om voor de raad glashelder te laten zien met welke extra/nieuwe kosten rekening moet worden gehouden

Afschrijving van investeringen zal voor het eerst plaatsvinden in het jaar volgend op het jaar van oplevering c.q. in gebruik name van de investering. Dit uitgangspunt zal ook opgenomen worden in de financiële verordening.

i) Salariskosten en vacatures

Voor de begroting van de personeelskosten zijn de volgende uitgangspunten, met als peildatum 1 maart 2017, gehanteerd:

- het voor de fusie vastgestelde formatieplan gemeente Edam-Volendam 2016.
- de besluitvorming m.b.t. de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden ambtelijk personeel en politiek ambtsdragers.
- voor de personele uitgaven 2018 een opslagpercentage van 2% te hanteren voor zowel het ambtelijk personeel als voor de politiek ambtsdragers (burgemeester en wethouder). Voor de vergoeding werkzaamheden raadslid wordt een opslagpercentage van 2% voorgesteld.
- v.w.b. de pensioenpremies ABP de premies te hanteren, zoals deze per 1-3-2017 bekend zijn.

Ten behoeve van de meerjarenraming 2019-2021 wordt voorgesteld (vooralsnog) uit te gaan van:
- een algemene loon(kosten)ontwikkeling van 1% op jaarbasis voor zowel het ambtelijk personeel als de politiek ambtsdragers;
- afhankelijk van de ontwikkelingen rond het pensioenstelsel (ABP) wordt v.w.b. de premielast ABP voorgesteld voor de meerjarenraming uit te gaan van het premieniveau zoals dat op 1 maart 2017 bekend is.

j) Huurcontracten

De ramingen van huren worden verhoogd conform gemaakte afspraken in de contracten.

k) Sociale uitkeringen

Voor sociale uitkeringen is het rijksbeleid gevolgd, aangevuld met financiële gevolgen uit eigen gemeentelijke verordeningen.

l) Bijzondere bijstand en Wmo

De ramingen voor bijzondere bijstand en Wmo zijn zoveel mogelijk realistisch begroot. Indien nodig zullen bijstellingen tussentijds plaatsvinden.

m) 3 decentralisaties

Het ingezette financiële beleid 2017 wordt voortgezet. Ten aanzien van de drie decentralisaties is voor de begrote uitgaven maximaal uitgegaan van de rijksuitkering hiervoor in het begrotingsjaar.

Financiële schommelingen in het Sociale Domein kunnen opgevangen worden met de gevormde egalisatiereserve Sociaal Domein.

n) Subsidies

Voor wat betreft de ramingen van de subsidies wordt uitgegaan van de door de raad vastgestelde subsidieverordeningen.

Een paar aandachtspunten die hierbij gelden:

- Voor de hoogte van de subsidie in de begroting 2018 zijn de uitgaven in 2017 de basis.
- Indexatie van subsidies 2018-2021 is een beleidskeuze die onlosmakelijk verbonden is aan het budgetrecht van de raad; de besluitvorming hierover vindt plaats als onderdeel van het begrotingsproces en maakt zo nodig onderdeel uit van de besluitvorming bij de begroting.
- In ieder geval is met de vaststelling van de begroting duidelijk hoeveel geld er maximaal per beleidsveld beschikbaar is. Dat beschikbare budget vormt de basis voor de vast te stellen subsidieplafonds, zoals deze zijn gekenmerkt in de Algemene subsidieverordening en de daaruit voortvloeiende subsidieregelingen.
- Er wordt subsidie gegeven voor activiteiten die bijdragen aan het bereiken van gemeentelijke doelstellingen en er wordt geen ‘subsidie’ gegeven voor personeel, gebouwen of diensten. Echter, als het om activiteiten gaat waarvoor een huisvesting noodzakelijk is om de voorgestelde activiteit uit te kunnen voeren bv. een musea of een bibliotheek, kunnen personeelskosten en huisvestinglasten onderdeel van de toerekenbare kostenposten binnen de bijhorende begroting van de activiteit zijn. In een subsidiebeschikking wordt de opbouw van de subsidie zodanig toegelicht.
- Indien een accommodatie voor de uitvoering van een activiteit noodzakelijk is, zal de indexatie van de subsidie conform de indexatie van de huur verlopen. De raad zal in het kader van zijn budgetrecht hierover moeten besluiten.

o) Aantal inwoners

Bij het opstellen van de ramingen en de aanlevering van informatie voor de begroting 2018 en meerjarenraming 2019 tot en met 2021 is, bij alle relevante inkomsten- en uitgavenramingen, uitgegaan van het onderstaande aantal inwoners.

	Aantal inwoners
01-01-2017	35.802
01-01-2018	35.855
01-01-2019	36.032
01-01-2020	36.188
01-01-2021	36.313

p) Aantal woningen (verblijfsobjecten met woonfunctie)

Het aantal woningen waarmee in de begroting en meerjarenraming wordt gerekend is gebaseerd op het aantal verblijfsobjecten met woonfunctie. De gegevens worden gebaseerd op de aantallen uit de BAG-administratie. Deze gegevens worden vervolgens verhoogd/verlaagd op basis van de woningbouwplanning voor toekomstige jaren. Deze aantallen worden, daar waar dit van toepassing is, gebruikt voor de berekening van de belastingopbrengsten, legesopbrengsten en de berekening van diverse uitgaven- en inkomstenramingen.

Bij het opstellen van de ramingen en de aanlevering van informatie voor de begroting 2018 en meerjarenraming 2019 tot en met 2021 is uitgegaan van de onderstaande aantallen.

	Aantal woningen
01-01-2017	15.058
01-01-2018	15.258
01-01-2019	15.417
01-01-2020	15.661
01-01-2021	15.884

3.2. Extra uitdaging: Herijking financiële staat gemeente Edam-Volendam

3.2.1 Aanleiding

Herijking financiële staat Edam-Volendam
Bij de vaststelling van het dekkingsvoorstel bij de Programmabegroting 2017 is de voorwaarde gesteld dat in 2017 het college gaat werken aan een fundamentele herbeoordeling van de reserves en voorzieningen, de beleids- en beheersplannen voor het onderhoud van kapitaalgoederen, een herijking van de kostprijzen van de kostendekkende heffingen en een onderzoek naar de (omvang van de) stille reserves op te leveren.
In januari 2017 is op de afdeling Financiën een werkgroep opgericht met als doel de gehele financiële staat van de gemeente eens goed tegen het licht te houden en te kijken welke mogelijkheden en resultaten dat in financieel opzicht kan opleveren voor het structureel dekken van de extra lasten uit het Programmaplan.
De werkgroep heeft vanuit diverse denkrichtingen naar oplossingen gezocht voor het beschikbaar hebben en het op termijn beschikbaar maken van de benodigde structurele dekkingsmiddelen. De uitgevoerde werkzaamheden, de uitkomsten van onderzoeken, mogelijke dekkingsmiddelen en voorstellen voor wijzigingen in beleid en administratie is in de rapportage Herijking financiële staat Edam-Volendam beschreven.

3.2.2 Uitkomst van het onderzoek

Voor de herijking zijn bekeken:

1. Reserves en voorzieningen
2. De beleids- en beheerplannen
3. De kostendekkende heffingen
4. Stille reserves
5. Personeelskosten

6. Overige oplossingen
7. Meicirculaire 2017

Deze onderwerpen zijn in de vorm van “Uitdagingen” uitgewerkt in de rapportage.

De in deze rapportage gepresenteerde dekkingsvoorstellen leveren positieve resultaten op. Dit heeft positieve gevolgen voor de omvang van de algemene reserve en een positief effect op de weerstandsratio. De dekkingsvoorstellen en de verdere uitwerking ervan geven mogelijkheden om structurele dekking voor nieuwe extra lasten uit het Programmaplan 2018-2022 te vinden.

De onderstaande tabellen geven de resultaten van alle herijkingsvoorstellen weer.

Herijking Financiën gemeente Edam-Volendam						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3.1 Uitd. Reserves en voorzieningen	*138.000*	*124.482*	*138.669*	*140.605*	*142.541*	*152.867*
3.2 Uitd. Beleids- en Beheerplannen	-	-	-	-	-	-
3.3 Uitd. Kostendekkende heffingen	-	-	-	-	-	-
3.4 Uitd. Stille reserves	-	-	-	-	-	-
3.5 Uitd. Personeelslasten	*180.000*	*180.000*	*180.000*	*180.000*	*180.000*	*180.000*
3.6 Uitd. Overige ideeën	*100.000*	*650.000*	*650.000*	*650.000*	*650.000*	*650.000*
3.7 Uitd. Meicirculaire 2017 GF	*585.143*	*984.755*	*1.311.978*	*1.336.714*	*1.404.383*	*nnb*
Nieuwe structurele dekking:	**1.003.143**	**1.939.237**	**2.280.647**	**2.307.319**	**2.376.924**	**982.867**

Herijking Financiën gemeente Edam-Volendam						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gevolgen weerstandsratio:	1.977.235	-142.622	-145.000	-69.072	55.000	18.000

3.3. Overzicht baten en lasten en toelichting

3.3.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- **Overzicht van baten en lasten (going concern) (artikel 17 BBV)**
- **Toelichting op overzicht van baten en lasten met (going concern) (artikel 19 BBV)**

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bevat ten minste de *gronden* waarop de ramingen zijn gebaseerd en, in geval van aanmerkelijk verschil met de raming, respectievelijk de realisatie van het vorig, respectievelijk voor vorig, begrotingsjaar *de oorzaken* van het verschil.

De vanuit het BBV verplichte financiële overzichten behorende de toelichting bij de baten en lasten (artikel 19 1c en 1d BBV) vindt u in de financiële bijlage*:*

- **Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma**,
- **Een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.**

3.3.2 Overzicht van baten en lasten (going concern)

	2016			2017			2018		
X 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1	6.398	49	-6.349	13.686	12	-13.675	1.652	105	-1.547
Programma 2	5.170	731	-4.439	4.188	713	-3.475	4.458	725	-3.733
Programma 3	10.753	8.279	-2.473	16.373	13.848	-2.524	17.720	15.260	-2.460
Programma 4	17.705	11.775	-5.930	18.986	13.083	-5.904	18.256	13.150	-5.106
Programma 5	31.894	7.627	-24.267	30.397	7.787	-22.610	31.487	7.029	-24.458
Programma 6	3.348	51.737	48.390	1.188	-1.499	-2.687	1.143	822	-321
Alg. Dekkingsm.	0	0	0	0	47.242	47.242	0	47.347	47.347
Overhead	0	0	0	0	0	0	11.631	0	-11.631
Heffing VBP	0	0	0	0	0	0	150	0	-150
Bedrag Onvoorzien	0	0	0	230	0	-230	230	0	-230
Saldo baten/lasten	75.267	80.199	4.931	85.049	81.186	-3.863	86.727	84.438	-2.290
Mutaties reserves									
Programma 1	117	1.181	1.064	382	357	-25	106	258	152
Programma 2	266	301	35	222	398	176	0	178	178
Programma 3	48	469	421	900	352	-548	100	470	370
Programma 4	2.834	1.797	-1.036	1.862	2.346	484	1.762	2.169	407
Programma 5	3.542	4.257	715	2.298	3.246	948	1.912	2.967	1.055
Programma 6	5.064	1.842	-3.222	1.155	3.984	2.828	1.051	938	-113
Resultaat	87.138	90.045	2.907	91.868	91.868	0	91.659	91.418	-241

3.3.3 Toelichting op overzicht van baten en lasten (going concern)

Algemene grondslagen
De baten en lasten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij in het begrotingsjaar worden gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar (voor zover nu bekend), worden in acht genomen.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het begrotingsjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele kosten niet als overlopende schuld meegenomen. Genoemd kunnen worden: vakantietoeslag, vakantiedagen, spaarverlof-uren.

Uitgangspunten
Voor het opstellen van de begroting heeft het college uitgangspunten vastgesteld die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 ('De Begroting'), onder punt 1 (Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021). Volgens het Besluit BBV hoeven we niet verder te kijken dan 2021, maar als college hebben we gemeend dat het verstandig is om het financieel perspectief door te trekken over de gehele lopende raadsperiode tot en met 2022.

3.4. Meerjarenramingen 2019–2021 en toelichting

3.4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- **Een overzicht van meerjarenramingen 2018-2020 (going concern)**
- **Toelichting op meerjarenramingen 2018-2020 (going concern)**

De toelichting op de uiteenzetting van meerjarenramingen, waaronder de baten en lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen, bevat ten minste de *gronden* waarop de ramingen zijn gebaseerd en de motivering daarvan en een toelichting op de belangrijkste *ontwikkelingen* ten opzichte van de meerjarenraming van het vorig begrotingsjaar.

De financiële overzichten behorende bij de meerjarenraming vindt u in de financiële bijlage, namelijk*:*

- **Een geprognotiseerde begin- en eindbalans 2018-2021;**
- **Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma;**
- **Een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves**;
- **De ontwikkeling van het EMU-saldo voor 2018-2021**.

Verder wordt u voor de financiële bijlage verwezen voor de volgende specifiek benoemde onderwerpen (artikel 22 lid 2 BBV):

- **de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;**
- **de investeringen; onderscheiden in investeringen met economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut;**
- **de financiering;**
- **de stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;**
- **de stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.**

3.4.2 Overzicht meerjarenramingen 2019–2021 (going concern)

Financiële gevolgen van bestaand beleid 2019– 2021

	2019			2020			2021		
X 1.000	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1	1.688	105	-1.583	1.696	12	-1.685	1.732	12	-1.721
Programma 2	4.408	461	-3.947	4.431	440	-3.991	4.553	471	-4.082
Programma 3	13.158	10.965	-2.193	11.285	9.014	-2.271	3.506	1.195	-2.311
Programma 4	18.892	13.844	-5.048	19.177	13.758	-5.420	19.528	14.420	-5.109
Programma 5	31.442	7.040	-24.402	31.420	7.054	-24.366	31.570	7.071	-24.499
Programma 6	1.158	823	-335	1.191	102	-1.089	823	104	-719
Alg. Dekkingsm.	0	48.315	48.315	0	49.163	49.163	0	49.841	49.841
Overhead	11.377	0	-11.377	11.442	0	-11.442	11.543	0	-11.543
Heffing VBP	150	0	-150	150	0	-150	150	0	-150
Bedrag Onvoorzien	230	0	-230	230	0	-230	230	0	-230
Saldo baten/lasten	82.504	81.554	-950	81.022	79.542	-1.479	73.635	73.113	-522
Mutaties reserves									
Programma 1	66	207	141	106	166	60	66	197	131
Programma 2	0	74	74	0	0	0	0	0	0
Programma 3	100	436	336	100	375	275	100	350	250
Programma 4	2.062	2.182	120	1.762	2.490	728	1.072	2.087	1.015
Programma 5	1.943	2.970	1.027	2.029	2.956	926	2.092	2.848	757
Programma 6	1.056	605	-451	781	470	-311	784	378	-407
Resultaat	87.731	88.028	297	85.800	86.000	200	77.749	78.973	1.224

3.4.3 Toelichting op de meerjarenramingen 2019-2021 (going concern)

Uitgangspunten
Voor het opstellen van de begroting heeft het college uitgangspunten vastgesteld die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 ('De Begroting'), onder punt 1 ('Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021'). Deze uitgangspunten zijn vastgesteld door uw raad op 20 juli 2017. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hetgeen is geschreven bij punt 3.3.3.

3.5. Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

3.5.1 Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- **Een overzicht van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid dat in de programma's is opgenomen (artikel 20 lid 1a BBV);**
- **De toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie (artikel 21 BBV);**
- **Conclusie en oplossingsrichting.**

De toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie bevat ten minste de *gronden* waarop de ramingen zijn gebaseerd en de motivering daarvan en een toelichting op de belangrijkste *ontwikkelingen* ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

De financiële overzichten behorende bij de uiteenzetting financiële positie vindt u in de financiële bijlage, namelijk:

- **Een geprognotiseerde begin- en eindbalans 2018 (artikel 20 lid 1b BBV);**
- **Het EMU-saldo over 2017, de berekening voor 2018 en 2019 (artikel 20 lid 1c BBV).**

Verder wordt u voor de financiële bijlage verwezen voor de volgende specifiek benoemde onderwerpen (artikel 20 lid 2 BBV):

- **de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;**
- **de investeringen; onderscheiden in investeringen met economisch nut en investering en met een maatschappelijk nut;**
- **de financiering;**
- **de stand het gespecificeerde verloop van de reserves;**
- **de stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.**

3.5.2 Een overzicht van financiële gevolgen van bestaand beleid en nieuw beleid

In de nieuwe opzet vanaf 2017 is ten behoeve van het inzicht voor de raad een splitsing aangebracht tussen het vastgestelde en doorlopende beleid (hierna te noemen: “going concern”) en het (nieuwe) beleid (hierna aangeduid met: uitwerking Programmaplan 2018-2022) met de daaruit voortkomende (nieuwe) financiële consequenties. Hierbij wordt wel opgemerkt dat onder nieuwe financiële consequenties ook deels autonome ontwikkelingen vallen die opgepakt of geïntensiveerd worden.

Hierna worden de diverse financiële perspectieven:

a. Begroting “going concern” en
b. Programmaplan 2018-2022 verder toegelicht.

Financieel perspectief uitwerking begroting going concern

De begroting 2018 “going concern” is een doorrekening van de actuele begroting 2017 (stand zoals deze was medio 2017).
Voor het opstellen van de begroting heeft het college uitgangspunten vastgesteld die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 (“De Begroting”), onder punt 1 (“Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021”). Deze uitgangspunten zijn door uw raad vastgesteld op 20 juli 2017. Volgens het Besluit BBV hoeven we niet verder te kijken dan 2021, maar als college hebben we gemeend dat het verstandig is om het financieel perspectief qua saldo door te trekken over de gehele lopende raadsperiode tot en met 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal struct. lasten going concernbegroting 2018:	-241.212	296.502	199.715	1.223.670	1.223.670

Conclusie:
Het meerjarenperspectief 2019-2022 “going concern” is sluitend. Alleen in 2018 is er een eenmalig tekort van € 241.000.

Financieel perspectief uitwerking Programmaplan 2018-2022

In het Programmaplan 2018-2022 staan de financiële consequenties verwoord van de voorgestelde nieuwe activiteiten en van de (geactualiseerde) bedragen uit het Programmaplan 2017-2022. Deze bedragen uit het Programmaplan 2018-2022 zijn nog niet verwerkt in de going concern begroting en meerjarenramingen. Het Programmaplan 2018-2022 is in de vergadering van 20 juli 2017 door de raad vastgesteld.

Uiteraard zijn de genoemde bedragen een benadering op basis van kennis en ervaring en hebben dus een globaal en indicatief karakter, zoals dat ook bij een begroting hoort. Als de raad instemt met de verdere uitwerking kunnen de bedragen steeds concreter worden gemaakt en kan getoetst worden of de bedragen nog aangepast moeten worden. Hierna wordt het perspectief toegelicht voor de incidentele extra lasten en voor de structurele extra lasten.

Financieel perspectief incidentele extra lasten 2018-2022
De uitwerking van het Programmaplan 2018-2022 geeft voor de incidentele extra lasten het volgende beeld in bedragen:

Samenvatting (+= hogere lasten; -= lagere lasten)	2018	2019	2020	2021	2022
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 1	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 2	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 3	€ 200.000	€ -	€ -	€ -	€ -
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 4	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 5	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
INCIDENTELE (I) Financiële gevolgen programma 6	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL INCIDENTELE (I) FINANCIËLE GEVOLGEN BEGROTING	€ 200.000	€ -	€ -	€ -	€ -

Conclusie:
De incidentele extra lasten voor 2018 zijn begroot op € 200.000.
De incidentele lasten voor 2019 tot en met 2022 zijn begroot op nihil.

Financieel perspectief structurele extra lasten 2018-2022
De uitwerking van het Programmaplan 2018-2022 geeft voor de structurele extra lasten het volgende beeld in bedragen:

	EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE				
Samenvatting (+= hogere lasten; -= lagere lasten)	2018	2019	2020	2021	2022
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 1	€ 235.000	€ 260.000	€ 270.000	€ 280.000	€ 290.000
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 2	€ 375.000	€ 384.000	€ 384.000	€ 9.000	€ 9.000
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 3	€ 154.000	€ 164.000	€ 164.000	€ 164.000	€ 164.000
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 4	€ 545.000	€ 794.500	€ 794.500	€ 794.500	€ 794.500
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 5	€ 565.000	€ 565.000	€ 565.000	€ 565.000	€ 565.000
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 6	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL STRUCTURELE (S) FINANCIËLE GEVOLGEN BEGROTING	€ 1.874.000	€ 2.167.500	€ 2.177.500	€ 1.812.500	€ 1.822.500

Conclusie:
De structurele extra lasten voor 2018 zijn begroot op ruim € 1.874.000.
De structurele lasten voor 2019 tot en met 2022 zijn begroot op € 7.980.000.

3.5.3 Toelichting op de uiteenzetting financiële positie 2018

Uitgangspunten
Het college heeft het voornemen en de ambitie om in constructieve samenwerking met de raad het vastgestelde Programmaplan geheel te realiseren in de huidige bestuurlijke periode die loopt tot en met begin 2022.

De bestuurlijke kaders die het college daarbij volgt zijn:

a. Belastingen en heffingen worden, naast inflatiecorrectie en mogelijke kostendekking van enkele specifieke heffingen, niet verhoogd.
b. Beschikbare financiële middelen (reserves, voorzieningen) worden verantwoord ingezet.
c. Incidentele extra lasten worden primair uit de algemene reserve gedekt.
d. Structurele extra lasten worden door structureel beschikbare of beschikbaar te maken middelen gedekt.
e. Het Sociaal Domein wordt budgetneutraal binnen de beschikbare rijksbijdragen uitgevoerd.
f. Het streven is om de weerstandsratio zoveel mogelijk op de kwalificatie “uitstekend” te handhaven. Bij het vaststellen van de Financiële verordening in de raadsvergadering van 16 maart 2017 heeft de raad de norm vastgesteld op “voldoende” (tussen 1 en 1,4).
   Hierbij spelen ook de (te bereiken) resultaten van de herijking van de financiële staat van de gemeente in 2017 en het concretiseren van rekenmethodieken die bij het bepalen van de weerstandsratio worden toegepast een rol.
g. De bestuurlijk gewenste financiële richting en beleidskeuzes passen binnen de kaders van het financieel toezicht van de provincie.

De ambitie van het college in enkele cijfers:

1. Van de 169 activiteiten uit het Programmaplan 2018-2022 worden er circa 114 binnen de begroting opgepakt en uitgevoerd; dit is bijna 70% van het Programmaplan.
2. Er wordt tot en met 2022 ambitieus geïnvesteerd in de lokale gemeenschap van Edam-Volendam voor integrale veiligheid, ruimtelijke inrichting, verkeersveiligheid en sport. Daarnaast in dienstverlening en gemeentelijke huisvesting.

Het motto van het college: “we gaan het hele Programmaplan realiseren, maar niet alles (kan) tegelijk”.
Uiteraard hangt de realisatie van de lengte van de financiële “polsstok” af. De raad bepaalt die uiteindelijk vanuit zijn budgetrecht.

Voor het opstellen van de begroting heeft het college technische uitgangspunten vastgesteld die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 (“De Begroting”), onder punt 1 (“Gehanteerde uitgangspunten bij het opstellen van de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021”). Deze uitgangspunten zijn door uw raad vastgesteld op 20 juli 2017. Volgens het BBV hoeven we niet verder te kijken dan 2021, maar als college hebben we gemeend dat het verstandig is om het financieel perspectief door te trekken over de gehele lopende raadsperiode tot en met 2022.

3.5.4 Conclusie en oplossingsrichting

Landelijk hebben de financieel toezichthouders afgesproken dat het uitgangspunt een materiële sluitende jaarbegroting is (lees:2018). Hiervan kan op basis van artikel 189 van de Gemeentewet wel worden afgeweken, maar dan dient de meerjarenraming wel uiterlijk in ten minste het derde jaar sluitend te zijn. In dit geval dus 2021. Het is daarbij niet de bedoeling dat er sprake is van een opschuivend perspectief, ofwel dat bij het aanleveren van de bij begroting 2019 behorende meerjarenraming de begroting van het jaar 2021 niet sluitend is, maar dat er pas herstel is in 2022 (opschuivend perspectief).
Gevolg van het niet-sluitend krijgen van de meerjarenraming is, dat de financieel toezichthouder oordeelt (wat naar de raad wordt gestuurd) dat we onder preventief toezicht komen (in plaats van repressief toezicht).

Het college wil dit voorkomen en legt daarom de volgende twee dekkingsvoorstellen aan de raad ter besluitvorming voor:

Dekkingsvoorstel incidentele extra lasten (Programmaplan)
Het college stelt aan de raad voor om de incidentele extra last voor 2018 ad € 200.000 te dekken door dit bedrag eenmalig te onttrekken aan de algemene reserve.

Dekkingsvoorstel structurele extra lasten
Voor 2018 moet structurele dekking gevonden worden voor de extra structurele lasten uit het Programmaplan van € 1.874.000, voor het tekort van de Businesscase Werkplus van € 244.000 en voor het tekort van de going concern begroting van € 241.000. In totaal voor € 2.359.00.
Om een goed overzicht van het structurele tekort in de begroting 2018 en de aan uw raad voorgestelde oplossingen te geven is hiervoor het volgende dekkingsoverzicht opgesteld.

	TOTAAL DEKKINGSOVERZICHT STRUCTURELE LASTEN BEGROTING 2018					
		2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Nr.	**Totaal structurele lasten Begroting 2018: (- is tekort)**					
	Totaal struct. lasten Programmaplan 2018:	-1.874.000	-2.167.500	-2.177.500	-1.812.500	-1.822.500
	Totaal extra structurele lasten Businesscase Werkplus	-244.000	-265.500	-320.500	-175.500	-175.500
	Totaal struct. lasten going concernbegroting 2018:	-241.212	296.502	199.715	1.223.670	1.223.670
	Te realiseren structurele dekking	**-2.359.212**	**-2.136.498**	**-2.298.285**	**-764.330**	**-774.330**
	Realisatie voorstel structurele dekking					
1.	Restant dekking uit besparing op bestaande activiteiten	200.000	300.000	400.000	500.000	600.000
		200.000	**300.000**	**400.000**	**500.000**	**600.000**
	Herijkingsvoorstellen:					
2.	3.1 Uitdaging Reserves en voorzieningen	124.482	138.669	140.605	142.541	152.867
3.	3.2 Uitdaging Beleids- en Beheerplannen	-	-	-	-	-
4.	3.3 Uitdaging. Kostendekkende heffingen	-	-	-	-	-
5.	3.4 Uitdaging Stille reserves	-	-	-	-	-
6.	3.5 Uitdaging. Personeelslasten	180.000	180.000	180.000	180.000	180.000
7.	3.6 Uitdaging Overige ideeën					
8.	- 3.6.1 Inkopen met hoger rendement	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
9.	- 3.6.2 Toeristenbelasting *	-	-	-	-	-
10.	- 3.6.3 Verlagen post onvoorzien	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
11.	3.7 Uitdaging Meicirculaire 2017 GF *	-	-	-	-	-
		854.482	**868.669**	**870.605**	**872.541**	**882.867**
	Saldo (- is tekort)	**-1.304.730**	**-967.829**	**-1.027.680**	**608.211**	**708.537**
	Voorstellen dekkingsplan					
12.	Verhoging tarief afvalstoffenheffing met 3% inflatie	103.728	104.784	106.406	107.888	107.888
13.	Afvoeren raming 2018 Jeugdbouwspeelplaats	90.000				
14.	Raming inkomst verhuur Taseterrein	133.000	100.000			
15.	Onttrekking bestemde reserve sociaal domein	345.000	290.000	190.000	190.000	190.000
16.	Onttrrekking bestemde reserve sociaal domein WP	244.000	265.500	320.500	175.500	175.500
17.	Tussentijdse winstneming Broekgouw	133.000	245.000	314.000		
18.	Geen storting in AR	275.000	275.000			
19.	Lagere storting in best. Res. Openbare verlichting	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
20.	Verhoging tarieven overige heffingen met 1,5%	19.979	19.979	19.979	19.979	19.979
	Gevolgen voorstellen dekkingsplan	**1.391.707**	**1.348.263**	**998.885**	**541.367**	**541.367**
	Saldo na voorstellen dekkingsplan	**86.977**	**380.434**	**-28.795**	**1.149.578**	**1.249.904**
	* Reeds opgenomen in going-concern begroting 2018					

+ = dekking, - = tekort

Toelichting op het dekkingsoverzicht
In het dekkingsoverzicht bij de begroting 2018 komen de structurele lasten van het Programmaplan, de going concernbegroting en de extra structurele lasten Businesscase Werkplus samen met de voorgestelde herijkingsvoorstellen en aanvullende dekkingsvoorstellen.

Programmaplan 2018-2022
De uitwerking van het Programmaplan 2018-2022 geeft voor de structurele extra lasten het volgende beeld in bedragen:

	EXTRA KOSTEN IN EXPLOITATIE				
Samenvatting (+= hogere lasten; -= lagere lasten)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 1	**€ 235.000**	**€ 260.000**	**€ 270.000**	**€ 280.000**	**€ 290.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 2	**€ 375.000**	**€ 384.000**	**€ 384.000**	**€ 9.000**	**€ 9.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 3	**€ 154.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**	**€ 164.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 4	**€ 545.000**	**€ 794.500**	**€ 794.500**	**€ 794.500**	**€ 794.500**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 5	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**	**€ 565.000**
STRUCTURELE (S) Financiële gevolgen programma 6	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
TOTAAL STRUCTURELE (S) FINANCIËLE GEVOLGEN BEGROTING	**€ 1.874.000**	**€ 2.167.500**	**€ 2.177.500**	**€ 1.812.500**	**€ 1.822.500**

Businesscase Werkplus
De gemeenteraad heeft op 14 juli 2016 ingestemd met het visiedocument Maatwerk en de Participatiewet. In dit document is gekozen voor het zelf uitvoeren van de taken van de Wsw met ingang van 1 januari 2018. In de vergadering van 14 september 2017 heeft de raad ingestemd om conform de opgestelde Businesscase het traject rond het zelf uitvoeren van de Wsw door te zetten. In deze vergadering heeft de raad besloten om:

- voor 2018, 2019 en 2020 € 145.000 beschikbaar te stellen voor het extra aan het werk helpen van de Wsw-medewerkers door de afdeling Openbare Werken (via een ingroei pad van 3 jaar) ten laste van het saldo onvoorzien;
- de gevolgen van het zelf uitvoeren van de Wsw voor de jaren 2018 tot en met 2022 van respectievelijk € 99.000, € 120.500, € 175.500 en € 175.500 ten laste te brengen van het saldo onvoorzien;
- deze tekorten (die ten laste van het saldo onvoorzien worden gebracht) worden meegenomen in het dekkingsplan bij de Programmabegroting 2018.

Going concern begroting
De begroting 2018 “going concern” is een doorrekening van de actuele begroting 2017 (stand zoals deze was medio 2017) op basis van de door de raad vastgestelde uitgangspunten.

	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal struct. lasten going concernbegroting 2018:	-241.212	296.502	199.715	1.223.670	1.223.670

Besparing op bestaande activiteiten (dekkingsoverzicht nr. 1)
In het dekkingsvoorstel bij de programmabegroting 2017 zijn voor de jaren 2017 -2022 structurele besparing op bestaande activiteiten opgenomen. Deze bedragen kunnen worden gerealiseerd doordat bedrijfsprocessen efficiënter en effectiever worden uitgevoerd als gevolg van de fusie en andere/nieuwe werkwijzen waardoor bij natuurlijk verloop in het personeelsbestand vacatures niet meer automatisch hoeven te worden ingevuld. De verwachting bij de programmabegroting 2017 was dat deze besparingen jaarlijks kunnen oplopen tot een bedrag van € 1.000.000 structureel vanaf 2022. Voor jaarschijf 2018 stond een bedrag van € 600.000 opgenomen. In 2017 is conform het dekkingsvoorstel bij de programmabegroting 2017 een structurele besparing op bestaande activiteiten gerealiseerd van € 400.000.

Hierdoor komt de opgave voor 2018 uit op € 200.000 nog te realiseren. Voorgesteld wordt dit bedrag gelijktijdig met het concretiseren van de herijkingsvoorstellen mee te nemen en de begroting 2018 overeenkomstig te wijzigen.

Voorstellen uit de rapportage Herijking financiële staat Edam-Volendam (dekkingsoverzicht nr. 2 t/m 11)
De in deze rapportage gepresenteerde voorstellen leveren structurele dekking op. De uitkomsten en de verdere uitwerkingen ervan geven mogelijkheden tot structurele dekking voor extra structurele lasten in de Programmabegroting 2018.

De onderstaande tabellen geven de resultaten van alle herijkingsvoorstellen weer.

Herijking Financiën gemeente Edam-Volendam						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
3.1 Uitd. Reserves en voorzieningen	*138.000*	*124.482*	*138.669*	*140.605*	*142.541*	*152.867*
3.2 Uitd. Beleids- en Beheerplannen	-	-	-	-	-	-
3.3 Uitd. Kostendekkende heffingen	-	-	-	-	-	-
3.4 Uitd. Stille reserves	-	-	-	-	-	-
3.5 Uitd. Personeelslasten	*180.000*	*180.000*	*180.000*	*180.000*	*180.000*	*180.000*
3.6 Uitd. Overige ideeën	*100.000*	*650.000*	*650.000*	*650.000*	*650.000*	*650.000*
3.7 Uitd. Meicirculaire 2017 GF	*585.143*	*984.755*	*1.311.978*	*1.336.714*	*1.404.383*	*nnb*
Nieuwe structurele dekking:	**1.003.143**	**1.939.237**	**2.280.647**	**2.307.319**	**2.376.924**	**982.867**

Herijking Financiën gemeente Edam-Volendam						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gevolgen weerstandsratio:	1.977.235	-142.622	-145.000	-69.072	55.000	18.000

Bij deze tabel moet worden opgemerkt dat niet alle bedragen zijn overgenomen in het dekkingsoverzicht behorende bij de programmabegroting 2018. Bij het actualiseren van going concernbegroting is de algemene uitkering reeel op basis van de Meicirculaire 2017 geraamd. Dit zelfde geldt voor de opbrengst van de toeristenbelasting. Deze twee posten zijn derhalve niet nog een keer opgenomen in het dekkingsoverzicht.
In paragraaf 4.5 van de rapportage Herijking financiële staat Edam-Volendam staan de voorstellen van het college aan de raad opgenomen. Voorgesteld wordt de dekkingsvoorstellen uit deze rapportage voor de begroting 2018 vast te stellen en de begroting 2018 overeenkomstig te wijzigen.

Aanvullende dekkingsvoorstellen:
Zoals uit het overzicht kan worden afgelezen, hebben de herijkingsvoorstellen onvoldoende structurele dekking opgeleverd om de structurele lasten 2018 -2022 uit het Programmaplan 2018-2022, de going concern begroting 2018 en de Businesscase Werkplus volledig te kunnen dekken.

Om de begroting 2018 structureel sluitend te maken, zoals de provinciale toezichthouder ook van ons verwacht (zie brief d.d. 21 juni 2017), worden de volgende aanvullende dekkingsvoorstellen voorgesteld:

Programma 4: Verhoging post afvalstoffen met 3% inflatie (dekkingsoverzicht nr. 12)
In de going concern begroting 2018 is geen rekening gehouden met een verhoging van afvalstoffenheffing. Het tarief is in 2017 niet verhoogd. Het kostendekkingspercentage in 2018 is 78,2%. Om de verwachte gemiddelde prijsstijgingen (2017: + 1,5% en 2018: +1,5%) van de lasten te kunnen compenseren stellen wij u voor het tarief in 2018 eenmalig te verhogen met 3%. Dit leidt tot een structurele verhoging van de opbrengst met ruim € 100.000. Zie onderstaand overzicht.

Na deze verhoging is het dekkingspercentage 80,6%. Bij de begroting van 2019 kan wederom gekeken worden naar de werkelijke kostenontwikkeling.

	2018	2019	2020	2021
Raming opbrengst afvalstoffenhef.conc. Begr. 2018	3.457.593	3.492.812	3.546.858	3.596.252
Raming opbrengst afvalstoffenhef.na verhoging met 3%	3.561.321	3.597.596	3.653.264	3.704.140
Hoger saldo onvoorzien	103.728	104.784	106.406	107.888

Rioolheffing
Voor de rioolheffing geldt als uitgangspunt dat 100% kostendekking wordt bereikt. Het dekkingspercentage, op basis van de (concept) going concern begroting 2018 en een tarief voor rioolheffing van € 187, bedraagt 83,3%.In het rioleringsplan 2014-2018 is een pad uitgezet om te komen tot volledige kostendekking. De rioolheffing zou jaarlijks met 10% worden verhoogd tot en met het jaar 2022. Maar gelet op het tempo van uitvoering van het huidig rioleringsprogramma en de stand van de Voorziening riolering (€ 6.174.277 per 1-1-17), kan de 10% verhoging met een jaar worden uitgesteld tot 1 januari 2019. Omdat het rioleringsplan momenteel wordt geactualiseerd is het verstandig om bij het vaststellen van het nieuwe rioleringsplan (in 2018) ook gelijk te bepalen wat de gewenste/noodzakelijke tarievenontwikkeling is in de komende jaren.

Overzicht woonlasten per huishouden na verhoging tarief afvalstoffen met 3%
De gemiddelde gemeentelijke woonlasten per huishouden bestaan uit de onroerende zaakbelastingen voor eigenaren, rioolheffing eigenaren en afvalstoffenheffing. Naast de gevolgen van de 1,5% stijging van de OZB stijgen deze woonlasten ook door de hierboven voorgestelde 3% stijging van de afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing voor huishoudens van 1, 2 en 3 of meer personen stijgt dan met respectievelijk € 5,80, € 7,50 en € 7,80.

Het achterwege laten van de verhoging van de rioolheffing afgezet tegen de stijging van de afvalstoffenheffing levert voor 1 persoonshuishoudens per saldo een voordeel op van € 12,90 (€ 18,70 - € 5,80). Voor 2 en 3 persoonshuishoudens een voordeel van respectievelijk € 11,20 en € 10,90.

Onderstaande tabel geeft de omvang weer van de lokale woonlasten voor een huishouden met 3 personen of meer.

Woonlasten per huishouden

	Edam-Volendam 2017	Voorstel 2018	Edam-Volendam 2018	Verschil +	Landelijk 2017	
OZB eigenaren	€ 254,88	+ 1,5%	€ 257,92	€ 3,04	€ 282,04	*
Afvalstoffenheffing	€ 260,00	+ 3,0%	€ 267,80	€ 7,80	€ 260,00	
Rioolheffing eigenaren	€ 187,00	+ 0,0%	€ 187,00	€ -	€ 192,00	
Totaal woonlasten	**€ 701,88**		**€ 712,72**	**€ 10,84**	**€ 734,04**	

* op basis van het gemiddelde tarief en de landelijk gemiddelde WOZ-waarde 2017 (€ 228.000).

Programma 5: Activiteiten Jeugdbouwspeelplaats (dekkingsoverzicht nr. 13)
In de going concern begroting 2018 is met ingang van 2018 structureel € 90.000 geraamd voor activiteiten jeugdbouwspeelplaats. Voorgesteld wordt om af te zien van een tijdelijke voorziening. Omdat begin 2019 gestart zal worden met de definitieve activiteiten kan de raming van € 90.000 voor de jaarschijf 2018 komen te vervallen. Dit leidt tot een hoger onvoorzien in 2018 van € 90.000.

Programma 3: Raming inkomst verhuur Tase-terrein (dekkingsoverzicht nr. 14)
In de going concernbegroting 2018 zijn de huurinkomsten voor het Tase-terrein niet geraamd. Afgesproken met de huurder van het Tase-terrein is dat, zodra het winkelfiliaal Dirk van der Broek open gaat, de huurverplichting in zal gaan. Op 26 september 2017 heeft de opening van dit filiaal plaatsgevonden. De huuropbrengsten voor 2018 en 2019 kunnen derhalve worden meegenomen in deze begroting. Dit geeft extra dekking van € 133.000 in 2018 en € 100.000 in 2019.

Programma 5: WMO, Jeugd en Arbeidsmarktinstrumenten (dekkingsoverzicht nr. 15)·
Op deze producten zijn de ramingen in de going concern begroting 2018 aanzienlijk hoger dan ten tijde van de begroting 2017. Per saldo is de druk op de begroting in 2018 tot en met 2021 gestegen met respectievelijk ± € 345.000, € 290.000, € 190.000 en € 190.000. Bij de bepaling van dit bedrag is rekening gehouden met inkomsten uit het gemeentefonds. Wij stellen voor om deze bedragen, die ten opzichte van 2017 een extra negatief effect op het begrotingssaldo hebben, te onttrekken aan de bestemde reserve sociaal domein. De inhoud van deze reserve per 1-1-2017 is € 3.660.047. Op basis van de (primitieve) begroting 2018 is de stand van de reserve per 1-1-2022 € 4.249.238. De voorgestelde onttrekkingen leiden ertoe dat de stand van de reserve per 1-1-2022 € 3.229.238 is. Afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen er bij het opstellen van de begroting 2019 andere keuzes worden gemaakt. Zie ook het voorstel hieronder.

Programma 5: Businesscase Werkplus (dekkingsoverzicht nr. 16)·
De structurele lasten van de Businesscase Werkplus (vastgesteld in de raad d.d.14 september 2017) zijn nog niet opgenomen in de going concernbegroting 2018. Voor de jaren 2018 tot en met 2021 worden deze geraamd op respectievelijk € 244.000, € 265.500, € 320.500 en € 175.500. Omdat deze kosten nieuw zijn en betrekking hebben op het sociaal domein wordt voorgesteld om deze te dekken uit de bestemde reserve sociaal domein. Deze onttrekkingen komen bovenop de onttrekkingen van het voorstel hierboven. Na deze onttrekkingen is de stand van de reserve per 1-1-2022 nog € 2.223.738. Met de huidige inzichten lijkt dit voldoende om risico's in het sociaal domein te dekken. Afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen er bij het opstellen van de begroting 2019 andere keuzes worden gemaakt.

Programma 6: Verevening kosten Broekgouw (dekkingsoverzicht nr. 17) ·
In de going concern begroting 2018 zijn voor de jaren 2018 tot en met 2020 rentelasten grondexploitaties De Broeckgouw geraamd van respectievelijk € 133.000, € 245.000 en € 314.000. Deze lasten hebben een negatief effect op het gemeentelijke begrotingssaldo. Het uitgangspunt van de grondexploitatie is dat alle lasten binnen de totale grondexploitatie worden gedragen en er geen kosten worden afgewenteld op de gemeentelijke begroting. Het is dan ook gerechtvaardigd om de lasten van € 133.000, € 245.000 en € 314.000 te dekken door een bijdrage te vragen ter grootte van deze bedragen uit de grondexploitatie van De Broeckgouw. Daarmee wordt het financiële nadeel voor de gemeentebegroting geheel gecompenseerd.

Programma 6: Toevoeging aan de AR i.v.m. fusiekosten (dekkingsoverzicht nr. 18)
In 2016 waren de fusiekosten het hoogst. Om deze kosten in 2016 te kunnen dekken is er € 550.000 onttrokken aan de AR. Via stortingen in 2018 en 2019 zou de AR weer worden aangevuld met € 550.000.

Omdat er bij de bestemming van het rekeningsaldo 2016 al een bedrag van € 475.000 aan de AR is toegevoegd stellen wij voor om de stortingen van in totaal € 550.000 (€ 275.000 in 2018 en € 275.000 in 2019) achterwege te laten. Dit leidt tot een hoger onvoorzien in 2018 en 2019 van € 275.000. De inhoud van de AR bedraagt per 1-1-2017 ruim € 24 mln.

Programma 6: Toevoeging aan de reserve openbare verlichting (dekkingsoverzicht nr. 19)
De lasten van het door de raad aangenomen verlichtingsplan zijn volledig opgenomen in de begroting 2018 en verder. Hierdoor kan de storting in de bestemde reserve openbare verlichting structureel verlaagd worden met € 48.000.

Algemeen: Overzicht inflatiestijging diverse heffingen (dekkingsoverzicht nr. 20)
Hieronder wordt een overzicht gepresenteerd met de gevolgen van het toepassen van het inflatiepercentage van 1,5% op een aantal heffingen. Per heffing is aangegeven wat de gevolgen zijn voor het saldo onvoorzien. In de going concern begroting 2018 is tot op heden geen rekening gehouden met deze verhogingen. Volgend jaar zullen wij bij het opstellen van de uitgangspunten voor de begroting een procentuele stijging van het inflatiecijfer bij deze heffingen als uitgangspunt opnemen. Dit voorkomt dat deze stijgingen elk jaar apart aan de orde komen.

Nr	Omschrijving	Pr.	stijging 1,50%
1	Reinigingsrechten	4.13	2.100
2	Grafrechten	5.27	2.025
3	Havengeld	4.07	1.350
4	Leges omgevingsvergunningen	3.08	9.000
5	Overige leges (excl. Omgevingsvergunningen, reisdocumenten en rijbewijzen)	div.	2.204
6	Hondenbelasting	6.03	1.755
7	Precariobelasting	6.03	495
8	Rioolheffing gebruikers	4.14	1.050

Hieronder een extra toelichting per onderdeel:

Ad 1) Reinigingsrechten
De laatste tariefsaanpassing van reinigingsrechten dateert van 2012. Toen zijn de tarieven Edam-Volendam verhoogd met 1,5%. De afgelopen 5 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen. Omdat er geen sprake is van een kostendekkend tarief kan dit zonder risico worden toegepast.

Ad 2) Grafrechten
De laatste tariefsaanpassing dateert van 2016. Per 2016 zijn de tarieven Edam-Volendam verhoogd met 10%, en Zeevang niet. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen. Omdat er geen sprake is van een kostendekkend tarief kan dit zonder risico worden toegepast.

Ad 3) Havengeld
De laatste tariefsaanpassing voor de haven Volendam dateert van 2014 (inpassing kosten water en stroom). Per 2013 zijn alle tarieven gemiddeld verhoogd met 8%. De afgelopen 3 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen. Omdat er geen sprake is van een kostendekkend tarief kan dit zonder risico worden toegepast.

Ad 4) Leges omgevingsvergunningen
De laatste algemene verhoging van de legestarieven dateert van 2007 (+ 10%). De afgelopen 10 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen. Omdat er geen sprake is van een kostendekkend tarief kan dit zonder risico worden toegepast.

Ad 5) Overige leges exclusief omgevingsvergunningen, reisdocumenten en rijbewijzen
De laatste algemene verhoging van de legestarieven dateert van 2007 (+ 10%). De afgelopen 10 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen. Omdat er geen sprake is van een kostendekkend tarief kan dit zonder risico worden toegepast.

Ad 6) Hondenbelasting
De laatste tariefsaanpassing dateert van 2007. Per 2007 zijn de tarieven verhoogd met 10%. De afgelopen 10 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen.

Ad 7) Precariobelasting
De laatste tariefsaanpassing dateert van 2007. De afgelopen 10 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Per 2007 zijn de tarieven verhoogd met 10%. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen.

Ad 8) Rioolheffing gebruikers
De laatste tariefsaanpassing dateert van 2005. Per 2005 zijn de tarieven verhoogd met 4%. De afgelopen 12 jaren zijn de tarieven niet verhoogd. Voorgesteld wordt de tarieven met 1,5% te verhogen.

Conclusie:
In het dekkingsoverzicht bij de begroting 2018 komen de structurele lasten van het Programmaplan, de going concernbegroting en de extra structurele lasten Businesscase Werkplus samen met de voorgestelde herijkingsvoorstellen en aanvullende dekkingsvoorstellen. Dit resulteert in het aanbieden van een sluitende begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021.

4. Paragrafen

Leeswijzer

De begroting 2018 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Een beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen (artikel 7 lid 2 BBV). In dit hoofdstuk kunt u kennisnemen van de **paragrafen** (artikel 9 BBV).

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot de relevante beheersmatige aspecten, alsmede de lokale heffingen.
De begroting bevat ten minste de volgende paragrafen:

1. Lokale heffingen (artikel 10 BBV);
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing (artikel 11 BBV);
3. Onderhoud kapitaalgoederen (artikel 12 BBV);
4. Financiering (artikel 13 BBV);
5. Bedrijfsvoering (artikel 14 BBV);
6. Verbonden partijen (artikel 15 BBV);
7. Grondbeleid (artikel 15 BBV).

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Tevens wordt in grote lijnen weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.

Het fiscale instrumentarium van de gemeente is opgebouwd uit belastingen en rechten (of retributies), tezamen aangeduid als heffingen. Belastingen zijn gedwongen betalingen aan de overheid als zodanig waar geen rechtstreekse individuele contraprestatie tegenover staat en die krachtens algemene regels worden geheven. Rechten (of retributies) daarentegen zijn betalingen die door de overheid krachtens algemene regels worden gevorderd ter zake van een concrete door de overheid in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst.

1.2 De lokale heffingen en de fusie

In het Programmaplan 2018-2022 is opgenomen dat onderzoek zal worden gedaan naar het gemeentelijk belastingstelsel. Hieronder wordt begrepen het geheel van gemeentelijke belastingen en retributies. Het onderzoek moet zich richten op de noodzaak en wenselijkheid van de huidige heffingen en mogelijke nieuwe heffingen in de toekomst. In het raadsplein van 14 juli 2016 waarin het programmaplan 2017-2022 is besproken, is besloten in afwachting van landelijke initiatieven op het terrein van de lokale heffingen dit onderzoek voorlopig niet uit te voeren.

1.3 Overzicht van de belastingmaatregelen 2018

Bij het samenstellen van de Programmabegroting 2018 is met de volgende maatregelen rekening gehouden.

> **Onroerendezaakbelastingen**
  Voor 2018 is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1,5%.
> **Rioolheffing eigenaren**
  In de programma-begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Afvalstoffenheffing**
  In de programma-begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Toeristenbelasting**
  Voor 2018 is rekening gehouden met een inflatiecorrectie van 1,5%.
> **Grafrechten**
  Per 2018 zijn de verordeningen grafrechten van de voormalige gemeenten Edam-Volendam en Zeevang geharmoniseerd. Bij het opstellen van de tarieventabel is, waar mogelijk, uitgegaan van de tarieven van de voormalige gemeente Edam-Volendam. In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Leges**
  In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Hondenbelasting**
  In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Rioolheffing gebruikers**
  In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Reinigingsrechten**
  In de programma-begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.
> **Havengeld/Bruggeld/Marktgeld**
  In de programma-begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.

1.4 Overzicht van de lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit de lokale heffingen zijn geraamd als dekkingsmiddelen in de begroting. Als gevolg van de voorgestelde inflatie- en belastingmaatregelen en de leges omgevingsvergunningen zal het totaal van de inkomsten in 2018 ten opzichte van 2017 met € 494.864 (3,4%) toenemen.

Tabel 1: Opbrengst van de lokale heffingen

Belastingsoort	Raming 2017 (bijgesteld)	Raming 2018 exclusief maatregelen 2018	Opgenomen maatregelen 2018	Raming 2018 inclusief maatregelen 2018	Verschil 2018 t.o.v. 2017
Leges andere vergunningen	€ 24.600	€ 18.000	0,0%	€ 18.000	€ 6.600-
Leges verklaring goed gedrag	€ 19.110	€ 21.000	0,0%	€ 21.000	€ 1.890
Leges burgerlijke stand	€ 47.072	€ 50.000	0,0%	€ 50.000	€ 2.928
Leges baliewerkzaamheden/BRP	€ 12.500	€ 8.500	0,0%	€ 8.500	€ 4.000-
Leges naturalisatie	€ 13.880	€ 16.500	0,0%	€ 16.500	€ 2.620
Leges reisdocumenten	€ 431.725	€ 443.000	0,0%	€ 443.000	€ 11.275
Leges rijbewijzen	€ 164.500	€ 168.000	0,0%	€ 168.000	€ 3.500
Leges omgevingsvergunningen	€ 400.000	€ 600.000	0,0%	€ 600.000	€ 200.000
Leges parkeerontheffingen	€ 42.560	€ 45.460	0,0%	€ 45.460	€ 2.900
Bruggeld	€ -	€ -	0,0%	€ -	€ -
Havengeld	€ 85.000	€ 90.000	0,0%	€ 90.000	€ 5.000
Marktgeld	€ 36.000	€ 36.000	0,0%	€ 36.000	€ -
Afvalstoffenheffing	€ 3.419.623	€ 3.457.593	0,0%	€ 3.457.593	€ 37.970
Reinigingsrechten	€ 160.000	€ 140.000	0,0%	€ 140.000	€ 20.000-
Rioolheffing eigenaren	€ 3.034.262	€ 3.055.767	0,0%	€ 3.055.767	€ 21.505
Rioolheffingen gebruikers	€ 70.000	€ 70.000	0,0%	€ 70.000	€ -
Leges invalidenparkeerkaarten	€ 4.000	€ 4.000	0,0%	€ 4.000	€ -
Grafrechten	€ 188.323	€ 159.420	0,0%	€ 159.420	€ 28.903-
OZB eigenaren woningen	€ 3.797.642	€ 3.838.160	1,5%	€ 3.895.733	€ 98.091
OZB eigenaren niet-woningen	€ 1.084.099	€ 1.086.995	1,5%	€ 1.103.300	€ 19.201
OZB gebruikers niet-woningen	€ 805.644	€ 806.229	1,5%	€ 818.322	€ 12.678
Hondenbelasting	€ 98.000	€ 117.000	0,0%	€ 117.000	€ 19.000
Precariobelasting	€ 31.000	€ 33.000	0,0%	€ 33.000	€ 2.000
Toeristenbelasting	€ 471.691	€ 578.270	1,5%	€ 585.500	€ 113.809
Totaal	**€ 14.441.231**	**€ 14.842.894**		**€ 14.936.095**	**€ 494.864**

Het merendeel van de lokale inkomsten in 2018 bestaat uit de onroerendezaakbelastingen (38,9%), reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) (24,1%) en rioolheffing eigenaren (20,5%).

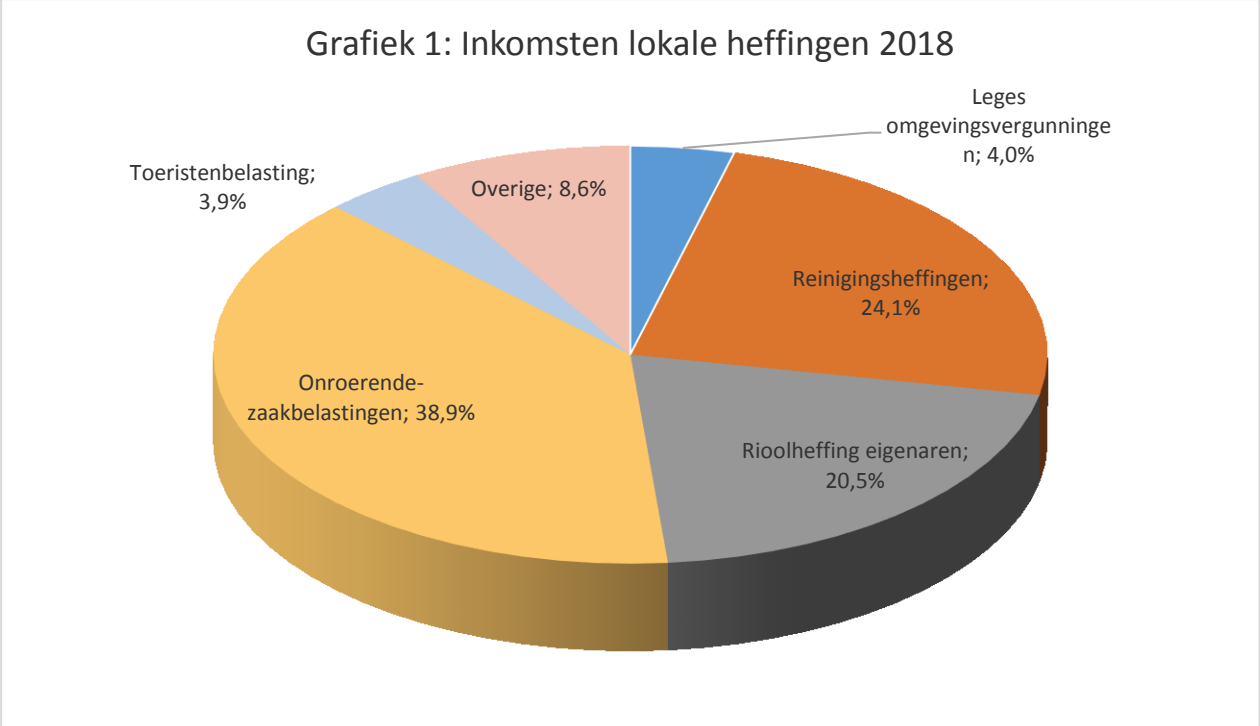

2.0 Ontwikkeling van de lokale lasten

2.1 Belastingen

2.1.1 Onroerende-zaakbelastingen

Van alle lokale heffingen genereren de onroerendezaakbelastingen (OZB) de hoogste opbrengst. De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtige moet betalen op basis van de vastgestelde WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde wordt jaarlijks bepaald en vastgesteld. De definitieve resultaten van de herwaardering 2018 zijn nog niet bekend. Zeker is dat de herwaardering tijdig zal worden afgerond. Voor een analyse van de waardeontwikkeling wordt verwezen naar de toelichting bij de vaststelling van de verordening onroerendezaakbelastingen 2018.

Tarieven

Voor de bepaling van de verschuldigde belasting is naast de heffingsgrondslag (de WOZ-waarde) uiteraard het tarief van belang. In onze gemeente worden afzonderlijke tarieven gehanteerd voor de woningen en de zogenaamde niet-woningen. De limitering van de OZB-tarieven is per 1 januari 2008 afgeschaft. Het kabinet heeft wel het voorbehoud gemaakt dat de opbrengststijging landelijk beperkt moest blijven. Daartoe is een macronorm ingesteld die de maximale opbrengststijging voor een bepaald jaar aangeeft. Volgens cijfers van onderzoeksinstituut COELO stijgt de landelijke OZB-opbrengst in 2017 met € 67 miljoen, een stijging van 1,69%. De macronorm voor 2017 is 1,97%. Dat betekent dat de stijging in 2017 binnen de macronorm blijft. De macronorm voor 2018 is bepaald op 3,1%.
In de programmabegroting 2018 is rekening gehouden met een opbrengststijging van 1,5%. Meerjarig is eveneens van een jaarlijkse stijging met 1,5% uitgegaan.
De onroerendezaakbelastingen worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Voor deze werd gewerkt met een tarief per eenheid van € 2.500 van de WOZ-waarde. De huidige berekeningswijze maakt inzichtelijk dat de OZB in, vergelijking tot de bijtelling in het kader van het eigenwoningforfait, slechts over een klein percentage van de waarde wordt geheven. Het OZB tarief voor eigenaren van woningen bedraagt in onze gemeente in 2017 0,1062%.

De bijtelling in het kader van het eigenwoningforfait bij de inkomstenbelasting bedraagt in 2017: 0,75%.

De volgende tabel geeft weer welke OZB-tarieven de gemeente in 2018 hanteert en hoe deze zich verhouden tot de landelijke tarieven. De gemeentelijke tarieven 2018 zijn aangepast aan de geraamde waardeontwikkeling in het begrotingsjaar als gevolg van de herwaardering in het kader van de Wet WOZ (indicatief + 8,4% bij de woningen en - 1,5% bij de niet-woningen). Uit het overzicht blijkt dat de gemeentelijke tarieven zich bevinden onder de landelijke mediane tarieven. De definitieve bepaling van de tarieven volgt bij de vaststelling van de verordening onroerendezaakbelastingen 2018. Uiteraard wordt hier ook rekening gehouden met de voorgestelde stijging van de opbrengst ten opzichte van 2017 met 1,5%. Een vergelijking van de OZB-tarieven op zich zegt overigens betrekkelijk weinig. Lage tarieven kunnen in combinatie met een hoge grondslag (waarde in het economische verkeer) toch tot een hoge belastingaanslag leiden. Vanuit het perspectief van de belastingbetaler zijn de gemiddelde woonlasten daarom een nuttiger indicator dan het tarief (zie *3. ontwikkeling van de woonlasten*).

Tabel 2: Tarieven onroerendezaakbelastingen

	Edam-Volendam 2017	Maatregel 2018	Waarde-ontwikkeling E-V	Edam-Volendam 2018	Landelijk 2017	
Woningen						
- eigenaren	0,1062%	+ 1,5%	+ 8,4%	0,0992%	0,1237%	*
Niet-woningen						
- eigenaren	0,1833%	+ 1,5%	- 1,5%	0,1924%	0,2670%	*
- gebruikers	0,1481%	+ 1,5%	- 1,5%	0,1537%	0,2023%	*
Totaal	**0,3314%**			**0,3461%**	**0,4693%**	

* de tarieven Landelijk 2017 betreffen de mediane tarieven. Dat wil zeggen dat de helft van de gemeenten tarieven hanteren die lager zijn dan de vermelde tarieven. Bron: COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

2.1.2 Hondenbelasting

De tarieven van de hondenbelasting zijn niet gewijzigd. Het tarief per hond bedraagt ook in 2018 € 75,30 per jaar. Gemiddeld betaalt de houder van één hond in Nederland in 2017 € 76,61 per jaar. In 2017 wordt in 249 van de 388 gemeenten een hondenbelasting geheven. In die gemeenten woont 71 procent van de bevolking. Er zijn in 2017 3 delen van gemeenten (waaronder het voormalige Graft - de Rijp en Schermer) waar een hondenbelasting is ingevoerd. In 10 (delen van) gemeenten werd de belasting afgeschaft.

2.1.3 Precariobelasting

De tarieven van de precariobelasting zijn niet verhoogd.

2.1.4 Toeristenbelasting

Toeristenbelastingbelasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting in hotels, pensions en andere, soortgelijke vakantie-onderkomens. Door de gemeenteraad is in zijn vergadering van 10 november 2016 een motie aangenomen waarbij het college wordt opgedragen te komen met een voorstel tot het invoeren van een toeristenbelasting voor de pleziervaart (watertoeristenbelasting). Het onderzoek naar de mogelijkheid tot invoering is afgerond. Over de resultaten van het onderzoek wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd. Hierbij zal worden meegenomen de vraag of voor campings een lager regulier tarief kan worden gehanteerd. In de programmabegroting 2018 is nog geen rekening gehouden met het onderzoek.

In 2017 kent 80% van de gemeenten een toeristenbelasting. In 74% van de gemeenten bedraagt het tarief een vast bedrag per overnachting. Ook komt het voor dat het te betalen bedrag afhangt van de overnachtingsprijs (in 4,6 procent van de gemeenten) of het aantal sterren van het hotel (1 procent). Dit komt met name voor bij grote steden. Het gewogen gemiddelde tarief bij alleen gemeenten met toeristenbelasting bedraagt € 2,17 per overnachting.

In de programmabegroting 2018 is rekening gehouden met een stijging van het tarief voor 2018 tot € 1,63 per overnachting (+ 1,5%). Meerjarig is eveneens van een jaarlijkse stijging van 1,5% uitgegaan.

2.2 Rechten

Op grond van de Gemeentewet kunnen rechten worden geheven voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen of voor het genot van door de gemeente verstrekte diensten. Hierbij is van belang dat de geraamde opbrengsten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Overdekking is niet toegestaan. “Onderdekking” betekent evenwel dat een deel van de lasten ter zake van het gebruik of genot door anderen dan de gebruikers van de bezittingen of afnemers van de dienst moeten worden opgebracht. Dit deel komt dan ten laste van de algemene middelen.

2.2.1 Afvalstoffenheffing

Met betrekking tot deze heffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt. Het dekkingspercentage op basis van de programmabegroting 2018 bedraagt 78,2%.

Tabel 3: Tarieven afvalstoffenheffing per huishouden

	Edam-Volendam 2017	Maatregel 2018	Edam-Volendam 2018	Landelijk 2017
Huishouden van één persoon	€ 193,00	+ 0,0%	€ 193,00	€ 204,00
Huishouden van twee personen	€ 250,00	+ 0,0%	€ 250,00	€ 260,00
Huishouden van drie of meer personen	€ 260,00	+ 0,0%	€ 260,00	€ 260,00

In onze gemeente bedraagt het verschil tussen een huishouden van één persoon ten opzichte van een twee- of meerpersoonshuishouden respectievelijk € 57 en € 67 en ligt daarmee gemiddeld dus vrijwel gelijk met het landelijk gemiddelde (€ 56). De tarieven voor huishoudens van één persoon en twee personen liggen lager dan het landelijk gemiddelde. Het tarief voor de meerpersoonshuishoudens (drie of meer personen) is gelijk aan het landelijk gemiddelde.

2.2.2 Reinigingsrechten

Reinigingsrechten kunnen worden geheven voor het aanbieden van bedrijfsafval aan de gemeente of voor het inzamelen van dit afval door de gemeente. Gelijk aan de afvalstoffenheffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt. Het dekkingspercentage op basis van de programmabegroting 2018 bedraagt 59,8%.

2.2.3.a Rioolheffing eigenaren

Met betrekking tot deze heffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. Het dekkingspercentage, op basis van de programmabegroting 2018 en een bedrag aan rioolheffing van € 187, bedraagt 83,3%.
In het rioleringsplan 2014-2018 is een pad uitgezet om te komen tot een volledige kostendekking. Dit pad houdt in dat de rioolheffing jaarlijks met 10% zou worden verhoogd tot en met het jaar 2022.

Maar gelet op het tempo van uitvoering van het huidig rioleringsprogramma en de stand van de Voorziening riolering (€ 6.174.277 per 1-1-17), kan een pas op de plaats worden gemaakt t.a.v. autonome stijging van 10%. Daarnaast wordt er met voortvarendheid gewerkt aan een nieuw gemeentelijk rioleringsplan, om op basis van nieuwe inzichten een beeld te krijgen van de kwaliteit van het riool en de daarmee samenhangende rioolheffing. Dit nieuwe plan vormt dan het uitgangspunt voor de rioolheffing 2019 en volgende jaren.

2.2.3.b Rioolheffing gebruikers

Naast de rioolheffing eigenaren wordt een gebruikersbelasting geheven voor percelen waar meer dan 300m3 water wordt ingenomen (en geloosd). Over de eerste 300m3 wordt niet geheven, waarmee een gemiddeld huishouden buiten de heffing valt. Uitgangspunt bij deze heffing is dat deze tezamen met de rioolheffing eigenaren 100% kostendekkend moet zijn. In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.

2.2.4 Grafrechten

Met betrekking tot deze heffing is het beleid erop gericht zoveel mogelijk kostendekkend te zijn. Het dekkingspercentage op basis van de programmabegroting 2018 bedraagt 75,8%. In de programma-begroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt.

2.2.5 Leges

De gemeentelijke tarieven ter zake van deze heffingen worden over het algemeen niet verhoogd. Aanpassingen van externe kostencomponenten in de tarieven (bv. rijksleges bij paspoorten) zullen integraal worden doorgevoerd.

2.2.6 Havengeld, Bruggeld en Marktgeld

Ook voor deze heffingen geldt een maximale opbrengstnorm van 100% van de geraamde lasten. Anders dan bij de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt bij deze heffingen, gelet op het afwijkende karakter, een volledige dekking niet nagestreefd. In de programmabegroting zijn geen inflatie en/of belastingmaatregelen verwerkt. Meerjarig is eveneens niet van een stijging van de tarieven uitgegaan.

Tabel 4: Dekkingspercentages 2018

Berekening kostendekking 2018	Rioolheffing	Afvalstoffen-heffing	Reinigings-rechten	Grafrechten	Havengeld	Marktgeld	Leges
Kosten producten incl. (omslag)rente	€ -2.402.849	€ -3.390.605	€ -189.535	€ -143.242	€ -277.582	€ -61.249	€ -1.967.585
Inkomsten producten excl. heffingen	€ 3.000	€ 376.887	€ 14.362	€ -	€ 56.500	€ 2.500	€ 13.000
Netto kosten product/taakveld	€ -2.399.849	€ -3.013.718	€ -175.173	€ -143.242	€ -221.082	€ -58.749	€ -1.954.585
Toe te rekenen kosten :							
Overhead	€ -429.127	€ -781.604	€ -45.411	€ -57.222	€ -74.218	€ -25.378	€ -1.339.372
Extra rente kapitaalslasten	€ -530.028	€ -120.893	€ -5.118	€ -9.828	€ -56.497	€ -1.029	€ -
BTW	€ -392.109	€ -503.691	€ -8.232	€ -	€ -	€ -7.436	€ -
Totale kosten	€ -3.751.113	€ -4.419.906	€ -233.934	€ -210.292	€ -351.797	€ -92.592	€ -3.293.957
Opbrengst heffingen	€ 3.125.767	€ 3.457.593	€ 140.000	€ 159.420	€ 90.000	€ 36.000	€ 1.344.960
Dekkingspercentage	**83,3%**	**78,2%**	**59,8%**	**75,8%**	**25,6%**	**38,9%**	**40,8%**
Saldo	€ -625.346	€ -962.313	€ -93.934	€ -50.872	€ -261.797	€ -56.592	€ -1.948.997

Als gevolg van wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de gemeenteraad een keuze maken hoe de overhead aan de tarieven wordt toegerekend. De BBV eist dat de gemeenteraad die keuze vastlegt. De overhead moet op een consistente wijze worden toegerekend.

Hiervoor moet er één methodiek toegepast worden. Deze methodiek voor de toerekening van overhead zal moeten worden opgenomen in de financiële verordening.

Wij hebben ervoor gekozen om de overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten. Dit in navolging van een voorbeeld van de commissie BBV. In deze systematiek wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Gesimplificeerd ziet dit er in formulevorm dan als volgt uit.

Personeelslasten taakveld
---------- x overhead = opslag taakveld
Totale personeelslasten alle taakvelden exclusief overhead

3. Ontwikkeling van de woonlasten

De gemiddelde gemeentelijke woonlasten per huishouden in Edam-Volendam stijgen als gevolg van de in de programmabegroting verwerkte inflatiecorrectie in het begrotingsjaar van € 701,88 naar € 704,92. Deze woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, rioolheffing eigenaren en afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel geeft de omvang van de lokale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden weer. Bij de berekening van de lasten 2017 is uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 240.000. De lasten OZB eigenaren 2018 zijn gebaseerd op een woning met een WOZ-waarde van € 260.000 (+ 8,4%).

Tabel 5: Woonlasten per huishouden

	Edam-Volendam 2017	Voorstel 2018	Edam-Volendam 2018	Verschil +	Landelijk 2017	
OZB eigenaren	€ 254,88	+ 1,5%	€ 257,92	€ 3,04	€ 282,04	*
Afvalstoffenheffing	€ 260,00	+ 0,0%	€ 260,00	€ -	€ 260,00	
Rioolheffing eigenaren	€ 187,00	+ 0,0%	€ 187,00	€ -	€ 192,00	
Totaal woonlasten	**€ 701,88**		**€ 704,92**	**€ 3,04**	**€ 734,04**	

* op basis van het gemiddelde tarief en de landelijk gemiddelde WOZ-waarde 2017 (€ 228.000).

4. Ontwikkeling belastingdruk niet-woningen

De gemiddelde gemeentelijke lasten per niet-woning stijgen als gevolg van de in de programmabegroting verwerkte inflatiecorrectie in het begrotingsjaar van € 1.207,71 naar € 1.235,68. Deze lasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, onroerendezaakbelastingen voor gebruikers en rioolheffing eigenaren. Bij de berekening van de lasten OZB 2017 is uitgegaan van een niet-woning met een WOZ-waarde van € 308.000. De lasten OZB 2018 zijn gebaseerd op een niet-woning met een WOZ-waarde van € 303.000 (- 1,5%).

Tabel 6: Belastingdruk niet-woningen

	Edam-Volendam 2017	Voorstel 2018	Edam-Volendam 2018	Verschil +
OZB eigenaren	€ 564,56	+ 1,5%	€ 582,97	€ 18,41
OZB gebruikers	€ 456,15	+ 1,5%	€ 465,71	€ 9,56
Rioolheffing eigenaren	€ 187,00	+ 0,0%	€ 187,00	€ -
Totaal belastingdruk	**€ 1.207,71**		**€ 1.235,68**	**€ 27,97**

5. Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Edam-Volendam heeft voor de onroerendezaakbelastingen en afvalstoffenheffing een kwijtscheldingsregeling vastgesteld. Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoetsen worden de beide belastingen voor minima geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In de begroting is rekening gehouden met een bedrag voor kwijtschelding € 74.000.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Inleiding

Deze paragraaf bevat een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daar omtrent. Een en ander conform vastgestelde Nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

Naast de Algemene reserve wordt ook de bestemmingsreserve Grondexploitatie beschouwd als een onderdeel van de algemene reserve. Het is een bestemmingsreserve met een algemeen karakter. De risico´s die worden gelopen in de grondexploitatie en niet gedekt worden door een voorziening zijn dan ook een onderdeel van de risico-inventarisatie van deze paragraaf geworden.

2.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het geeft als het ware de robuustheid van de begroting aan en is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Een adequaat weerstandsvermogen voorkomt dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuiniging of tot het verhogen van de belastingen.

2.2.1 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht, onuitstelbaar en substantieel zijn, te dekken. Hierbij kan worden gedacht aan de algemene reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. Stille reserves zijn de meerwaarde van activa waarvan de verkoopwaarde hoger is dan de boekwaarde en "direct" verkoopbaar zijn.

De weerstandscapaciteit van de gemeente Edam-Volendam dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Ontwikkeling weerstandscapaciteit per 31-12 van begrotingsjaar

Bestanddeel	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
1) Algemene reserve	23.654	21.350	21.005	20.930	20.835	20.835
2) Bestemmingsres. grondexpl.	1.500	1.447	1.400	1.289	1.242	1.195
3) Stille reserves	811	763	811	811	811	811
4) Onvoorzien	-	-	230	230	230	230
5) Begrotingsruimte	2.906	-	-241	297	200	1.224
6) Onbenutte belastingcapaciteit	3.131	5.645	5.687	6.175	5.886	6.389
Totaal	**32.002**	**29.205**	**28.892**	**29.732**	**29.204**	**30.684**

*Bedragen * € 1.000*

Ad.1. Algemene reserve

De doelstelling van deze reserve is: "Het dienen als buffervermogen om onvoorziene en onafwendbare incidentele tegenvallers op te kunnen vangen". De Algemene reserve kan ook worden ingezet om nieuw beleid financieel vorm te geven.

Ad.2. Bestemmingsreserve grondexploitatie

De bestemmingsreserve grondexploitatie is te beschouwen als een bestemmingsreserve met een algemeen karakter. Zij dient om risico´s van de te ontwikkelen bouwlocaties af te dekken, die voortkomen uit een actief grondbeleid, voor zover deze niet zijn afgedekt door een voorziening. De voeding vindt plaats uit de resultaten van positieve afgesloten bouwgrondexploitaties.

Er zijn voorzieningen gevormd om voor 100% de risico's af te dekken voor gebieden waar bouwplannen voor ontwikkeld worden, maar welke nog niet in exploitatie zijn genomen. Dit betreft industrieterrein Oosthuizerweg te Edam. Ook is er nog een voorziening gevormd voor nog te maken kosten grondcomplexen.

Voor het volume van de bestemmingsreserve Grondexploitatie wordt 10% van de onderhandenwerkpositie gehanteerd voor zowel de bouwgrondexploitaties als bouwgronden, die nog niet in exploitatie zijn genomen.

Ad.3. Stille reserves

Van een stille reserve is sprake, wanneer de actuele waarde van een actief hoger is dan de boekwaarde. Of dat een actief geen boekwaarde heeft en dit bij verkoop wel een opbrengst heeft. Dit soort reserves ontstaat omdat bij waardering van activa op de balans moet worden uitgegaan van de verkrijging- of vervaardigingprijs. Ook werd in het verleden afgeschreven op de grond, terwijl dit nu niet meer noodzakelijk is. Om een getrouw beeld te geven van de financiële positie dient in de toelichting op de balans ingegaan te worden op de stille reserves van niet-bedrijfsgebonden activa (activa niet voor de openbare dienst bestemd). Als bijvoorbeeld vervreemding van bezittingen een reële optie is en aangenomen kan worden dat de actuele waarde hoger is dan de boekwaarde dan zal in de toelichting bij de balans in de toekomst het bestaan van een stille reserve kunnen worden vermeld. Voorwaarde is eveneens dat het actief direct verkoopbaar moet zijn indien men dit zou willen.

Deze bestaan derhalve uit niet-bedrijfsgebonden activa en de overwaarde (verschil tussen balanswaarde en werkelijke waarde) van direct te vervreemden participaties/aandelen. Een mogelijke stille reserve, die toe te kennen zou zijn de aan de waarde van de CAI, is niet meegenomen omdat er nog een onderzoek loopt naar een mogelijke verkoop. Resteert alleen nog de waarde van een achttal woningen en de belegging in het APPA-fonds van de voormalige gemeente Zeevang. Deze zijn zeer voorzichtige gewaardeerd tegen 50% van de waarde.

Ad.4. Onvoorzien

Artikel 189 van de Gemeentewet en artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene tegenvallers. Het dekt begrotingsmutaties die voldoen aan de 3-o's: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar. In de begroting is hiervoor, conform de vastgestelde Financiële verordening gemeente Edam-Volendam, een bedrag van € 230.000 opgenomen.

Ad.5. Saldo begroting

Naast het onvoorzien bestaat de mogelijkheid dat de begroting een positief of negatief saldo laat zien. De raad kan besluiten nemen om dit saldo, al dan niet in combinatie met het onvoorzien, in te vullen. Dit geldt ook voor het saldo van een jaarrekening in de vorm van resultaatbestemming.

Ad.6. Onbenutte belastingcapaciteit

Voor de bepaling hiervan wordt gebruik gemaakt van het normtarief OZB voor toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Onderzoek hiernaar heeft geleid tot een bedrag van € 4.005.000 aan onbenutte belastingcapaciteit OZB. Dit betekent dat de gemeente Edam-Volendam haar OZB-tarieven nog flink kan verhogen en zal moeten verhogen, indien zij een beroep zou willen doen op een aanvullende uitkering uit het Gemeentefonds (artikel 12). Daarnaast zijn de afvalstoffenheffing, reinigingsrechten en rioolheffingen niet 100% kostendekkend. Hierin zit nog een onbenutte capaciteit van € 1.682.000. Totaal komt dit voor 2018 uit op een bedrag van € 5.687.000.

2.3 Inventarisatie van de risico's

Twee maal per jaar, bij het opstellen van de begroting en de rekening, worden de risico's die de gemeente eventueel loopt, verzameld en verwerkt. De mogelijke risico's worden besproken in het managementoverleg. Na berekening van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald in hoeverre deze het gewenste niveau heeft.

Risico's kunnen worden ondervangen door het afsluiten van verzekeringen of door het vormen van een voorziening. Ondanks getroffen maatregelen dient met bepaalde risico's rekening te worden gehouden. Hiervoor zijn of kunnen geen verzekeringen worden afgesloten, noch zijn daarvoor (voldoende) voorzieningen gevormd. Dit betekent overigens niet, dat vaststaat dat in de nabije toekomst hiervoor extra uitgaven te verwachten zijn, maar wel dat eventuele tegenvallers niet geheel zijn uit te sluiten omdat de uiteindelijke uitgaven nog niet volledig zijn te kwantificeren.

Er zijn vele soorten risico's die gemeenten kunnen lopen. Door het besturen van een organisatie loopt men per definitie risico. Risico's kunnen niet altijd geëlimineerd worden, ze zullen er altijd zijn. Risico's moeten voor zover mogelijk gereduceerd en/of beheerst worden. Het al dan niet beheersen van risico's kan grote budgettaire consequenties hebben.

In het algemeen kan worden geconstateerd dat de risico's voor gemeenten zijn toegenomen. Door verandering van het Burgerlijk Wetboek en door de mondigheid van de burgers worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met claims op basis van wettelijke aansprakelijkheid. Ook de decentralisatie van het Rijk richting gemeenten heeft geleid tot toenemende risico's.

De risico's die relevant zijn voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's, die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, behoren geen deel uit te maken van de risico's welke van belang zijn bij de beoordeling van het weerstandsvermogen. Voor deze risico's dienen immers verzekeringen te worden afgesloten of voorzieningen te worden gevormd.
Voorbeelden van risico's die wel bij het weerstandsvermogen horen zijn ondernemersrisico's of bedrijfsrisico's, bouwgrondexploitaties, gebiedsuitbreiding, risico's PPS constructies, risico's van de sociale structuur, openeinderegelingen en risico's uit garantieverplichtingen.

De risico´s krijgen een waardering met de kans waarop dit zich kan voordoen. Bij een risico is geen absolute zekerheid, dat deze zich voordoet. De kans dat alle risico´s zich tegelijk zullen openbaren is zeer onwaarschijnlijk. Het is dan financieel ook niet zinvol om alle risico´s voor de volle 100% af te dekken. Dit zou een dusdanig beslag kunnen leggen op de beschikbare middelen dat dit van invloed kan zijn op de bedrijfsvoering.

Onderstaand de gecategoriseerde risico's of te wel de benodigde weerstandscapaciteit.

Risico's

Omschrijving risico's	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Bedrijfsproces	475	1.300	475
Financieel	1.038	3.180	1.038
Juridisch/aansprakelijk	7.897	5.630	8.016
Materieel	260	60	260
Milieu	-	-	-
Personeel/Arbo	-	-	-
Verbonden partijen en deelnemingen	560	890	560
Restant risico's 2,5% van de lasten	2.100	2.080	2.175
Totaal:	**12.330**	**13.140**	**12.524**

*Bedragen * € 1.000*

2.4 Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

2.4.1 Algemeen

Doordat de risico's die gemeenten lopen verschillen, is het niet mogelijk een algemene norm te stellen voor een goede relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Gemeenten dienen dan ook zelf een beleidslijn te formuleren over de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Normen voor de bepaling van de omvang van de weerstandscapaciteit zijn niet voorhanden. Door de toezichthouder, de provincie, wordt jaarlijks de financiële positie van de gemeente beoordeeld.

2.4.2 Beleid

In april 2017 zijn alle risico's voor onze gemeente gestructureerd in kaart gebracht, gekwantificeerd en gewogen op de kans dat deze zich voordoen. Bij de inventarisatie en de waardering van deze risico's wordt het voorzichtigheidsbeginsel gehanteerd, dit om onderschatting van de risico's te voorkomen welke dan ongewenste negatieve effecten op de continuïteit van de gemeente kunnen hebben.

Voor een aantal risico's met een hoog financieel afbreukrisico voor de gemeente is een bestemmingsreserve of een voorziening gevormd. Dit betreft de grondexploitatie en de bouwgrond die nog niet in exploitatie is genomen. Hiermee zijn een aantal risico's voor de gemeente afdoende afgedekt.

Het beleid, opgenomen in de Financiële verordening gemeente Edam-Volendam, schrijft voor dat de ratio weerstandsvermogen minimaal tussen de 1,0 en 1,4 (kwalificatie "voldoende" volgens de Waarderingstabel weerstandsvermogen van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement) moet zijn. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Ter bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit zijn de 20 risico's met de hoogste risicoscore gefilterd. De financiële impact van deze risico's is de basis voor de benodigde weerstandscapaciteit. Voor afdekking van de overige risico's wordt een geldbedrag van 2,5% van de begrote lasten in een begrotingsjaar, bij deze "top 20" opgeteld. Tezamen vormen deze componenten de benodigde weerstandscapaciteit.

2.4.3 Berekening ratio weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van bijna € 29 miljoen is ruim voldoende om de geïnventariseerde risico's van € 12 miljoen af te dekken.

De ratio weerstandsvermogen begroting 2018		
Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit	=	Ratio weerstandsvermogen
28.892.000 / 12.524.000	=	2,3

2.4.4 Toetsing ratio weerstandsvermogen

De ratio valt in de kwalificatie 'uitstekend', waardoor wordt voldaan aan het voorgeschreven beleid, zoals opgenomen in de financiële verordening.

Onderstaand de kwalificatie van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

A	> 2	Uitstekend
B	1,4 tot 2	Ruim voldoende
C	1 tot 1,4	Voldoende
D	0,8 tot 1	Matig
E	0,6 tot 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen door de jaren	**Ratio**	**Kwalificatie**
Rekening 2016	2,6	Uitstekend
Begroting 2017	2,3	Uitstekend
Begroting 2018	2,3	Uitstekend

2.5 Financiële kengetallen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.
Bij regeling van de Minister van Binnenlandse zaken van 24 maart 2016 is bepaald, dat op basis van een geprognosticeerde eindbalans ook de meerjarige ontwikkeling van deze kengetallen moet worden opgenomen in zowel de begroting als jaarrekening. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen formeel normeringsinstrument in het kader van financieel toezicht door de provincies. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd door de provincie gebruikt bij onder andere financiële stresstesten voor 100.000+ gemeenten. Bij onze eigen beoordeling van de onderlinge verhouding kengetallen maken we gebruik van de provinciale normering.

2.5.1 Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
A	Vaste schulden	19.782	17.758	15.846	14.025	12.295	10.565
B	Netto vlottende schuld	10.495	12.917	26.341	20.830	21.138	32.795
C	Overlopende passiva	5.113	4.600	4.550	4.550	4.550	4.550
D	Financiële activa	130	130	130	130	130	130
E	Uitzettingen, < 1 jaar	17.804	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
F	Liquide middelen	627	100	100	100	100	100
G	Overlopende activa	1.188	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
H	Totale baten (excl. mut. reserves)	80.199	81.186	84.438	81.553	79.542	73.113
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/ H * 100%	**19,50%**	**34,54%**	**46,79%**	**39,45%**	**38,66%**	**55,64%**

*Bedragen * € 1.000*

2.5.2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen wordt opgenomen (zie artikel 36 lid b en c van het BBV).

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
A	Vaste schulden	19.782	17.758	15.846	14.025	12.295	10.565
B	Netto vlottende schuld	10.495	12.917	26.341	20.830	21.138	32.795
C	Overlopende passiva	5.113	4.600	4.550	4.550	4.550	4.550
D	Financiële activa (incl. leningen)	10.898	10.501	9.266	9.149	9.032	8.919
E	Uitzettingen, < 1 jaar	17.804	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
F	Liquide middelen	627	100	100	100	100	100
G	Overlopende activa	1.188	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
H	Totale baten (excl. mut. reserves)	80.199	81.186	84.438	81.553	79.542	73.113
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/ H * 100%	**6,08%**	**21,77%**	**35,97%**	**28,39%**	**27,47%**	**43,62%**

*Bedragen * € 1.000*

2.5.3 Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht baten en lasten.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
A	Eigen vermogen	67.102	62.533	60.243	59.534	58.270	57.037
B	Balanstotaal	113.421	111.417	120.028	110.933	106.368	113.664
	Solvabiliteit (A / B) * 100%	**59,16%**	**56,13%**	**50,19%**	**53,67%**	**54,78%**	**50,18%**

*Bedragen * € 1.000*

2.5.4 Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet bij iedere jaarrekening beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans staan.

In artikel 38, onderdeel b, van het BBV wordt gevraagd om in de balans het “onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie” afzonderlijk op te nemen. Het betreft hier De Broeckgouw, waarvan wordt verwacht dat dit plan in 2020 zal zijn afgerond. De niet in exploitatie genomen bouwgronden worden op grond van gewijzigde regelgeving, met ingang van de jaarrekening 2016 ondergebracht bij de balanspost “Gronden”.

Voor de berekening van het kengetal ” Grondexploitatie” wordt deze waarde gedeeld door de totale baten uit programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV, dus exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden	-	-	-	-	-	-
B	Bouwgronden in exploitatie	-3.209	-6.205	-12.498	-16.447	-14.040	-
C	Totale baten (excl. mut. reserves)	80.199	81.186	84.438	81.553	79.542	73.113
	Grondexploitatie (A / B) / C* 100%	**-4,00%**	**-7,64%**	**-14,80%**	**-20,17%**	**-17,65%**	**0,00%**

*Bedragen * € 1.000*

2.5.5 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c van het BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In artikel 19 onderdeel d wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 van het BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV).

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV, dus exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te op te stellen:

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
A	Structurele lasten	72.506	71.645	72.266	72.281	72.273	73.525
B	Structurele baten	79.493	68.417	70.268	71.683	71.121	73.113
C	Structurele toevoegingen aan de reserves	11.871	6.011	4.613	4.948	4.673	3.999
D	Structurele onttrekkingen aan de reserves	9.847	7.554	6.291	6.016	6.294	5.752
E	Totale baten	80.199	81.186	84.438	81.553	79.542	73.113
	Structurele exploitatieruimte ((B - A) + (D - C)) / E * 100%	**6,19%**	**-2,08%**	**-0,38%**	**0,58%**	**1,34%**	**1,83%**

*Bedragen * € 1.000*

2.5.6 Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de “Atlas van de lokale lasten”. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in 2018 (jaar t) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in 2017 (jaar t-1) en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2017 – op basis van cijfers van het COELO – bedragen € 723. Het gemiddelde voor de jaren 2015 en 2016 is respectievelijk € 716 en € 723. Omdat er geen meerjarig bedrag voorhanden is, is het bedrag van € 723 vanuit 2018 doorgetrokken voor de jaren 2019 t/m 2021.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	241,98	243,90	257,92	261,79	265,71	269,70
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	170,00	187,00	187,00	187,00	187,00	187,00
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	260,00	260,00	260,00	260,00	260,00	260,00
D	Eventuele heffingskorting	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	671,98	690,90	704,92	708,79	712,71	716,70
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	716,00	723,00	723,00	723,00	723,00	723,00
	Belastingcapaciteit t.o.v. landelijk gemiddelde jaar er voor (E / F) * 100%	**93,85%**	**95,56%**	**97,50%**	**98,03%**	**98,58%**	**99,13%**

*Bedragen * € 1*

2.6 Verloop van de kengetallen

Onderstaand zijn alle kengetallen vervat in een overzicht.

Kengetallen ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Netto schuldquote	19,50%	34,54%	46,79%	39,45%	38,66%	55,64%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	6,08%	21,77%	35,97%	28,39%	27,47%	43,62%
Solvabiliteitsratio	59,16%	56,13%	50,19%	53,67%	54,78%	50,18%
Grondexploitatie	-4,00%	-7,64%	-14,80%	-20,17%	-17,65%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	6,19%	0,50%	-0,62%	0,30%	1,04%	1,57%
Belastingcapaciteit	93,85%	95,56%	97,50%	98,03%	98,58%	99,13%

2.7 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

De provincie Noord-Holland heeft op 30 november 2015 aangegeven om bij de beoordeling van de financiële positie, de kengetallen van onze gemeente af te zetten tegen de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn van hun stresstest voor 100.000+ gemeenten. Hierbij is gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest. De categoriale indeling ziet er als volgt uit:

Kengetal ultimo jaar	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	Begr.> 0%	Begr.= 0%	Begr. < 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

De provincie geeft verder aan dat één afzonderlijk kengetal niet alles zegt en de kengetallen in relatie tot elkaar dienen te worden bezien. Onderstaand zijn alle gemeentelijk kengetallen getoetst aan het provinciaal kader.

Categoriale toetsing ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Netto schuldquote	A	A	A	A	A	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	A	A	A	A	A	A
Solvabiliteitsratio	A	A	A	A	A	A
Grondexploitatie	A	A	A	A	A	A
Structurele exploitatieruimte	A	A	B	A	A	A
Belastingcapaciteit	A	B	B	B	B	B

Op grond van deze toetsing kan de begroting 2018 niet geheel ingedeeld worden in categorie A, de minst risicovolle. Meerjarig verbetert deze ontwikkeling zich. Een solide financiële basis dus.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de "grotere" kapitaalgoederen van de gemeente. Hierbij kan worden gedacht aan de kosten voortvloeiend uit de aanleg van en de instandhouding van o.a. wegen, riolering, water, havens, vaarwegen, bruggen, groen, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties, centraal antenne inrichting en tractiemiddelen. Wettelijk gezien dient in deze paragraaf ten minste aandacht te worden geschonken aan de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen
- Riolering
- Water
- Groen
- Gebouwen

De wettelijk voorgeschreven onderwerpen zijn aangevuld met plaatselijk relevante kapitaalgoederen. De instandhoudingkosten vinden hun weerslag in meerjarige onderhoudsplannen die door de gemeenteraad worden vastgesteld. Dit zijn de volgende plannen:

Omschrijving	Gem.	Raadsbesluit	Actualisatie in	Onderhoudsniveau
Onderhoudsplan CAI 2017-2021		16-03-2017	2020	Niet vastgesteld
Onderhoudsplan havens 2007-2016	EV	23-11-2006	2011	Niet vastgesteld
Baggerplan 2008-2017	ZV	28-01-2009	2012	Niet vastgesteld
Baggerbeleidsplan 2015-2024	EV	21-05-2015	2019	Niet vastgesteld
Meerjarenplan onderhoud openbare ruimte 2010-2015	ZV	25-05-2010	2015	Niet vastgesteld
Bruggenbeleidsplan 2013-2017	EV	19-12-2013	2016	Redelijk (CROW B)
Wegenbeheersplan 2014-2018	EV	14-10-2013	2017	Niet vastgesteld
Gemeentelijk rioleringsplan 2012-2016	ZV	11-09-2012	2015	Niet vastgesteld
Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2014-2018	EV	28-11-2013	2017	Niet aangegeven
Onderhoud schoeiingen en kademuren 2015-2020	EV	19-02-2015	2019	Redelijk (CROW B)
Beleidsplan openbare verlichting 2017-2020		24-11-2016	2020	Niet aangegeven
Beleidsplan afvalbeheer 2017-2022		15-12-2016	2020	Niet aangegeven
Nota speelruimtebeleid 2010-2014	EV	01-07-2010	2014	Niet aangegeven
Onderhoudsplan inrichting sporthallen en sportzalen 2011	EV	29-09-2011	2016	Niet aangegeven
Onderhoudsplan buitensportaccommodaties 2013	EV	24-01-2013	2016	Niet aangegeven

Een groot deel van het geïnvesteerd vermogen van de gemeente staat op, of ligt in de grond van het openbaar gebied. Een eigentijds zorgvuldig beheer hiervan is dan ook van wezenlijk belang.
Een tweede wellicht nog belangrijker aspect is, dat de kwaliteit van het openbaar gebied door de inwoners vaak het meest intensief wordt beleefd. Daarom is het van belang dat in het betreffende beleids- c.q. onderhoudsplan een kader wordt opgenomen voor het gewenste kwaliteitsniveau. In het merendeel van de hierboven genoemde plannen is het gewenste kwaliteitsniveau niet aangegeven. Voor het vastleggen van kwaliteitsniveaus, bij toekomstig vast te stellen beleids- c.q. onderhoudsplannen, zullen daar waar mogelijk de standaard kwaliteitsniveaus voor onderhoud openbare ruimte van de CROW worden gehanteerd. Deze zijn beschreven in de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 van het CROW. Aan dit kwaliteitsniveau kunnen dan inspecties en beheersmaatregelen worden getoetst. Ook kan worden bepaald of het door de raad vastgestelde niveau wordt gerealiseerd en gehandhaafd. De integratie van plannen van de voormalige gemeenten dient nog te worden vervolmaakt.

3.2 Centrale antenne inrichting (CAI)

Op 16 maart 2017 heeft de gemeenteraad het Onderhoudsplan CAI 2017-2021 vastgesteld.
In dit onderhoudsplan is aangegeven welke investeringen er de komende jaren nodig zijn om het netwerk bij de tijd en concurrerend te houden, tegen een betaalbare prijs.
In 2017 zal de principiële discussie over de toekomst van de CAI inhoud en vorm moeten krijgen.

De kapitaallasten van de volgende investeringen zijn in de begroting opgenomen:

	2018	2019	2020	2021
Digitale instroom lokale zenders	3.502	3.485	3.467	0
Renovatie CAI netwerk 2012	48.760	48.524	48.289	48.053
Aanleg CAI Pieterman en Slobbeland	3.235	3.219	3.203	3.187
Tekeningen CAI Netwerk	5.608	5.581	5.554	5.528
Upgrade CAI netwerk (Internet access)	3.658	3.640	3.623	3.605
CAI netwerk upgrade 2017	8.160	8.120	8.080	8.040
CAI netwerk upgrade 2018	0	7.175	7.140	7.105
CAI netwerk upgrade 2019	0	0	9.975	9.928
CAI netwerk upgrade 2020	0	0	0	783
CAI netwerk upgrade 2021	0	0	0	12.270
CAI Renovatie lokaal centrum	3.135	3.120	3.105	3.090
Totaal	76.058	82.864	92.436	101.589

Bij een jaarlijkse vaste toevoeging van € 175.000 zal de bestemde reserve CAI (095.230) zich de komende jaren naar verwachting als volgt ontwikkelen.

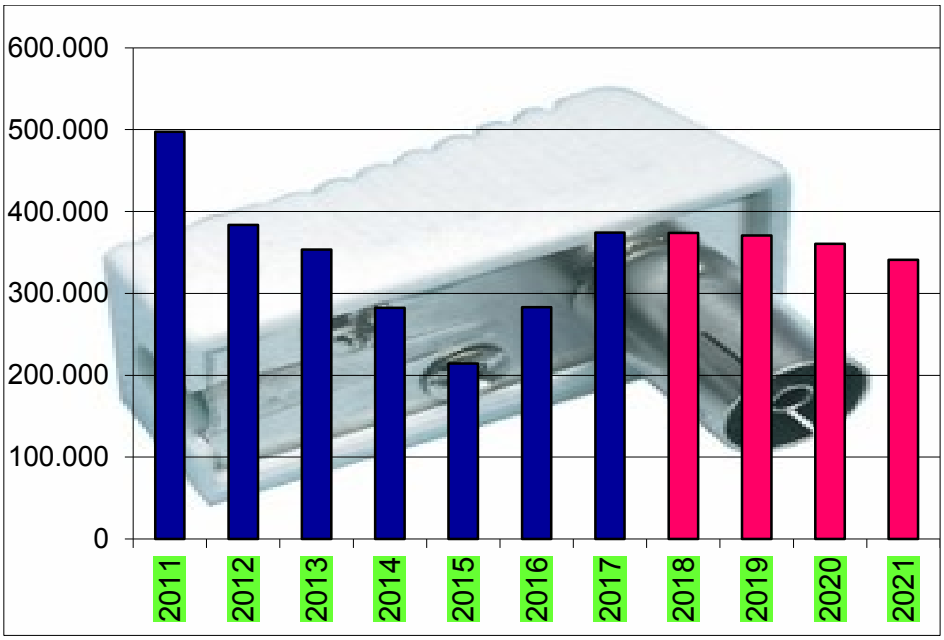

3.3 Onderhoudsplan Havens

In 2006 zijn de beide Havens in de gemeente geïnspecteerd, waarbij de staat van de kunstwerken is vastgelegd en te plegen (achterstallig) onderhoud in een onderhoudsplan voor 2007 – 2016 is vastgelegd. Om de onderhoudskosten te betalen is de bestemde reserve Onderhoud Havens (095.480) gecreëerd. Sinds 2013 wordt € 40.000 toegevoegd.

Omdat een nieuw onderhoudsplan voor de periode 2018 en verder nog niet gereed is staan er voor de komende jaren nog geen nieuwe werkzaamheden gepland. Omdat uit de bestemde reserve Onderhoud Havens wel kapitaallasten uit het verleden moeten worden gedekt en een nieuwe plan ook leidt tot nieuwe uitgaven wordt voorgesteld de jaarlijkse vaste toevoeging in ieder geval nog te handhaven op € 40.000.
Rekening houdend met de actuele financiële gegevens vertoont de bestemde reserve Onderhoud Havens het volgende verloop:

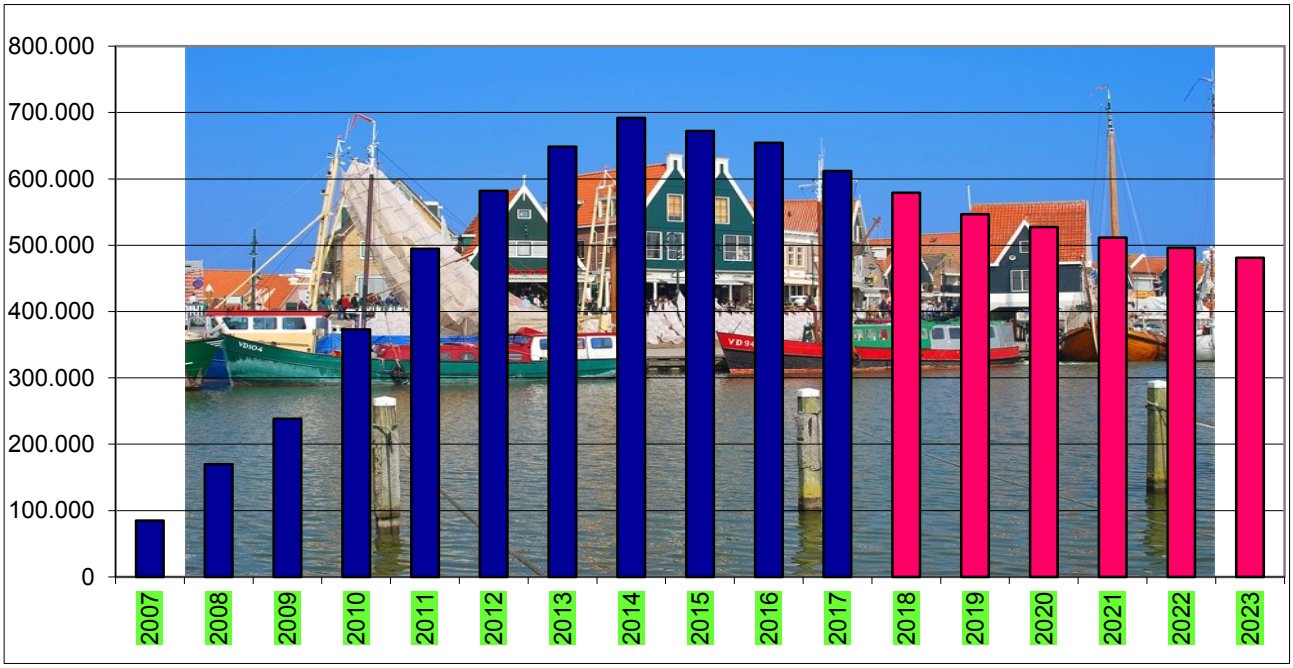

3.4 Baggerplan

In 2015 is door de gemeenteraad van de (oude) gemeente Edam-Volendam het nieuwe Baggerplan 2015 – 2024 vastgesteld. Het nieuwe plan is opgesteld door een extern ingenieursbureau en is tot stand gekomen na overleg met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
De voormalige gemeente Zeevang beschikte over een Waterbeheersplan, dat betrekking had op zowel schoeiingen als baggerwerkzaamheden. De geprojecteerde werkzaamheden uit dit plan zijn overgenomen in het Baggerplan en het Schoeiingenplan van de oude gemeente Edam-Volendam.

In deze begroting is binnen product 4.08 Waterhuishouding in de exploitatiesfeer rekening gehouden met de jaarlasten welke vanaf de jaarschijf 2018 door de gemeente moeten worden gedragen:

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Baggeren 2018		654.380		751.322		582.200		504.380
Baggeren 2019								
Baggeren 2020								
Baggeren 2021								
Totaal		654.380		751.322		582.200		504.380

Rekening houdend met bovenstaande toevoegingen en onttrekkingen zal de reserve Baggerwerken (095.110) zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

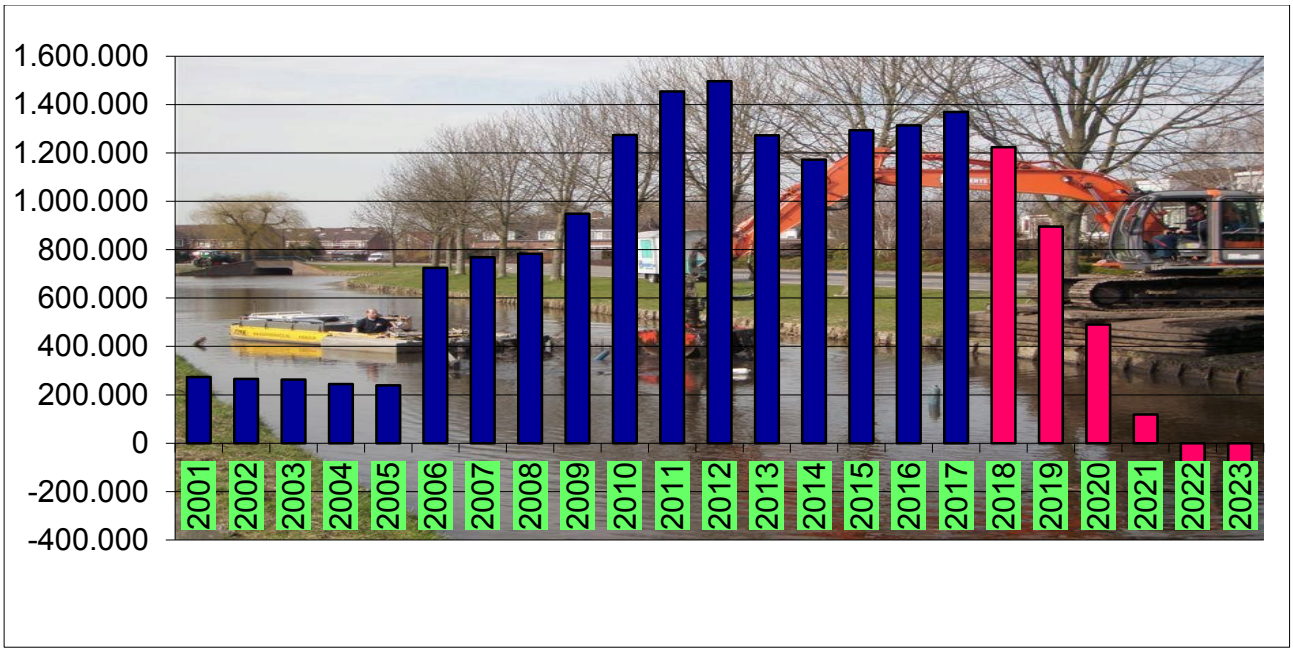

3.5 a Onderhoud Gemeentelijke gebouwen

Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen (publieke dienst en sporthallen en –lokalen) is een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld. Elk jaar wordt de staat van onderhoud van de gebouwen en sporthallen en –zalen opnieuw beoordeeld. Hierdoor ontstaat een duidelijk beeld van de onderhoudssituatie en zijn de jaarlijkse onderhoudskosten tijdig bekend. De bedragen zijn verkregen uit offertes van aannemers, offertes van uitgevoerde werken enz. Deze prijzen zijn vermeerderd met BTW, omslagkosten en inflatie. De bedragen genoemd in het meerjarig onderhoudsrapport geven een overzicht in de kredietbehoefte voor gebouwonderhoud op de genoemde onderdelen voor die jaren.

In deze begroting is ook in meerjarig opzicht het geplande onderhoud aan alle gemeentelijke panden en sportlokaliteiten per programma opgenomen. De lasten uit dit onderhoudsplan worden gedekt door te beschikken over de daarvoor gevormde bestemde reserves: 095.090 Onderhoud gemeente eigendommen en 095.150 Huisvesting sporthallen/zalen. In deze begroting is de jaarlijkse toevoeging aan deze reserves afgestemd op de meest actuele onderhoudsplanning.

Voorgesteld wordt de jaarlijkse vaste toevoeging aan deze bestemde reserve te bepalen op € 220.446. Hierin is net als in 2017 € 180.000 begrepen voor de panden in de oude gemeente Edam-Volendam.

Overeenkomstig de laatste onderhoudsplanning staan voor de jaarschijven uit deze begroting voor de volgende gemeentelijke objecten de bijbehorende onderhoudsbedragen geprojecteerd:

	2018		2019		2020		2021	
Program	**Invest.**	**Expl.**	**Invest.**	**Expl.**	**Invest.**	**Expl.**	**Invest.**	**Expl.**
1.07	0	28.031	24.200	28.178	43.046	40.342	0	81.089
2.04	0	2.585	0	1.599	0	5.026	0	5.182
3.02	0	19.844	0	0	0	0	0	0
3.03	0	21.867	0	204	0	34.337	0	36.081
4.04	0	2.811	12.046	0	0	833	0	859

4.07	0	0	0	4.900	0	1.400	0	3.200
4.13	0	0	0	0	0	0	12.046	1.807
5.03	0	5.808	0	0	0	25.531	0	18.150
5.13	0	0	0	0	0	326	0	0
5.14	0	0	0	16.335	0	14.520	0	0
5.15	0	50.000	0	50.000	0	50.000	0	50.000
5.18	0	21.538	0	9.075	0	43.060	0	33.396
5.27	0	6.367	0	1.945	0	5.178	0	8.257
6.05	16.335	24.681	0	17.425	0	30.434	0	22.747
Totaal	16.335	183.532	36.246	129.660	43.046	250.987	12.046	260.777

Bovenstaand schema is gebaseerd op een peiling van de staat van onderhoud die in 2017 heeft plaatsgevonden.

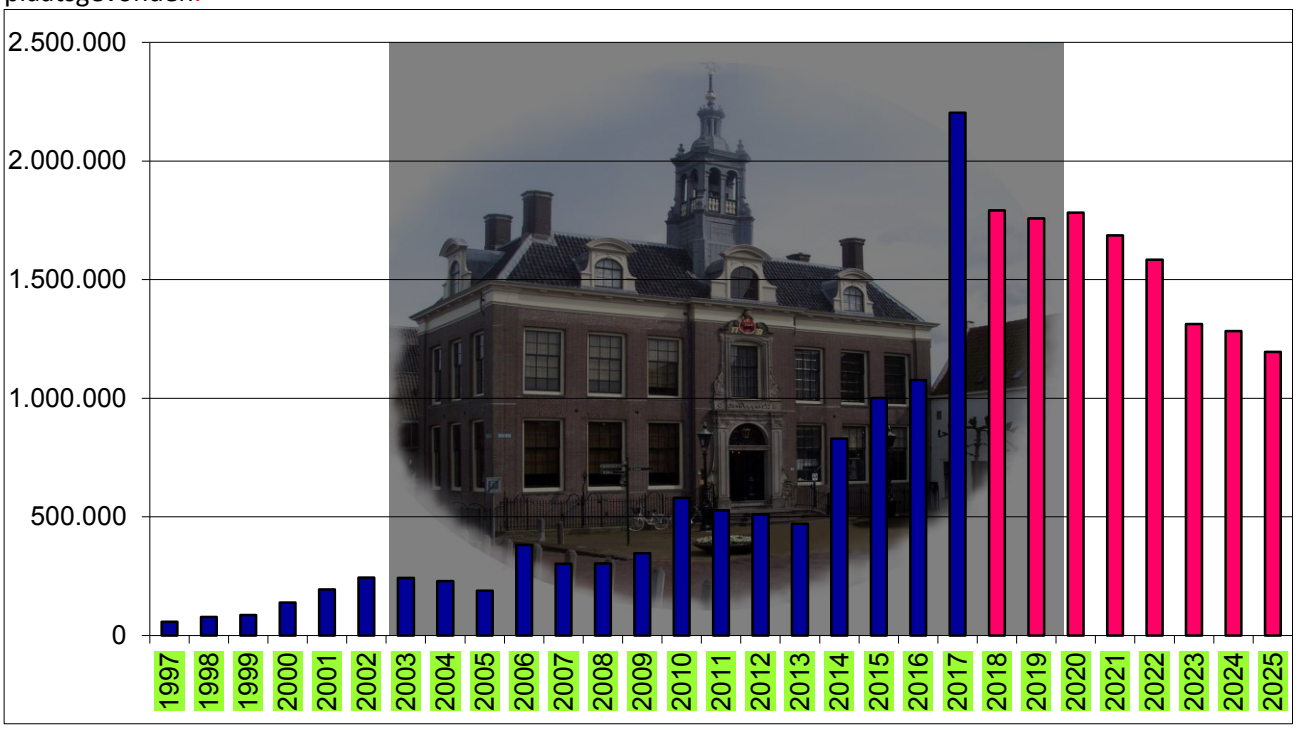

3.5 b Onderhoud Sporthallen en gymlokalen

Overeenkomstig de laatste onderhoudsplanning staan voor de jaarschijven uit deze begroting voor de volgende sporthallen en –zalen in alle kommen van de gemeente Edam-Volendam de bijbehorende onderhoudsbedragen geprojecteerd:

	2018		2019		2020		2021	
Locatie	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Sporthal Opperdam		3.200		0		10.500		6.125
Sporthal Seinpaal		1.200		6.800		7.800		0
Sportzaal De Kreil		6.700		11.500		21.972		11.798
Gymlokaal Schoolstraat		1.200		6.800		7.800		0
Gymlokaal Langemeerstraat		1.200		0		17.253		17.621
Sporthal Bolwerck		16.600		6.200		9.200		0
Gymlokaal Kwadijk		5.827		352		2.222		40.918
Gymlokaal Middelie		142		1.051		0		275
Totaal		37.369		25.903		68.947		76.737

Voorgesteld wordt de jaarlijkse vaste toevoeging aan deze bestemde reserve conform de begroting van vorig jaar te handhaven op € 80.658.

Bovenstaand schema is gebaseerd op een peiling van de staat van onderhoud die in 2017 heeft plaatsgevonden.

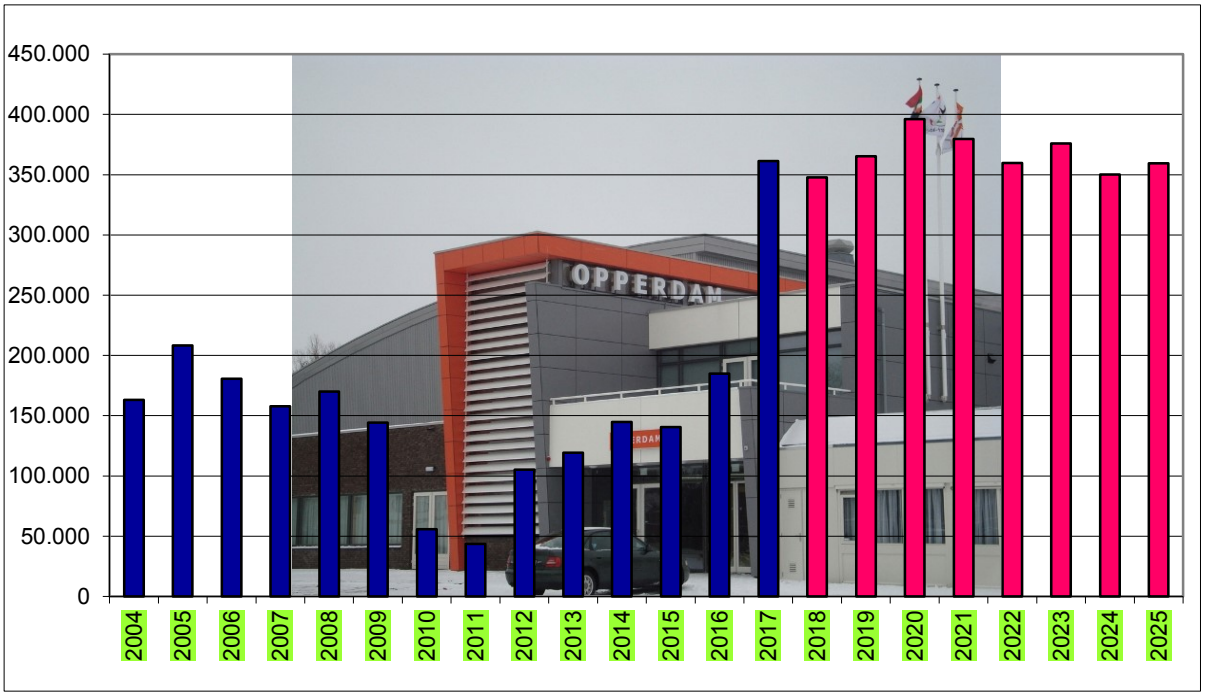

3.6 Onderhoudsplan Bruggen

In december 2013 heeft de gemeenteraad van Edam-Volendam het Beleidsplan Onderhoud aan bruggen vastgesteld. In dit plan zijn voor de kommen Edam en Volendam zeer gedetailleerd alle inspecties, reparatie- en vervangingswerkzaamheden aan alle bruggen (Edam 39 en Volendam 83) in deze kommen opgenomen. In onderstaande tabel zijn de uitgaven per jaar samengevoegd met het oog op een beknopte presentatie. In het plan zelf zijn alle uitgaven uitgesplitst per brug en per werkzaamheid.

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Bruggenplan 2018	83.769	107.280	0	0	0	0	0	0
Bruggenplan 2019	0	0	0	84.513	0	0	0	0
Bruggenplan 2020	0	0	0	0	312.558	139.311	0	0
Bruggenplan 2021	0	0	0	0	0	0	0	124.339
Totaal	83.769	107.280	0	84.513	312.558	139.311	0	124.339

De jaarlijkse vaste toevoeging aan deze reserve bedraagt € 260.000. Conform een eerder besluit vertoont deze toevoeging in 2019 eenmalig een verhoging met € 300.000. Dit hangt samen met onvoorziene renovatie van de Baanbrug in Edam, waarmee in de oorspronkelijke planopzet geen rekening gehouden. Hoewel het saldo inmiddels behoorlijk is gegroeid wordt voorgesteld deze geprojecteerde toevoeging in stand te houden omdat uit een inspectie aan een andere brug (Trambrug) is gebleken dat een nieuwe dure renovatie op handen is waarvan de kosten nog niet zijn aan te geven.

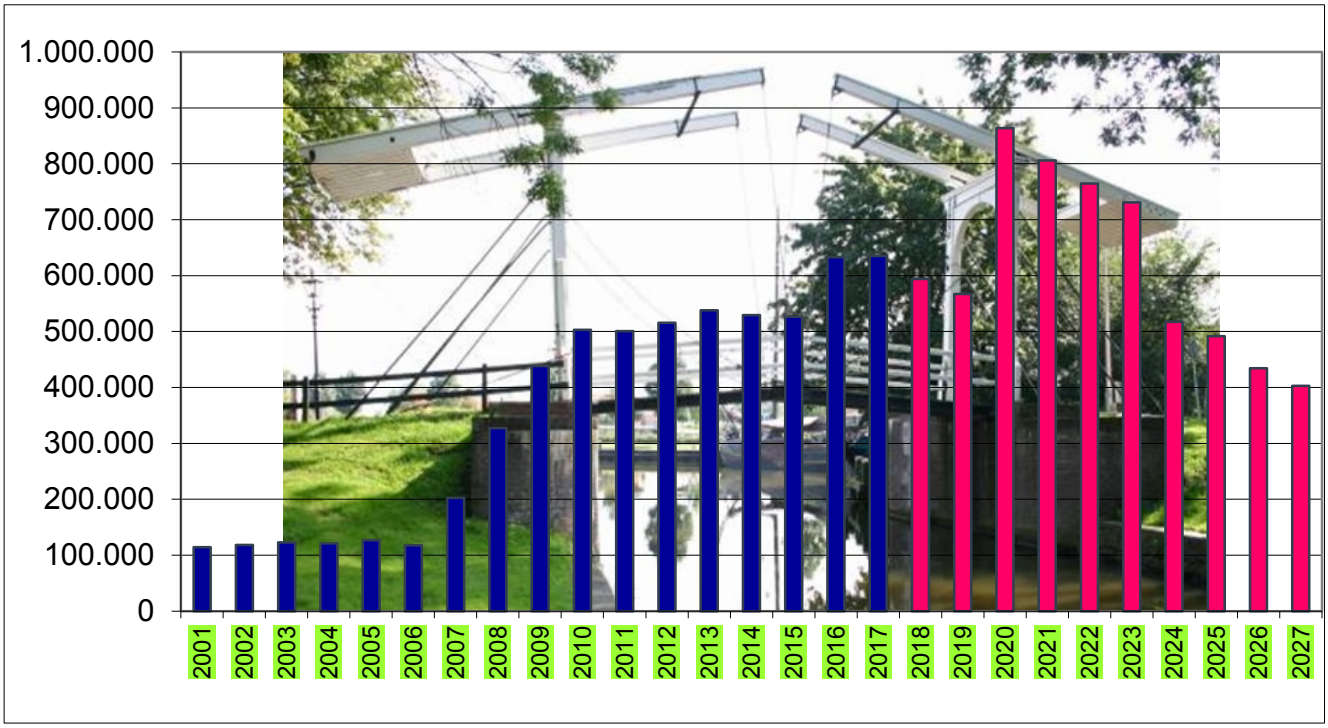

3.7 Onderhoudsplan Wegen

De voormalige gemeente Edam-Volendam bestaat uit 423 wegen met een totale lengte van ca. 105 km, 143 km voetpaden en ca. 23 km fietspaden. Het gehele gemeentelijk beheers areaal bedraagt ca. 1,3 miljoen m2.
De voormalige gemeente Zeevang had 27 kilometer weg onder haar beheer. Met een frequentie van twee jaar werden de wegen in de voormalige gemeente Zeevang in detail door een onafhankelijk deskundige geïnspecteerd volgens de landelijke CROW systematiek. De meest recente inspectie heeft in juni 2015 plaatsgevonden. De hieruit voortvloeiende resultaten zijn **niet** verwerkt in een uitgebreid maatregelenoverzicht en daardoor ook niet meegenomen in deze (meerjaren)begroting. Aan de hand van de bevindingen voortkomend uit de inspectie 2013 is de hoogte van het noodzakelijk geachte budget voor herstraten en herasfalteren voor de komende vier à vijf jaar bepaald. In 2017 worden alle gemeentelijke wegen opnieuw geïnspecteerd.

In oktober 2013 heeft de gemeenteraad van de oude gemeente Edam-Volendam het nieuwe Wegenbeheersplan 2014-2018 vastgesteld. Dit plan is opgesteld in samenwerking met technisch adviesbureau Arcadis.
In onderstaand schema zijn de meerjarige lasten opgenomen zoals deze in bovengenoemd plan zijn aangegeven.

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Plankosten	507.783	719.501	854.102	535.428	854.102	845.539	854.102	713.589

Bovenstaande lasten worden jaarlijks gedekt uit bestemde reserve 095.310 Wegenbeheersplan. Uitgaande van de nu bekende informatie zal de reserve 095.310 zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

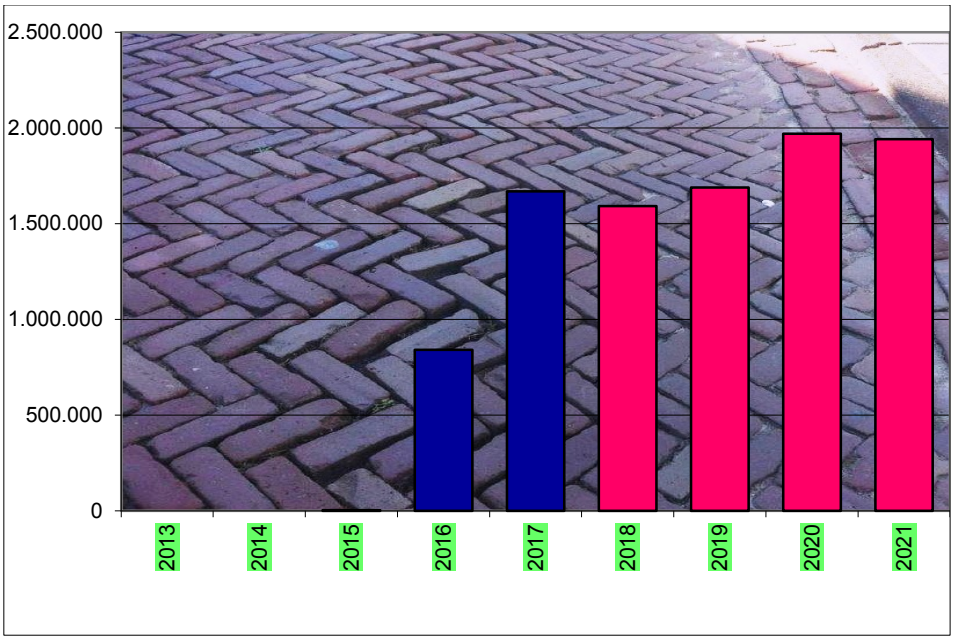

Voor de periode na 2019 zal een nieuw onderhoudsplan voor de gehele gemeente moeten worden opgesteld. Met het opstellen dit nieuwe plan zal naar verwachting in het najaar 2017 worden begonnen.

3.8 Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)

De nieuwe, gefuseerde gemeente Edam-Volendam beschikt op dit moment nog niet over een geïntegreerd Rioleringsplan. Beide oude gemeenten hebben in de afgelopen jaren een afzonderlijk rioleringsplan laten opstellen. De lasten daarvan zijn gecombineerd en opgenomen in de begroting 2018 – 2021, en deze plannen liggen tevens ten grondslag aan de dekkingsplannen.

Voor de voormalige gemeente Edam-Volendam geldt:
In september 2009 is door de gemeenteraad het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) inhoudelijk vastgesteld. In december 2009 is door de gemeenteraad een besluit genomen waarin de op grond van het GRP benodigde investerings- en exploitatiekredieten voor de jaren vanaf 2010 zijn opgenomen. Inmiddels zijn in de jaren 2010 tot en met 2016 diverse kredieten door de gemeenteraad beschikbaar gesteld die in het GRP voor deze jaarschijven zijn voorzien. De kapitaallasten die hieruit voortvloeien voor de jaarschijven 2018 en verder zijn in de reguliere raming op product 4.14 verwerkt.

In 2017 zijn de eerste stappen gezet naar de ontwikkeling van een nieuw, herzien, gezamenlijk VGRP voor de nieuwe gemeente Edam-Volendam.

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Vrij verval riolering EV	2.772.845		2.814.438		2.856.654		2.899.504	
Gemalen EV	50.717	9.638			281.163			
Maatregelen grondwater EV	79.602							
Onderzoek EV		53.068		32.319		10.934		17.758
Waterloket EV		1.500		1.500				
Rehabilitatie Beets ZV	596.000							
Div uit ZV		248.000		562.500		341.000		495.750
Totaal	3.499.164	312.206	2.814.438	596.319	3.137.817	351.934	2.899.504	513.508

3.9 Schoeiingen/walmuren

In februari 2015 is door de gemeenteraad van de (oude) gemeente Edam-Volendam het onderhoudsplan voor schoeiingen en kademuren 2015-2020 vastgesteld

Jaarlijks wordt aan de bestemde reserve Schoeiingen een vast bedrag toegevoegd van € 83.000.

In deze begroting is binnen product 4.08 Waterhuishouding in de exploitatiesfeer rekening gehouden met de jaarlasten welke vanaf de jaarschijf 2018 door de gemeente moeten worden gedragen:

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Uitgaven 2018	207.900	18.600						
Uitgaven 2019			80.075	60.850				
Uitgaven 2020					80.075	25.804		28.826
Uitgaven 2021								
Totaal	207.900	18.600	80.075	60.850	80.075	25.804		28.826

Rekening houdend met bovenstaande toevoegingen en onttrekkingen zal de reserve beschoeiingen/walmuren (95.470) zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

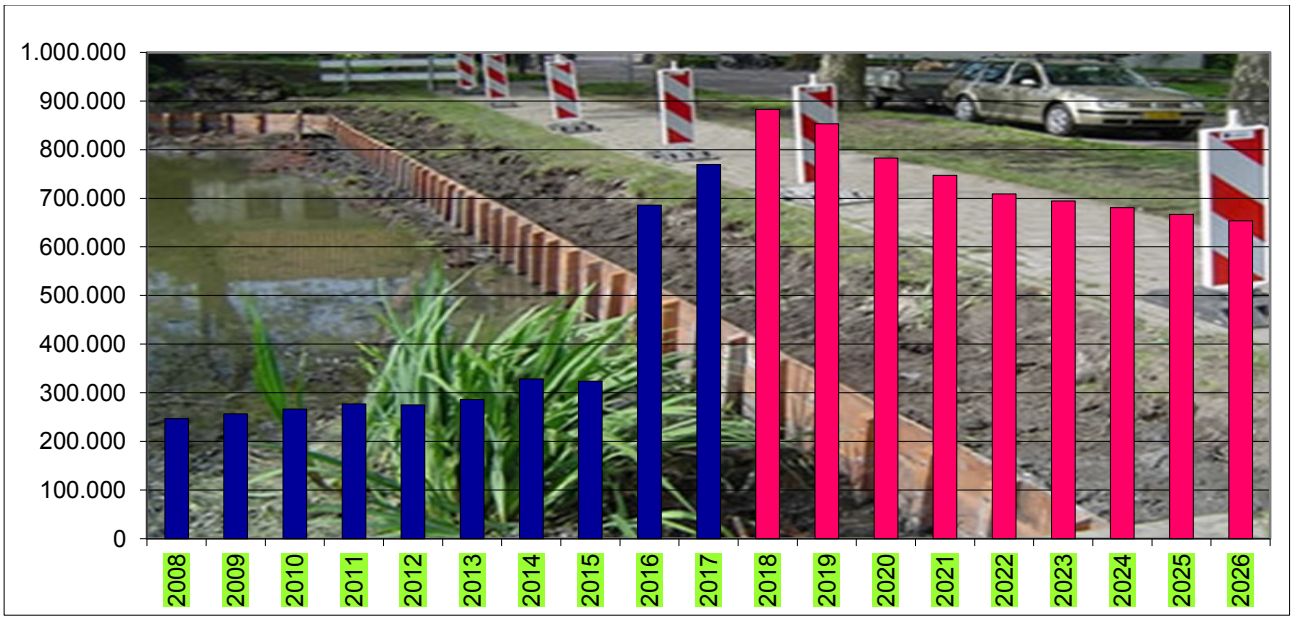

3.10 Groenbeheer

In de loop van het jaar 2017 zal een aanvang worden gemaakt met de ontwikkeling van een integraal Groen Beleids- en Beheersplan voor de nieuwe gemeente Edam-Volendam.

3.11 Plan speelwerktuigen openbare speelplaatsen (product 5.16)

In juli 2010 heeft de gemeenteraad de nota "*Buitenspelen, een belevenis!*" vastgesteld. Daarin is beleid vastgelegd m.b.t. openbare speelruimtes in de gemeente, waarbij veiligheid een prominente plaats inneemt. In de nota zijn de huidige openbare kinderspeelplaatsen in de gemeente beoordeeld op eventuele knelpunten en uitbreidingsmogelijkheden en vernieuwingsimpulsen. Daarnaast is beoordeeld of, en zo ja op welke plaatsen in de gemeente mogelijkheden bestaan voor het realiseren van nieuwe kinderspeelplaatsen.

Een prognose van de bestemde reserve speelwerktuigen (095.670) toont aan dat het saldo niet lager zal worden (in 2029) dan € 250.000. Dit saldo kan worden gebruikt om vervangingsinvesteringen te doen bij schades of uitbreidingen.

Op basis van het oorspronkelijke plan zal de bestemde reserve zich in de toekomst als volgt ontwikkelen:

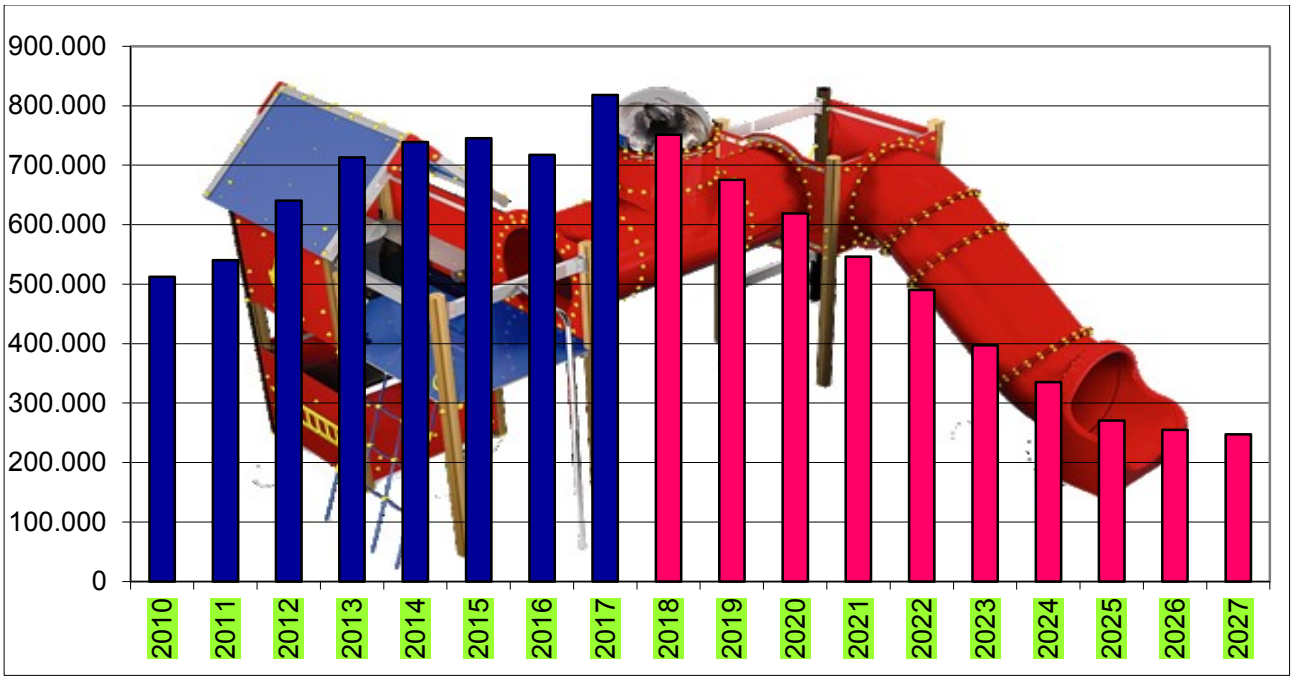

3.12 Onderhoudsplan inrichting sporthallen / zalen

In de raadsvergadering van september 2011 is een nieuw onderhoudsplan voor de inrichting van sporthallen en –zalen in de kommen Edam en Volendam vastgesteld. In deze paragraaf wordt, net als van de overige gemeentelijke onderhoudsplannen, een tussenstand van dit plan aan de gemeenteraad gepresenteerd.

Het plan omvat o.a. een gedetailleerd vervangingsschema van alle artikelen die behoren tot de vereiste inrichting van alle sporthallen en sportzalen in de gemeente, waarbij in grote lijnen een onderscheid kan worden gemaakt in:

- Sporttechnische inrichting
- Materiaal voor sport en spel
- Onderhoud en vervanging van sportvloeren.

Het onderhoudsplan biedt inzichtelijkheid in de jaarlijkse kosten voor de inrichting van de indoor-sportaccommodaties terwijl niet voor de periodieke vervangingen en vernieuwingen telkens een afzonderlijk raadsvoorstel hoeft te worden voorgelegd.
Vanuit financieel oogpunt werkt dit vervangingsschema in principe op dezelfde wijze als de andere gemeentelijke onderhoudsplannen.

Momenteel wordt gewerkt aan een herijking van het vervangingsschema/onderhoudsplan

In het begrotingsjaar 2018 en verder is de jaarlijkse vaste toevoeging aan deze bestemde reserve evenals in voorgaande jaren gesteld op € 90.000.

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
Het Bolwerck	15.460	18.347		4.782		6.593		6.511
De Kreil		29.095		17.559		15.365		5.839
Langemeerstraat		5.128		6.453		1.818		5.124
De Opperdam		30.871		15.326		28.038		15.504
Schoolstraat		16.299		9.035		2.788		3.463
De Seinpaal		11.207		20.489		6.389		4.626
	15.460	110.946		73.644		60.991		41.067

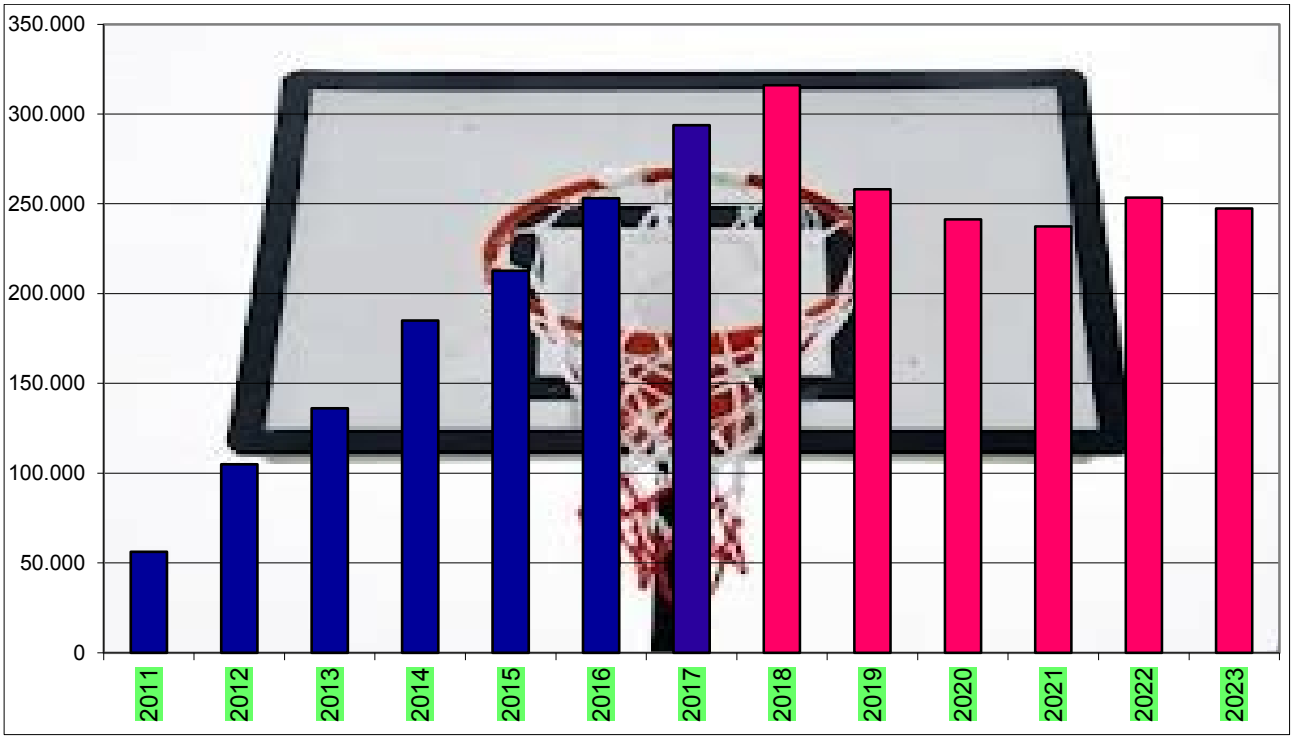

3.13 Buitensportaccommodatieplan

Onze gemeente beschikt over uitgebreide buitensportaccommodaties, die zeer intensief worden gebruikt. Het is dan ook van groot belang dat aan het onderhoud van de sportterreinen voldoende aandacht wordt besteed. In dit kader zijn door de gemeente een onderhoudsplan, alsmede vervangingsschema's voor onderhoudsmiddelen en -gereedschappen samengesteld.
In de raadsvergadering van januari 2013 heeft de gemeenteraad hiertoe een nieuw Onderhoudsplan buitensportaccommodaties vastgesteld. In onderstaande tabel zijn de werkzaamheden/aanschaffingen conform dit plan opgenomen.
De sportvelden in de kommen van de voormalige gemeente Zeevang zijn nog niet opgenomen in het huidige onderhoudsplan. De onderhoudskosten voor deze velden worden gedekt uit de bestemde afzonderlijke reserves die hiervoor zijn aangelegd.

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
RKAV Volendam		3.232	200.000	5.386	281.619			3.827
EVC Edam	83.300	9.160		5.156	45.000	6.000		5.039
TV Dijkzicht Volendam	60.000		12.500	1.885		538		8.518
AV Edam		4.719		4.790	11.000	4.862		5.512
Diversen								4.000
Totaal	143.300	17.111	212.500	17.217	337.619	11.400	0	26.896

Net als bij andere gemeentelijke onderhoudsplannen is ook aan het onderhoudsplan voor de buitensportaccommodaties een bestemde reserve (095.190) verbonden waaruit de lasten worden bestreden die worden gemaakt voor het onderhoud van de buiten-sportaccommodaties (investeringen en exploitatielasten). Sinds het begrotingsjaar 2014 is de jaarlijkse vaste toevoeging aan deze bestemde reserve gesteld op € 180.000.

Op basis van de actuele plannen zal de bestemde reserve onderhoud buitensportaccommodaties zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

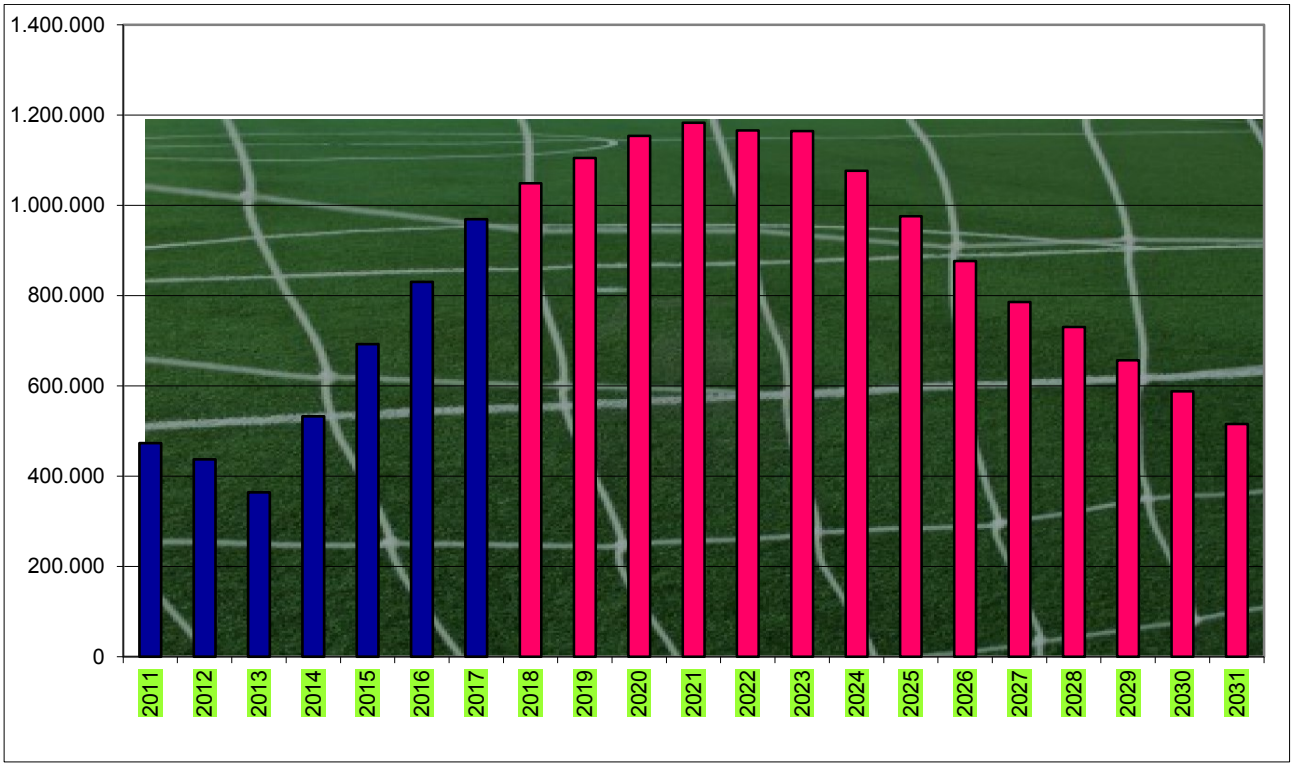

3.14 Tractieplan

Voor het adequaat kunnen uitvoeren van het takenpakket is een substantiële hoeveelheid tractiematerieel beschikbaar. Hiervoor is een vervangingsschema op basis van geraamde vervangingswaarden opgesteld. Middels de methodiek van het tractiefonds en de bestemde reserve tractie (toevoegingen en onttrekkingen) heeft vervanging van tractiematerieel geen gevolgen voor het saldo onvoorzien.

Op grond van het vervangingsschema van het tractiefonds staan voor de nieuwe gemeente Edam-Volendam in de jaren 2018 en verder de volgende vervangingen gepland:

	2018		2019		2020		2021	
	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.	Invest.	Expl.
1VW Caddy Bestel. 2-VPB-26	25.000							
1VW Caddy Bestel. 2-VPB-23					27.000			
1VW Caddy B en woni 6-VPR-68	25.000							
1VW Caddy Bestel. 2-VPB-24	25.000							
1Toyota Aygo Opz. 87-RDB-4	25.756							
1VW Caddy Bestelw 2-VPB-27	25.000							
1Fiat Diablo gw 8-VXS-70							21.988	
1 Heet water-hogedrukreiniger								3.606
4 Mitsubi Fuso Canter 83-BBP-9			48.756					
4Shovel Komatsu WA70-6					62.000			
4Toro Twister	20.000							
4Sneeuwploeg Nido 1 (2005)			11.333					
4Sneeuwploeg Nido 2 (2005)			11.333					
4Kleine sneeuwploeg		4.939						
4Zoutstrooier 2010							29.542	
4Maaimachine John Deere 2015	122.755							
4Aanhangwagen Hapert Al 1350					11.503			
4Aanhanger Saris RPS 750						1.592		
4Ford Transit 350 VP-484-V					43.350			
4Onkruidbestrijdingsmachine			70.867					
4Maaimachine John Deere					300.193			
4Bevloeïingspomp					21.001			
4Zetor tractor 2008			70.000					
4Torro maaimachine 2008			102.500					
4Takkenversnipperaar 2010							34.163	
4Agria 3400 K tractor							15.308	
4Containerw/laad MAN BV-XH-01			215.000					
4Containerbakken	12.000		12.363		12.584			
Totaal	280.511	4.939	542.152		177.438	1.592	101.001	3.606

Bij bovenstaand vervangingsschema dient rekening te worden gehouden met het feit dat het hier een planning betreft. Het kan voorkomen dat vervangingen die waren gepland in het jaar 2017 (of eerder) en die nog niet zijn uitgevoerd uiteindelijk daadwerkelijk in 2018 worden aangeschaft.

Het gemeentelijke tractiemateriaal wordt namelijk uitstekend onderhouden, zodat het niet zelden voorkomt dat een voertuig,

welke in een bepaald jaar eigenlijk op de nominatie stond om te worden vervangen, in een dermate goede conditie verkeert dat het zonder problemen nog één of meerdere jaren voor de publieke dienst kan worden ingezet. Dit verschijnsel doet zich natuurlijk relatief nog sterker voor bij middelen die slechts zeer summier worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld sneeuwschuivers of zoutstrooiers. Het opschuiven van de vervanging betekent vanzelfsprekend dat geplande investeringen (nog) niet hoeven te worden gedaan. Omdat de jaarlijkse toevoeging aan de bestemde reserve tractie (095.270) wel is afgestemd op de geplande vervanging wordt eigenlijk teveel aan het fonds toegevoegd.

Hierdoor groeit het fonds in zekere mate meer dan strikt noodzakelijk is, zodat voldoende dekkingsmiddelen aanwezig zijn voor eventuele uitbreidingsinvesteringen.
Met de gemeentelijke medewerkers die zijn belast met het beheer van de voertuigen is afgesproken dat de geraamde vervangingen strakker in de hand worden gehouden.

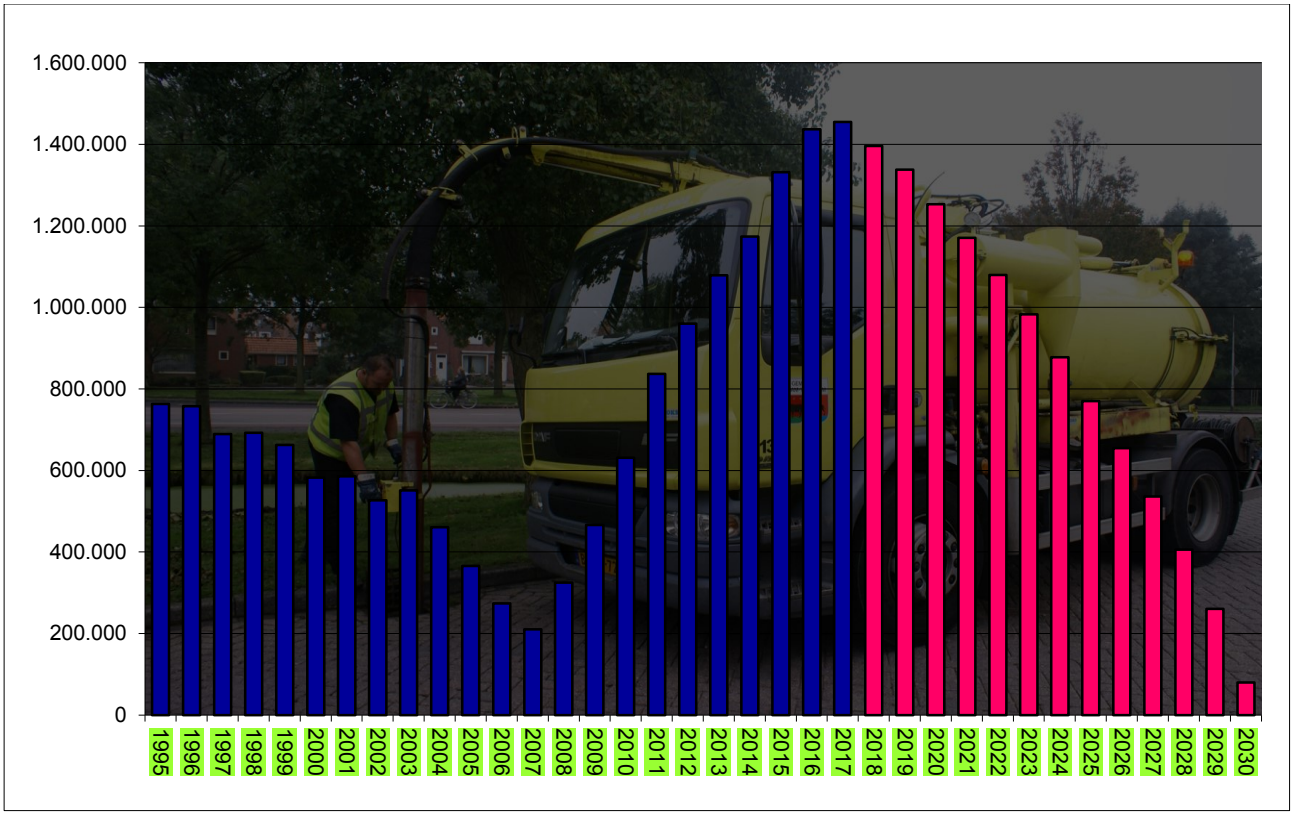

Paragraaf 4 Financiering

Evenals bij het opstellen van de jaarrekening is het bij de begroting verplicht een financieringsparagraaf op te stellen (artikelen 9 en 13 BBV). Het doel van deze paragraaf is om de raad beter te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's onder andere door middel van de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen (voor zover nog mogelijk) die niet direct nodig zijn.

4.1 Algemene ontwikkelingen

Voor treasury is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de informatie die direct betrekking heeft op de aankoop van gronden en uitvoering van grote projecten. De kwaliteit van de treasuryfunctie is afhankelijk van de informatie die wordt aangeleverd door de organisatie.

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid, is het (verwachte en werkelijke) verloop van de rente. De gemeente Edam-Volendam stelt zelf geen rentevisie op maar zal aan de hand van rentevisies van gerenommeerde financiële instellingen haar beleid bepalen.
De ontwikkelingen van de economie op mondiaal niveau hebben invloed op de rentestanden. De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB heeft een kleine stap gezet om haar ultraruime monetaire beleid, waarbij maandelijks staatleningen worden opgekocht om de banken meer lucht te geven, af te bouwen. En alhoewel de ECB in een verklaring heeft aangegeven dat de lage rentestanden voor langere tijd op het huidige niveau zullen blijven heeft ze voor het eerst gezinspeeld dat de tijd van heel lage rentes voorbij is.

Naast de bovenstaande economische ontwikkeling zijn de financiële voorschriften van invloed op het te voeren rentebeleid van de gemeente. De belangrijkste aanbeveling betreft om geen rente meer toe te rekenen over het eigen vermogen. Tot en met 2016 werd naast de werkelijk betaalde rente ook een fictieve rente (bespaarde rente) berekend over de reserves en voorzieningen. Vanaf 2017 zijn alleen de werkelijke rentekosten in de begroting opgenomen. Het rente-omslag percentage dat wordt gebruikt in de begroting is hierdoor gedaald van 4,0% naar 0,5% (zie §4.5 voor de berekening). Door deze lage rente zijn de begrote kapitaallasten aanzienlijk gedaald. Daar staat tegenover dat de begrote renteopbrengsten ook veel lager zijn.

4.2 Gemeentefinanciering

De gemeente streeft er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

4.2.1 Vaste geldleningen

Op 30 januari 2014 is er voor het laatst een nieuwe geldlening aangetrokken. Het betrof een geldlening met een looptijd van twee jaar afgesloten tegen een rentepercentage van 0,64%. De verwachting is dat er in het restant van 2017 geen verdere leningen aangetrokken zullen worden. Met de diverse grote projecten, zoals bijvoorbeeld de bouw van de nieuwe Seinpaal en het Europlein, die in de planning staan kan het zijn dat in 2018 een nieuwe lening zal moeten worden afgesloten.

Onderstaande tabel geeft het verloop weer van onze huidige langlopende geldleningen.

(x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Stand per 1 januari	17.738	15.827	14.006	12.276
Rente	770	686	607	532
Aflossingen	1.911	1.821	1.730	1.730
Nieuwe lening	-	-	-	-
Stand per 31 december	15.827	14.006	12.276	10.546
(gewogen) gem. rente leningen	4,34%	4,34%	4,33%	4,33%

4.2.2 Kortlopende geldleningen/schatkistbankieren

Schatkistbankieren is simpelweg het aanhouden van middelen bij het Ministerie van Financiën. De gemeente is verplicht om zijn overtollige middelen boven een bepaald drempelbedrag te stallen bij het Rijk. Het drempelbedrag voor de gemeente Edam-Volendam ligt voor 2018 op 0,75% x € 91.864.425 = € 688.983 (afgerond op € 700.000). Alle middelen boven dit drempelbedrag worden vanaf de rekening courant bij de BNG automatisch overgeboekt naar de rekening van de gemeente bij het Rijk.

In het lopende jaar 2017 heeft de gemeente in de rekening courant gemiddeld € 9,6 mln. positief gestaan. Het gemiddelde rentepercentage voor de rekeningcourant schommelt rond de 0,1 procent. De verwachting is dat de gemiddelde rente in 2017 niet veel zal veranderen. Afhankelijk van het tempo van uitvoering van geraamde investeringen daalt het bedrag in rekeningcourant en zal indien noodzakelijk een of meerdere kortlopende geldleningen worden aangetrokken.

4.2.3 Reserves en voorzieningen

Over het totaal van de reserves en voorzieningen wordt met ingang van 2017 geen interne (bespaarde) rente meer berekend.

Onderstaande tabel geeft de verwachte verloop van onze reserves en voorzieningen weer:

(x € 1.000) per 1-1	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene reserve	24.129	21.350	21.005	20.930	20.835
Bestemde reserves	42.593	41.183	39.479	38.307	36.723
Voorzieningen	14.252	13.609	13.048	11.994	10.115
Totaal per 1 januari	**80.974**	**76.142**	**73.532**	**71.231**	**67.673**

4.3 Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

4.3.1 Koersrisico

De koersrisico's van de gemeente Edam-Volendam zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in *vastrentende waarden*, zoals deposito's, rekening-courant en daggeld. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Ook de koersschommelingen gedurende de looptijd zijn beperkt, omdat de uitzettingen een relatief korte gemiddelde looptijd hebben.

De enige aandelen die de gemeente in haar bezit heeft zijn aandelen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, N.V. Houdstermaatschappij Energiebedrijf Zaanstreek-Waterland en N.V. HVC. Aangezien deze aandelen niet vrij op de beurs worden verhandeld, zijn koersrisico's niet aan de orde.

4.3.2 Renterisico

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op de geldmarkt. Voor de kasgeldlimiet hoeft niet meer ieder kwartaal een rapportage aan de toezichthouder te worden ingezonden. De informatie over de kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag.
Wanneer op basis van interne rapportages blijkt dat de kasgeldlimiet in drie achtereenvolgende kwartalen is overschreden dient de toezichthouder hiervan op de hoogte te worden gesteld. In een plan moet de gemeente aangeven hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te zullen gaan voldoen.
Wanneer de toezichthouder het plan ontoereikend acht, kan hij bepalen dat toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe kortlopende leningen. Indien een noodzakelijke kortlopende financiering, gedaan in het kader van het grondbeleid, oorzaak is van een tijdelijke overschrijding van de kasgeldlimiet dan zal de gemeente hiervoor ontheffing vragen aan de toezichthouder.

De kasgeldlimiet moet worden berekend bij aanvang van elk kalenderjaar en bij wijziging van het door de overheid vastgestelde kasgeldlimietpercentage. Dit percentage is vastgesteld op 8,5%. Men berekent de kasgeldlimiet door dit percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het kalenderjaar. In het geval van de gemeente Edam-Volendam is de kasgeldlimiet voor 2018: € 91,8 mln. x 0,085 = € 7,80 mln.

Renterisiconorm
De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd middels de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het totale begrotingstotaal aan begin van het jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rente typische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten. Uit de verplichte staat renterisiconorm (zie het kader hieronder) blijkt dat de renterisiconorm in 2018 binnen de limiet van 20% zal blijven.

Het is, in het kader van artikel 4 Wet fido, verplicht onderstaande staat jaarlijks als onderdeel van de financieringsparagraaf bij het jaarverslag op te nemen. In de volgende staat wordt getoetst of de gemeente de renterisiconorm conform de wettelijke voorschriften heeft gehanteerd:

Staat renterisiconorm	Renterisico op vaste schuld over het jaar 2018	
		Bedragen x 1.000
(1) Renteherziening op vaste schuld o/g		€ -
(2) Betaalde aflossing	verplichte aflossing	€ 1.911
(3) Renterisico op de vaste schuld (1+2)		€ 1.911
(4) Renterisiconorm		€ 18.373
(5a) Ruimte onder renterisiconorm (4>3)		€ 16.462
(5b) Overschrijding van de renterisiconorm (3>4)		€ -
Berekening renterisiconorm		
(4a) Stand begrotingstotaal begin jaar		€ 91.864
(4b) Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage		20%
(4) Renterisiconorm		€ 18.373

4.3.3 Kredietrisico's

De uitzettingen in het kader van treasury kennen een beperkt risico. Conform het treasurystatuut worden uitsluitend gelden uitgezet bij financiële instellingen, statutair gelieerd aan de Nederlandse overheid, die tevens onder toezicht staan van de Nederlandse Bank.
(Zoals de Bank voor Nederlandse Gemeenten te Den Haag, de Nederlandse Waterschapsbank te Den Haag en het ministerie van Financiën.)

4.4 EMU-saldo

	In duizenden euro's	2017	2018	2019
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.737	-2.290	-950
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.589	6.639	6.572
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.399	3.317	3.347
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	8.400	5.737	5.900
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	8.493	6.293	3.949
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties **niet op exploitatie verantwoord**	12.769	14.079	9.776
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	4.049	3.879	4.401
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:	-	-	-
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-
Berekend EMU-saldo		**-1.922**	**5.836**	**4.495**

Een tekort wordt aangegeven door een –teken.

De significante verschuiving in het EMU-saldo tussen de jaren 2017 en 2018 wordt voornamelijk veroorzaakt door de inhaalslag van investeringen.

Hierbij dient te worden aangetekend dat er ondanks deze inhaalslag er mogelijk nog investeringen kunnen doorschuiven naar volgende jaren. Daarnaast heeft de voortgang van de exploitatie van Broeckgouw ook invloed op het EMU-saldo.

4.5 Berekening rente-omslag 2018

a.	Externe rentelasten over korte en lange financiering:	€ 725.277
b.	Externe rentebaten:	€ -
	Totaal door te rekenen externe rente:	**€ 725.277**
c.	Rente grondexploitaties:	€ 133.000
	Saldo door te rekenen externe rente:	**€ 858.277**
d1.	Rente over eigen vermogen:	€ -
d2.	Rente over voorzieningen:	€ -
	De aan taakvelden toe te rekenen rente:	**€ 858.277**
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente:	€ 603.797
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury:	€ 254.480
Waarde activa minus GREX per 1-1-2018:		€ 120.759.360

De gemeente kiest er voor om geen rente over het eigen vermogen te berekenen.
De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari bedragen € 121 mln.
Het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt 0,71%. De gemeente mag dit percentage afronden op 0,5%. Bij toepassing van 0,5% renteomslag bedraagt het renteresultaat € 254.480. Dit is een afwijking van 0,21% (= minder dan 0,5%).

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Kernwaarden (intern)	Klantwaarden (extern)	Wat is het niet?
Verbinden is het sleutelwoord voor de komende jaren. Niet over elkaar, maar met elkaar. Waarbij de relatie zeker zo belangrijk is als de inhoud: dat maakt dat iets ook echt met en van elkaar wordt. Door bewust te zijn van onze omgeving en nog meer van buiten naar binnen te denken zal onderlinge saamhorigheid ontstaan. Dit vereist participatie, gastvrijheid en interactief werken. Hierbij zal er altijd een zoektocht moeten zijn naar de juiste balans tussen vriendelijkheid en doelmatigheid. Allesomvattend denken én samenwerken aan een beoogd resultaat moet hand-in-hand gaan en is het doel. Creëren en faciliteren. Dit vereist wel leiderschap.	**WELKOM** De klant ervaart: 1. dat contacten en zaken soepel en conform zijn/haar verwachtingen verlopen; 2. dat wij hem/haar serieus behandelen; 3. dat wij hem/haar persoonlijk benaderen; 4. dat gebouwen en hun inrichting 'welkom' uitstralen; 5. dat iedere ingang positief is en wij hem/haar met respect en aandacht ontvangen. **SAMEN** De klant ervaart: 1. dat hij/zij een stem in beleidsvorming heeft; 2. dat wij samen met hem/haar een gedeeld belang hebben (uw belang is ons belang); 3. dat wij ruimte geven voor eigen inbreng / initiatieven en daarbij faciliteren waar nodig; 4. dat wij als partners met hem/haar samenwerken en co-creëren.	Het is niet: drie maal hetzelfde verhaal moeten vertellen, een nummer zijn, van het kastje naar de muur gestuurd worden, een rotgevoel na het bezoek. Het is niet: doe het lekker zelluf, eilandjes.
Leiderschap vullen we in door betrouwbaar te zijn voor de samenleving. We tonen daadkracht als lastige besluiten genomen moeten worden. We laten zien waar we voor staan en waarom we de dingen doen: soms lokaal, soms regionaal. We handelen integer en professioneel. We zijn eerlijk en open onder alle omstandigheden. We zijn er voor u en we doen het samen met u. Dat vereist wel dat we wendbaar zijn.	**BETROUWBAAR** De klant ervaart: 1. dat wij heldere afspraken maken en deze ook nakomen; 2. dat wij consequent en voorspelbaar zijn in onze uitspraken en oplossingen, elke keer weer; 3. dat wij integer omgaan met de informatie die we over hem/haar hebben; 4. dat wij accuraat in de klantbediening zijn.	Het is niet: willekeurige behandeling, vriendjespolitiek, lekken van vertrouwelijke informatie, nooit meer iets horen na het stellen van een vraag, verschillende antwoorden bij verschillende personen, inconsequent gedrag.
Wendbaar stelt ons in staat om snel in te spelen om veranderende (maatschappelijke) omstandigheden. Maatwerk voor iedereen is de drijfveer. Met het oog op het heden anticiperen we op de toekomst. Daarbij gaat het steeds meer om de weg zelf omdat het resultaat steeds minder scherp te benoemen is. Er is steeds vaker sprake van een streep aan de horizon en niet meer van een stip. We zijn vasthoudend in ons doel, maar flexibel in onze middelen. Dit vereist wel vertrouwen.	**BEHULPZAAM** De klant ervaart: 1. dat wij zorgen voor kwalitatief beter dan goede basisvoorzieningen die hem/haar ontzorgen; 2. dat wij oplossingsgericht en ondernemend meedenken, met het oog voor het algemeen belang; 3. dat wij alleen nuttige en noodzakelijke regels hebben die voorzien zijn van een begrijpelijke uitleg; 4. dat wij proactief werken door vooruit te denken over toekomstige behoeften en vragen.	Het is niet: de klant het bos insturen met 'zie de regels' en 'regels zijn nu eenmaal regels', na het stellen van je vraag met nog drie extra problemen naar huis gaan, in twaalfvoud tien maanden van tevoren iets moeten aanvragen.
Vertrouwen is misschien wel de belangrijkste kernwaarde. Ook hier gaat het om de relatie. Een relatie bouw je op door dat wat je deelt met elkaar, in openheid en transparantie. Ook wanneer het moeilijk is. We geven elkaar de ruimte om die verantwoordelijkheid in te vullen. Alleen zo groeit het onderlinge vertrouwen. We veroordelen niet. We nemen het afleggen van verantwoording serieus en zoeken altijd naar cohesie en synergie. We verbinden, tonen leiderschap en stellen ons wendbaar op. Dat geeft vertrouwen.	**BETROKKEN** De klant ervaart: 1. dat wij zichtbaar en benaderbaar (gemakkelijk aanspreekbaar) zijn; 2. dat wij (medewerkers en processen) echt naar hem/haar luisteren, samenvatten en doorvragen om ons zo in hem/haar in te leven en te begrijpen wat er speelt; 3. dat wij met hem/haar meedenken en een stap extra zetten om de klant verder te helpen, ook al is het niet onze verantwoordelijkheid; 4. dat wij vanuit onze rol in de samenleving werk maken van duurzame oplossingen.	Het is niet: zaken over de schutting gooien, dichte deuren, apathisch, afwachtend, alleen maar informatie verstrekken.

5.1 Inleiding
Ons doel: uiterlijk eind 2019 geven klanten ons minimaal een 8+ gemiddeld voor onze dienstverlening. Om dit te bereiken werken we intern op basis van onze kernwaarden, en extern op basis van onze klantwaarden.

5.2 Beleidsvoornemens

Wat gaan we daarvoor doen in 2018?

5.2.1 ICT infrastructuur
In het strategisch beleidsplan "Informatiestrategie 2017-2022" wordt onze visie en missie weergegeven. Op basis van deze visie en missie zijn beleidsuitgangspunten en vier doelstellingen geformuleerd, namelijk de basis op orde, informatie toegankelijk, ontwikkeling informatiesystemen en het nieuwe samenwerken.
Er staan veel projecten op de planning voor 2018. De volgende grote projecten staan op de rol voor 2018:

- Vervangen basisinfrastructuur
- Aanbesteden gemeentelijke basissoftware (o.a. PinkRoccade-pakketten)
- Realiseren uitwijk van de applicaties
- MijnOverheid berichtenbox uitbreiden (digitaal brieven verzenden)
- Uitbreiding website met feedback

5.2.2 Informatievoorziening
De gemeentelijke dienstverlening zal steeds meer digitaal gaan plaatsvinden, wat direct betekent dat ook de gemeentelijke organisatie meer digitaal en zaak- en procesgericht moet gaan werken.
In 2018 gaan we in ieder geval aan de slag met:

- open agenda's in combinatie met werken op afspraak
- goed werkende wifi voor personeel en bezoek
- digitalisering archief
- internet en intranet doorontwikkelen
- thuiswerken: veilig, snel en zorgeloos
- inventarisatie mobiel werken / werken op locatie (bijv. bij inwoners)

5.2.3 Informatiebeveiliging
De gemeente beheert veel gegevens. Deze kunnen zeer uiteen lopen en betreffen grotendeels burgers en instellingen. Het is onze verplichting deze veilig op te slaan en veilig te bewerken. In 2018 geven we een vervolg aan onze speerpunten:

- **Sociaal Domein.**
  - Op gebeid van sociaal domein is tevens gestart de noodzakelijke activiteiten uit te voeren.
- **ENSIA**
  - We zijn pilot gemeente voor ENSIA. Dit is een project waarmee beoogd wordt de auditlast voor de gemeenten beperken.
- **Technische (cyber) beveiliging.**
  - Ook gaat de aandacht er naar uit de technische (cyber) beveiliging de nodige aandacht te geven. Hierover zijn ook normen opgenomen in de BIG dit tot (technische) maatregelen vertaald moeten gaan worden.
  - Uitvoeren van Pentesten

- Databeveiliging encrypten van data en veilig mailen
- Bewustwording

5.2.4 Privacy

In 2018 moeten we de Europese richtlijnen in de vorm van Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geïmplementeerd hebben. Dit houdt in naast de nodige bewustwording bij de medewerkers ook voorbereiding op het verplicht uitvoeren van Gegevensbescherming privacy-effectbeoordeling (PEB = de voormalige Privacy Impact Assessment ((PIA)) voor nieuwe systemen/ontwikkelingen en de komende 3 jaar uitvoeren van een PEB over bestaande systemen/ontwikkelingen en het registreren van alle te verwerken persoonsgegevens en systemen, verantwoordelijken en geautoriseerden. In 2018 gaan we ook aan de slag met het ontwikkelen van een systeem voor het voldoen aan de gemeente breed protocolplicht.

5.2.5 Personeel & Organisatie

In de kern draait het om het signaleren van de wensen en behoefte van de klant, hierop anticiperen en vervolgens daarnaar handelen. Om dit te bereiken zijn er vanuit Personeel & Organisatie 4 speerpunten benoemd voor 2017, 2018 en 2019:

1. <u>Strategische Personeelsplanning (SPP) inclusief vitaliteit</u>:

Stategische Personeelsplanning is eenvoudig gezegd: de juiste personen, op het juiste moment, op de juiste plaats in de organisatie te hebben om de geplande werkzaamheden uit te voeren.
In 2018 gaan we aan de slag met de volgende thema's :

1. Mobiliteit/duurzame inzetbaarheid (vitaliteit)
2. Gewoon goede Dienstverlening (participatie met interne en externe klant)
3. Formatieknelpunten/een flexibele schil

2. <u>Integraal Opleidingsplan</u>:

Het doel van strategische opleiding (en ontwikkeling) is bedoeld om voor alle medewerkers van de gemeente Edam-Volendam de vereiste kennis en houding (gedrag) bij te brengen, zodat wij met zijn allen de organisatiedoelen kunnen realiseren en/of onze inzet kunnen verhogen. Het instrument Strategisch opleidingsplan zorgt er vooral voor dat de flexibiliteit (wendbaarheid) en mobiliteit van de organisatie worden vergroot. In 2018 zetten we in op de volgende thema's:

1. HRM gesprekscyclus:

De HRM gesprekscyclus is in 2016 geïntroduceerd. In 2018 willen we een manier bedenken om de gereguleerde gesprekscyclus te vervangen door het continue goed met elkaar in contact zijn over verwachtingen en resultaat.

4. Het Nieuwe Werken

Het Nieuwe Werken heet nu Gewoon Goed werken. Onder het motto van 'binnen beginnen is buiten winnen' gaan we van binnenuit aan de slag om de dienstverlening naar buiten te optimaliseren. De onderstaande afbeelding geeft een grove indicatie van waar we onder andere in 2018 mee aan de slag gaan.

2017
2018
2019
2020
2021
Fit op het werk
Eet- werkcafé in de kantine
Wandelend vergaderen
Goede doelen activiteit
Maximale eigen indeling werktijd & Inhoud
Managers sturen aan op thema
Het nieuwe samenwerken
OV chipkaart van de zaak
Speeddates
Feedback training
Inventarisatie activiteiten per medewerker
Geen prikklok bij resultaat afspraak
open innovatie festival
Altijd en overal kunnen werken
Klussenbank
Edam-volendam academie
Werken met dubbel beeldscherm
Maatlat Edam-volendam
Inventarisatie Laptop & tablet behoefte
Sociaal intranet door ontwikkelen
mobiele telefoon inventarisatie
activiteitgerichte werkomgeving
Digitalisering
Goed werkende wifi
Gebouw deels publiekelijk toegankelijk
Digitaal rijbewijs
Open agenda's
0.5 meter plankruimte + locker
Naar de inwoners/klanten toe
Deelbureau
Een fijn Gebouw
Cleandesk
Vrijwillig thuiswerken mogelijk
Huis van en voor de gemeente met ontvangst hal
Gewoon goed werken
Gemeente EDAM VOLENDAM

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding en wettelijke basis

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het verplicht dat in de jaarlijkse gemeentebegroting aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft (artikel 9 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk **en** een financieel belang heeft (artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, Bbv). Dit kan een samenwerking zijn in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, zoals bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), maar dat hoeft niet. Niet iedere verbonden partij is een gemeenschappelijke regeling en niet iedere gemeenschappelijke regeling is een verbonden partij. Als de gemeente alleen een bestuurlijk belang heeft, of alleen een financieel belang, is er in juridische zin geen sprake van een 'verbonden partij' zoals bedoeld in het Bbv.

Onder **bestuurlijk** belang wordt verstaan "zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht". Onder **financieel** belang wordt verstaan: "een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt." (art. 1 Bbv).

Om die reden worden in deze paragraaf de verbonden partijen zoals bedoeld in het Bbv en onze samenwerkingsverbanden afzonderlijk beschreven. Deze paragraaf bevat een totaaloverzicht van alle deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Volgens artikel 15 Bbv dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Bij de verschillende aangegeven verbonden partijen is een tabel toegevoegd waarin vermogens en resultaatinformatie en de verschillende belangen zijn aangegeven. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's van de specifieke verbonden partij aangegeven.

In de eerder genoemde programma's is bij de specifieke producten aangegeven op welke wijze de verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen van de programma's, hoe de maatschappelijke effecten worden bereikt.

Op de drie niveaus van samenwerking is het college voor overleg en beleidsafstemming indien dit meerwaarde heeft. Er worden in principe geen bevoegdheden overgedragen.

De criteria voor afweging van samenwerking zijn:

1. wettelijke verplichting;
2. financiële noodzaak;
3. specialistische kennis;
4. voordeel van bundeling/synergie;
5. gemeentegrensoverschrijdende problematiek;
6. efficiencyvoordeel van grotere schaal;
7. het gezamenlijk belang;
8. democratische legitimiteit;

9. zeggenschap;
10. goede invloed voor de onderlinge relatie; en
11. beperking van risico's.

6.2 Overzicht verbonden partijen

De gemeente Edam-Volendam heeft de volgende verbonden partijen:

6.2.1 Stichting Werkplus

Per 1 januari 2018 is/wordt het Werkvoorzieningsschap BaanStede opgeheven en gaat de gemeente Edam-Volendam de uitvoering van de Wsw zelf ter hand nemen. Ter voorbereiding heeft de gemeente Edam-Volendam een 'gemeentelijke' stichting opgericht die als formele werkgever fungeert voor de Wsw'ers, de mensen met een arbeidshandicap zoals bedoeld in de Wet sociale werkvoorziening die voorheen bij het Werkvoorzieningsschap BaanStede aan het arbeidsproces deelnamen (circa 90 inwoners van Edam-Volendam).

Met een 'gemeentelijke' stichting wordt bedoeld een stichting die voldoet aan de bepalingen van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) waarvoor daarnaast geldt dat in de statuten een bepaling is opgenomen waaruit blijkt dat de benoeming van de bestuurders door het college van burgemeester en wethouders plaatsvindt, en dat de stichting in elk geval één of meerdere bestuurders heeft die daarnaast werkzaam zijn bij de gemeente, hetzij als wethouder, hetzij als ambtenaar. In juridische zin voert deze stichting een maatschappelijke taak uit die de gemeente als 'de hare beschouwt', en waarvan de gemeente bepaalt wat er gebeurt. De stichting staat bij de uitvoering onder toezicht van de gemeente.

Verder is de Stichting Werkplus zo vormgegeven dat deze opereert binnen het juridisch kader dat geldt voor quasi-inbesteden:
1. de gemeente houdt toezicht op de stichting als ware het een eigen dienst;
2. de stichting verricht het merendeel van zijn werkzaamheden ten behoeve van de gemeente (ten minste 80%).

Hierdoor is het mogelijk om het werk te gunnen aan de specifieke doelgroep die de gemeente voor ogen heeft: de Wsw'ers die tot en met 2017 bij het Werkvoorzieningsschap BaanStede waren ondergebracht.

Het bestuur van deze stichting bestaat uit de heer V. Tuijp, tevens wethouder bij de gemeente, het afdelingshoofd Samenleving en een medewerker bij de afdeling Samenleving.

Visie

De stichting heeft als doel het ten behoeve van de gemeente uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening, waarvan de uitvoering tot 2018 was ondergebracht bij Baanstede te Purmerend.

Beleidsvoornemens

De gemeente stelt een budget beschikbaar aan de stichting voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De Wsw maakt het mogelijk dat mensen begeleid kunnen werken in een aangepaste arbeidsomgeving. Het gaat om mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap.

Per 1 januari 2018 is via de Stichting Werkplus een werkloket ingericht.

De ontwerpbegroting 2018 van de Stichting Werkplus is begroot op een bedrag van € 2.907.000

In de begroting van de gemeente is voor 2018 als totale bijdrage voor de Stichting Werkplus € 2.461.000 (overdracht van de rijksbijdrage uitvoering Wsw* 2018 plus de gemeentelijke bijdrage).

6.2.2 Bank Nederlandse Gemeenten

De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Dit vloeit nog voort uit de periode dat de Bank in veel sterkere mate als nu verrekeninstelling was tussen Rijk en Lagere Overheden. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee dient de bank de publieke taak. De gemeente Edam-Volendam heeft zeggenschap via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van nominaal € 2,50. De vestigingsplaats van de Bank is Den Haag. De boekwaarde van de aandelen BNG per 31-12-2016 is € 104.310. De aandelen zijn niet verhandelbaar. In 2018 is een reguliere dividendopbrengst begroot van € 68.500.

Visie

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 41.730 aandelen en heeft daarmee minderheidsbelang. De BNG fungeert als bank voor de maatschappelijke sectoren die een binding hebben met de overheid.

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren

Openbaar Belang	Met gespecialiseerde dienstverlening bijdragen aan zo laag mogelijke kosten maatschappelijke voorzieningen
Gemeentelijk Belang	Aandelenbezit; lage bankkosten; lage rentekosten; dividendopbrengst
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 4.163.000.000
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 4.486.000.000
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 145.348.000.000
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 149.514.000.000
Financieel resultaat 2016	€ 369.000.000 batig (persbericht 13-3-2017)

6.2.3 Waterlands Archief

Het Waterlands Archief is een archiefdienst in de zin van de Archiefwet. In die hoedanigheid beheert het de archieven van de aangesloten 6 gemeenten.
De hoofdtaak is gericht op het duurzaam behoud, de toegankelijkheid en het gebruik van de archieven en collecties, zodat de verantwoordingsfunctie van de archieven wordt gewaarborgd en de kennis van de cultuurhistorie van de regio toeneemt en behouden blijft.
De kerntaken zijn:

- Collectievorming, waaronder inspectie en advisering;
- Beheer: ontsluiting en digitalisering;
- Gebruik en publieksbereik: beschikbaar stellen van collecties, publieksactiviteiten en educatie.

Enkele beleidsvoornemens voor 2018:
Het Waterlands Archief heeft het beheer van 5 strekkende kilometer archief. Er is nog een achterstand in de ontsluiting van ruim 500 meter, die ingelopen moet zijn in 2021. Daaraan wordt gewerkt.
In 2018 staat de uitvoering van het project digitalisering bouwvergunningen gepland.

De digitale, duurzaam te bewaren archieven die bij gemeenten ontstaan, moeten worden beheerd in een digitaal depot: het “e- depot”. Bij het Waterlands Archief komen de gemeentelijke archieven samen.
In 2018 wordt voor het e- depot aangesloten op de infrastructuur van het Noord Hollands Archief in Alkmaar.

De focus van dienstverlening verschuift van fysiek naar digitaal. Het contact zal meer interactief worden door het strategisch inzetten van sociale media.
De soorten van activiteiten die worden georganiseerd moeten ook aansluiten bij de interesses van jongeren.
De samenwerking met de bibliotheek, musea en historische verenigingen wordt geïntensiveerd om een breder publiek te bereiken.
Intern dient de deskundigheidsbevordering van medewerkers voorop te staan.

De totale begroting van het Waterlands Archief is € 1.146.000 De bijdrage van de gemeente Edam-Volendam voor 2018 is € 251.806. Dit is een stijging van 1,98% ten opzichte van 2017.
(cijfers CBS).

6.2.4 Vervoerregio Amsterdam

Per 1 januari 2017 is de vervoerregio van start gegaan als vervoersautoriteit met 15 deelnemende gemeenten in de nabijheid van Amsterdam.
De gemeente Edam- Volendam is nog vertegenwoordigd door drie raadsleden in de Regioraad.
De omvang van de Regioraad wordt teruggebracht, waardoor de vertegenwoordiging afneemt naar 2 regioraadsleden.

De financiering van de taken op het gebied van verkeer en vervoer vindt plaats vanuit de Brede Doeluitkering (BDU) en reserveringen daaruit. De begroting 2018 van de Stadsregio Amsterdam is vastgesteld door de Regioraad op 11 juli 2017.

Visie
In de strategische visie mobiliteit zijn de volgende ambities opgenomen:
Economische en sociale ontwikkeling;
leefkwaliteit en
Duurzaamheid.

Deze ambities worden gerealiseerd via 5 strategieën:
- Vergemakkelijken en uitbreiden van de connectiviteit;
- Zuiniger, schoner en stiller;
- Veilig, betrouwbaar, toegankelijk;
- Veraangenamen van verblijfsgebieden en
- Nabijheid van activiteiten versterken.

Het nieuwe beleidskader Mobiliteit wordt in 2018 vastgesteld.

De begroting kent de volgende hoofdprogramma’s:
Mobiliteit;
Openbaar Vervoer en
Infrastructuur.

6.2.5 Metropoolregio Amsterdam

De metropoolregio is een samenwerkingsorgaan bestaande uit 33 gemeenten, de provincies Noord Holland en Flevoland en de Vervoerregio Amsterdam.
Per 1 januari 2017 vindt lichte samenwerking plaats op basis van een convenant.
Besluitvorming geschiedt door de gemeenteraden.

Visie
De MRA heeft de taken *wonen* en *economie* overgenomen van de Stadsregio per 1 januari 2017.
Binnen de MRA wordt overlegd in platforms. Die platforms zijn:
- Platform voor Ruimte;
- platform voor Economie en
- platform voor Mobiliteit.

Onderzocht wordt of er een platform voor het sociaal domein kan worden opgericht. Het platform is een overleg van portefeuillehouders.

Binnen de MRA zijn sub-regio's ingesteld. Voor onze regio is dat Zaanstreek- Waterland. Er is een agendacommissie als een Dagelijks Bestuur. Er is een bestuurlijke regiegroep ingesteld, die de voortgang monitort en zorg draagt voor de afstemming. Deze kan worden beschouwd als het Algemeen bestuur.

Beleidsvoornemens
De voortschrijdende MRA actie-agenda 2016- 2020 is leidend voor de acties.

Bij regionale afspraken op de terreinen van wonen, economie en bereikbaarheid worden de deelnemers eerst geconsulteerd. Hiertoe behoren de strategische agenda, het werkplan en de PenC cyclus, zoals begroting en rekening.

De sub-regio Zaanstreek –Waterland heeft een gezamenlijke visie en samenwerkingsagenda opgesteld.

Ter bekostiging van de activiteiten wordt een bijdrage van de gemeente gevraagd van € 1,50 per inwoner. De gemeenteraad heeft op 16 juni 2016 ingestemd met de voorstellen.

6.2.6 GGD Zaanstreek-Waterland

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein. De GGD brengt in kaart wat de gezondheidssituatie van de bevolking is. Op basis hiervan ontwikkelt de GGD activiteiten. Deze kunnen gericht zijn op alle inwoners of groepen van inwoners in de regio. Ook adviseert de GGD de gemeenten in de regio over het ontwikkelen van een samenhangend beleid op het terrein van de volksgezondheid. Het belang waarvoor de regeling wordt getroffen betreft de bevordering, de totstandkoming, de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de geneeskundige hulp bij rampen en ongevallen. Alsmede het uitvoeren van jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en bestrijding van infectieziekten.

De GGD voert zijn taken uit voor acht gemeenten, die in een gemeenschappelijke regeling zijn ondergebracht. Deze gemeenten zijn: Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad.

Het bestuur van de GGD bestaat uit een Algemeen Bestuur, met daarin de portefeuillehouders Volksgezondheid van alle acht gemeenten, en een Dagelijks Bestuur. Wethouder Vincent Tuijp vertegenwoordigt de gemeente Edam-Volendam en is lid van het Algemeen Bestuur én het Dagelijks Bestuur.

De begroting 2018 is op het moment van schrijven nog niet vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur. Op dit moment zijn de financiële consequenties daarom nog niet helemaal duidelijk voor 2018. Wel is duidelijk dat het Rijksvaccinatieprogramma, wat overgeheveld zou worden naar de gemeente, is uitgesteld tot 2019. Het gereserveerde bedrag dat uit de kadernota 2018 naar voren kwam is dus te hoog. Onder voorbehoud zullen de kosten van de GGD voor 2018 uitkomen op € 1.135.598. Nadat de begroting 2018 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GGD ZW worden de financiële gevolgen voor onze gemeente bekend en zal de gemeentelijke begroting Edam-Volendam eventueel worden bijgesteld.

Visie
De GGD werkt aan een goede gezondheid van alle inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland en gaat daarbij uit van de nieuwe definitie van gezondheid: 'Gezondheid als het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven' (Huber, 2014). Deze omschrijving heeft consequenties voor de doelstellingen en de inrichting van preventie en zorg. Gezondheid is geen doel op zich, maar een middel om te kunnen participeren.

De GGD richt zich op maatschappelijke en niet op individuele hulpvragen. Veel van de activiteiten van de GGD richten zich op langetermijneffecten en zijn preventief van aard, ter bescherming van alle inwoners in Zaanstreek-Waterland.

De GGD is onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland, zoals vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg, 2008). Publieke gezondheidszorg wordt in deze wet omschreven als de 'gezondheidsbeschermende en gezondsheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daarin, waaronder begrepen het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten'. In de wet zijn de verantwoordelijkheden van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid vastgelegd en zijn de taken van de GGD benoemd.

De minister van VWS heeft in de beleidsbrief 'Betrouwbare publieke gezondheid' (2014) de kerntaken van de GGD'en in Nederland samengevat in vier pijlers. Deze pijlers staan niet los van elkaar, maar worden juist in samenhang uitgevoerd.

Het gaat om:

1. Monitoren, signaleren en adviseren: De GGD adviseert gemeenten over hun beleid op het gebied van preventie, gezondheidsbevordering en -bescherming vanuit een brede kennisbasis. Daartoe behoort het signaleren en monitoren van gezondheidsrisico's in de fysieke en sociale omgeving en het adviseren over gezondheidseffecten van bestuurlijke beslissingen op andere beleidsterreinen. Dit gebeurt met eigen instrumenten (epidemiologisch onderzoek) en signalen uit het regionale en landelijke netwerk.
2. Uitvoerende taken gezondheidsbescherming: De Wpg noemt een aantal gezondheidsbeschermende taken waarvoor een bepaalde mate van specialistische medische kennis van belang is. Het gaat om de uitvoeringstaak van infectieziektebestrijding, medische milieukunde en technische hygiënezorg.
3. Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises: Verschillende taken moet de GGD ook in opgeschaalde situaties kunnen uitvoeren. Dit vraagt om specifieke voorbereiding.

De GGD geeft gezondheidskundig advies over infectieziektebestrijding, gevaarlijke stoffen, psychosociale hulpverlening en gezondheidsonderzoek na rampen en voert daarvoor ook een deel van de taken uit.

4. Toezicht houden: Toezicht kan op verschillende manieren worden ingevuld. Toezicht kan meer signalerend en adviserend of beïnvloedend van aard zijn of juist meer controlerend. De GGD heeft een toezichthoudende taak in de kinderopvang en houdt samen met NVWA het toezicht op ondernemers voor het gebruik van tatoeage- en piercingmateriaal (controle op hygiëneregels). Ook uitvoerende taken in het kader van gezondheidsbescherming, infectieziektebestrijding, medische milieukunde en technische hygiënezorg hebben toezichtsaspecten.

Naast deze taken, die wettelijk verplicht bij de GGD zijn belegd, omvat de Wet publieke gezondheid ook de jeugdgezondheidszorg. De jeugdgezondheidszorg bestaat uit een landelijk vastgesteld preventief gezondheidszorgpakket dat onder verantwoordelijkheid van gemeenten actief wordt aangeboden aan alle jongeren tot 18 jaar. Gemeenten kunnen daarbij kiezen bij welke organisatie zij de uitvoering beleggen.

Overzicht taken GGD

Pijlers en aanvullende taken	***Binnen Gemeenschappelijke Regeling***	***In opdracht van één, meerdere of alle gemeenten of externe opdrachtgevers***
1. Monitoren, signaleren, adviseren	Advisering lokaal gezondheidsbeleid Epidemiologie Gezondheidsbevordering	
2. Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Infectieziekten bestrijding SOA- en TBC-bestrijding Medische milieukunde Meldpunt Overlast- en Bemoeizorg	Reizigersvaccinatie
3. Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises	Geneeskundige hulpverlening in de regio	
4. Toezicht houden	Inspectie Kinderopvang Inspectie tatoeage- en piercingshops Technische hygiënezorg	
Jeugdgezondheidszorg	Jeugdgezondheidszorg	Opvoedingsondersteuning Logopedie
Overige taken		Coördinatie CJG/CJ VoorZorg Taalvaardigheid Veilig Thuis Meldpunt Bijzondere Zorg Dak- en thuislozentelling Jeugdteams Zaanstad en Beemster Straathoekwerk Zaanstad

Beleidsvoornemens

Elke vier jaar benoemen gemeenten op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) hun ambities op het gebied van publieke gezondheid in een gemeentelijke nota gezondheidsbeleid.
In 2012 hebben de gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland voor de periode 2013-2016 gezamenlijk prioriteiten gesteld voor het gezondheidsbeleid (overgewicht en alcoholgebruik). In de nota gezondheidsbeleid 2013-2016 wordt ingezet op de speerpunten: genotmiddelen, gezond gewicht, psychische gezondheid en seksuele gezondheid. In 2017 stelt de gemeente een nieuwe nota gezondheidsbeleid vast. Dit wordt gedaan op basis van onderzoeksgegevens die voorjaar 2017 beschikbaar worden gesteld door de GGD.

Openbaar Belang	Primaire Ziektepreventie
Gemeentelijk Belang	Jaarlijkse bijdrage en gemeentelijke vertegenwoordiging in het kader van primaire ziektepreventie, jeugd en ouderenzorg en infectieziekten
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 1.988.697
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 1.430.500
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 5.648.228
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 7.191.423
Financieel resultaat 2016	€ -137.102

6.2.7 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Per 1-1-2014 is de voorheen gemeentelijke brandweer geregionaliseerd en maakt deel uit van de regionale brandweerorganisatie bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (hierna: VrZW). De gemeentelijke bijdrage van Edam-Volendam aan de VrZW staat voor 2018 geraamd op € 2.466.000.

Visie

De veiligheidsregio behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:

a. brandweerzorg;
b. geneeskundige hulpverlening;
c. rampenbestrijding en crisisbeheersing;
d. het beheer van een gemeenschappelijke meldkamerfunctie.

Beleidsvoornemens

Voor de VrZW vormt het vierjarig beleidsplan het beleidsmatig en financieel kader voor de duur van de termijn waarvoor het plan wordt vastgesteld. Voor de totstandkoming van het beleidsplan VrZW 2017-2020 zijn in 2016 de voorbereidingen gestart.

Openbaar Belang	Hoogwaardig kwaliteitsniveau van voorbereiding op en bestrijding van incidenten, crises en rampen in regio
Gemeentelijk Belang	Jaarlijkse bijdrage en vertegenwoordiging t.b.v. waarborgen fysieke en sociale veiligheid burgers gemeente Edam-Volendam in gemeenschappelijk verband
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 1.998.000
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 1.987.000
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 32.045.000
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 30.641.000
Financieel resultaat 2016	€ 807.000

6.2.8 N.V. Houdstermaatschappij EZW

De N.V. Houdstermaatschappij EZW is gevestigd in Twisk en beheert namens een tiental gemeenten een totaal aandelenbezit van 1,7% in NV Nuon. Echter door nieuwe wetgeving is de Nuon gesplitst in een netwerkbedrijf (Alliander) en een productie-leveringsbedrijf (Nuon-Energy). De gemeente Edam-Volendam heeft zeggenschap via het stemrecht op de aandelen die zij bezit in de NV Houdstermaatschappij EZW. Bij aanvang van het begrotingsjaar 2016 bedraagt de boekwaarde van de aandelen (€ 765.890 +€ 163.600) (op basis van 13.655 aandelen).

In 2009 is ingestemd door de aandeelhouders van de houdstermaatschappij met de verkoop van de Nuon aandelen (productie en leverantiebedrijf). Het netwerkbedrijf blijft in overheidshanden.

Het netwerkbedrijf blijft in publieke handen en de aandelen daarvan zijn niet verhandelbaar. In de begroting 2018 is een dividendopbrengst van € 110.000 geraamd. Het dividend uit Alliander komt ten gunste van programma 6 – Financiën.

Visie
De gemeente is aandeelhouder van de N.V. Houdstermaatschappij EZW. De gemeente heeft een minderheidsbelang. De EZW houdt de aandelen in netwerkbeheerder Alliander. De verkoop van de aandelen Nuon, waarvan de opbrengst in tranches werd verkregen, is in 2016 afgerond.

Beleidsvoornemens
In 2015 is de verkoop van de aandelen afgerond. Sindsdien treedt de EZW op als aandeelhouder in netwerkbeheerder Alliander. De gemeente Edam-Volendam beschikt over minderheidsbelang in de aandelen en is voor een koerswijziging in het beleid afhankelijk van een meerderheid in de aandeelhoudersvergadering.

Openbaar Belang	n.v.t.
Gemeentelijk Belang	Dividend en gemeentelijk stemrecht aandelenbezit houdstermaatschappij EZW in NV Nuon.
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	n.v.t.
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	n.v.t.
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	n.v.t.
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	n.v.t.
Financieel resultaat 2016	n.v.t.

6.2.9 N.V. HVC (voorheen Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC))
De gemeente is aandeelhouder van dit in Alkmaar gevestigde afvalverwerkingsbedrijf dat afval verwerkt en omzet naar energie. Over het aandelenbezit ontvangt de gemeente mogelijk een dividenduitkering, alsmede een provisie voor het garanderen van geldleningen die ingezet worden voor afval gerelateerde activiteiten.

De boekwaarde van de acht aandelen HVC per 31-12-2016 is € 364. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. (De bijdrage van de gemeente betreft een bijdrage naar rato van het aantal aangeleverde en verwerkte tonnages vuil.)

Visie
De gemeente is aandeelhouder van de N.V. HVC. De gemeente heeft acht aandelen en heeft daarmee een minderheidsbelang. In de begroting is voor de gehele periode 2018 – 2021 een garantstellingprovisie opgenomen. Deze garantstellingprovisie is een prelude op een mogelijke dividenduitkering. Verwacht wordt dat als gevolg van een stagnerende afvalmarkt de bedrijfsresultaten verder onder druk komen te staan.

Er is in de begroting Edam-Volendam een vaststellingprovisie van € 16.250 opgenomen.

Beleidsvoornemens
De huidige situatie continueren.

Openbaar Belang	Deelnemende overheden te helpen met het realiseren van hun doelstellingen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie
Gemeentelijk Belang	Aandelenbezit
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 82.032.000
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 89.603.000
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 873.881.000
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 860.491.000
Financieel resultaat 2016	€ 7.575.000

6.2.10 Zwembad de Waterdam

Op basis van een exploitatieovereenkomst van 19 maart 1996 is het beheer en exploitatie van het sportfondsenbad ondergebracht bij de NV Sportfondsenbad Edam-Volendam en Sportfondsen Exploitatie Beheer NV maar zijn de opstallen en technische installaties in eigendom bij de gemeente Edam-Volendam. Zwembad de Waterdam staat onder toezicht van een Raad van Beheer waarin een wethouder van de Gemeente Edam-Volendam alsmede twee raadsleden zitting hebben.

In de collegevergadering van 8 maart 2005 is besloten tot aanpassing van de overeenkomst middels een daartoe opgesteld aanhangsel bij de eerder vermelde overeenkomst (wijziging artikel 13 overeenkomst). Deze wijziging behelst de instelling van een bestemde reserve voor het verschil tussen toegestaan begrotingstekort en de daadwerkelijke subsidie. In december 2014 is een nieuwe overeenkomst gesloten tussen de NV Sportfondsenbad Edam-Volendam en Sportfondsenbad Nederland inzake advies en dienstverlening. In de begroting 2018 is een bijdrage in de verliesexploitatie geraamd van € 350.000.

Visie

- Optimaal gebruik van accommodatie om te kunnen sporten en recreëren, met inachtneming van wettelijke kaders voor wat betreft milieu- en kwaliteitseisen.
- Een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van recreatie en volksgezondheid.

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren.

Openbaar Belang	Recreatie en Volksgezondheid
Gemeentelijk Belang	Tekortfinanciering als bijdrage aan ontwikkeling recreatie en volksgezondheid en veiligheid
Omvang eigen vermogen 1-1-2015	€ 45.378
Omvang eigen vermogen 31-12-2015	€ 45.378
Omvang vreemd vermogen 1-1-2015	€ 340.244
Omvang vreemd vermogen 31-12-2015	€ 334.969
Financieel resultaat 2015	€ 348.478 negatief (exploitatieresultaat)

De jaarrekening 2016 is nog niet beschikbaar.

6.2.11 Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland

Recreatieschap Twiske-Waterland is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten en de Provincie Noord-Holland. De participerende gemeenten (Amsterdam-Noord, Beemster, Graft de Rijp, Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland, Wormerland, Oostzaan en Zaanstad) en de Provincie vaardigen ieder één lid af, dat zitting heeft in het Algemeen Bestuur. In het algemeen bestuur wordt de gemeente vertegenwoordigd door een wethouder.

Recreatieschap Twiske-Waterland ontwikkelt en beheert veel recreatievoorzieningen in Waterland. De begroting van 2018 van het Landschap Waterland is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur. De jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland is afgezien van indexering nagenoeg gelijk gebleven.

Visie
Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie o.a. d.m.v. het treffen van maatregelen en voorzieningen ten behoeve van openluchtrecreatie. Het duurzaam in stand houden van het specifieke en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van waarden die het in zich heeft.

Beleidsvoornemens 2018
Voor de begroting 2018 zijn er de volgende accenten:
Het begeleiden en start van de uitvoering van de recreatievoorzieningen op de Markermeerdijk in het kader van het meekoppelproject;
Het verder optimaliseren van het beheer en onderhoud van de recreatieve infrastructuur en het samenvoegen van de gescheiden financiële administraties van landschap Waterland en Twiske.
Er wordt een indexering van de bijdrage voorgesteld van 0,65%.
De algemene reserve is voldoende om het gebied duurzaam te beheren. Deze is met name bedoeld voor groot onderhoud en vervangingen in de toekomst.

Een lastig dossier vormt de erfpachtconstructie met Staasbosbeheer. Die loopt af in 2043. Dit vormt een belemmering voor de investeringen door ondernemers. Hiervoor wordt getracht een oplossing te vinden.
Er vinden maximaal 3 evenementen plaats per jaar. Deze dragen bij aan het verdienmodel. Punt vormt wel de beheersbaarheid van de evenementen, specifiek ten aanzien van het verkeer. Hiervoor is extra aandacht.

Openbaar Belang	Recreatievoorzieningen Waterland
Gemeentelijk Belang	Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage en gemeentelijke vertegenwoordiging
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 1.817.229
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 1.810.678
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 48.583
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 34.655
Financieel resultaat 2016	€ -6.651

6.2.12 Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland
In het Veiligheidshuis participeren een achttal gemeenten en het Openbaar Ministerie. Het Veiligheidshuis bouwt voort op bestaande initiatieven in de regio om de samenwerking in justitie-, veiligheids- en zorgketen te versterken.

Nederland kent een groep kwetsbare personen die kampen met problemen op meerdere leefgebieden en als gevolg hiervan in aanraking (dreigen te) komen met het strafrecht. Diverse factoren kunnen ervoor zorgen dat kwetsbare personen buiten de samenleving komen te staan en vervallen in crimineel gedrag. Denk aan armoede, schuldenproblematiek, een psychische stoornis, een onveilige thuissituatie, werkloosheid, gebrek aan huisvesting en het ontbreken van een passende opleiding of dagbesteding. Om deze problemen te kunnen te verhelpen en te voorkomen, is het noodzakelijk dat zorgprofessionals, veiligheidspartners en gemeentelijke vertegenwoordigers samenwerken en een goede persoonsgerichte benadering toepassen.

De functie en doelstelling van een zorg- en veiligheidshuis
Wanneer de reguliere inzet van professionals binnen de eigen keten niet meer werkt en er sprake is van complexe problematiek, kunnen professionals een beroep doen op het zorg- en veiligheidshuis. Dit is een samenwerkingsverband waarin zorg- en strafpartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verbeteren van de persoonlijke situatie, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en/of maatschappelijke uitval.

Persoonsgerichte aanpak
De persoonsgerichte aanpak binnen het zorg- en veiligheidshuis is een belangrijke succesfactor voor het terugdringen van criminaliteit en overlast. In het zorg- en veiligheidshuis wordt gekeken naar de persoonlijke omstandigheden, de zorgvraag en de gehele leefomgeving. Het concrete resultaat van de samenwerking tussen de aangesloten ketenpartners is een integrale probleemanalyse met een persoons-, systeem- of gebiedsgericht plan van aanpak. Daarin worden concrete afspraken vastgelegd over de verschillende interventies, inzet van partners en eventuele vervolgstappen en monitoring.

Met ingang van 2013 heeft er een structuurwijziging plaatsgevonden waarbij de gemeente Zaanstad de rol van centrumgemeente op zich heeft genomen. Het voorzitterschap en de financiële administratie van het Veiligheidshuis zijn met ingang van 2013 overgenomen door de gemeente Zaanstad. De gemeentelijke bijdrage voor 2018 bedraagt € 9.000.

6.2.13 Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam
Als uitvloeisel van het schikkingstraject m.b.t. de financiële afwikkeling van de Nieuwjaarsbrand moest een Stichting Nazorg worden opgericht. Op 24 mei 2007 zijn de statuten van de nieuwe stichting notarieel verleden en per 7-7-2007 heeft de eerste officiële vergadering van de Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam plaatsgevonden. Doel van de Stichting is de opzet van een waarborgfonds voor getroffenen. De gemeente heeft zich hierbij verplicht een initieel bedrag van € 700.000 te storten en vervolgens jaarlijks gedurende veertig jaar een exploitatiebijdrage te verlenen van € 40.000.

De Stichting functioneert als vangnet voor kosten van getroffenen, die in de toekomst niet op andere wijze kunnen worden vergoed. Hierbij dient met name te worden gedacht aan kosten voor niet vergoede medische ingrepen, aangepaste (om) scholingsprogramma's, (aangepaste) werkbegeleiding en/of het zoeken hiervan, psychosociale problemen en woonlasten. Daartoe is onder verantwoordelijkheid van de Stichting een kostenregeling Nazorg ontworpen die door de gemeente onder verantwoordelijkheid van het Stichtingsbestuur wordt uitgevoerd.

Van het driehoofdig Bestuur van de Stichting is één lid aangewezen door het College van Burgemeester en Wethouders. Daarnaast participeert de gemeente in de Raad van Toezicht in de persoon van de burgemeester. In de begroting 2018 is een bedrag opgenomen van € 40.000.

6.2.14 Omgevingsdienst IJmond
Een deel van onze milieutaken is overgedragen naar de Omgevingsdienst IJmond. Met de inwerkingtreding van de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) is de overdracht van deze zogenaamde basistaken een verplichting geworden. Het is daarbij ook een verplichting geworden om dat in de vorm van een WGR te regelen. De gemeente is voor wat betreft deze basistaken dan ook per 1 mei 2017 toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Voor de kosten voor het uitvoeren van de basistaken is een bedrag begroot van € 150.890 in de begroting 2018.

6.2.15 Regionale samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland

Edam-Volendam is een van de zeven deelnemende regiogemeenten voor samenwerking in de afvalwaterketen. Het op 23 mei 2011 ondertekende Bestuursakkoord Water (BAW) dat door het Rijk is gesloten met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van waterleidingbedrijven heeft als doel te komen tot kostenbesparing, betere kwaliteit en minder kwetsbaarheid vanaf het jaar 2020. Kortweg wordt dit de 3 K's genoemd. Naast de stimulans vanuit het Bestuursakkoord Water is er ook een regionaal belang om meer en beter samen te werken in het stedelijk rioolwaterbeheer. Gezamenlijk opgepakte projecten worden qua kosten door de deelnemers van de regio Zaanstreek-Waterland naar rato van deelneming gedeeld. Door collectieve aanbesteding wordt voordeel behaald. Voorbeelden hierin zijn: het onderhoudsmatig collectief reinigen en inspecteren van rioolstelsels en kolken zuigen. Ook wordt regionaal een nieuw Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) gemaakt met uniformiteit; wel behoudt iedere gemeente haar eigen kosten/dekkingsplan. Daarnaast vindt uitwisseling van kennis enz. binnen de regio veelvuldig plaats.

6.2.16 Stichting Samenwerkingsverband PO Waterland (voorheen Schoolbegeleidingsdienst)

Het Samenwerkingsverband PO Waterland bestrijkt de gehele regio Waterland en omvat de volgende gemeenten: Purmerend, Beemster, Landsmeer, Edam- Volendam en Waterland. Het Samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor een dekkend netwerk Passend Onderwijs. Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden, werken scholen samen in dit regionale samenwerkingsverband. Het Samenwerkingsverband maakt onder meer afspraken over welke begeleiding de reguliere scholen bieden, welke kinderen een plek kunnen krijgen in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) of speciaal basisonderwijs (sbo) en over de verdeling van de ondersteuningsmiddelen.

Sinds januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp. Om te zorgen voor zo goed mogelijke samenwerking tussen professionals die met jeugdigen werken, stemmen samenwerkingsverbanden en gemeenten hun beleidsplannen op elkaar af. Uit deze samenwerking is een werkagenda Passend Onderwijs voortgekomen. Deze agenda bestaat uit de onderdelen thuiszitters, leerlingenvervoer, zorg voor de jeugd, doorgaande ontwikkellijn, statushouders en onderwijs/arbeidsmarkt. De gemeente Edam-Volendam participeert in deze samenwerking ten behoeve van het onderwijsgedeelte van Programma 5 Sociaal Maatschappelijk. In dit kader wordt de aansluiting tussen Passend Onderwijs en Jeugdwet verder vormgegeven middels het Schoolmaatschappelijk Werk. Raming € 352.000 op product 5.03 in 2018/2021.

6.2.17 Regionale samenwerking decentralisaties sociale domein

Zaanstreek-Waterland

Edam-Volendam neemt deel aan een 'gemeenschappelijke regeling regionale samenwerking decentralisaties sociale domein'. Dit betreft een regeling 'zonder meer' op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen. Doel is samenwerking op het gebied van de drie decentralisaties (Jeugdhulp, AWBZ en Participatie) met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland met name voor wat betreft de regionale en bovenregionale inkoop.

Vanaf 2017 bestaat de (boven)regionale inkoop binnen de regeling 'zonder meer' alleen nog met betrekking tot jeugdhulp.

Wat betreft het Wmo-domein wordt de inkoop lokaal uitgevoerd. Indicering vindt niet meer plaats op basis van het zogenaamde arrangement, maar in tijd (uren). Er is nog wel regionale afstemming en besluitvorming op inhoudelijk gebied.

Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland
Voor de inkoop van jeugdhulp werkt de gemeente Edam-Volendam met de 13 andere gemeenten in de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland al voorafgaand aan de decentralisatie van het sociaal domein samen. In 2013 is een regionaal transitiearrangement opgesteld waarin visie en afspraken opgenomen zijn over de samenwerking in het kader van de Jeugdwet per 2015. De inkoop van zorg is gezamenlijk gedaan met een aanbesteding in 2014 en een contractperiode van 2015-2017. De inkoop was gebaseerd op de verplichting om het recht van zorgcontinuïteit voor de cliënt te garanderen. Sinds 2016 wordt ingestoken op transformatie van het jeugdstelsel. Dit brengt een nieuwe manier van zorginkoop met zich mee en een versterking van de lokale zorgstructuur. Vanaf 2018 wordt in de 14 gemeenten en alle gecontracteerde partijen gewerkt met ondersteuningsprofielen en resultaatafspraken. Uitgangspunten zijn doelrealisatie en klanttevredenheid. Vanuit Amsterdam is een regionaal ondersteuningsteam ingericht en worden bijeenkomsten georganiseerd. De regiogemeenten dragen bij aan de kosten die Amsterdam voor de regio maakt. In de begroting van Edam-Volendam 2018 is een bijdrage geraamd van € 50.000.

6.3. Ontwikkelingen verbonden partijen

Eventuele relevante ontwikkelingen aangaande verbonden partijen alsmede het voornemen tot aangaan van nieuwe verbonden partijen zullen eveneens in de paragraaf verbonden partijen aan de orde komen.

6.4. Risico's

In een aantal opzichten betekenen de verbonden partijen een zeker risico voor de gemeente. Op enkele uitzonderingen na is de invloed van de gemeente op het (interne) beleid van de diverse organisaties zeer gering. Dit kan ertoe leiden dat financiële tekorten die ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld wanbeleid, op de deelnemende gemeenten wordt afgewenteld. Uiteraard wordt er alles aan gedaan de gemeente daarvoor te behoeden. Anderzijds moet worden erkend dat samenwerkingsverbanden, in welke vorm dan ook, een zeker risico met zich meebrengen. Bovendien geldt dat uittreding uit voornoemde gemeenschappelijke regelingen in het algemeen niet zonder (extra) financiële gevolgen kan plaatsvinden.

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1 Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van de programma's zoals Ruimtelijke ordening, Wonen, Verkeer en vervoer, Cultuur, Sport en recreatie, Economie en toerisme. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Hier wordt nader op ingegaan in de paragraaf weerstandsvermogen

7.2 Grondbeleid

De Nota Grondbeleid Edam-Volendam 2016-2022 is in 2017 geactualiseerd. Er is een aparte Nota bovenwijkse voorzieningen opgesteld.
In de nota Grondbeleid worden een groot aantal zaken vastgelegd waaronder recognitiebeleid, gronduitgiftebeleid, verkoopprijzen, etc.
In de Nota bovenwijkse voorzieningen wordt aangegeven in hoeverre en wanneer kosten van voorzieningen kunnen worden verhaald bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Waar nodig zal de gemeente voor het verwerven van gronden gebruik maken van de Wet ruimtelijke ordening, van de wet voorkeursrecht gemeenten en/of de onteigeningswet. Voorop staat uiteraard de minnelijke verwerving van gronden. De gemeente zal een passieve grondpolitiek gaan voeren.

7.3 Financiële positie, reserves en toekomstige ontwikkelingen

Voor het grondbeleid is een bestemde reserve grondexploitatie vastgesteld. Deze bestemde reserve heeft als doel de risico's af te dekken die ontstaan bij het voeren van een grondbeleid. De reserve vormt de financiële buffer voor grondexploitatiecomplexen die met een nadelig saldo afgesloten zullen worden. De reserve wordt gevoed uit positief afgesloten grondexploitatiecomplexen.

Van de reserve grondexploitatie kan het volgend overzicht worden gegeven:

	(x 1.000)
Saldo 01-01-2017	1.500
Onttrekking 2017	0
Saldo 01-09-2017	1.500

Onder de materiele vaste activa is het complex Industrieterrein Oosthuizerweg opgenomen. Dit is gebeurd na het vernietigen van het bestemmingsplan door de Raad van State. Het complex is tegen de agrarische grondwaarde opgenomen in de balans.

(x 1.000)		
	Boekwaarde	Voorziening
Complex Oosthuizerweg	3.661	3.213

Voor het in exploitatie zijnde complex de Broeckgouw, is het niet noodzakelijk een voorziening te vormen. De meest recente exploitatieopzet laat immers nog steeds een positief saldo zien en de verkopen van de woningen en kavels verlopen voorspoedig. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en de gesignaleerde risico's – waarover jaarlijks wordt gerapporteerd in de herziening van de grond- en opstalexploitatie – kunnen binnen de exploitatie worden opgevangen. De herziening zoals die in 2016 voor dit complex zal worden voorgesteld wordt vooral beïnvloed door de veranderde regels op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In het verleden zijn gronden aangekocht die vanwege hun strategische ligging in de toekomst benut zouden kunnen worden voor het realiseren van in het algemeen belang noodzakelijk geachte bouwprojecten. De waarde van betreffende gronden is vooralsnog gewaardeerd conform de bestemming die op de gronden ligt.

Het betreft de volgende percelen:
- Perceel aan de Hoornse Jaagweg (2.690 m²), kadastraal bekend A558 (Zeevang)
- Perceel aan de Hoornse Jaagweg (7.480 m²), kadastraal bekend A559 (Zeevang)
- Perceel aan de Hoornse Jaagweg (6.536 m²), kadastraal bekend A726 (Zeevang)
- Perceel aan de Warderweg (8.705 m²), kadastraal bekend E675 (Zeevang)
- Perceel aan de Dijkgraaf Poschlaan (34.350m²), kadestraal bekend D 7313 (Edam-Volendam)
- Perceel aan de Dijkgraaf Poschlaan (65.970m²), kadestraal bekend D 9743 (Edam-Volendam)
- Perceel aan de Dijkgraaf Poschlaan (37.980m²), kadestraal bekend D 10086 (Edam-Volendam)
- Perceel aan het Slobbeland (1.988m²), kadestraal bekend D 13256 (Edam-Volendam)

7.4 Overige ontwikkelingen
De Wet ruimtelijke ordening biedt gemeenten de mogelijkheid om kosten van de planontwikkeling bij grondeigenaren (projectontwikkelaars) te verhalen. Daarnaast zijn er zaken geregeld omtrent planschade.
Mits dit wettelijk is toegestaan, zijn er mogelijkheden om kosten te verhalen door middel van een grondexploitatieovereenkomst met een grondeigenaar of door middel van het opstellen van een exploitatieplan. In het geval van een grondexploitatieovereenkomst maken beide partijen afspraken over wettelijke toegestane mogelijke onderwerpen aangaande de exploitatie.
Bij een exploitatieplan wordt een berekening gemaakt van de exploitatiebijdrage die de grondeigenaar dient te betalen. De kosten die voor de gemeente verhaalbaar zijn, zijn vastgelegd in het Besluit Ruimtelijke Ordening. Dit is een gelimiteerde lijst. Wanneer het project gereed is dient de gemeente de exploitatiebijdrage te herrekenen met de werkelijk gemaakte kosten. Per exploitatie zal door onze gemeente beoordeeld worden op welke manier de kosten verhaald zullen worden. Uiteraard heeft de vrijwillige overeenkomst de voorkeur.

7.5 Overzicht complexen
De volgende complexen zijn aan de orde:
- het complex De Broeckgouw (Edam-Volendam)
- het complex Industrieterrein Oosthuizerweg (Edam-Volendam)
- het complex Waterrijk (Zeevang)

NB: Industrieterrein Oosthuizerweg.
Het gedeelte van het bestemmingsplan waarin de uitbreiding van het bedrijventerrein is voorzien, heeft het niet gehaald bij de Raad van State. De gemeenteraad zal over de toekomst van dit gebied separaat worden geïnformeerd.

De realisatie van ruimtelijke projecten kent een lange doorlooptijd. In een beginfase moeten vaak al kosten worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld taxatiekosten, onderzoekskosten en soms ook plankosten, terwijl in een later stadium de overeenkomst wordt afgesloten. Dit betekent gelijk ook dat de opbrengsten veel later dan de kosten gerealiseerd kunnen worden. Om dit in goede banen te leiden worden dergelijke projecten ondergebracht in een complex. Per complex kan dan eenvoudig de kosten en opbrengsten worden bepaald.

De projecten die voor een complexadministratie in aanmerking zouden kunnen komen zijn bijvoorbeeld:
- Korsnass, (Edam-Volendam)

- Plan Tase (Edam-Volendam)
- Locatie Maria Goretti (Edam-Volendam)
- Project Seinpaal - Waterdam
- De Lange Weeren (Edam-Volendam)
- De Krommert 1 (Zeevang)
- Terrein het Kraainest (Zeevang).

Financiële bijlagen

Verkorte inhoud van de bijlagen

De begroting 2018 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. In deze financiële bijlage treft u de financiële overzichten behorende bij de beleidsbegroting en de financiële begroting en meerjarenramingen.

Bijlagen behorende bij hoofdstuk 2 Beleidsbegroting

De vanuit het BBV verplichte financiële overzichten (artikel 8 lid 1 BBV):

- het overzicht algemene dekkingsmiddelen
- het overzicht kosten van overhead
- het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting
- het bedrag voor onvoorzien

Bijlagen behorende bij hoofdstuk 3 Financiële begroting en meerjarenramingen

De vanuit het BBV verplichte financiële overzichten:

- Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma (artikel 19 lid 1c en artikel 23 lis 1b BBV)
- Een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. (artikel 19 lid 1d en artikel 23 lid 1d BBV)
- (Geprognoticeerde) begin- en eindbalansen (artikel 20 lid 1b en artikel 22 lid 1 BBV).
- Het EMU-saldo (artikel 20 lid 1c en artikel 23 lid 1d BBV).

De specifiek in het BBV benoemde onderwerpen (artikel 20 lid 2 en artikel 22 lid 2 BBV):

- de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- de investeringen; onderscheiden in investeringen met economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.
- de financiering.
- de stand het gespecificeerde verloop van de reserves.
- de stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

Overige bijlagen

- **Investeringen 2018-2021**
- **Overzicht en verloop reserves en voorzieningen 2017-2018**
- **Toevoegingen en onttrekkingen reserves 2018-2021**
- **Het overzicht van de geraamde baten en lasten <u>per taakveld</u>**

Bijlagen behorende bij hoofdstuk 2 Beleidsbegroting

De vanuit de BBV verplichte financiële overzichten behorende bij het programmaplan (artikel 8 lid 1 BBV):

- het overzicht algemene dekkingsmiddelen
- het overzicht kosten van overhead
- het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting
- het bedrag voor onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen (artikel 8 lid 1b en lid 5 BBV)

Hieronder is aangegeven hoe de algemene dekkingsmiddelen zich meerjarig ontwikkelen.

Algemene dekkingsmiddelen: Bedragen * € 1.000	**Baten 2018**	**Baten 2019**	**Baten 2020**	**Baten 2021**
Algemene dekkingsmiddelen:				
Onroerende zaakbelastingen woningen	3.895.733	4.017.632	4.143.650	4.265.900
Onroerende zaakbel. niet-woningen	818.322	836.610	852.917	869.469
Onroerende zaakbel. eigenaren n/z won.	1.103.300	1.127.292	1.148.852	1.170.736
Roerende zaakbelasting	-	-	-	-
Hondenbelasting	117.000	117.000	117.000	117.000
Toeristenbelasting	585.500	592.637	603.412	610.596
Precariobelasting	33.000	33.000	33.000	33.000
Dividend / winstuitkeringen	178.500	178.500	178.500	178.500
Renteresultaat	-	-	-	-
Bijdrage gebiedscorrectie	12.200	12.200	12.200	12.200
Uitkering uit het gemeentefonds	40.603.055	41.400.106	42.073.670	42.583.916
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**47.346.610**	**48.314.977**	**49.163.201**	**49.841.317**

Overhead (artikel 8 lid 1c BBV)

Volgens het Besluit begroting en verantwoorden provincies en gemeenten (BBV) is de gemeente met ingang van 2017 verplicht om in het programmaplan een overzicht toe te voegen met de kosten van overhead (artikel 8 BBV). Hieronder een uiteenzetting van de kosten die zijn geposteerd op het taakveld Overhead.

Taakveld Overhead ingedeeld per kostensoort: Bedragen * € 1.000	2018	2019	2020	2021
Lasten:				
1.1 Salarissen en sociale lasten	€ 8.502	€ 8.587	€ 8.661	€ 8.710
2.1 Belastingen	€ 19	€ 19	€ 20	€ 20
3.2 Duurzame goederen	€ 48	€ 49	€ 50	€ 50
3.3 Pachten	-	-	-	-
3.5.1 Ingeleend personeel	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250
3.5.2 Uitgeleend personeel	-€ 93	-€ 93	-	-
3.8 Overige goederen en diensten	€ 3.024	€ 2.705	€ 2.756	€ 2.837
4.3.3 Inkomensoverdr. Gemeenten	-	-	-	-
4.3.8 Inkomensoverdr. Overigen	€ 14	€ 14	€ 14	€ 15
7.3 Afschrijvingen	€ 604	€ 595	€ 545	€ 534
7.4 Te betalen rente	€ 21	€ 20	€ 17	€ 15
7.5 Overige verrekeningen	-€ 853	-€ 863	-€ 871	-€ 887
Totaal lasten:	**€ 11.536**	**€ 11.283**	**€ 11.442**	**€ 11.544**

Vennootschapsbelasting (VPB) (artikel 8 lid 1d BBV)

Vanaf 2016 moeten gemeenten, net als private ondernemingen, vennootschapsbelasting gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. De invoering van deze belastingplicht voor overheidsondernemingen moet de oneerlijke concurrentie, die het bedrijfsleven ondervind ten opzichte van overheidsondernemingen, uit de weg ruimen. Voor de gemeente Edam-Volendam betekent dit vermoedelijk een extra belastingafdracht van € 150.000. Dit bedrag is grotendeels gebaseerd op de winst die de gemeente maakt met de Centrale Antenne Installatie (CAI).
Deze extra last voor € 150.000 wordt gedekt middels een beschikking uit de reserve CAI.

Afdracht Vennootschapsbelasting: Bedragen * € 1.000	2018	2019	2020	2021
Afdracht VPB (taakveld 0.9)	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150

Saldo onvoorzien (artikel 8 lid 1e BBV)

Hieronder is aangegeven hoe het saldo (onvoorzien) zich meerjarig ontwikkelt. In het saldo onvoorzien zijn de lasten van het nieuw beleid niet verwerkt.

Ontwikkelingen meerjarig saldo (onvoorzien) * € 1.000	2018	2019	2020	2021
Saldo Begroting Primitief	€ 230	€ 230	€ 230	€ 230

Bijlagen behorende bij hoofdstuk 3 Financiële begroting en meerjarenraming

De vanuit het BBV verplichte financiële overzichten:

- Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma (artikel 19 lid 1c en artikel 23 lid 1b BBV)
- Een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. (artikel 19 lid 1d en artikel 23 lid 1d BBV)
- Geprognotiseerde begin- en eindbalansen (artikel 20 lid 1b en artikel 22 lid 1 BBV).
- Het EMU-saldo (artikel 20 lid 1c en artikel 23 lid 1d BBV).

De specifiek in de BBV benoemde onderwerpen (artikel 20 lid 2 en artikel 22 lid 2 BBV):

- de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- de investeringen; onderscheiden in investeringen met economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.
- de financiering.
- de stand en het gespecificeerde verloop van de reserves.
- de stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

Incidentele baten en lasten

Hieronder een overzicht waarin de incidentele lasten vergeleken worden met de structurele baten. Uit onderstaand overzicht blijkt dat er meer incidentele lasten dan incidentele baten zijn.

Ontwikkeling meerjarig van de incidentele baten en lasten **Bedragen * € 1.000**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Incidentele lasten	€ 14.779	€ 10.502	€ 8.342	€ 225
Incidentele baten	€ 14.858	€ 10.328	€ 7.985	€ 108
Saldo	€ 79	€ -174	€ -357	€ -117

Structurele baten en lasten

Hieronder een overzicht waarin de structurele lasten vergeleken worden met de structurele baten.

Ontwikkeling meerjarig van de structurele baten en lasten **Bedragen * € 1.000**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Structurele lasten	€ 76.879	€ 77.229	€ 77.458	€ 77.524
Structurele baten	€ 76.559	€ 77.699	€ 78.015	€ 78.865
Saldo	€ -320	€ 470	€ 557	€ 1.341

Incidentele baten en lasten en beoogde structurele toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma (artikel 19 lid1 c en d BBV)

Bedragen x € 1.000

		Lopende begroting			Begroting			Meerjarenraming								
		2017			2018			2019			2020			2021		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Pr. 1 Inc.	14	0	-13	25	93	68	29	93	65	25	0	-25	29	0	-28
	Pr. 1 Struc.	13.673	12	-13.661	13.258	12	-13.246	13.036	12	-13.025	13.113	12	-13.101	13.247	12	-13.236
	Pr. 1 Tot.	13.686	12	-13.675	13.283	105	-13.178	13.065	105	-12.960	13.138	12	-13.126	13.276	12	-13.264
	Pr. 2 Inc.	81	0	-81	36	0	-36	81	0	-81	36	0	-36	81	0	-81
	Pr. 2 Struc.	4.107	713	-3.394	4.423	725	-3.698	4.327	461	-3.866	4.394	440	-3.955	4.472	471	-4.001
	Pr. 2 Tot.	4.188	713	-3.475	4.458	725	-3.733	4.408	461	-3.947	4.431	440	-3.991	4.553	471	-4.082
	Pr. 3 Inc.	12.959	12.769	-190	14.076	14.076	0	9.776	9.776	0	7.822	7.822	0	0	0	0
	Pr. 3 Struc.	3.414	1.080	-2.334	3.644	1.184	-2.460	3.382	1.189	-2.193	3.463	1.192	-2.271	3.506	1.195	-2.311
	Pr. 3 Tot.	16.373	13.848	-2.524	17.720	15.260	-2.460	13.158	10.965	-2.193	11.285	9.014	-2.271	3.506	1.195	-2.311
	Pr. 4 Inc.	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1
	Pr. 4 Struc.	18.986	13.083	-5.903	18.255	13.150	-5.106	18.892	13.844	-5.048	19.177	13.758	-5.419	19.528	14.420	-5.108
	Pr. 4 Tot.	18.986	13.083	-5.904	18.256	13.150	-5.106	18.892	13.844	-5.048	19.177	13.758	-5.420	19.528	14.420	-5.109
	Pr. 5 Inc.	27	0	-27	29	0	-29	22	0	-22	25	0	-25	34	0	-34
	Pr. 5 Struc.	30.370	7.787	-22.583	31.457	7.029	-24.428	31.420	7.040	-24.380	31.395	7.054	-24.341	31.537	7.071	-24.466
	Pr. 5 Tot.	30.397	7.787	-22.610	31.487	7.029	-24.458	31.442	7.040	-24.402	31.420	7.054	-24.366	31.570	7.071	-24.499
Ex res	Pr. 6 Inc.	322	0	-322	295	0	-295	315	0	-315	328	0	-328	-34	0	34
Ex Res	Pr. 6 Struc.	1.096	45.743	44.647	1.229	48.169	46.940	1.224	49.138	47.915	1.243	49.266	48.023	1.236	49.945	48.709
	Pr. 6 Tot.	1.418	45.743	44.325	1.523	48.169	46.645	1.538	49.138	47.600	1.571	49.266	47.695	1.203	49.945	48.743
Res	Pr. 6 Inc.	809	3.128	2.320	318	689	370	279	459	180	105	163	58	115	108	-7
Res	Pr. 6 Struc.	6.011	7.554	1.543	4.613	6.291	1.678	4.948	6.016	1.067	4.673	6.294	1.621	3.999	5.752	1.753
	Pr. 6 Tot.	6.819	10.682	3.863	4.931	6.980	2.049	5.227	6.474	1.247	4.778	6.457	1.679	4.114	5.860	1.746
	TOT. Inc.	14.211	15.897	1.686	14.779	14.858	79	10.502	10.328	-174	8.342	7.985	-357	225	108	-117
	TOT. Struc.	77.656	75.971	-1.686	76.879	76.559	-320	77.229	77.699	470	77.458	78.015	557	77.524	78.865	1.341
	TOTAAL	91.868	91.868	0	91.659	91.418	-241	87[illegible]1	88.028	297	85.800	86.000	200	77.749	78.973	1.224

(Geprognosticeerde) begin- en eindbalansen

BALANS	Rekening ultimo 2016	Begroting ultimo 2017	Begroting ultimo 2018	Raming ultimo 2019	Raming ultimo 2020	Raming ultimo 2021
ACTIVA						
Immateriële vaste activa	€ 15	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Materiële vaste activa	€ 85.064	€ 98.987	€ 115.126	€ 110.097	€ 103.242	€ 96.611
Financiële vaste activa	€ 11.932	€ 11.535	€ 10.300	€ 10.183	€ 10.066	€ 9.953
Voorraden	€ -3.209	€ -6.205	€ -12.498	€ -16.447	€ -14.040	€ -
Uitzettingen	€ 18.431	€ 6.100	€ 6.100	€ 6.100	€ 6.100	€ 6.100
Overlopende activa	€ 1.188	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Totaal activa	**€ 113.421**	**€ 111.417**	**€ 120.028**	**€ 110.933**	**€ 106.368**	**€ 113.664**
PASSIVA						
Eigen vermogen	€ 67.102	€ 62.533	€ 60.243	€ 59.534	€ 58.270	€ 57.037
Voorzieningen	€ 10.929	€ 13.609	€ 13.048	€ 11.994	€ 10.115	€ 8.717
Vaste schuld	€ 19.782	€ 17.758	€ 15.846	€ 14.025	€ 12.295	€ 10.565
Vlottende schuld	€ 10.495	€ 12.917	€ 26.341	€ 20.830	€ 21.138	€ 32.795
Overlopende passiva	€ 5.113	€ 4.600	€ 4.550	€ 4.550	€ 4.550	€ 4.550
Totaal passiva	**€ 113.421**	**€ 111.417**	**€ 120.028**	**€ 110.933**	**€ 106.368**	**€ 113.664**

EMU-saldo 2017-2021

Ontwikkeling meerjarig van het EMU-saldo Bedragen * € 1.000	Begroting ultimo 2017	Begroting ultimo 2018	Raming ultimo 2019	Raming ultimo 2020	Raming ultimo 2021
Berekend EMU-saldo	-€ 1.922	€ 5.836	€ 4.495	€ 5.131	€ 619

Berekening van het EMU saldo

	In duizenden euro's	2017	2018	2019
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-2.737	-2.290	-950
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.589	6.639	6.572
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.399	3.317	3.347
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	8.400	5.737	5.900
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	8.493	6.293	3.949
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties **niet op exploitatie verantwoord**	12.769	14.079	9.776
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	4.049	3.879	4.401
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:	-	-	-
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-
Berekend EMU-saldo		**-1.922**	**5.836**	**4.495**

Een tekort wordt aangegeven door een –teken.

De significante verschuiving in het EMU-saldo tussen de jaren 2017 en 2018 wordt voornamelijk veroorzaakt door de inhaalslag van investeringen. Hierbij dient te worden aangetekend dat er ondanks deze inhaalslag er mogelijk nog investeringen kunnen doorschuiven naar volgende jaren. Daarnaast heeft de voortgang van de exploitatie van Broeckgouw ook invloed op het EMU-saldo.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen en vergelijkbaar volume

Het BBV schrijft voor dat jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een gelijk volume niet in de overlopende passiva worden opgenomen. Ook mag voor een dergelijke verplichting geen voorziening worden opgenomen. Het betreft hier in het bijzonder de vakantiegelden.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 tot en met 2021 zijn de verplichtingen opgenomen, die voortvloeien uit wachtgelden/pensioenen wethouders, werkgeverslasten overige post-actieven. Voor de vakantiedagen wordt uitgegaan van een jaarlijks gelijkmatige opname.

De verplichtingen met betrekking tot de wachtgelden van gewezen wethouders zijn in overleg met de accountant ondergebracht in een daartoe strekkende voorziening, geregistreerd onder nr. 97490. (Voorziening Appa), respectievelijk nr. 97500 (Voorziening Arbeidsongeschiktheid Wethouders). De verwachte jaarlijkse lasten rond de betreffende wachtgelden worden in de respectievelijke periodieke begrotingsstaat inzichtelijk gemaakt.

Soort verplichting Bedragen x € 1.000,-	2018	2019	2020	2021
Wachtgelden gew. wethouders (p.m.)	€ 78	€ 5	€ 0	€ 0
Werkgeverslasten overige post-actieven	€ 117	€ 119	€ 87	€ 41
Pensioenen gew. wethouders/ weduwen gew. wethouders	€ 108	€ 108	€ 110	€ 111
Totaal	**€ 303**	**€ 232**	**€ 197**	**€ 152**

Investeringen

Investeringen worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven, bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen of prijzen en/of doordat deze verhandelbaar zijn. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn investeringen die geen middelen genereren en duidelijk een publieke taak vervullen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om investeringen in water, wegen en pleinen.

De planningen van de investeringen zijn beoordeeld op haalbaarheid en uitvoerbaarheid. De totale boekwaarde van de investeringen bedraagt per 31-12-2017 € 124.007.202.

De onderverdeling is boekwaarde met Economisch nut € 109.052.213 en boekwaarde met Maatschappelijk nut € 14.954.989.

Aard van de investering Bedragen x € 1.000	2018 Begroot	2019 Raming	2020 Raming	2021 Raming
Economisch nut	€ 109.052	€ 104.070	€ 98.872	€ 94.003
Maatschappelijk nut in de openbare ruimte	€ 14.955	€ 14.933	€ 14.821	€ 14.619
	€ 124.007	**€ 119.003**	**€ 113.693**	**€ 108.622**

Voor een overzicht van de investeringen meerjarig wordt verwezen naar de overzichten "Investeringsoverzicht 2018-2021" in de bijlage.

Financiering

De financiële gevolgen van bestaand beleid
In onderstaande tabel wordt het financiële beeld gegeven van de ontwikkelingen van de investeringen, vaste geldleningen, reserves en voorzieningen en de begrotingsoverschotten c.q. tekorten. Het geeft een goed beeld waar de gemeente Edam-Volendam meerjarig staat naar de situatie per 31 december.

Financiering van investeringen (x € 1.000)	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Vaste activa	125.426	120.280	113.308	106.564
Financieringsbehoefte	**125.426**	**120.280**	**113.308**	**106.564**
Gefinancierd met:				
Algemene reserve	21.005	20.930	20.835	20.835
Bestemmingsreserves	39.479	38.307	36.723	34.978
Voorzieningen	13.048	11.994	10.115	8.717
Vaste schulden (>1 jr.)	15.846	14.025	12.295	10.565
Totaal financieringsmiddelen	**89.378**	**85.256**	**79.968**	**75.095**
Financieringstekort (-) / overschot (+)	**- 36.048**	**- 35.024**	**- 33.340**	**- 31.469**
Begrotingstekort (-) / overschot (+) **na bestemming**	**- 241**	**297**	**200**	**1.224**

Opmerkingen ten aanzien van het financieringsoverschot
- De bedragen in voorgaand overzicht betreffen de geraamde standen per ultimo van de genoemde begrotingsjaren.
- Door de invoering van het schatkistbankieren moeten met ingang van 2014 de gereserveerde middelen worden aangehouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.
- Besluiten tot het inzetten van reserves, voorzieningen of omvangrijke investeringen zijn van invloed op het financieringsoverschot/tekort en daarmee ook op het begrotingsresultaat.
- Bij een financieringstekort zal er op termijn een of meerdere vaste geldleningen moeten worden aangetrokken.

- Op de korte termijn zal het financieringstekort worden afgedekt middels het aantrekken van korte termijn geldleningen. Een en ander is maatwerk afhankelijk van de kasgeldpositie.
- Besluitvorming inzake het Programmaplan (nieuw beleid) en de oplossingsrichting voor de begrotingstekorten kan verandering brengen in het huidige financieringsoverschot c.q. -tekort.
- Het opgenomen bedrag bij de vaste activa is ambitieus. Het werkelijk tempo van investeringen blijft vaak achter bij de ramingen, waardoor in de praktijk het financieringstekort beduidend lager is.

Voor het meerjarig inzicht in de financiële positie wordt vooral verwezen naar het onderdeel "Uiteenzetting financiële positie" in hoofdstuk 3.

Stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen

Het volume van de bestemmingsreserves ontwikkelt zich volgens plan en neemt enigszins af, maar dient voor een groot deel ook als dekking van de kapitaallasten van investeringen. En hebben daardoor een dempend effect op het exploitatieresultaat.

Het totale volume van de algemene reserve en de bestemmingsreserves ontwikkelt zich op termijn licht afnemend van € 60 miljoen naar € 55 miljoen. Dit ligt met name aan het geplande beslag binnen de structuur en het doel van de bestemmingsreserves.

Ontwikkeling reserves en voorzieningen per 31-12 Bedragen x € 1.000	**2018 begroting**	**2019 raming**	**2020 raming**	**2021 raming**
Incidenteel				
1. Algemene reserve	€ 21.005	€ 20.930	€ 20.835	€ 20.835
2. Best.reserve grondexploitatie	€ 1.400	€ 1.289	€ 1.242	€ 1.195
Totaal Algemene reserves	**€ 22.405**	**€ 22.219**	**€ 22.077**	**€ 22.030**
Bestemmingsreserves	€ 38.079	€ 37.018	€ 35.481	€ 33.783
Totaal reserves	**€ 60.484**	**€ 59.237**	**€ 57.558**	**€ 55.813**
Voorzieningen	€ 13.048	€ 11.994	€ 10.115	€ 8.717
Totaal	**€ 73.532**	**€ 71.231**	**€ 67.673**	**€ 64.530**

Voor inzicht in de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar het overzicht "Stand en verloop van de reserves en voorzieningen 2017 -2018" en het overzicht van de "Stortingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen" ook opgenomen in de bijlage.

Overige bijlagen

Bijlage investeringen 2018-2021

Bron: (Plan)	econ. of maatsch.	Omschrijving van de kapitaaluitgave	Investering 2018
Brug 1	m	Bruggen Investeringen 2018	90.144
Sport 1	e	Buitensportaccommodaties	0
Gebouw 1	e	Stadion FC; Vervangen damwand gevelbeplating Noordtribune	15.387
Gebouw 1	e	Stadion FC; Vervangen damwand gevelbeplating Hoofdtribune	21.520
Gym 1	e	2018 Bolwerck; Schoonmaakmachine	15.460
Tractie 1	e	VW Caddy Bestel. 2-VPB-26	25.000
Tractie 1	e	VW Caddy B en woni 6-VPR-68	25.000
Tractie 1	e	VW Caddy Bestel. 2-VPB-24	25.000
Tractie 1	e	Toyota Aygo Opz. 87-RDB-4	25.756
Tractie 1	e	VW Caddy Bestelw 2-VPB-27	25.000
Tractie 1	e	Toro Twister	20.000
Tractie 1	e	Maaimachine John Deere	122.755
Tractie 1	e	4 containerbakken	12.000
Rio 1	e	Vrij-verval riolering 2018 eerste afschr in 2019	2.772.845
Rio 1	e	Gemalen E/M 2018	50.717
Rio 1	e	Grondwater afvoerende middelen 2018	79.602
Rio 1	e	Rehabilitatie Beets (uit 2017)	596.000
Wegen 1	m	Arcadis plan ophogen 2018	507.783
Totaal nieuwe investeringen 2018			4.429.970

Recap 2018	e		3.832.043
	m		597.927
	Totaal		4.429.970

Bron: (Plan)	econ. of maatsch.	Omschrijving van de Kapitaaluitgave	Investering 2019
Brug 2	m	Bruggen Investeringen 2019	6.500
Sport 2	e	Materieel EVC	83.300
Gebouw 2	e	Zoutopslag/wasplaats; gordijnen zoutloods	12.046
Gebouw 2	e	Zeestraat 35a; inbraak en brandmeldinstallatie	24.200
Gebouw 2	e	De Kreil; Grote renovatie douchegroepen	112.900
Gebouw 2	e	Langemeerstraat; Dakbedekking vervangen	26.000
Gebouw 2	e	Langemeerstraat; Ventilatie/afzuiging zaal	30.000
Gebouw 2	e	Langemeerstraat; Natte groepen renoveren	65.000
Gebouw 2	e	Langemeerstraat; Houten entree pui vervangen	10.000
Gebouw 2	e	Langemeerstraat; Legionellasysteem vervangen	10.000
Gebouw 2	e	Langemeerstraat; Puien zaal vervangen	40.000
Tractie 2	e	Mitsubischi Fuso Canter 83-BBP-9	48.756
Tractie 2	e	Sneeuwploeg Nido	11.333
Tractie 2	e	Sneeuwploeg Nido	11.333
Tractie 2	e	Onkruidbestrijdingsmachine	70.867
Tractie 2	e	Tractor Zetor	70.000
Tractie 2	e	Maaimachine Toro	102.500
Tractie 2	e	Container/laad MAN BV-XH-01	215.000
Tractie 2	e	4 containerbakken	12.363
Rio 2	e	Vrij-verval riolering 2019	2.814.438
Wegen 2	m	Arcadis plan ophogen 2019	854.102
Totaal nieuwe investeringen 2019			4.630.638

Recap 2019	e		3.770.036
	m		860.602
	Totaal		4.630.638

Bron: (Plan)	econ. of maatsch.	Omschrijving van de Kapitaaluitgave	Investering 2020
Brug 3	m	Bruggen Investeringen 2020 A	188.058
Brug 5	m	Bruggen Investeringen 2020 B	24.500
Brug 6	m	Bruggen Investeringen 2020 C	100.000
Sport 3	e	Sportvelden RKAV	200.000
Sport 3	e	Materieel TV Dijkzicht	12.500
Gebouw 3	e	Stadskantoor; Brandmeldinstallatie	12.046
Gebouw 3	e	Raadhuisstraat 24; Brandmeldinstallatie vervangen	31.000
Gebouw 3	e	Opperdam; Douchecabines vervangen	10.000
Gebouw 3	e	Gyml. Kwadijk; bitumen dakbed. Lichtkoepels, trimmen vervangen	26.662
Schoe 3	m	Schoeiingen 3	80.075
Tractie 3	e	VW Caddy bestel 2-VPB-23	27.000
Tractie 3	e	Shovel Komatsu WA70-6	62.000
Tractie 3	e	Aanhangwagen Hapert Al 1350	11.503
Tractie 3	e	Ford Transit 350 VP-484-V	43.350
Tractie 3	e	Maaimachine John Deere	300.193
Tractie 3	e	Bevloeïingspomp	21.001
Tractie 3	e	4 containerbakken	12.584
Rio 3	e	Vrij-verval riolering 2020	2.856.654
Rio 3	e	Gemalen E/M 2020	191.793
Rio 3	e	Gemalen Bouwkun. 2020	89.369
Wegen 3	m	Arcadis plan ophogen 2020	854.102
		Totaal nieuwe investeringen 2020	5.154.391

Recap 2020	e		3.987.731
	m		1.166.660
	Totaal		5.154.391

Bron: (Plan)	econ. of maatsch.	Omschrijving van de Kapitaaluitgave	Investering 2021
Brug 4	m	Bruggen Investeringen 2021	0
Sport 4	e	Materieel RKAV	41.619
Sport 4	e	Sportvelden RKAV	240.000
Sport 4	e	Sportvelden EVC	45.000
Sport 4	e	Materieel AV Edam	11.000
Gebouw 4	e	Vuilinzamelstation Vervangen golfdakplaten	12.046
Gebouw 5	e	Bolwerck; Renovatie natte groepen	80.000
Tractie 4	e	Zoutstrooier	29.542
Tractie 4	e	Takkenversnipperaar	34.163
Tractie 4	e	Tractor Agria 3400	15.308
Rio 4	e	Vrij-verval riolering 2021	2.899.504
		Totaal nieuwe investeringen 2021	3.408.182

Recap 2021	e		3.408.182
	m		0
	Totaal		3.408.182

Recap Totaal Investeringen			
2018	e		3.832.043
	m		597.927
2019	e		3.770.036
	m		860.602
2020	e		3.987.731
	m		1.166.660
2021	e		3.408.182
	m		0
Totaal alle jaren	e		14.997.992
	m		2.625.189

Overzicht verloop reserves en voorzieningen 2017-2018

Groot-boek-num-mer	Naam reserve/voorziening	2017			2018			
		Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Eind saldo
095.000	Algemene reserve	24.129.099	280.330	-3.059.250	21.350.179	275.000	-620.000	21.005.179
095.010	Grondexploitatie	1.500.116	0	-52.844	1.447.272	0	-47.621	1.399.651
095.030	Onderhoud bruggen	663.941	260.000	-304.093	619.848	260.000	-287.058	592.790
095.040	Automatisering	207.666	375.785	-177.571	405.880	60.000	-182.499	283.381
095.050	Onderhoud inrichting huisvesting	33.108	106.000	-27.700	111.408	0	-28.254	83.154
095.060	Frictiekosten regionalisering brandweer	427.597	75.000	-250.975	251.622	0	-177.622	74.000
095.070	Dorpshart Volendam	1.231.517	0	-16.226	1.215.291	0	-16.157	1.199.133
095.090	Onderhoud gemeente-eigendommen	2.202.742	220.446	-686.856	1.736.332	220.446	-254.464	1.702.314
095.100	Stads- en dorpsvernieuwing	83.239	0	-15.429	67.810	0	-6.959	60.850
095.110	Uitvoering baggerwerken	1.369.634	196.000	-342.479	1.223.155	196.000	-523.504	895.651
095.120	Afkoop onderhoud graven/nissen	260.663	11.500	-6.064	266.099	11.500	-6.057	271.542
095.130	Kinderopvang/Peuterspeelzaalwerk	53.232	0	0	53.232	0	0	53.232
095.140	Verkiezingen	99.918	0	0	99.918	40.000	0	139.918
095.150	Huisvesting sporthallen/zalen	361.186	80.658	-97.235	344.609	80.658	-63.218	362.049
095.160	Inrichting sporthallen/zalen	293.776	90.000	-70.882	312.895	90.000	-148.076	254.819
095.170	Bijzondere sportdoeleinden	738	0	0	738	0	0	738
095.190	Onderhoud buitensportaccommodaties	969.172	180.000	-114.510	1.034.662	180.000	-123.981	1.090.681
095.200	Individueel loopbaanbudget	206.427	0	0	206.427	0	0	206.427
095.210	Frictie algemene reorganisaties	24.469	0	0	24.469	0	0	24.469
095.230	Centrale Antenne Installatie	374.113	175.000	-171.542	377.571	175.000	-176.057	376.514
095.240	Onderwijshuisvesting	1.341.087	1.350.000	-1.604.118	1.086.969	1.414.000	-1.559.026	941.943
095.250	Kosten fiscale controle en ondersteuning	34.151	0	-12.000	22.151	0	0	22.151
095.270	Tractie	1.489.871	255.000	-386.149	1.358.722	262.500	-320.436	1.300.786
095.280	Gemeentelijke huisvesting	1.752.913	293.683	-183.588	1.863.008	293.325	-27.592	2.128.740
095.290	Volkshuisvestingsdoeleinden	498.474	0	-115.910	382.564	0	-117.683	264.881
095.300	Vaststellingsovereenkomst	848.063	17.000	-69.164	795.899	17.000	-68.845	744.053
095.310	Wegenbeheersplan	1.669.861	1.060.000	-1.137.361	1.592.500	960.000	-863.756	1.688.743
095.320	Renovatie Waterdam	296.373	35.000	0	331.373	35.000	0	366.373
095.330	Sociaal-Domein	3.660.046	453.205	0	4.113.251	3.351	0	4.116.602
095.340	Plan aanpak drugsbestrijding/verslavingsbeleid	50.312	0	0	50.312	0	0	50.312

Groot-boek-num-mer	Naam reserve/voorziening	2017			2018			
		Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Eind saldo
095.360	Transitiekosten BaanStede	727.484	0	-110.000	617.484	0	0	617.484
095.370	VBK Bestemmingsplan buitengebied	36.929	0	0	36.929	0	0	36.929
095.380	Zorgfonds	324.997	0	-40.000	284.997	0	0	284.997
095.390	Verbouwing kantine buitendienst	283.088	0	-13.964	269.123	0	-13.902	255.222
095.410	Afvalstoffen	482.193	0	-27.375	454.818	0	-27.375	427.443
095.420	Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	31.366	0	-31.366	0	0	0	0
095.430	Verlichting	186.618	48.000	-25.000	209.618	48.000	-3.000	254.618
095.440	Onderzoek verbindingsweg	64.191	0	0	64.191	0	0	64.191
095.460	Rekenkamercommissie	68.797	0	0	68.797	0	0	68.797
095.470	Beschoeiingen/walmuren	725.913	83.000	-151.366	657.547	83.000	-112.106	628.441
095.480	Onderhoud havens	611.799	40.000	-86.008	565.790	40.000	-72.766	533.025
095.490	Structuurfonds	499.148	0	-30.000	469.148	0	-30.000	439.148
095.500	Groenvoorzieningen	35.010	0	0	35.010	0	0	35.010
095.520	Elektronische dienstverlening	27.097	0	-14.135	12.962	0	-8.022	4.941
095.540	Verbouwing brandweerkazerne Volendam	0	147.000	-146.673	327	0	0	327
095.550	Bovenplanse voorzieningen	140.000	0	0	140.000	0	0	140.000
095.560	Digitalisering B&W proces	5.785	0	-5.785	0	0	0	0
095.570	Dijkversterking	777.681	0	-16.667	761.014	0	-19.083	741.930
095.580	Egalisatiereserve MAVO terrein Julianaweg	116.000	0	-7.250	108.750	0	-7.250	101.500
095.590	Amateuristische kunstbeoefening	15.895	0	0	15.895	0	0	15.895
095.600	Sportaccommodatiefonds	2.559.020	27.000	-168.493	2.417.526	27.000	-167.731	2.276.795
095.610	Rechtspositie politieke ambtsdrager	75.624	6.000	-20.000	61.624	6.000	-20.000	47.624
095.620	Jeugd en Gezin	278.353	0	-33.417	244.936	0	-31.832	213.104
095.640	Bouw stadion FC Volendam	272.180	0	-66.895	205.286	0	-34.054	171.232
095.650	Toerisme	84.072	0	-20.000	64.072	0	-20.000	44.072
095.670	Speelwerktuigen	817.864	43.500	-106.144	755.219	43.500	-119.493	679.226
095.730	Elektronisch Kinddossier	8.703	0	-8.703	0	0	0	0
095.750	Budgetoverheveling	326.370	0	-326.370	0	0	0	0
095.760	Risicofonds wijksteunpunt	46.384	0	0	46.384	0	0	46.384
095.770	Toeristisch Centrum Volendam	1.043.725	0	-110.706	933.019	0	-103.292	829.726
095.780	Jeugdgezondheidszorg (GGD)	85.036	0	-10.000	75.036	0	-10.000	65.036
095.790	Verbouwing Haven 154-156	151.008	0	-7.222	143.786	0	-7.189	136.597

Groot-boek-num-mer	Naam reserve/voorziening	2017			2018			
		Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Eind saldo
095.810	PX	400.799	10.000	-110.000	300.799	10.000	-110.000	200.799
095.820	Verplaatsen markt Volendam	42.328	0	-6.127	36.201	0	-6.098	30.103
095.850	Ontwikkeling gebied Harlingenlaan	657.535	900.000	-13.875	1.543.661	100.000	-150.780	1.492.881
095.860	Bovenwijkse voorzieningen	1.034.797	0	-47.934	986.863	0	-47.934	938.929
095.870	Risico Maria Goretti	500.000	0	0	500.000	0	0	500.000
096.200	Informatiebeleidsplan 2012-2014	181.945	0	-139.956	41.989	0	-41.989	0
096.210	Multifunctionele accommodatie (MFA)	5.244.973	0	-142.400	5.102.573	0	-134.280	4.968.293
096.220	Amortisatie oude gebouwen (MFA)	334.877	0	0	334.877	0	0	334.877
096.250	Infrastructuur nabij MFA	168.339	0	0	168.339	0	0	168.339
096.260	Sportvoorzieningen Oosthuizen	352.268	0	-18.059	334.209	0	-18.059	316.150
096.270	Sportvoorzieningen Kwadijk	340.072	0	-14.850	325.222	0	-14.850	310.372
096.280	Vitalisering dorpskernen	108.487	0	-30.000	78.487	0	-30.000	48.487
096.290	Recreatieve voorzieningen nabij Etersheim	138.150	0	0	138.150	0	0	138.150
096.300	Parkeervoorzieningen Zeevang	120.985	0	0	120.985	0	0	120.985
096.310	Bestemmings- en structuurplannen	55.060	0	0	55.060	0	0	55.060
		66.722.447	6.819.107	-11.008.687	62.532.867	4.931.280	-6.979.952	60.484.195
	Voorzieningen							
097.010	Dubieuze debiteuren	110.000	0	0	110.000	0	0	110.000
097.020	Uitgifte eigen graven	99.945	14.000	-21.722	92.223	14.000	-12.416	93.807
097.030	Tijdelijke afkoop onderhoud graven	94.801	12.000	-23.201	83.600	12.000	-12.004	83.596
097.130	Pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders	2.003.944	4.093	-11.556	1.996.481	4.093	-11.556	1.989.018
097.190	Nog te maken kosten grondcomplexen	134.546	0	0	134.546	0	0	134.546

Groot-boek-num-mer	Naam reserve/voorziening	2017			2018			
		Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Begin saldo	Toevoe-ging	Onttrek-king	Eind saldo
097.210	Exploitatiecomplex Ind. Oosthuizerweg	3.212.617	150.000	0	3.362.617	0	0	3.362.617
097.270	Dirk van Sliekerfonds	263.597	1.320	0	264.917	1.320	0	266.237
097.300	G.R.P.	6.174.277	3.107.262	-3.820.129	5.461.410	3.128.767	-3.764.558	4.825.619
097.400	Rente Nazorggelden	818.875	0	0	818.875	47.000	0	865.875
097.430	Risico BCF/BTW	440.171	0	0	440.171	0	0	440.171
097.490	APPA	128.167	0	-97.964	30.203	0	-29.187	1.016
097.500	Arbeidsongeschiktheid wethouders	110.917	0	-66.547	44.370	0	-48.808	-4.438
097.510	PX	660.000	110.000	0	770.000	110.000	0	880.000
097.560	Openbaar groen	0	8.000	-8.000	0	0	0	0
		14.251.857	3.406.675	-4.049.119	13.609.413	3.317.180	-3.878.529	13.048.064
	Totaal algemene reserves	24.129.099	280.330	-3.059.250	21.350.179	275.000	-620.000	21.005.179
	Totaal bestemde reserves	42.593.348	6.538.777	-7.949.437	41.182.688	4.656.280	-6.359.952	39.479.016
	Totaal voorzieningen	14.251.857	3.398.675	-4.041.119	13.609.413	3.317.180	-3.878.529	13.048.064
	Totaal reserves en voorzieningen	80.974.304	10.217.782	-15.049.806	76.142.280	8.248.460	-10.858.481	73.532.259

Bijlage Toevoegingen en onttrekkingen reserves 2017-2021

Omschrijving	Program-ma nr	Incident./ Structur.	Bijgestelde begroting 2017 lasten jaarschijf 2017	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2018	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2019	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2020	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2021
Toevoegingen reserves algemeen							
Automatisering (095.040)	1	str	375.785	60.000	60.000	60.000	60.000
Verkiezingen (095.140)	1	inc	0	40.000	0	40.000	0
Rechtspositie pol. Ambtsdrage (095.610)	1	str	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Frictiekosten regionalisering brandweer (095.060)	2	inc	75.000	0	0	0	0
Verbouwing Brwkazerne Volendam (095.540)	2	str	147.000	0	0	0	0
Ontwerp gebied Harlingenlaan (095.850)	3	str	900.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Onderhoud bruggen (095.030)	4	str	260.000	260.000	560.000	260.000	260.000
Uitvoering baggerwerken (095.110)	4	str	196.000	196.000	196.000	196.000	196.000
CAI (095.230)	4	str	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000
Wegenbeheersplan (095.310)	4	str	1.060.000	960.000	960.000	960.000	270.000
Verlichting (095.430)	4	str	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
Beschoeiingen/walmuren (095.470)	4	str	83.000	83.000	83.000	83.000	83.000
Onderhoud Havens (095.480)	4	str	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Afkoop onderhoud graven/nissen (095.120)	5	str	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
Huisvesting Sporthallen/zalen (095.150)	5	str	80.658	80.658	80.658	80.658	80.658
Inrichting Sporthallen/zalen (095.160)	5	str	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Onderhoud sportaccommodaties (095.190)	5	str	180.000	180.000	180.000	180.000	180.000
Onderwijshuisvesting (095.240)	5	str	1.350.000	1.414.000	1.435.210	1.456.738	1.478.589
Vaststellingsovereekomst (095.300)	5	str	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
Renovatie Waterdam (095.320)	5	str	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Sociaal-Domein (095.330)	5	str	453.205	3.351	0	65.029	81.700
Sportaccommodatiefonds (095.600)	5	str	27.000	27.000	27.000	27.000	27.000
Stadion FC Volendam (095.640)	5	inc	0	0	0	0	33.619
Speelwerktuigen (095.670)	5	str	43.500	43.500	56.500	56.500	56.500
PX (095.810)	5	str	10.000	10.000	10.000	10.000	0
Algemene reserve (095.000)	6	inc	280.330	275.000	275.000	0	0
Onderhoud inrichting organisatie (095.050)	6	inc	106.000	0	0	0	0
Onderhoud gemeente-eigendommen (095.090)	6	str	220.446	220.446	220.446	220.446	220.446
Tractie (095.270)	6	str	255.000	262.500	267.000	271.500	276.000
Gemeentelijke huisvesting (095.280)	6	str	293.683	293.325	290.000	289.000	288.000
Elektronische dienstverlening (095.520)	6	inc	0	0	4.000	0	0
			6.819.107	**4.931.280**	**5.227.314**	**4.778.371**	**4.114.012**

Omschrijving	Programma	Inc./Struc.	Bijgestelde begroting 2017 lasten jaarschijf 2017	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2018	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2019	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2020	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2021
Onttrekkingen reserves algemeen							
Automatisering (095.040) Kap.lasten	1	str	177.571	182.499	132.782	132.128	122.467
Verkiezingen Plan (095.140)	1	str	0	0	40.000	0	40.000
Digitalisering B&W proces (095.560) Kap. Last	1	str	5.785	0	0	0	0
Rechtspositie politieke ambtsdrage (095.610)	1	str	20.000	20.000	20.113	20.227	20.343
Verbouwing kantine buitendienst (095.390) Kap. las	1	str	13.964	13.902	13.839	13.776	13.714
Informatiebeleidsplan (096.200) Kap.last	1	str	139.956	41.989	0	0	0
Frictiekosten regionalisering brandweer (095.060)	2	str	250.975	177.622	74.000	0	0
Verbouwing brandweerkazerne Volendam (095.540)	2	inc	146.673	0	0	0	0
Grondexploitatie (095.010) Kap. last	3	str	52.844	47.621	110.372	47.187	46.970
Dorpshart (095.070) Kap. last	3	str	16.226	16.157	16.089	16.020	15.951
Stads- en dorpsvernieuwing (095.100) Kap.last	3	str	15.429	6.959	18.841	18.748	18.655
Volkshuisvestingsdoeleinden (095.290) Bestem.pla	3	str	100.000	100.000		0	0
Volkshuisvestingsdoeleinden (095.290) Kap.last	3	str	15.910	17.683	17.601	17.518	17.436
Egalisatieres voorm. MAVO terrein Julianaweg (095	3	inc	7.250	7.250	0	0	0
Toerisme (095.650)	3	str	20.000	20.000	20.000	24.072	
Toeristisch Centrum Volendam (095.770) Kap. last	3	str	110.706	103.292	102.800	102.308	101.816
Ontwikkeling gebied Harlingenlaan (095.850) Kap.la	3	str	13.875	150.780	150.152	149.524	148.895
Wegenbeheersplan (095.310) Kap. last	4	str	109.862	144.255	143.571	142.887	142.203
Wegenbeheersplan (095.310) Plan	4	str	1.027.499	719.501	535.428	845.539	713.589
Onderhoud bruggenbeheersplan (095.030) Plan	4	str	129.457	107.280	84.513	139.311	124.339
Onderhoud bruggenbeheersplan (095.030) Kap.last	4	str	174.636	179.779	178.925	178.071	177.217
Uitvoering baggerwerken (095.110) Plan	4	str	342.479	523.504	601.058	568.200	403.504
Centrale Antenne Installatie (095.230) Kap. last	4	str	171.542	176.057	192.364	209.788	218.071
Afvalstoffen (095.410) Kap.last	4	str	27.375	27.375	27.250	27.125	27.000
Verlichting (095.430) Plan	4	str	25.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Beschoeiïngen/walmuren (095.470) Kap. last	4	str	89.064	93.506	93.087	92.669	92.250
Beschoeiïngen/walmuren (095.470) Plan	4	str	62.303	18.600	60.850	25.804	28.826
Onderhoud havens (095.480) Plan	4	str	1.814	0	0	0	0
Onderhoud havens (095.480) Kapitaallast	4	str	84.195	72.766	59.272	55.624	55.376
Dijkversterking (095.570) Kap.last	4	str	16.667	19.083	19.000	18.917	18.833
Verplaatsen markt 154-156 (095.820) Kap.last	4	str	6.127	6.096	6.066	6.037	6.007
Structuurfonds (095.490) Bestemmingsplannen	3	inc	0		100.000	100.000	
Structuurfonds (095.490) (prio)	3	str	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Bovenwijkse Voorzieningen (095.860)	3	str	47.934	47.934	47.714	47.494	47.273
PX (095.810)	5	str	110.000	110.000	110.000	111.767	0
Sociaal Domein (095.330)	5	inc	0	0	14.093	0	0
Transitiekosten Baanstede (095.360)	5	inc	110.000	0	0	0	0
Zorgfonds (095.380)	5	inc	40.000	0	0	0	0
Nazorg WMO+ (095.400)	5	inc	0	0	0	0	0
W.M.O. (095.420) Plan	5	inc	31.366	0	0	0	0
Asielbeleid/VVTV (095.450)	5	inc	0	0	0	0	0

Omschrijving	Programma	Inc./ Struc	Bijgestelde begroting 2017 lasten jaarschijf 2017	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2018	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2019	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2020	Primitieve begroting 2018 lasten jaarschijf 2021
Onttrekkingen reserves algemeen							
Rechtspositie Jeugd en Gezin (095.620)	5	str	33.417	31.832	30.932	30.032	29.132
Elektronisch KindDossier (095.730)	5	inc	8.703	0	0	0	0
Jeugdgezondheidszorg (095.780)	5	str	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Huisvesting sporthallen/zalen (095.150) Plan	5	str	73.422	37.834	25.903	72.997	76.737
Huisvesting sporthallen/zalen (095.150) Kap.last	5	str	23.813	25.384	24.275	24.161	24.047
Inrichting sporthallen/zalen (095.160) Plan	5	str	44.274	110.946	73.644	60.991	41.067
Inrichting sporthallen/zalen (095.160) Kap.last	5	str	26.608	37.130	33.090	32.935	32.781
Onderhoud buitensportacc. (095.190) Plan	5	str	11.117	26.111	33.513	54.871	104.790
Onderhoud buitensportacc. (095.190) Kap. last	5	str	103.392	97.870	97.403	96.179	92.671
Sportaccommodatiefonds (095.600) Kap. last	5	str	168.493	167.731	166.969	166.207	165.445
Bouw stadion FC Volendam (095.640) Totaal	5	str	66.895	34.054	51.851	14.456	0
Speelwerktuigen (095.670) Kap. last	5	str	69.044	72.320	71.968	71.617	71.266
Speelwerktuigen (095.670) Plan	5	str	37.100	47.173	41.388	57.371	41.340
Sportvoorziening Oosthuizen (096.260)	5	str	18.059	18.059	18.059	18.059	18.059
Sportvoorziening Kwadijk (096.270)	5	str	14.850	14.850	14.850	14.850	14.850
Afkoop onderhoud graven/nissen (095.120) Kap. las	5	str	6.064	6.057	6.029	6.002	5.974
Onderwijshuisvesting (095.240)	5	str	1.604.118	1.559.026	1.554.987	1.549.517	1.543.739
Vaststellingsovereenkomst (095.300) Kap.last	5	str	69.164	68.845	68.527	68.208	67.889
Verbouwing Haven 154-156 (095.790) Kap.last	5	str	7.222	7.189	7.157	7.124	7.092
Vitalisering Dorpskernen (096.280)	5	str	30.000	30.000	30.000	0	0
MFA Oosthuizen (096.210) Kap.last	5	str	142.400	134.280	134.280	134.280	134.280
Algemene reserve (095.000)	6	str	3.059.250	620.000	350.000	95.000	0
Onderhoud gemeente-eigendom. (095.090) Plan	6	str	576.995	183.532	129.660	250.987	260.777
Onderhoud gemeente-eigendom. (095.090) Kap.las	6	str	109.861	70.932	64.864	64.427	61.874
Tractie (095.270) Plan	6	str	101.683	32.553	88.420	120.610	173.608
Tractie (095.270) Kap. Last	6	str	284.467	287.883	262.982	233.606	193.339
Gemeentelijke huisvesting (095.280) Kap. last	6	str	183.588	27.592	27.460	27.328	27.196
Elektronische Dienstverlening (095.520) Kap. last	6	str	14.135	8.021	4.982	3.918	0
Inrichting huisvesting (095.050) Kap. last	6	str	27.700	28.254	28.116	27.977	27.839
Kosten fiscale steun en ondersteuning (095.250)	6	inc	12.000	0	0	0	0
Bestemde reserve budgetoverheveling (095.750)	6	inc	326.370	0	0	0	0
			11.008.687	**6.979.949**	**6.474.087**	**6.457.448**	**5.859.527**
Batig / Nadelig (-) saldo			**4.189.580**	**2.048.669**	**1.246.773**	**1.679.077**	**1.745.515**

Bijlage Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld – Lasten (x 1.000)

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		1.1	2.1	3.1	3.2	3.3	3.4.1	3.5.1	3.8	4.1.1
Taakveld	Categorieën	Salarissen en sociale lasten	Belastingen	Grond	Duurzame goederen	Pachten	Sociale uitkeringen in natura	Ingeleend personeel	Overige goederen en diensten	Sociale uitkeringen in geld
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur	1176			8				428	
0.2	Burgerzaken	593						6	42	
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	285	15						240	
0.4	Overhead	7511	18		48			250	3557	
0.5	Treasury									
0.61	OZB woningen	16							71	
0.62	OZB niet-woningen								21	
0.63	Parkeerbelasting									
0.64	Belastingen overig	163							41	
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds									
0.8	Overige baten en lasten								285	
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)		150							
0.10	Mutaties reserves									
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.		9744	183		56			256	4685	
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	603	5						30	
1.2	Openbare orde en veiligheid								83	
Totaal Taakveld 1.		603	5						113	
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer	393	80		29				2527	
2.2	Parkeren	93							59	
2.3	Recreatieve havens								3	
2.4	Economische havens en waterwegen	149	18						842	
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.		635	98		29				3431	
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling	48							130	
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	26							30	
3.4	Economische promotie	73							34	
Totaal Taakveld 3.		147							194	
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs								156	
4.2	Onderwijshuisvesting	11	133						284	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	214	1				475		39	
Totaal Taakveld 4.		225	134				475		479	

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		1.1	2.1	3.1	3.2	3.3	3.4.1	3.5.1	3.8	4.1.1
Taakveld	Categorieën	Salarissen en sociale lasten	Belastingen	Grond	Duurzame goederen	Pachten	Sociale uitkeringen in natura	Ingeleend personeel	Overige goederen en diensten	Sociale uitkeringen in geld
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering	72							23	
5.2	Sportaccommodaties	354	98		16				993	
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparti	27							35	
5.4	Musea	27	2						38	
5.5	Cultureel erfgoed	31	3		15				88	
5.6	Media	11								
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1568	11		14	1			1129	
Totaal Taakveld 5.		2090	114		45	1			2306	
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	414	29				3	54	990	99
6.2	Wijkteams	143							8	
6.3	Inkomensregelingen	492					32		14	4871
6.4	Begeleide participatie									
6.5	Arbeidsparticipatie	264							117	99
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	148							683	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	256					230		1320	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-						1576		2187	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	9								
6.82	Geëscaleerde zorg 18-						500			
Totaal Taakveld 6.		1726	29				2341	54	5319	5069
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid	45							90	
7.2	Riolering	420							764	
7.3	Afval	830	3						2065	
7.4	Milieubeheer	135							113	
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	58	7						82	
Totaal Taakveld 7.		1488	10						3114	
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening	379							830	
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	262			6293					
8.3	Wonen en bouwen	1000							224	
Totaal Taakveld 8.		1641			6293				1054	
Totaal taakvelden		**18299**	**573**		**6423**	**1**	**2816**	**310**	**20695**	**5069**

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		4.2	4.3.1	4.3.2	4.3.3	4.3.4	4.3.5	4.3.6	4.3.7	4.3.8
Taakveld	Categorieën	Subsidies	Inkomensoverdrachten - Rijk	Inkomensoverdrachten - gemeenten	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Inkomensoverdrachten - provincies	Inkomensoverdrachten - waterschappen	Inkomensoverdrachten - overige overheden	Inkomensoverdrachten - Europese Unie	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur				54					
0.2	Burgerzaken		300							
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden									
0.4	Overhead				252					14
0.5	Treasury									
0.61	OZB woningen									
0.62	OZB niet-woningen									
0.63	Parkeerbelasting									
0.64	Belastingen overig									
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds									
0.8	Overige baten en lasten									
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
0.10	Mutaties reserves									
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.			300		306					14
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer				2514					12
1.2	Openbare orde en veiligheid									48
Totaal Taakveld 1.					2514					60
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer									
2.2	Parkeren									
2.3	Recreatieve havens									
2.4	Economische havens en waterwegen									
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.										
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling									
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen									
3.4	Economische promotie	76								
Totaal Taakveld 3.		76								
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs							67		
4.2	Onderwijshuisvesting							54		
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	206								260
Totaal Taakveld 4.		206						121		260

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		4.2	4.3.1	4.3.2	4.3.3	4.3.4	4.3.5	4.3.6	4.3.7	4.3.8
Taakveld	Categorieën	Subsidies	Inkomensoverdrachten - Rijk	Inkomensoverdrachten - gemeenten	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Inkomensoverdrachten - provincies	Inkomensoverdrachten - waterschappen	Inkomensoverdrachten - overige overheden	Inkomensoverdrachten - Europese Unie	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering									383
5.2	Sportaccommodaties	352								65
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie									133
5.4	Musea	76								
5.5	Cultureel erfgoed	30								2
5.6	Media									661
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4			26					
Totaal Taakveld 5.		462			26					1244
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1022								119
6.2	Wijkteams	122						272		462
6.3	Inkomensregelingen	84								
6.4	Begeleide participatie									2362
6.5	Arbeidsparticipatie									
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)									
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+									1410
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-									
6.81	Geëscaleerde zorg 18+							181		
6.82	Geëscaleerde zorg 18-									
Totaal Taakveld 6.		1228						453		4353
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid							1122		36
7.2	Riolering						15			
7.3	Afval	100								
7.4	Milieubeheer									151
7.5	Begraafplaatsen en crematoria									
Totaal Taakveld 7.		100					15	1122		187
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening									
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)									
8.3	Wonen en bouwen									
Totaal Taakveld 8.										
Totaal taakvelden		**2072**	**300**		**2846**		**15**	**1696**		**6118**

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		4.3.9	4.4.1	4.4.2	4.4.3	4.4.4	4.4.5	4.4.6	4.4.7	4.4.8
Taakveld	Categorieën	Inkomensoverdrachten - onverdeeld	Kapitaaloverdrachten - Rijk	Kapitaaloverdrachten - gemeenten	Kapitaaloverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Kapitaaloverdrachten - provincies	Kapitaaloverdrachten - waterschappen	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	Kapitaaloverdrachten - Europese Unie	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur									
0.2	Burgerzaken									
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden									
0.4	Overhead									
0.5	Treasury									
0.61	OZB woningen									
0.62	OZB niet-woningen									
0.63	Parkeerbelasting									
0.64	Belastingen overig									
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds									
0.8	Overige baten en lasten									
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
0.10	Mutaties reserves									
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.										
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer									
1.2	Openbare orde en veiligheid									
Totaal Taakveld 1.										
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer						434			
2.2	Parkeren									
2.3	Recreatieve havens									
2.4	Economische havens en waterwegen									
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.							434			
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling									
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen									
3.4	Economische promotie									
Totaal Taakveld 3.										
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs									
4.2	Onderwijshuisvesting									
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken									
Totaal Taakveld 4.										

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		4.3.9	4.4.1	4.4.2	4.4.3	4.4.4	4.4.5	4.4.6	4.4.7	4.4.8
Taakveld	Categorieën	Inkomensoverdrachten - onverdeeld	Kapitaaloverdrachten - Rijk	Kapitaaloverdrachten - gemeenten	Kapitaaloverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Kapitaaloverdrachten - provincies	Kapitaaloverdrachten - waterschappen	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	Kapitaaloverdrachten - Europese Unie	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering									
5.2	Sportaccommodaties									
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie									
5.4	Musea									
5.5	Cultureel erfgoed									
5.6	Media									
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie									
Totaal Taakveld 5.										
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	40								
6.2	Wijkteams									
6.3	Inkomensregelingen									74
6.4	Begeleide participatie									
6.5	Arbeidsparticipatie									
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)									
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	73								
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-									
6.81	Geëscaleerde zorg 18+									
6.82	Geëscaleerde zorg 18-									
Totaal Taakveld 6.		113								74
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid									
7.2	Riolering									
7.3	Afval									
7.4	Milieubeheer									
7.5	Begraafplaatsen en crematoria									
Totaal Taakveld 7.										
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening									
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)									
8.3	Wonen en bouwen									
Totaal Taakveld 8.										
Totaal taakvelden		**113**					**434**			**74**

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		4.4.9	5.1	6.1	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	
Taakveld	Categorieën	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	Rente	Financiële transacties	Mutatie reserves	Mutatie voorzieningen	Afschrijvingen	Toegerekende reële en bespaarde rente	Overige verrekeningen	Totaal taakvelden/balansmutaties
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur					4	20			1690
0.2	Burgerzaken						8			949
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden						225	36		801
0.4	Overhead						590	20		12260
0.5	Treasury		725					-465		260
0.61	OZB woningen									87
0.62	OZB niet-woningen									21
0.63	Parkeerbelasting									
0.64	Belastingen overig						8			212
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds									
0.8	Overige baten en lasten						4			289
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									150
0.10	Mutaties reserves				4931					4931
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.			725		4931	4	855	-409		21650
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						90	13		3267
1.2	Openbare orde en veiligheid						5			136
Totaal Taakveld 1.							95	13		3403
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer						1140	53		4656
2.2	Parkeren						30	3		185
2.3	Recreatieve havens									3
2.4	Economische havens en waterwegen						197	21		1227
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.							1367	77		6071
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling									178
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen						6			62
3.4	Economische promotie						5			188
Totaal Taakveld 3.							11			428
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs						5			228
4.2	Onderwijshuisvesting						894	113		1489
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken						10			1205
Totaal Taakveld 4.							909	113		2922

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam		4.4.9	5.1	6.1	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	
Taakveld	Categorieën	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	Rente	Financiële transacties	Mutatie reserves	Mutatie voorzieningen	Afschrijvingen	Toegerekende reële en bespaarde rente	Overige verrekeningen	Totaal taakvelden/balansmutaties
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering									478
5.2	Sportaccommodaties						1279	136		3293
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie									195
5.4	Musea						18	2		163
5.5	Cultureel erfgoed					1	37	2		209
5.6	Media						4	3		679
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie						260	10		3023
Totaal Taakveld 5.						1	1598	153		8040
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie					157	242	70		3239
6.2	Wijkteams						74	2		1083
6.3	Inkomensregelingen									5567
6.4	Begeleide participatie									2362
6.5	Arbeidsparticipatie									480
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)									831
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+									3289
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-									3763
6.81	Geëscaleerde zorg 18+									190
6.82	Geëscaleerde zorg 18-									500
Totaal Taakveld 6.						157	316	72		21304
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid									1293
7.2	Riolering					3129	861	78		5267
7.3	Afval						360	16		3374
7.4	Milieubeheer									399
7.5	Begraafplaatsen en crematoria						16	1		164
Totaal Taakveld 7.						3129	1237	95		10497
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening						138	7		1354
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)								7783	14338
8.3	Wonen en bouwen						164	8		1396
Totaal Taakveld 8.							302	15	7783	17088
Totaal taakvelden			**725**		**4931**	**3291**	**6690**	**129**	**7783**	**91403**

Bijlage Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld – Baten (x 1.000)

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		2.2.1	2.2.2	3.1	3.2	3.3	3.4.2	3.5.2	3.6	3.7
Taakveld	Categorieën	Belastingen op producenten	Belastingen op huishoudens	Grond	Duurzame goederen	Pachten	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	Uitgeleend personeel	Huren	Leges en andere rechten
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur									
0.2	Burgerzaken									694
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden			130	9	11			297	
0.4	Overhead							93		
0.5	Treasury									
0.61	OZB woningen	3896								
0.62	OZB niet-woningen	1921								
0.63	Parkeerbelasting									45
0.64	Belastingen overig		117			33				
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds									
0.8	Overige baten en lasten									
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
0.10	Mutaties reserves									
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.		5817	117	130	9	44		93	297	739
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer									18
1.2	Openbare orde en veiligheid									
Totaal Taakveld 1.										18
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer								6	15
2.2	Parkeren									
2.3	Recreatieve havens					38				
2.4	Economische havens en waterwegen					17			2	90
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.						55			8	105
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling									
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					78				36
3.4	Economische promotie	586								
Totaal Taakveld 3.		586				78				36
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs									
4.2	Onderwijshuisvesting									
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken								25	
Totaal Taakveld 4.									25	

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		2.2.1	2.2.2	3.1	3.2	3.3	3.4.2	3.5.2	3.6	3.7
Taakveld	Categorieën	Belastingen op producenten	Belastingen op huishoudens	Grond	Duurzame goederen	Pachten	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	Uitgeleend personeel	Huren	Leges en andere rechten
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering									
5.2	Sportaccommodaties					32			1394	
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie									
5.4	Musea								15	
5.5	Cultureel erfgoed								3	
5.6	Media									
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie					194			20	25
Totaal Taakveld 5.						226			1432	25
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie					266			221	
6.2	Wijkteams									
6.3	Inkomensregelingen						25			
6.4	Begeleide participatie									
6.5	Arbeidsparticipatie									
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)									
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+						250			
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-									
6.81	Geëscaleerde zorg 18+									
6.82	Geëscaleerde zorg 18-									
Totaal Taakveld 6.						266	275		221	
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid									
7.2	Riolering	370	2756							
7.3	Afval									3598
7.4	Milieubeheer									
7.5	Begraafplaatsen en crematoria									95
Totaal Taakveld 7.		370	2756							3693
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening									954
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)			14076						
8.3	Wonen en bouwen									600
Totaal Taakveld 8.				14076						1554
Totaal taakvelden		**6773**	**2873**	**14206**	**9**	**669**	**275**	**93**	**1983**	**6170**

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		3.8	4.1.2	4.3.1	4.3.2	4.3.3	4.3.4	4.3.5	4.3.6	4.3.7
Taakveld	Categorieën	Overige goederen en diensten	Verhaal sociale uitkeringen in geld	Inkomensoverdrachten - Rijk	Inkomensoverdrachten - gemeenten	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Inkomensoverdrachten - provincies	Inkomensoverdrachten - waterschappen	Inkomensoverdrachten - overige overheden	Inkomensoverdrachten - Europese Unie
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur									
0.2	Burgerzaken	13								
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	9								
0.4	Overhead									
0.5	Treasury									
0.61	OZB woningen									
0.62	OZB niet-woningen									
0.63	Parkeerbelasting									
0.64	Belastingen overig	15								
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds			41325						
0.8	Overige baten en lasten				12					
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
0.10	Mutaties reserves									
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.		37		41325	12					
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer									
1.2	Openbare orde en veiligheid									
Totaal Taakveld 1.										
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer	74					15			
2.2	Parkeren									
2.3	Recreatieve havens									
2.4	Economische havens en waterwegen									
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.		74					15			
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling									
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3								
3.4	Economische promotie									
Totaal Taakveld 3.		3								
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs	25								
4.2	Onderwijshuisvesting	3								
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	27		128						
Totaal Taakveld 4.		55		128						

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		3.8	4.1.2	4.3.1	4.3.2	4.3.3	4.3.4	4.3.5	4.3.6	4.3.7
Taakveld	Categorieën	Overige goederen en diensten	Verhaal sociale uitkeringen in geld	Inkomensoverdrachten - Rijk	Inkomensoverdrachten - gemeenten	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Inkomensoverdrachten - provincies	Inkomensoverdrachten - waterschappen	Inkomensoverdrachten - overige overheden	Inkomensoverdrachten - Europese Unie
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering									
5.2	Sportaccommodaties	26								
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie									
5.4	Musea									
5.5	Cultureel erfgoed									
5.6	Media									
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10								
Totaal Taakveld 5.		36								
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie			132						
6.2	Wijkteams									
6.3	Inkomensregelingen		42	3957						
6.4	Begeleide participatie									
6.5	Arbeidsparticipatie									
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	12								
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+									
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-									
6.81	Geëscaleerde zorg 18+									
6.82	Geëscaleerde zorg 18-									
Totaal Taakveld 6.		12	42	4089						
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid									
7.2	Riolering	13								
7.3	Afval	265								
7.4	Milieubeheer									
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	40								
Totaal Taakveld 7.		318								
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening	671								
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)									
8.3	Wonen en bouwen									
Totaal Taakveld 8.		671								
Totaal taakvelden		**1206**	**42**	**45542**	**12**		**15**			

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		4.3.8	4.3.9	4.4.1	4.4.2	4.4.3	4.4.4	4.4.5	4.4.6	4.4.7
Taakveld	Categorieën	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	Inkomensoverdrachten - onverdeeld	Kapitaaloverdrachten - Rijk	Kapitaaloverdrachten - gemeenten	Kapitaaloverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Kapitaaloverdrachten - provincies	Kapitaaloverdrachten - waterschappen	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	Kapitaaloverdrachten - Europese Unie
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**									
0.1	Bestuur									
0.2	Burgerzaken									
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden									
0.4	Overhead									
0.5	Treasury									
0.61	OZB woningen									
0.62	OZB niet-woningen									
0.63	Parkeerbelasting									
0.64	Belastingen overig									
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds									
0.8	Overige baten en lasten									
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)									
0.10	Mutaties reserves									
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten									
Totaal Taakveld 0.										
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer									
1.2	Openbare orde en veiligheid									
Totaal Taakveld 1.										
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**									
2.1	Verkeer en vervoer									
2.2	Parkeren									
2.3	Recreatieve havens									
2.4	Economische havens en waterwegen									
2.5	Openbaar vervoer									
Totaal Taakveld 2.										
Taakveld 3.	**ECONOMIE**									
3.1	Economische ontwikkeling									
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur									
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen									
3.4	Economische promotie									
Totaal Taakveld 3.										
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**									
4.1	Openbaar basisonderwijs									
4.2	Onderwijshuisvesting									
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken									
Totaal Taakveld 4.										

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		4.3.8	4.3.9	4.4.1	4.4.2	4.4.3	4.4.4	4.4.5	4.4.6	4.4.7
Taakveld	Categorieën	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	Inkomensoverdrachten - onverdeeld	Kapitaaloverdrachten - Rijk	Kapitaaloverdrachten - gemeenten	Kapitaaloverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	Kapitaaloverdrachten - provincies	Kapitaaloverdrachten - waterschappen	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	Kapitaaloverdrachten - Europese Unie
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**									
5.1	Sportbeleid en activering									
5.2	Sportaccommodaties									
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie									
5.4	Musea									
5.5	Cultureel erfgoed									
5.6	Media									
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie									
Totaal Taakveld 5.										
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie									
6.2	Wijkteams									
6.3	Inkomensregelingen	43								
6.4	Begeleide participatie									
6.5	Arbeidsparticipatie									
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)									
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+									
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-									
6.81	Geëscaleerde zorg 18+									
6.82	Geëscaleerde zorg 18-									
Totaal Taakveld 6.		43								
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**									
7.1	Volksgezondheid									
7.2	Riolering									
7.3	Afval	126								
7.4	Milieubeheer									
7.5	Begraafplaatsen en crematoria									
Totaal Taakveld 7.		126								
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**									
8.1	Ruimtelijke ordening									
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)									
8.3	Wonen en bouwen									
Totaal Taakveld 8.										
Totaal taakvelden		**169**								

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		4.4.8	4.4.9	5.1	5.2	6.1	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	
Taakveld	Categorieën	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	Rente	Dividenden en winsten	Financiële transacties	Mutatie reserves	Mutatie voorzieningen	Afschrijvingen	Toegerekende reële en bespaarde rente	Overige verrekeningen	Totaal taakvelden/balansmutaties
Taakveld 0.	**BESTUUR EN ONDERSTEUNING**											
0.1	Bestuur							12				12
0.2	Burgerzaken											707
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden											456
0.4	Overhead											93
0.5	Treasury			90	179							269
0.61	OZB woningen											3896
0.62	OZB niet-woningen											1921
0.63	Parkeerbelasting											45
0.64	Belastingen overig											165
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds											41325
0.8	Overige baten en lasten											12
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)											
0.10	Mutaties reserves						6980					6980
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten											
Totaal Taakveld 0.				90	179		6980	12				55881
Taakveld 1.	**VEILIGHEID**											
1.1	Crisisbeheersing en brandweer											18
1.2	Openbare orde en veiligheid											
Totaal Taakveld 1.												18
Taakveld 2.	**VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT**											
2.1	Verkeer en vervoer											110
2.2	Parkeren											
2.3	Recreatieve havens											38
2.4	Economische havens en waterwegen											109
2.5	Openbaar vervoer											
Totaal Taakveld 2.												257
Taakveld 3.	**ECONOMIE**											
3.1	Economische ontwikkeling											
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur											
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen											117
3.4	Economische promotie											586
Totaal Taakveld 3.												703
Taakveld 4.	**ONDERWIJS**											
4.1	Openbaar basisonderwijs											25
4.2	Onderwijshuisvesting	54										57
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken											180
Totaal Taakveld 4.		54										262

Verdelingsmatrix gemeente Edam-Volendam 2		4.4.8	4.4.9	5.1	5.2	6.1	7.1	7.2	7.3	7.4	7.5	
Taakveld	Categorieën	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	Kapitaaloverdrachten - onverdeeld	Rente	Dividenden en winsten	Financiële transacties	Mutatie reserves	Mutatie voorzieningen	Afschrijvingen	Toegerekende reële en bespaarde rente	Overige verrekeningen	Totaal taakvelden/balansmutaties
Taakveld 5.	**SPORT, CULTUUR EN RECREATIE**											
5.1	Sportbeleid en activering											
5.2	Sportaccommodaties											1452
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie											
5.4	Musea											15
5.5	Cultureel erfgoed											3
5.6	Media											
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie											249
Totaal Taakveld 5.												1719
Taakveld 6.	**SOCIAAL DOMEIN**											
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie											619
6.2	Wijkteams											
6.3	Inkomensregelingen											4067
6.4	Begeleide participatie											
6.5	Arbeidsparticipatie											
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)											12
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+											250
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-											
6.81	Geëscaleerde zorg 18+											
6.82	Geëscaleerde zorg 18-											
Totaal Taakveld 6.												4948
Taakveld 7.	**VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU**											
7.1	Volksgezondheid											
7.2	Riolering							3765				6904
7.3	Afval											3989
7.4	Milieubeheer											
7.5	Begraafplaatsen en crematoria							24				159
Totaal Taakveld 7.								3789				11052
Taakveld 8.	**VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING**											
8.1	Ruimtelijke ordening											1625
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)										262	14338
8.3	Wonen en bouwen											600
Totaal Taakveld 8.											262	16563
Totaal taakvelden		**54**		**90**	**179**		**6980**	**3801**			**262**	91403

Gebruikte afkortingen

Arhi	Wet algemene regels herindeling
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Wet basisregistraties adressen en gebouwen
BAW	Bestuursakkoord Water
BDU	Brede Doeluitkering
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
Bofv	Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen
BRP	Wet basisregistratie personen
btw	belasting toegevoegde waarde
BCF-aangifte	BTW-compensatiefonds
CAI	Centrale Antenne-inrichting
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP2016	Centraal Economisch Plan 2016
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CROW	kennisorganisatie op het gebied van infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer en werk en veiligheid
ENSIA	Eenduidige Normatiek en Single Informatie Audit; Effectief en efficiënt inrichten van informatieveiligheid
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland
HVC	N.V. HVC, Huisvuilcentrale Noord-Holland
Iv3	Informatie voor Derden, informatiesysteem
OZB	onroerende-zaakbelastingen
NEN	Normalisatie en Normen
PEB	Privacy-effectbeoordeling
PIA	Privacy Impact Assessment
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
ISW	Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland
MRA	Metropoolregio Amsterdam. De metropoolregio is een samenwerkingsorgaan bestaande uit 32 gemeenten en 2 provincies.
PRO	Platform voor Ruimtelijke Ordening
PRES	Platform voor Regionale en Economische Structuur
PBM	Platform voor Bereikbaarheid Metropoolregio
SRA	Stadsregio Amsterdam
Wpg	Wet publieke gezondheid (Wpg, 2008)`
VrZW	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Wijzigingswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, enz.Kies een item. (verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving)
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
VPB	Vennootschapsbelasting
VGRP	Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan
WION	Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen

Aldus besloten door de gemeenteraad van
Edam-Volendam in zijn openbare vergadering
d.d. 2 november 2017,

de griffier,	de voorzitter,
mr. M. van Essen.	L.J. Sievers